JÄTKÄSAAREN PERUSKOULU JA BUSHOLMENS GRUNDSKOLA
YLEINEN KAKSIVAIHEINEN ARKKITEHTUURIKILPAILU

Arvostelupöytäkirja

1. vaihe 18.02. - 21.04.2015

2. vaihe 16.06. - 14.09.2015

Helsingin kaupunki

Kiinteistövirasto, tilakeskus

Opetusvirasto

JÄTKÄSAAREN PERUSKOULU JA BUSHOLMENS GRUNDSKOLA

YLEINEN KAKSIVAIHEINEN ARKKITEHTUURIKILPAILU

Arvostelupöytäkirja

Helsinki
1. vaihe 18.02. - 21.04.2015
2. vaihe 16.06. - 14.09.2015

1. KILPAILUJÄRJESTELYT ... 3
1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus ... 3
1.2 Osallistumisoikeus ... 3
1.3 Palkintolautakunta ... 3
1.4 Kilpailun verkkosivut ... 4
1.5 Kilpailun kieli ... 4
1.6 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen ... 4
1.7 Kilpailun kulku ja saapuneet ehdotukset ... 4
2. KILPAILUN TAUSTAA ... 5
3. KILPAILUALUE ... 5
4. KILPAILUN TAVOITTEET JA SUUNNITTELUOHJEET ... 6
5. YLEISARVOSTELU, 1. VAIHE ... 8
6. YLEISARVOSTELU, 2. VAIHE ... 13
7. KILPAILUEHDOTUSTEN JAKO LUOKKIIN ... 15
8. EHDOTUSKOHTAISET ARVIOINNIT ... 18
8.1 Palkintoluokka ... 18
8.2 Yläluokka, kunniamaininta ... 32
8.3 Yläluokka ... 35
8.4 Ylempi keskiluokka ... 47
8.5 Keskiluokka ... 61
8.6 Alaluokka ... 83
8.7 Hylätyt ehdotukset ... 92
9. KILPAILUN TULOS JA SUOSITUS JATKOTOIMENPITEIKSI ... 93
9.1 Palkinnot ja lunastukset ... 93
9.2 Kunniamaininnat ... 93
9.3 Suositus jatkotoimenpiteiksi ... 93
10. ARVOSTELUPÖYTÄKIRJAN ALEKIRJOITUS ... 94
10. NIMIKUORIEN AVAUS ... 95
LIITTEET ... 99

1. KILPAILUJÄRJESTELYT

1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Helsingin kaupunki järjesti Jätkäsaaren peruskoulun ja Busholmens grundskola suunnittelusta yleisen kaksivaiheisen arkkitehtuurikilpailun. Koulutontti kuuluu Jätkäsaaren 1. asemakaava-alueeseen, jolle rakennetaan vuoteen 2018 mennessä asunnot yhteensä yli 6 000 asukkaalle ja noin 11 800 k-m^2 työpaikkoja, julkisia palveluja sekä hotelleja.

Kilpailun tavoitteena on löytää hankkeelle Jätkäsaaren peruskoulu ja Busholmens grundskola kaupunkikuvaa rikastuttava, hyvin toimiva, viihtyisä, arkkitehtonisesti korkeatasoinen, terveellinen ja turvallinen ratkaisu, joka toimii joustavasti myös tulevaisuudessa. Erityisesti suunnittelussa tuli ottaa huomioon ratkaisun kokonaistaloudellisuus, pitkäaikaiskestävyys, energiatehokkuus sekä huollettavuus.

Kilpailun ensimmäinen vaihe käytiin ideakilpailuna, jossa kilpailijat laativat hankkeen ehdotussuunnitelman (1:400) ja ideoivat tavoitteiden mukaisia suunnitteluratkaisuja.

Toiseen vaiheeseen valittiin kuusi ehdotusta, joille annettiin 1. vaiheen arvioinnin perusteella jatkokehitysohjeita. Kilpailijat jatkoivat suunnitelman (1:200) kehittämistä ja tutkivat asiantuntijaryhmänsä kanssa erityisesti kohteen terveellisyyteen, pitkäaikaiskestävyyteen, energiatehokkuuteen sekä huollettavuuteen liittyviä ratkaisuja.

1.2 Osallistumisoikeus

Kilpailu oli avoin kaikkien maiden kansalaisille. Osallistujalta tai osallistujaryhmän jäseneltä edellytettiin oikeutta harjoittaa arkkitehdin ammattia omassa maassaan.

Kilpailijan suunnitteluryhmään tuli kilpailun toisessa vaiheessa kuulua ainakin rakenne-, rakennusfysiikka- ja talotekniikka-asiantuntijoita. Myös muut asiantuntijat olivat sallittuja. Rakenne- ja talotekniikan asiantuntijoiden kokemuksen ja kelpoisuuden tuli olla kohteen vaativuustason mukainen.

Kilpailun voittajan suunnitteluryhmän jäsenellä tulee olla hankkeen jatkosuunnittelun käynnistyessä pääsuunnittelijalta vaadittava kelpoisuus (aikaisemmin AA-pääsuunnittelijapätevyys uudisrakentamiskohteessa, nykymääräysten mukaan Poikkeuksellisen vaativan suunnittelutehtävän pätevyys).

1.3 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluivat kilpailun järjestäjän nimeäminä:

– Anni Sinnemäki, apulaiskaupunginjohtaja	palkintolautakunnan pj.
– Sari Hildén, Kiinteistövirasto, Tilakeskus	DI
– Matti Kaijansinkko, KSV, Länsisatama-projekti	arkkitehti
– Kaisa Nuikkinen, Opetusvirasto, hallinto- ja kehittämiskeskus	FT, arkkitehti SAFA
– Jarmo Raveala, Kiinteistövirasto, Tilakeskus	arkkitehti SAFA
– Outi Säntti, Kaupunginkanslia, aluerakentaminen	Ins. FM

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä puolueettomia asiantuntijajäseniä:

– Timo Jeskanen	arkkitehti SAFA
– Pentti Kareoja	professori, arkkitehti SAFA

Palkintolautakunta käytti apunaan asiantuntijoina:

– Kati Aaltio, rehtori	pedagogia
– Anneli Nurmi, arkkitehti	rakennuttaminen, tilakeskus
– Pirkka Hellman, arkkitehti SAFA	rakennusvalvontavirasto

– Matti Kruus, TT	rakennuttaminen, Indepro Oy
– Jyrki Jalli, DI	rakenteet, rakennusfysiikka, IdeaStructura Oy
– Kaija Tarvainen, DI	talotekniikka, Indepro Oy
– Henrik Möller, johtava konsultti	akustiikka, Akukon Oy
– Risto Kiviluoma, TkL, johtaja	tuulisuus, WSP Finland Oy
– Janne Silvennoinen, kustannuslaskija	FMC Laskentapalvelut Oy
– Tuula Paloniemi, kustannuslaskija	FMC Laskentapalvelut Oy
– Mika Lähteenmäki, DI, laskentapäällikkö	NL-Rakennuslaskenta Oy

Kilpailusihteerinä toimii arkkitehti Tuire Kujala, Indepro Oy

Asiantuntijat ja sihteeri eivät osallistuneet päätöksentekoon.

1.4 Kilpailun verkkosivut

Kaikki kilpailua koskeva materiaali, informaatio ja tiedotus olivat saatavissa kilpailun verkkosivuilta osoitteessa;

http://www.tilakeskus.fi sivun oikean reunan otsikon **Ajankohtaista** alla.

1.5 Kilpailun kieli

Kilpailun kielet olivat suomi ja ruotsi. Liitteet esitetään vain suomeksi.

1.6 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatettiin Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kilpailusääntöjä. Kilpailuohjelma liitteineen oli palkintolautakunnan sekä SAFA:n kilpailutoimikunnan hyväksymä.

1.7 Kilpailun kulku ja saapuneet ehdotukset

Kilpailusta on tehty hankintailmoitus 20.2.2015.

Kilpailukutsu julkaistiin SAFA:n kilpailukalenterissa sekä SAFA:n sähköisessä jäsentiedotteessa 11.2. ja Arkkitehtiuutisissa 25.02.2015.

Kilpailu alkoi 18.2.2015, jolloin kilpailuohjelma ja liiteasiakirjat olivat ladattavissa kilpailun verkkosivuilta.

Kilpailun aluksi järjestettiin asiasta kiinnostuneille 26.2.2015 alkaen klo 9.00 Jätkäsaaren Huutokonttorissa kilpailuseminaari, jossa kaupungin edustajat esittelivät kilpailua ja sen tavoitteita. Seminaariin osallistui noin 65 henkeä. Seminaarissa oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ja tutustua seminaarin jälkeen kilpailualueeseen.

Kilpailijoilla oli oikeus pyytää ohjelmaa koskevia selvityksiä ja lisätietoja. Kysymykset tuli lähettää 11.3.2015 mennessä sähköpostilla kilpailun sihteerille. Määräaikaan mennessä tuli 67 kysymystä. Kysymykset ja vastaukset julkaistiin kilpailun verkkosivuilla suomenkielisinä 16.3. ja ruotsinkielisinä 17.3.2015.

Kilpailun 1. vaihe päättyi 21.4.2015. Määräaikaan mennessä saapui 137 ehdotusta, joista kaksi jouduttiin hylkäämään, toinen myöhästymisen ja toinen puutteellisten asiakirjojen vuoksi. Ehdotukset numeroitiin saapumisjärjestyksessä. Samat nimimerkit erotettiin toisistaan järjestysnumerolla. Lista kilpailuun jätettyjen ehdotusten nimimerkeistä julkaistiin kilpailun verkkosivuilla 4.5.2015.

Ehdotukset olivat nähtävillä ajalla 12.5.–27.5 tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 12.00 - 18.00 Jätkäsaaren infokeskus Huutokonttorissa osoitteessa Tyynenmerenkatu 1, Helsinki. Näyttelyssä kävi paljon katsojia.

Kilpailun toinen vaihe alkoi 16.6.2015. Jatkoon valittiin alkuperäisestä ohjelmasta poiketen kuusi ehdotusta. Ehdotuksen nimimerkit julkaistiin kilpailun verkkosivuilla 16.6.2015. Kilpailuohjelman tarkennukset, yleisarviointi sekä ehdotuskohtaiset jatkosuunnitteluohjeet toimitettiin kilpailijoille kilpailusihteerin välityksellä sähköpostilla 17.6.2015.

Myös toisessa vaiheessa sai esittää kysymyksiä. Kysymyksiä tuli määräpäivään 07.08.2015 mennessä 6 kpl. Kaikki kysymykset ja niiden vastaukset toimitettiin sähköpostilla kilpailusihteerin kautta kilpailijoille 13.8.2015.

Kilpailun 2. vaihe päättyi 14.9.2015 ja pienoismallin osalta 21.9.2015. Kaikki jatkoon valitut nimimerkit toimittivat 2. vaiheeseen ehdotuksen, jotka kaikki hyväksyttiin kilpailuun.

2. KILPAILUN TAUSTAA

Kilpailualue sijaitsee Jätkäsaareen rakennettavassa merellisessä kaupunkiympäristössä. Entinen tavarasatama-alue on rakentumassa uudeksi kantakaupungin osaksi. Alueen tuleville asukkaille tarvitaan nopeasti koulupalveluja. Merellinen sijainti asettaa haasteita rakennuksen tekniselle toimivuudelle, ylläpidolle sekä pitkäaikaiskestävyydelle. Investointi- ja ylläpitokustannusten tulee olla kohtuullisia.

3. KILPAILUALUE

Tuleva koulutontti on sijoitettu tiiviiseen korttelirakenteeseen. Se rajautuu lännessä Hyväntoivonkatuun ja muissa pääilmansuunnissa kevyen liikenteen väyliin, joista pohjoinen toimii huoltokatuna.

Koulu on osa rakennusrintamaa, jossa itäpuolella on vanha sataman varasto Bunkkeri ja Verkkokauppa sekä länsipuolella rintamasta ulostuleva 8-kerroksinen asuinkortteli "Vihreistä vihrein". Tästä länteen ollaan kaavoittamassa korttelia, jossa korkeimmat osat nousevat kolmeentoista kerrokseen. Pohjoispuolen asuintalojen kerrosluku on VIII. Bunkkeri hallitsee massiivisena alueen kaupunkikuvaa. Bunkkerista on käynnissä toteutuskilpailu ja sen korkeus tullee nykyisestään nousemaan. Koulu käyttää Bunkkeriin toteutettavia liikuntatiloja

Koulutontin eteläpuolelle sijoittuu Jätkäsaaren liikuntapuisto, jonka pohjoisreunaan on suunniteltu mm. koulun käyttöön lähiliikunta-alue. Liikuntapuiston taakse jää satama, jonka kylkeen on asemakaavaluonnoksessa ehdotettu kaarevakattoista hotellia.

Jätkäsaaren sijainti avomeren ympäröimänä useammasta suunnasta tekee siitä Helsingin oloissa tuulisen alueen. Koulutontin kohdalla viereiset rakennukset kuitenkin pienentävät niiden suunnasta puhaltavan tuulen vaikutusta. Eteläpuolen urheilukenttä avaa tonttia kohti vallitsevaa tuulensuuntaa. Kilpailussa tuli ottaa huomioon lisääntynyt tuulisuus ja sateisuus sekä pakkasen purevuus. Kaava ei kuitenkaan edellytä erityisrakenteita.

Alueen merkittävimmät melulähteet ovat katuverkolla kulkevat autot ja raitiovaunut sekä satamatoiminta ja erityisesti matalataajuinen laivamelu. Koulun toteutuksessa on suositeltavaa tarkistaa huonetilakohtaisesti sataman suuntaan avautuvien julkisivujen äänieristyksen mitoitus sekä piha-alueiden melusuojaukset.

Asemakaavan mukaan tontin rakennusoikeus on 8 000 k-m2 ja maksimikerroskorkeus IV. Katuyhteys on Hyväntoivonkadulta. Kilpailijalla oli oikeus poiketa kaavan asettamista reunaehdoista perustellusta syystä. Pääosa pysäköintipaikoista ja VSS-paikat sijaitsevat yhteissuojassa. Jätehuolto toimii putkikuljetusjärjestelmällä.

Jätkäsaaren alueella noudatetaan vanhaa korkeusjärjestelmää NN (N43). Rakennuspaikka sijaitsee pääosin täyttömaalla, jonka alla on savea. Alueen nykyistä korkeusasemaa n. + 3.00 N43 tullaan korottamaan tasolle +6.00 N43. Kellarikerroksen rakentamista ei suositeltu. Rakentaminen edellyttää paalutusta.

Koulurakennus liitetään alueelle rakennettavaan vesi- ja viemäriverkostoon sekä kaukolämpöön ja sähköverkkoon. Kauko-jäähdytys on optio.

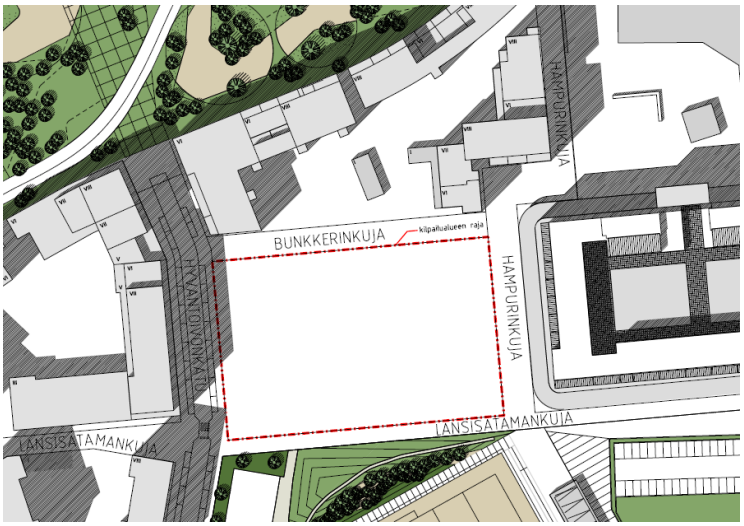

4. KILPAILUN TAVOITTEET JA SUUNNITTELUOHJEET

Koulun toiminta

Koulu palvelee alueettaan tarjoamalla oppilailleen ja henkilöstölleen tasa-arvoisen ja turvallisen opiskelu- ja työskentely-ympäristön. Mitoittava oppilasmäärä on 740 oppilaspaikkaa. Toimintakonseptina on aktiivinen yhteisöllisyys. Rakennus tarjoaa harrastus- ja vapaa-ajan viettomahdollisuuksia myös alueen asukkaille.

Koulussa painotetaan tutkivaa oppimista. Opetuksessa käytetään eri oppiaineille ominaisia, monipuolisia työtapoja ja painotetaan tutkivaa, toiminnallista ja ongelmalähtöistä työskentelyä. Yhdessä tekeminen on keskeinen työ- ja toimintamuoto. Tieto- ja viestintätekniikan opetus- ja opiskelukäyttö on luonteva osa toimintaa.

Rakennuksessa on julkisia ja yksityisiä alueita. Samalla sen tuli olla avoin ja valoisa, tilojen tuli liittyä visuaalisesti toisiinsa. Liikennetiloja käytetään hyödyksi toimintatilojen lisänä esimerkiksi osana kotisoluja ja ravintolaa. Tavoite on ”käytävätön” koulu. Koulu jakaantuu kotisoluihin, kotiluokkia ei ole. Kotisolun tilajako oli kilpailijan ideoitavissa.

Oppilaat kulkevat välituntipihalta suoraan omaan kotisoluunsa, jossa säilytetään ulkovaatteet ja jalkineet. Puhdas ja sisäinen liikenne tuli erottaa toisistaan.

Oppimis- ja opetustilanteet vaihtelevat solun tiloihin sopeutuen. Tilojen mahdollinen muunneltavuus tai liittäminen toisiinsa täytyy olla toteutettavissa nopeasti, helposti ja kevyesti ilman teknisen henkilökunnan apua.

Erityisenä haasteena on akustisesti miellyttävän ilmapiirin luominen ja turhan liikenteen minimoiminen.

Rakennusratkaisulla on vaikutusta toimintaan. Tilojen tulee olla monikäyttöisiä, muuntuvia ja turvallisia sekä tukea vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä.

Koulun toimintaa oli kuvattu kilpailuohjelmassa (kohta 6.1), liitteenä olleessa tarveselvityksessä sekä tilaohjelmassa. Tilaohjelman laajuus oli 5 000 ohm2, lisäksi kylmät varastot ja sadekatokset.

Tekniset tilat ja liikennetilat tuli esittää suunnitelmassa. Toisessa vaiheessa tuli esittää tilaohjelman toteutuminen vertailulomakkeella.

Toiminnallinen muuntojousto

Koulun tilat ovat jätkäsaarelaisten ja muiden kaupunkilaisten käytössä iltaisin ja viikonloppuina erilaiseen vapaa-ajan harrastustoimintaan. Suunnittelussa tuli ottaa huomioon tilojen valvottavuus sekä talotekniikan tarkoituksenmukainen käyttö.

Tavoitteena on lisätä opetustilojen käyttöä myös koulujen loma-aikoina. Kilpailijoilta toivotaan ideoita ja ehdotuksia loma-ajan tilankäyttöön.

Pidemmällä aikavälillä saattavat tilatarpeet ja ympäristöolosuhteet muuttua suurestikin. Rakennusten tulisikin olla muuntojoustavia myös eri käyttötarkoituksiin. Myös tästä toivottiin ideoita ja ehdotuksia.

Viihtyisyys, terveellisyys ja turvallisuus

Suunnitteluratkaisun tulee ottaa huomioon tontin pienilmasto ja ympäristö, kuten sade, tuulisuus, melu ja varjostavuus niin, että rakennus luo hyvät edellytykset oppimisympäristön viihtyisyyteen ja terveellisyyteen

Tuulisessa ja merellisessä ympäristössä tulee rakenneratkaisut ja rakennetyypit suunnitella siten, että niiden kosteustekniset riskit ja fysikaaliset ominaisuudet hallitaan.

Laadukkaiden oppimis- ja työolosuhteiden olennainen tekijä on hyvä sisäilmasto ja hyvä akustiikka.

Pitkäaikaiskestävyys

Pitkäaikaiskestävyydellä tarkoitetaan kestäviä ja riskittömiä rakenteita, rakennusosia, järjestelmiä ja materiaaleja. Päärakenneratkaisut ja -tyypit tulee suunnitella ja rakentaa siten, että kosteustekniset riskit ja rakennus-fysikaaliset ominaisuudet hallitaan.

Pitkäaikaiskestävyyteen kuuluu myös tekninen muuntojousto; tilat, aukotus, rakenteet ja tate-järjestelmät mahdollistavat luontevat muutokset tilojen käytössä sekä laajentamisen ja monikäytön.

Myös rakenteiden, rakennusosien, järjestelmien ja materiaalien korjattavuus ja uusittavuus on luontevaa ja taloudellisesti perusteltua.

Hyvä pitkäaikaiskestävyys vaikuttaa ylläpitokustannusten ohella myös turvallisuuteen ja terveellisyyteen.

Energia ja ympäristö

Rakennuksen tavoitteena on mahdollisimman hyvä energiatehokkuus ja pieni energiankulutus. Saavutettavalle energiatehokkuudelle luodaan pohja rakennuksen massoittelulla, ulkoisten kuormitustekijöiden passiivisella eliminoinnilla, toimintojen sijoituksilla sekä vaipan aukotuksella.

Hoidettavuus

Kohteen pitkäaikaiskestävyyteen ja ylläpitokustannuksiin vaikutetaan myös tilojen ja ulkoalueiden sujuvalla ja tehokkaalla huollolla ja siivouksella. Suurin menoerä on siivous. Ulkoalueiden käsittelyssä tuli ottaa huomioon lumien pudottaminen katoilta ja lumen varastointi. Viheralueet tuli myös voida huoltaa koneellisesti sekä kastella tarvittaessa.

5. YLEISARVOSTELU, 1. VAIHE

Vaativa suunnittelukilpailu herätti suurta mielenkiintoa, ja ehdotuksia jätettiin paljon. Monitahoinen tehtävä vaati osallistujilta monialaista osaamista. Parhaimmissa töissä onkin nähtävissä eri suunnittelualojen asiantuntijoiden osallistuminen ehdotusten laadintaan. Kilpailun yleistaso oli varsin hyvä.

Kaupunkikuva ja tontin käyttö

Rakennus tulee olemaan liikuntapuistoon rajautuvan kaupunkijulkisivun tärkeä osa. Koulun on tarkoitus olla yksi merkittävimmistä julkisista rakennuksista Jätkäsaaressa, minkä on syytä näkyä myös sen suhteessa ympäristöön. Suunnittelutehtävää on vaikeuttanut se, että lähitontit rakennetaan pääosin vasta myöhemmin ja konteksti puuttuu. Keskeinen kaupunkikuvallinen haaste on ollut löytää onnistunut suhde viereisten tonttien korkeisiin rakennuksiin, erityisesti massiiviseen Bunkkeriin.

Asemakaavan mukaisesti koulun katuyhteys tulee järjestää lännestä Hyväntoivonkadulta, ja pohjoispuoleinen Bunkkerinkuja tullaan erottamaan huoltokaduksi. Kilpailuehdotukset eivät ole osoittaneet mitään perusteltua syytä poiketa suunnitelluista liikenneratkaisuista.

Lähtökohtaisesti koulutontti on ahdas. Pihalle on jäänyt enemmän tai vähemmän tilaa riippuen siitä, moneenko kerrokseen tilat on sijoitettu ja mikä on rakennuksen perushahmo. Volyymin korkeus ja muoto ovat oleellisia tekijöitä myös sen suhteen, kuinka itsenäinen koulurakennus on suhteessa naapureihinsa.

Asemakaavan mukainen maksimikorkeus on neljä kerrosta. Osassa ehdotuksia on vain kaksi kerrosta ja eräissä lisäksi vajaa kolmas kerros. Näissä suunnitelmissa rakennuksen hahmo on usein jäänyt alisteiseksi Bunkkerille ja piha-alue varsin pieneksi. Parhaissa matalissa ratkaisuissa rakennuksen arkkitehtuuri on kuitenkin poikennut ympäristöstään niin selvästi esim. lasijulkisivujen ansiosta, että koulu on ottanut oman paikkansa keskeisenä julkisena rakennuksena.

Yleisin ehdotettu kerrosmäärä on kolme, jolloin parhaimmillaan on saavutettu kohtuullisen kokoinen välituntipiha. Neljä kerrosta on antanut mahdollisuuden laajempaan pihaan, mutta sitä suurempi kerrosmäärä on johtanut toiminnallisiin vaikeuksiin eikä sellaisia ehdotuksia ole montaa. Monissa ehdotuksissa vesikattoa on korostettu joko ullakkokerroksella tai jyrkillä lappeilla, jotta rakennuksen hahmo on saatu suuremmaksi ja paremmin sopimaan korkeiden naapuritalojen väliin.

Yleensä rakennus rajoittuu kiinni useampaan tonttia rajaavaan katuun muodostaen näin kaupunkimaista tilaa yhdessä naapuriensa kanssa. Kilpailuohjelman mukaisesti pääsisäänkäynnin erottamista oppilaiden sisäänkäynneistä ja välituntipihasta on pidetty tärkeänä. Monissa ehdotuksissa pääsisäänkäyntiä on onnistuneesti korostettu pienellä etuaukiolla. Haarautuviin siipiosiin perustuvissa ratkaisuissa välituntipiha on jaettu useampaan osaan. Tämä kuitenkin vaikeuttaa valvontaa ja myös pihan huoltoa, joten yhtenäisiä välituntipihoja on pidetty näissä suhteissa parempina. Epäyhtenäinen, suhteellisen vapaasti tontilla sijaitseva hahmo osoittautui usein myös kaupunkikuvallisesti ongelmalliseksi, koska kiinnittyminen Jätkäsaaren kaupunkirakenteeseen on jäänyt irralliseksi – koulu voisi sijaita missä tahansa.

Joissakin ehdotuksissa rakennus rajaa keskelleen suojaisen välituntipihatilan. Tyypillisesti se on jäänyt pieneksi, koska tilat kiertävät pihaa monella sivulla. Joissakin ehdotuksissa pihatason vähyyttä on korvattu kattoterasseilla. Laajuudeltaan varsin suuri piha-alue on saavutettu L-kirjaimen muotoisissa ratkaisuissa. Muutamassa työssä 1. kerros on ylempiä pienempi ja muodostaa katettua pihatilaa. Ratkaisu antaa sadesuojaa, mutta suuret yhtenäiset alustilat eivät ole miellyttäviä välituntipihoja.

Osassa ehdotuksia on pyritty mahdollisimman kompaktiin vaippaan, jolloin rakennus on vähintään kolmikerroksinen. Tällöin on ollut mahdollista muodostaa kohtuullisen suuri ja yhtenäinen piha. Joissakin töissä piha sijaitsee rakennuksen eteläpuolella, toisissa länsipuolella ja eräissä itäpuolella. Vaikuttaa siltä, että luontevin suhde Bunkkeriin on saavutettu silloin, kun rakennus on kokonaisuudessaan selvästi vetäytynyt Bunkkerin eteläseinän linjasta tai kun piha on jätetty itäpuolelle koulun ja Bunkkerin väliin. Näissä tapauksissa on pidetty pe-

rusteltuna poikkeamista asemakaavan määräyksestä, jonka mukaan rakennus tulee rakentaa kiinni Hampurinkujaan. Joissakin ehdotuksissa on eteläsivulla ylitetty Bunkkerin seinälinjassa oleva rakennusalan raja. Sille ei pääsääntöisesti ole nähty kaupunkikuvallisia perusteita.

Muutamassa ratkaisussa piha on rakennuksen pohjoispuolella. Se on lähtökohtaisesti etelätuulia ja sataman suunnasta tulevaa melua ajatellen suojaisampi mutta myös varjoisampi. Kaupunkitilan muodostuminen on sattumanvaraista, kun rakennus avautuu väärään suuntaan huoltokatuna toimivalle Bunkkerinkujalle ja pohjoisen asuinkorttelin sisäpihalle.

Ulkoarkkitehtuuri

Arkkitehtonisesti julkisivujen jäsentely ja materiaalipaletti ovat moninaiset. Jätkäsaaressa rakennusten kattokerroksia on usein korostettu poikkeavilla muodoilla ja värejä käytetty kaiken kaikkiaan reippaasti. Julkisivujen jäsentelyn puolesta onnistuneimpina kilpailutöinä on kuitenkin pidetty ehdotuksia, joissa rakennuksen hahmo on tavalla tai toisella suhteellisen yhtenäinen. Erikokoisiin kappaleisiin hajaantuvaa massaa, monimuotoisuutta, monenlaisia materiaaleja ja värien kirjavuutta ei ole nähty hyvinä keinoina saavuttaa ympäristöstään poikkeavaa julkisen rakennuksen ilmettä ja rakennuspaikan vaatimaa eheyttä suurten naapuritalojen puristuksessa.

Monissa ehdotuksissa keskeinen julkisivuverhous on tiilimuuraus. Materiaali on perusteltu, mikäli koulu halutaan liittää ympäristöönsä, sillä tiiliseinät ovat Jätkäsaarelle tyypillisiä. Toisaalta tällöin on ollut vaikeampi muodostaa rakennukselle omaa identiteettiä. Joissakin töissä on onnistuneesti haettu kontrastia viereisille aukkojulkisivuihin perustuville asuintaloille ja Bunkkerille tekemällä julkisivut lasista. Yleisiä materiaaleja pääasiallisena verhoiluna ovat erilaiset metallilevyt, joita on käytetty mm. säänkestävyytensä vuoksi. Parhaimmillaan niiden avulla on saavutettu vastaavanlainen kontrasti ympäristöön nähden kuin lasijulkisivuilla. Betonipinnat ovat usein vain osana julkisivuja, esim. 1. kerroksessa jalustamaisena kerroksena. Puuverhoilua on käytetty tyypillisesti täydentävänä materiaalina, ja yleensä se on sijoitettu sisäänvedettyihin osiin tai pitkien räystäiden alle parempaan sääsuojaan. Joissakin ehdotuksissa puu on pääasiallinen julkisivumateriaali, mutta yhtään erityisen mielenkiintoista tällaista ehdotusta ei ole.

Joissakin suunnitelmissa julkisivuna toimii ajankohtainen pitsimäinen tai rimoista koostuva, osittain läpinäkyvä verhous kuitubetonista, puusta tai metallista. Se mahdollistaa yhtenäisten pintojen muodostamisen. Harvoissa töissä tätä teemaa on hyödynnetty erityisen taitavasti. Lisäksi koulurakennuksessa haasteena ovat sisätilojen luonnonvalon saanti ja toisaalta näkymät ulos.

Monet ratkaisut perustuvat tasakattoon, mutta myös eri tavoin vinoja kattopintoja on käytetty antamaan rakennukselle luonnetta. Joissakin ehdotuksissa vinot kattopinnat toimivat julkisivujen jatkeena tavoitellen kappalemaista yksiaineisuutta. Näissä ehdotuksissa lähes poikkeuksetta on jätetty esittämättä vesikatolle sijoitettavat talotekniset asennukset, jotka kuitenkin merkittävästi vaikuttaisivat ulkoasuun.

Monessa ehdotuksessa on viherkatto. Se on perusteltu mm. hulevesien viivyttämiseksi, mutta yleensä istutetun katon kaupunkikuvallinen merkitys ehdotuksissa on kuitenkin vähäinen, koska kate näkyy vain naapuritalojen ylimmistä kerroksista. Joissakin tapauksissa viherkatto on vino tai koostuu vinoista lappeista. Tällöin kattopinnan kaupunkikuvallinen merkitys on suurempi, mutta usein viherkaton liittyminen talon muuhun arkkitehtuuriin on jäänyt miettimättä ja aihetta tuntuu käytetyn ainoastaan sen muodikkuuden vuoksi. Joissakin ehdotuksissa viherkatto sijaitsee sen verran alhaalla, että se näkyy koulurakennuksen korkeampien osien ikkunoista, mikä antaa sen valinnalle lisäperusteita.

Sisätilat ja toiminta

Kilpailutyöt tarjoavat monipuolisen katsauksen erilaisiin lähestymistapoihin koskien sisätilojen ryhmittymistä, toiminnallisia mahdollisuuksia ja tilanmuodostusta. Seuraavassa käsitellään yleisimpiä perusmalleja, joista kustakin on erilaisia alaversioita.

Perinteisin ratkaisumalli perustuu toimintojen sijoittamiseen sivukäytävien varsille. Tyypillisesti nämä rakennukset kiertyvät sisäpihan ympärille U-mallisena, jonka pohjoisreunalla

ovat keskeiset yhteistilat. Pohjakaavio johtaa paitsi tilalliseen tavanomaisuuteen myös pitkiin yhteyksiin ja tehottomaan tilankäyttöön. Salista on ollut vaikea muodostaa kokoavaa tilaa. Monissa ehdotuksissa osa soluista on läpikuljettavia tai soluista ulos johtava likainen liikenne ja muualle koulutiloihin johtava puhdas liikenne sekoittuvat. Joissakin ehdotuksissa tilat on ryhmitetty samalla periaatteella L-kirjaimen muotoon, jolloin ongelmat ovat vastaavan tapaisia.

Toisessa perustyypissä yhteistilat on sijoitettu Bunkkerinkujan varteen itä-länsisuuntaiseen päämassaan, johon solut liittyvät kampamaisesti poikittaisina siipinä. Päämassan pohjoissivulla sijaitsevat yleensä huoltoa vaativat tilat eli keittiö jakelu- ja astianpalautustiloineen sekä tekninen työ. Ongelmana on tyypillisesti ruokasalin sijainti, muoto sekä sen yhteys jakelu- ja astianpalautustiloihin. Jos myös ruokasali on pohjoissivulla, yhteydet keittiön suuntaan toimivat. Tällöin sijainti on kuitenkin huoltokadun eikä pihan puolella ja salista on ollut vaikea muodostaa toivottua, koulun kokoavaa keskeistilaa. Mikäli taas salitilat ovat päämassan eteläsivulla, ne ovat tyypillisesti nauhamaiset, jotta pääsiiven runkosyvyys ei kasva liiaksi. Näyttämön ja musiikkiluokkien sijoittaminen on tuottanut vaikeuksia ja niiden ohittamiseksi tarvitaan käytäviä. Usein yhteys jakeluun ja astianpalautukseen ei toimi runsaan risteävän liikenteen vuoksi. Kun solut sijaitsevat omina poikittaisina siipinään, niiden toiminta kuitenkin on ollut helpompi ratkaista kuin sivukäytävämallissa, tai ainakin se olisi ratkaistavissa.

Toinen versio edellisestä ratkaisusta on malli, jossa solutilatkin on integroitu itä-länsisuuntaiseen massaan tekemällä rakennuksesta runkosyvyydeltään suurempi. Näissäkin ehdotuksissa kokoavan keskeistilan muodostaminen on hankalaa. Kun pääsisäänkäynti on rakennuksen päädystä Hyväntoivonkadulta, auloista on tullut tehottoman suuria tai käytävämäisiä. Lisäksi sisä- ja ulkotilojen välisten yhteyksien muodostaminen pihan suuntaan keskiaulasta on sen eteläpuoleisten tilojen vuoksi kampamallia hankalampaa.

Ehdotusten joukossa on runsaasti versioita viime vuosina suositusta kukka- tai tähtimallista, jossa solut omina sakaroinaan ympäröivät sydäntiloja. Parhaimmillaan salista on muodostunut yhteisöllisyyttä vahvistava keskeistila ja välimatkat solujen ja yhteistilojen välillä ovat jääneet lyhyiksi. Soluihin on helppo järjestää omat sisäänkäyntinsä sekä erottaa puhdas ja likainen liikenne. Monessa tapauksessa ratkaisu on kuitenkin jäänyt kaavamaiseksi eikä tilallisesti kovinkaan mielenkiintoiseksi.

Oma tyyppinsä ovat suunnitelmat, joissa tilat kiertyvät koko rakennuksen korkuisen keskusaulan ympärille. Alimmassa tasossa on yleensä ruokasali-juhlasali, jonka merkitys koulun tärkeimpänä tilana korostuu. Keskusaula toimii hyvin koulun kokoavana tilana. Vaikeutena on tilojen rajaaminen ja ryhmittäminen ja rajaaminen luontevasti suurin piirtein samankokoisissa kerroksissa, siten että saavutetaan hyvät liikenneyhteydet eikä toisaalta ole liikaa käytävätilaa.

Muutamassa ehdotuksessa rakennus täyttää lähes koko tontin ja pihatilat on koverrettu sen sisään. Joskus sisäpihat ovat alempien kerrosten katoilla. Ratkaisumallilla on saavutettu suojaisien, joskin pienien pihojen ohella mielenkiintoisia tilasarjoja sekä sisä- ja ulkotilojen välisiä vaihtelevia näkymiä. Sisäpihat samalla vaikeuttavat toiminnallisesti hyvän lopputuloksen saavuttamista, koska ne pidentävät kulkuyhteyksiä ja johtavat helposti tilalliseen tehottomuuteen.

Monissa ehdotuksissa on yhdistetty edellä kuvattuja päätyyppejä. Oma lukunsa ovat omaperäiset ratkaisut, jotka oleellisesti poikkeavat muista töistä. Parissa työssä rakennus koostuu vierekkäisistä tornimaisista kappaleista, joiden väliin jää vain kapeita kuilumaisia aulatiloja. Niissä suuri haaste on ollut luontevien yhteyksien järjestämisessä. Ehdotusten joukossa on myös ylöspäin terassimaisesti pienenevä, seitsemänkerroksinen torni sekä pyöreä rakennus.

Solujen sisäiseen muunneltavuuteen on kiinnitetty huomiota monissa töissä. Tässä suhteessa parhaimmissa ehdotuksissa solujen perusmuoto lähestyy neliötä ja päivänvaloa on saatavissa useammasta suunnasta, jolloin väliseinien avulla on helppo muokata avoimempia ja suljetumpia tiloja. Kilpailutöissä on esitetty kiitettävästi vaihtoehtoisia tilajärjestelyjä. Varsinkin sisäpihaa kiertävissä ehdotuksissa solujen muoto on kuitenkin tyypillisesti pitku-

lainen, jolloin soluaulasta ei muodostu kokoavaa tilaa ja muuntelumahdollisuudet ovat vähäisemmät.

Solujen yhdistettävyyttä toisiinsa tai muihin koulutiloihin on tutkittu selvästi edellistä vähemmän. Koulukäytössä solujen tulee olla erotettavissa omiksi toiminnallisiksi yksiköikseen, joten monissa töissä solut rajautuvat ulkoseinin jopa kolmelta sivulta. Niiden yhdistettävyys toisiin tilaryhmiin tulevaisuuden tarpeita ajatellen on silloin rajallista. Tässä suhteessa muunneltavimpia ovat ehdotukset, joissa solut sijaitsevat vierekkäin tavalla tai toisella järjestettyinä.

Joissakin ehdotuksissa on ideoitu myös rakennuksen mahdollisia myöhempiä käyttötarkoituksia. Päinvastoin kuin rakennuksen sisäisen jouston suhteen, parhaiten omaan käyttöönsä ovat erotettavissa soluyksiköt silloin, kun ne ovat selvästi omia kokonaisuuksiaan itsenäisine porrashuoneineen. Erilliskäyttöön varautumista ei kuitenkaan välttämättä ole otettu huomioon kaikin osin, esim. IV-konehuoneiden järjestelyissä.

Pitkäaikaiskestävyys

Kilpailun arviointiperusteena oli pitkäaikaiskestävyys, jonka taustalla on ajatus siitä, että pitkäikäiset ratkaisut ovat lähtökohtaisesti ympäristöystävällisiä, ekologisia ja elinkaaritaloudellisia. Rakenteiden osalta haettiin kosteusteknisesti toimivia ratkaisuja, joiden rakennusfysikaaliset ominaisuudet hallitaan. Käytännössä pitkäaikaiskestävyys liittyy ulkovaipan rakenteisiin, koska lämpimissä sisätiloissa materiaalit eivät juurikaan vaurioidu.

Parhaissa kilpailuehdotuksissa pitkäaikaiskestävyys näkyi rakennuksen muodossa, yksityiskohtien määrässä ja materiaalivalinnassa. Ryhmissä oli hyödynnetty insinööriosaamista ja nähty vaivaa säilyvyyskysymysten osalta. Toisaalta yllättävän moni ehdotus sivuutti tämän näkökulman kokonaan.

Julkisivumateriaalien osalta ehdotusten kirjo oli laaja. Tiiliverhouksia käytettiin monessa ehdotuksessa, vaikka vedenpitävyyteen ja pitkäaikaiskestävyyteen liittyy avoimia kysymyksiä, jotka korostuvat nykyisten lämmöneristysmääräysten aikana. Suhteellisen uutta tekniikkaa edustavia perforoituja metallilevyjä oli käytetty monessa ehdotuksessa. Levyt tuovat näyttävyyttä, mutta eivät useinkaan integroidu toimivaksi ulkoseinän osaksi. Betonia käytettiin, ilmeisesti sen huonon maineen vuoksi, suhteellisen vähän, vaikka betonista voidaan tehdä hyvinkin pitkäikäisiä julkisivuja. Lasin käyttö julkisivurakenteissa on ehdotuksista päätellen vasta kehitysasteella. Niin huonosti laajojen lasirakenteiden ja ympäröivien rakenteiden yhteistoimintaa ymmärrettiin. Puuta käytettiin paljon selvästikin sen edullisen CO2–jalanjäljen vuoksi ja ehkä sitä liikaa korostaen.

Terassien ja pihakansien tiedetään yleisesti olevan riskirakenteita Suomen olosuhteissa ja sen vuoksi kilpailijoita ohjeistettiin optimoimaan em. rakenteiden määrää suhteessa säilyvyysriskeihin ja rakentamiskustannuksiin. Yllättävän monessa ehdotuksessa asiaan ei kuitenkaan kiinnitetty lainkaan huomiota, mikä vaikutti arviointiin. Parhaimmissa ehdotuksissa vihje ymmärrettiin ja terasseja osattiin sijoittaa riskit halliten.

Viherkattopintoja oli käytetty monissa ehdotuksissa laajoilla pinnoilla kuitenkaan sen hyötyjä perustelematta. Rakenneratkaisujen, korjattavuuden ja rakennusfysiikan kannalta viherkatot vertautuvat terassirakenteisiin. Ehdotuksissa ei selvästikään nähty sitä, että Suomeen ei ole ehtinyt kehittyä viherkattorakentamisen kulttuuria, minkä vuoksi käyttökokemuksia on vähän ja tekniikka vasta kehittymisvaiheessa. Maltillista lähestymistapaa arvostettiin.

Kattorakenteiden osalta arvioitiin sitä, voidaanko jatkokehittelyssä ottaa huomioon turvallisuuskysymykset, huoltonäkökulmat, veden, lumen sekä jään poisto ja yläpohjarakenteen vesitiiveys.

Rakenteet

Koulun toiminnat eivät edellytä erikoisrakenteita kuten pitkiä jännevälejä. Juhlasalin ja kokoontumistilojenkin osalta jännevälit pysyivät maltillisina. Kilpailuohjelmassa oli esitetty toive siitä, että rakenteet voitaisiin jättää näkyviin havainnollistavana elementtinä kertomassa ”Mistä koulut on tehty”. Ehdotuksissa oli kunnianhimoisia yrityksiä saavuttaa tavoite, mutta

harvoin päästiin tilanteeseen, jossa rakenne ensisijaisesti toimii rakenteena ja vasta toissijaisesti havainnollisena elementtinä.

Parhaissa ehdotuksissa myös runkorakenteita oli hahmotettu tai ainakin ne olivat hahmotettavissa rakennuksen muodosta. Rungon rakennettavuuden arviointi on tärkeä tekijä arvioitaessa ehdotuksen toteuttamiskelpoisuutta.

Tuulisuus

Tuulisuuden vaikutus viihtyvyyteen oli yleensä otettu hyvin huomioon. Käytettyjä keinoja olivat rakennusosien ja pihojen sijoittelu toistensa suhteen, pihojen asemointi suhteessa ympäröiviin rakennuksiin sekä tuulen vaikutuksia pienentävät esteet kuten aidat, puusto, pensaat ja maaston muotoilu. Pihojen sijoittamista varjoisalle pohjoisen puolelle oli onnistuttu välttämään. Kaikissa ehdotuksissa ei tiedostettu sitä, että tuulisuus kasvaa ylöspäin mentäessä ja oleskelualueita oli sijoitettu ylempiin kerroksiin pihakansille ja terasseille, jolloin sen, miten tuulisuus koetaan, määrittelee suojaavat aidat, aukotus, rakennusmassojen geometria ja muut suunnitteludetaljit.

Melu

Sataman laivat aiheuttavat matalataajuista ja kapeakaistaista voimakasta ääntä, joka saattaa häiritä oleskelua pihoilla ja toimintaa koulun sisällä. Ehdotuksista ei juurikaan erottunut ratkaisuja, joilla melua olisi erityisesti pyritty rajoittamaan. Toisaalta melusuojaukseen pätee samat periaatteet kuin tuulisuuden hallintaan. Suoria ilmayhteyksiä melunlähteisiin eli satamassa olevien laivojen korkeisiin osiin oli onnistuttu välttämään hyödyntämällä viereisten rakennusten suojaavaa vaikutusta, pihojen sijoittelulla sekä suojaavilla aidoilla ja kasvillisuudella. Ulkoseinärakenteiden osalta ääneneristävyyskysymyksiin ei vielä tässä vaiheessa otettu kantaa.

Talotekniikka

Hyvä energiatehokkuus tarvitsee lähtökohdakseen arkkitehtuuria, jossa otetaan huomioon esim. auringon aiheuttaman lämpökuorman rajoittamisen passiivisin keinoin. Monissa ehdotuksissa on tätä ideoitu aurinkosuojauksilla ja huoneiden suuntauksissa.

Ilmanvaihdon merkittävä rooli yhtenä rakennuksen pääenergiankuluttajana on otettava huomioon sijoittamalla ilmanvaihtokonehuoneet niin, että kanavien painehäviöitä on mahdollista minimoida väljinä ja suorina reitteinä. Ilmanvaihtojärjestelmien käyttöä on voitava sopeuttaa käyttötilanteiden mukaisesti. Tähän pystyvät parhaiten käyttöalueittain ryhmitellyt ja hajautetusti sijoitetut ilmanvaihtokoneet. Kaikissa ehdotuksissa ilmanvaihtojärjestelmille varattuja tiloja ja reittejä ei oltu hahmoteltu, joten niiden osalta oli yritettävä muodostaa käsitys, kuinka hyvin em. periaatteiden noudattamiseen on annettu edellytyksiä.

Rakennuksen elinkaaren aikana on tekniikkaa voitava täydentää uusilla energiatehokkaammilla ratkaisuilla ja useissa ehdotuksissa on otettu huomioon aurinkopaneelien sijoittaminen rakennukseen.

Useissa ehdotuksissa oli esitetty joko kokonaan tai osittain viherkattoja. Niiden soveltamiseksi olisi tässä pitkäaikaiskestävyyttä korostavassa kilpailussa esittää tarkempia detaljeja. Kuinka paljon kasveja, mitä kasveja, kuinka hoidetaan ja ylläpidetään, miten niiden alla olevat rakenteet ratkaistaan ja kuinka hulevesien viivyttäminen toimii ja johdetaan pois? Viherkatoille on päästävä turvallisesti ja kaikki tarpeellinen sen hoitamiseksi on saatava kuljetettua mukana.

Useissa ehdotuksissa on esitetty tekstiilimattojen käyttöä opetustiloissa. Se saattaisi helpottaa akustisten vaatimusten saavuttamista ja lisätä ympäristön miellyttävyyttä, mutta edellyttää uudenlaisia siivouskäytäntöjä.

Taloudellinen tarkastelu

Palkintolautakunta teetti parhaimmiksi katsomistaan 1. vaiheen ehdotuksista teknistaloudellisen tarkastelun. Jatkoon valituille ehdokkaille annettiin yksityiskohtaisempaa kustannusanalyysia suunnitelman jatkokehittämistä varten. Ohjeissa kiinnitettiin huomiota mm. ta-

voitelaajuuden (brm2) ja tavoitekustannusten ylityksiin sekä ehdotusta selvästi kallistaviin ratkaisuihin.

Jatkoon pääsevien valinta

Palkintolautakunta painotti 1. vaiheen arvostelussaan seuraavia seikkoja:

- edellytettyjen toiminnallisten ja opetuksellisten tavoitteiden täyttyminen
- rakennuksen terveellisyyteen, pitkäaikaiskestävyyteen ja energiatehokkuuteen vaikuttavat tekniset ja toiminnalliset ratkaisut ja ideat
- arkkitehtoninen kokonaisote ja rakennuksen kaupunkikuvallinen laatu
- ratkaisun investointikustannukset

Arvioinnissa painotettiin ensisijaisesti kilpailuehdotusten kokonaisuutta sekä koulurakennuksen arkkitehtonisten ja toiminnallisten tavoitteiden täyttymistä. Tekniset ratkaisut ovat aktiivinen osa ratkaisun kokonaisideaa. Kilpailuehdotusten kokonaisratkaisua ja kehittämiskelpoisuutta pidettiin tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä.

Kilpailun toiseen vaiheeseen valittiin kuusi ehdotusta, jotka parhaiten lähestyivät kilpailutehtävää erilaisista ratkaisuvaihtoehdoista ja joiden nähtiin olevan kehityskelpoisia asetettujen tavoitteiden kannalta. Ehdotuksia toivottiin kehitettävän omista vahvuuksistaan lähtien ensimmäisen vaiheen jälkeen annettujen jatkosuunnitteluohjeiden ja kustannustarkastelujen pohjalta.

6. YLEISARVOSTELU, 2. VAIHE

Kaikkien ehdotusten oleelliset piirteet ovat 2. kilpailuvaiheessa säilyneet ennallaan. Muutokset on tehty 1. vaiheen perusratkaisun pohjalta ja ovat suhteellisen vähäisiä. Kaikki ehdotukset ovat kehittyneet pääasiassa myönteiseen suuntaan, mutta niihin on jäänyt myös ensimmäisessä vaiheessa todettuja puutteita.

Suunnitteluryhmään tuli kilpailun toisessa vaiheessa kuulua ainakin rakenne-, rakennusfysiikka- ja talotekniikka-asiantuntijoita. Myös muut asiantuntijat olivat sallittuja. Rakenne- ja talotekniikan asiantuntijoiden kokemuksien- ja kelpoisuuksien tuli olla kohteen vaativuustason mukainen.

Kilpailijat jatkoivat suunnitelman kehittämistä tarkempaan mittakaavaan ja tutkivat asiantuntijaryhmänsä kanssa myös kohteen terveellisyyteen, pitkäaikaiskestävyyteen, energiatehokkuuteen sekä huollettavuuteen liittyviä ratkaisuja.

Arvioinnissa painotettiin ensisijaisesti kilpailuehdotusten kokonaisuutta sekä koulurakennuksen arkkitehtonisten ja toiminnallisten tavoitteiden täyttymistä. Tekniset ratkaisut ovat aktiivinen osa ratkaisun kokonaisideaa. Kilpailuehdotusten kokonaisratkaisua ja kehittämiskelpoisuutta toteutettavuutta ajatellen pidettiin tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä. Palkintolautakunta teetti myös toisessa vaiheessa teknistaloudellisen tarkastelun päätöksenteon tueksi.

Palkintolautakunta painotti 2. vaiheen arvostelussaan seuraavia seikkoja:

- esitettyjen toiminnallisten ja opetuksellisten tavoitteiden täyttyminen
- ulko- ja sisätilojen viihtyisyys
- rakennuksen terveellisyyteen, pitkäaikaiskestävyyteen, kunnossapidettävyyteen ja hoidettavuuteen vaikuttavat tekniset ja toiminnalliset ratkaisut ja ideat
- suunnitteluratkaisun edellytykset tehokkaaseen energiankäyttöön. Keinot joilla nämä voidaan saavuttaa
- arkkitehtoninen kokonaisote ja rakennuksen kaupunkikuvallinen laatu
- tilankäytön tehokkuus (ohm2/hym2, hym2/brm2)
- ratkaisun investointikustannukset

Taloudellinen tarkastelu

Kilpailun 2. vaiheessa laskettiin kustannukset kahden eri laskijan toimesta. Laskentojen tulokset olivat hyvin samansuuntaiset. Suunnitelmat ovat edelleen hyvin alustavia ja laskentatarkkuus on sen mukainen.

Laskenta on tehty ehdotuksen tavoitehinnan ja rakennusosapohjaisen laskennan yhdistelmänä. Ratkaisuista on haettu suunnitelmaa kallistavia tekijöitä siltä osin, kuin ne ovat suunnitelmista havaittavissa.

Kustannusarviossa ehdokkaiden järjestys oli seuraava (halvimmasta kalleimpaan): Sakki (halvin), Nemo, Busse, Kanvas, Veranta ja Kolme kaupunkia. Laskentatoimistojen asettama hintajärjestys kohteille hieman poikkesi, mutta samat kolme ehdotusta osuivat kärkeen molemmilla laskentatoimistoilla. Kilpailu ei siten ratkennut investointikustannuskriteerillä.

Hankkeen jatkosuunnittelussa on toimittava kustannustehokkaasti, jotta hanke saadaan mahtumaan budjettikehykseensä.

7. KILPAILUEHDOTUSTEN JAKO LUOKKIIN

Palkintolautakunta päätti jakaa arvosteluun osallistuneet ehdotukset (135) kpl viiteen luokkaan. Alla on lueteltu kuhunkin luokaan sijoitetut ehdotukset saapumisjärjestyksessä seuraavasti:

Palkintoluokka (6 ehdotusta)

- nro *5* KANVAS
- nro 78 Nemo
- nro 97 SAKKI
- nro 101 BUSSE
- nro 102 VERANTA
- nro 107 KOLME KAUPUNKIA

Yläluokka, kunniamaininta (5 ehdotusta)

- nro 1 PLAYGROUND
- nro 14 VIHREÄ ÄÄRETÖN
- nro 56 Himmeli
- nro 109 AURINGON LEIKKI
- nro 118 MÖRKÖ-BUGABOO

Yläluokka (18 ehdotusta)

- nro 6 LUOTSI
- nro 12 MAAKRAPU
- nro 13 MAJAKKA
- nro 20 OLJOT
- nro 21 HIOMATTOMAT TIMANTIT
- nro 22 KVINTETTI
- nro 30 MAININKI
- nro 32 LOISTOT
- nro 33 OPINPORTAAT - LÄROTRAPPOR
- nro 39 SATAMA
- nro 64 SECRET GARDEN
- nro 71 Bêchamel
- nro 82 SVEKOFENNIDIT
- nro 91 KOHTIOT
- nro 103 REX
- nro 104 VITI
- nro 126 OKSA
- nro 133 löytöretki

Ylempi keskiluokka (30 ehdotusta)

- nro 3 EMBRACE ME
- nro 11 KUKKULA
- nro 17 MERIKÄÄRME
- nro 29 LOREN
- nro 37 RUUKKI / BRUK
- nro 42 HALO
- nro 43 AMFI, nro I
- nro 46 LAIVA ON LASTATTU, nro I
- nro 48 KEHÄ
- nro 51 SYDÄN
- nro 57 JÄTKÄJÄTKÄ
- nro 58 hymiö
- nro 61 TALLA

- nro 65 HERTTA
- nro 67 magneetti
- nro 68 KOILE
- nro 69 You know, for kids
- nro 70 BOXD
- nro 73 SKJULEN
- nro 77 TERDET
- nro 79 JÄTKÄKUKKO
- nro 89 KORI, nro II
- nro 95 Solmu
- nro 108 XOXO
- nro 112 VIINERI
- nro 116 Taimitarha
- nro 120 MYRIAPODA
- nro 122 Lootus
- nro 131 LA LIGNA
- nro 137 HYDROEDRI

Keskiluokka (52 ehdotusta)

- nro 2 37 Astetta mielenmaisemaa
- nro 4 TIEDONJYVÄ
- nro 7 4 PUUTA
- nro 8 Zoo
- nro 9 BY
- nro 10 PERHOSET
- nro 15 HELMI
- nro 16 FOOGU
- nro 18 PIKKUJATKÄ
- nro 19 LINTUKOTO
- nro 23 OPPIA OHOI
- nro 25 Mikropolis
- nro 28 TAINA
- nro 31 AHTOJÄÄ - PACKIS
- nro 35 L´APPERENTISSAGE
- nro 38 TANGRAM
- nro 40 KIRAFFI
- nro 41 LOKKI
- nro 44 FACT.ory
- nro 45 Archie
- nro 47 KYLÄSSÄ
- nro 49 KORI nro I
- nro 50 X - D
- nro 52 HEL IX
- nro 53 JÄTKÄN KYNTTILÄT
- nro 55 IIPPO OPPII
- nro 59 KOTIMAINEN KOULU
- nro 60 KAARROS
- nro 63 ÄKS
- nro 72 KURU KURU
- nro 74 AMFI nro II
- nro 75 YLÄFEMMA
- nro 81 MITOSIS
- nro 84 pihalla
- nro 85 Kolme vuodenaikaa

- nro 86 KAISLIKOSSA SUHISEE
- nro 87 LORENZIN ATTRAKTORI
- nro 90 HEART & THE YARD
- nro 93 ALMA
- nro 96 GIRO
- nro 99 KETO
- nro 110 ABC MAKASIINI
- nro 114 YYKAAKOO
- nro 115 REGOLI
- nro 119 JÄBÄ
- nro 121 ME
- nro 123 POUTAA
- nro 124 parthenice
- nro 127 SAAREKE
- nro 128 keräin
- nro129 Nooan arkki
- nro135 PELI

Alaluokka (24 ehdotusta)

- nro 24 VELI
- nro 26 KOTILO
- nro 27 scola innovativa
- nro 34 YlösAlasUlos
- nro 36 Yhden katon alla
- nro 54 Somewhere Over The Rainbow
- nro 62 Blokus
- nro 66 Lisää Minecraftia, mera Minecraft !
- nro 76 JÄTTEKIVA
- nro 80 BUSUNGE
- nro 88 sqr
- nro 92 Circulus
- nro 94 OTE
- nro 98 BRÖDERNA US OCH BUS
- nro 100 LAIVA ON LASTATTU, nro II
- nro 105 X + Y = Z
- nro 106 Poiju
- nro 111 KUJAJÄTKÄ
- nro 113 HELMINAUHA
- nro 117 SLIDE
- nro 130 KÄPY SYLISSÄ
- nro 132 KEIDAS
- nro 134 INACHIS İO
- nro 136 AURINGON KUKKA

Hylätyt (2 ehdotusta)

- nro 83 OPINPORTAAT, puutteellinen materiaali
- nro 125 TUULTA KOHTI, myöhästynyt

8. EHDOTUSKOHTAISET ARVIOINNIT

Ehdotukset on esitelty saapumisjärjestyksessä.

8.1 Palkintoluokka

Nro 5, KANVAS, 1. vaihe

Rakennus on sijoitettu määrätietoisesti koko tontin pituudelta Bunkkerinkujan varteen ja tehokkaasti neljään kerrokseen. Se sijaitsee luontevasti kaupunkirakenteessa rajautuen kolmelta sivultaan liikenneväyliin. Rakennuksen hahmo urheilupuiston suuntaan on riittävän suuri, jotta se ottaa oman paikkansa rakennusrintamassa. Sijaitessaan tontin pohjoisreunalla se ei kuitenkaan pyri kilpailemaan korkeamman Bunkkerin kanssa.

Rakennuksen eteläsivulle jää riittävän kokoinen piha-alue. Tuulisuojaksi on esitetty perforoidusta alumiinilevystä tehty aita, joka liittyy luontevaksi osaksi kokonaisuutta. Oletettavasti kyseistä rakennetta voidaan kehittää myös meluesteeksi, joten on mahdollista hallita myös pihan melutasoja. Liikenne- ja laivamelun keskiäänitason ollessa suurimmillaan noin 55 dB, meluesteen ei välttämättä tarvitse olla erityisen korkea. Pihakatokset luovat kepeää ja vapaamuotoista kontrastia päämassan monoliittiselle ja geometrisesti ankaralle muodolle. Pysäköintipaikat on esitetty Bunkkerinkujan varteen, mutta niiden on sijaittava näköyhteydellä pääsisäänkäynnistä.

Rakennus on tilajäsentelyltään oppikirjamaisen selkeä. Suunnitelmassa on potentiaalia tyyppikouluksi ja se operoi ”vanhan ajan koulurakennuksen” ja tulevaisuuden koulun kartoittamattomassa välimaastossa kiinnostavalla tavalla. Pohjapiirrosten perusjäsennys, jossa solut ovat kerroksissa rakennuksen päissä, yhteistilat keskellä ja niiden välissä porras- ja hissiyhteydet, mahdollistaa toimivan oppimisympäristön. Puhdas ja likainen liikenne ovat periaatteessa erotettavissa, mutta oppilaiden kengät ja vaatteet on ilmeisesti sijoitettu "solueteiseen". Näin ratkaistuna puhdas ja likainen liikenne risteävät, mikä ei ole toivottavaa. Taideullakko on hieno yksityiskohta ja hyödyntää tilallisesti keskiosan korkeaa kattomuotoa.

Oppilaiden ja vieraiden kulun oppilashuoltoon, hallintotiloihin ja neuvotteluhuoneisiin tulee tapahtua kulkematta henkilökunnan sosiaali- ja naulakkotilojen tai kahvion läpi. Sosiaalitilojen sijoittuminen helposti huoltotiloista saavutettavaksi hyödyttäisi henkilökuntaa, joka käyttää erillistä työvaatetusta. Poistumistiematkat porrashuoneisiin ylittyvät rakennuksen päädyistä, mikä tulee ratkaista jatkosuunnittelussa.

Sekä pääsisäänkäynti että oppilaskäynnit on sijoitettu yhteiselle välituntipihalle Länsisatamankujan puolelle. Turvallisuusmielessä pääsisäänkäynnin erottaminen piha-alueesta on suotavaa. Pääsisäänkäynnin, vahtimestarin tilan, hissin ja 2. kerrokseen johtavan portaan sekä hallintotilojen keskinäisiä sijainteja ja yhteyksiä olisi muutenkin hyvä kehittää. Näyttämön olisi hyvä olla korkeampi.

Kapeahko runko mahdollistaa valoisat sisätilat. Rakennuksen selkeä muoto on energiataloudellinen ja tarjoaa mahdollisuuden modulaariseen rakennusrunkoon, joka voidaan tehdä kustannustehokkaasti teräsbetonielementeistä. Pitkätkin jännevälit ovat toteutettavissa suhteellisen selkeiden ratkaisujen avulla. Rakennuksesta on kehitetty erinomaisen muuntojoustava, ja sitä on uskottavasti helppo muokata tulevaisuuden tarpeisiin. Solujen tilajako on helposti muokattavissa ja esim. yhden päädyn erottaminen omaksi toiminnalliseksi kokonaisuudekseen kuten toimistoksi tai tilapäismajoitustilaksi on mahdollista.

Ilmanvaihtokonehuoneet sijaitsevat ullakolla. IV-konehuoneiden riittävä sisäkorkeus saattaa vaikuttaa vesikaton kattokulmiin. Ilmanvaihtojärjestelmien ryhmittely käyttö- ja palvelualueittain sekä talotekniikan reititykset vaikuttavat olevan mahdollisia niin, että voidaan saavuttaa hyvä käyttötalous. Tätä on selvennettävä niin tilavarauksilla kuin ilmanvaihdon periaatekaaviolla.

Suurimittakaavaisen aluejulkisivun lisäksi on esitetty vain pieni julkisivufragmentti, eikä ulkoarkkitehtuurista saa kunnollista käsitystä. Verhoiluksi esitetty perforoitu alumiinilevy on ajatuksena kaunis mutta altis likaantumiselle ja huollon kannalta hankala. Se helpottaa au-

ringonsuojauksessa mutta vaikeuttaa ikkunoiden pesua ja pimeänä vuodenaikana vähentää luonnonvalon saantia vaatien suurempia ikkunoita, mikä taas ei ole energiatehokasta. Myös valkobetoni voi olla helposti likaantuva, pinnan karkeudesta ja tekstuurista riippuen. Ulkopuoliset mekaaniset pimennysverhot voivat olla hankalakäyttöiset valoisuuden vaihdellessa nopeastikin ja niiden toimivuudessa on usein ollut ongelmia. Myös muita kuin eteläjulkisivu tulee esittää vesikatolle tulevine päätelaitteineen, ja yksityiskohtia tulee kehittää mukaan luettuna räystäsratkaisu vedenpoistoineen ja jään putoamisesteineen.

Julkisivun päärakennetyypit on syytä kuvata, jotta julkisivun rakennusfysikaalista toimintaa voidaan tarkemmin arvioida. Pilareiden, välipohjalaatan, julkisivun lasirakenteiden sekä verhoilun liitosperiaatteita olisi hyvä avata jatkosuunnittelussa.

Rakennus on kompakti ja lähtökohtaisesti tilankäytöltään erittäin tehokas. Kustannushyöty tästä kuitenkin menetetään, koska ilmoitettu hyötyala 7100 hym2 sekä mitattu hyötyala 6470 hym2 ovat huomattavasti tilaohjelman 5000 ohm2 suurempia. Tämä on johtanut tavoitteen ylittävään bruttoalaan ja liian suuriin kustannuksiin. Tarkistuslaskelmissa bruttoalaan on lisätty laajuuden perusteella IV-konehuoneita 600 brm2. Ilmoitettu bruttoala on näin ollen 8800 brm2 ja laskettu peräti 9300 brm2. Ehdotusta tulee kehittää siten, että sekä hyöty- että bruttoalaa on selkeästi vähemmän.

Muita kustannuksia korottavia tekijöitä ovat;

- pihaa rajaava korkea perforoitu alumiinilevyverhottu teräsrunkoinen aita
- 4. kerroksessa vinon sisäkaton muodostama korkea taideullakko
- kattorakenteessa kattoikkunoita
- katto-lappeiden alla IV-konehuoneiden lisäksi paljon kylmää ullakkotilaa = paljon rakenteita, yms.
- lämpimän ulkoseinän materiaali ei selviä suunnitelmista (pääosin lasia?), ulkoseiniä verhoava perforoidusta alumiinilevystä tehty kaksoisjulkisivu nostaa julkisivun kustannuksia
-

Nro 5, Kanvas, 2. vaihe

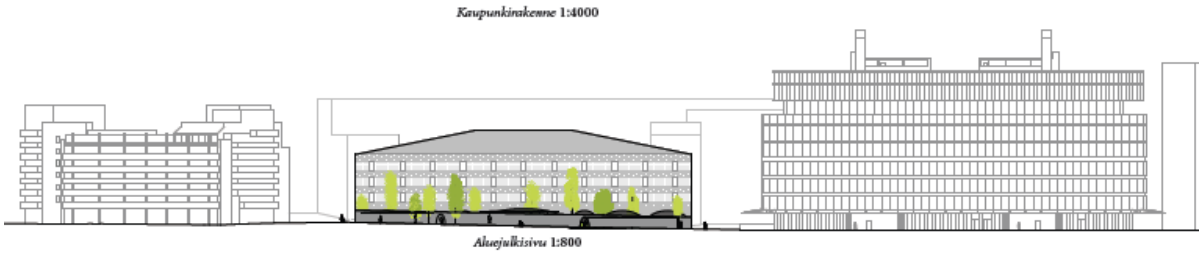

Toisessa vaiheessa ehdotusta on kehitetty siten, että 1. vaiheen luonnosmaiset ratkaisut esitetään selvemmin ja tarkemmin. Yksinkertaisia mutta valoisia ja viihtyisiä sisätiloja on havainnollistettu selkein perspektiivikuvin.

Pääsisäänkäynti on edelleen välituntipihalta. Vaaditut autopaikat on sijoitettu hieman lähemmäs tontin itäpuolelle, mutta jakelu- ja saattoliikenne Hampurinkujalta ei ole asemakaavan mukaista, ja ne ovat edelleen melko kaukana pääovesta.

Sisätilojen tilalliset ja toiminnalliset muutokset ovat vähäisiä. Pääsisäänkäynti on siirretty kouluisännän tilan viereen ja keskiaulan porrasjärjestely käännetty peilikuvaksi. Bunkkerinkujan puolelle on lisätty poistumistieportaat, joiden avulla on parannettu rakennuksen pystysuuntaisia yhteyksiä. Solujen likaisen liikenteen erottaminen puhtaasta on esitetty.

Rakennus jakaantuu edelleen porrashuoneiden jakamaan kolmeen samankokoiseen osaan, jotka on helppo muodostaa omiksi palo-osastoikseen eikä piirustuksissa esitettyä automaattista sammutuslaitteistoa tarvita. Henkilökunnan solussa on tehottomuutta. Sen keskellä on edelleen suuri tila, jonka on ajateltu toimivan opettajien ja oppilaiden vapaamuotoisena kohtaamispaikkana. Se on tilaohjelmaan nähden turha, eikä tavoitteena ole saattaa oppilaita oleskelemaan henkilökunnan tiloissa. Kulku sekä hallintoon että oppilashuoltoon tulisi tapahtua mahdollisimman suoraan pääsisäänkäynnistä.

Monessa suhteessa 1. vaiheessa arvailujen varaan jääneet julkisivut on esitetty havainnollisesti. Julkisivuja on kehitetty vähentämällä huollon kannalta ongelmallista reikäpeltiä siten, että sitä on ikkunoiden edessä vain 1. kerroksessa. Ylemmissä kerroksissa tuuletusikkunoissa on kirkas lasi ja lasivälissä mekaaniset sälekaihtimet. Muissa ikkunoissa on ulkopuolisena auringonsuojana silkkipainettu lasi. Huolimatta ikkunoiden jäsentelystä julkisivujen vaikutelma on jäänyt vähän arkiseksi. Valkean reikäpellin likaantuminen voi edelleen olla ongelma, ja sälekaihtimien käyttövarmuus jää epäselväksi. Räystään vedenpoiston esitys ei ole uskottava.

Rakennuksen energiataloudellinen muoto ja ilmanvaihtojärjestelmien ryhmittely mahdollistavat hyvän käyttötalouden. Ilmanvaihdon periaatekaavio on hyvin viitteellinen, mutta IV-reittien tilavarauksiin on kiinnitetty huomiota. Ominaissähkötehokkuuden mainitaan väljästi olevan alle 2 kW/(m3/s). Kilpailuohjelmassa tavoite on asetettu tiukemmaksi, 1,3–1,5 kW/(m3/s), ja siihen tulee pyrkiä. Hyvän energiatehokkuuden vuoksi kanavistoille on varattava hyvät reitit.

Raitisilmaotto konehuoneisiin on suunniteltu matalilta räystäiltä. Ratkaisu ei ole toimiva. Vesikaton päätelaitteet on esitetty kovin viitteellisesti, eikä poistoilma voi sijaita raittiinilmanoton vieressä. Esim. keittiöstä ja teknisen työn tiloista vesikatolle on johdettava erillispoistoja, joiden sijoittaminen myös muille lappeille saattaa osoittautua tarpeelliseksi. Tasokeräimien sijoittamisella vesikatolle olisi oleellinen merkitys talon ulkohahmolle.

Ehdotus on neliöhinnaltaan edelleen edullinen mutta hyöty- ja bruttoalaltaan tavoitteita suurempi, jolloin rakennuskustannuksissa ei tule säästöä.

Suunnitelman ansiot ovat sen tinkimättömässä konseptissa, joka rationaalisuudessaan on mahdollistanut pääosin toimivat ja muunneltavat tilaryhmät, valoisat sisätilat ja järkevästi toteutettavan rakenteen. Ehdotuksen heikkoudeksi on jäänyt sen kaupunkikuvallinen hahmo. Se tuskin nousisi Jätkäsaaren kaupunginosan uudeksi keskeiseksi maamerkiksi.

Nro 78 , Nemo, 1. vaihe

Rakennus on hahmoltaan urbaanin kompakti ja istuu luontevaksi osaksi kaupunkirakennetta. Sijoitus tontin länsipäähän Hyväntoivonkadun varteen jättää sopivan välimatkan massiiviseen Bunkkeriin, eikä koulurakennus yritä kilpailla sen kanssa, vaan muodostaa sille ilmeeltään kevyemmän vastaparin. Pääsisäänkäynti on kadulta, ja välituntipiha rajautuu hyvin Bunkkerin ja koulurakennuksen väliin, johon muodostuu suojaisa oleskelutila. Pihan käsittely on elämyksellistä ja oppimista tukevaa. Ehdotuksen mukaisesti piha on helppo rajata ja suojata etelätuulien ja melun suuntaan istutuksin ja kevyin rakentein. Kulkuyhteys Bunkkeriin on niin ikään hyvin luonteva. Pysäköintipaikat ovat etäällä pääsisäänkäynnistä, josta pitää olla niihin näköyhteys.

Neliömäinen tiivis pohjaratkaisu poikkeaa ennakkoluulottomasti viime vuosien suositusta tähti- tai kukkamallista, jossa solut sijaitsevat vapaamuotoisesti keskeistilan eri puolilla. Ehdotuksessa tilat on sijoitettu ruutukaavamaisesti sydämenä toimivan, epäsymmetrisesti sijaitsevan komean porraskatsomon ympärille. Ilman lepotasoja oleva porrassyöksy 1. ja 2. kerroksen välillä on tosin varsin pitkä. Kerroksiin syntyy polveilevia tilasarjoja, ja kerrosten väliset pienemmät aukot rikastavat pystysuoria näköyhteyksiä, joskin ne myös rajoittavat opetustilojen muodostumista. Aukot pitää olla lasitettu siten, ettei ruokalan melu kuulu ylempiin kerroksiin. Rakennus on kompakti ja huonetilojen muodot toimivia, mutta tiukasta neliömuodosta, kolmikerroksisuudesta ja ahtaasta tontista aiheutuu myös haasteita jatkosuunnittelulle.

Solujen rajautumista toisistaan ja yhteisistä tiloista mm. ääniteknisesti sekä kulkuyhteyksiä solujen ja yhteistilojen välillä pitää selkeyttää. Liikkuminen solun ja yhteistilojen välillä ei saa aiheuttaa häiriötä toisille soluille. Solujen molempien sisäänkäyntien pitäisi olla välituntipihalta. Opettajien kaikki (?) työtilat sijoitetaan soluihin. Vieraskäynnin hallinto- ja kokoustiloihin tulee tapahtua kulkematta henkilökunnan kahvilan läpi. Sosiaalitilat sijoitetaan mieluusti lähelle huoltotiloja, koska huoltohenkilökunta (myös keittiön henkilökunta) käyttää eniten pukeutumis- ja peseytymistiloja. Ruokasalia ei osoiteta erikseen eri ryhmille, ja keittiön sekä

tarjoilualueen yhteyttä tulee tarkistaa sujuvammaksi. 1. kerroksen ruokailutiloissa näköyhteys ulos ja luonnonvalon saanti ovat rajalliset.

Rakennuksen neliömäinen ulkohahmo on onnistuneesti jäsennelty sekä pysty- että vaakasuunnassa. Maantasokerroksen julkisivut ovat sisäänvedetyt, mikä ratkaisuna tarjoaa suojaa puuverhoukselle ja vähentää niiden huoltoa. Samalla ylemmät kerrokset varjostavat suuria lasipintoja mahdollistaen hyvät sisäilmaolosuhteet.

Hiottu valkobetoni lasimurskineen julkisivumateriaalina on pitkäaikaiskestävä, huoltovapaa ja toteutettavissa suhteellisen kustannustehokkaasti esim. kuorielementtirakenteisena. Vaikka hiottu pinta sinällään on tiivis, julkisivun yksityiskohdat ja pintastruktuuri on suunniteltava siten, ettei rakennuksen ilme heikkene likaantumisen tai kasvustojen myötä, mikä on vaaleille julkisivuille tyypillistä.

Rationaalinen lähtökohta mahdollistaa edullisen runkoratkaisun, mutta se on syytä esittää jatkosuunnittelussa samoin kuin julkisivurakenne. Keskeisaukon ympärillä oleva aulatila sellaisenaan edellyttänee raskaita yläpohjan palkkirakenteita, mutta toisaalta niiden avulla voidaan saavuttaa merkittävää muuntojoustavuutta. Suuri kattoikkuna vaatii huolellista jatkosuunnittelua mm. vuotoriskin eliminoimiseksi ja ettei isoihin puurakenteiden reunustamiin ruutuihin nouseva kostea sisäilma pääse huurtumaan rakenteisiin.

Rakennuksen muoto on energiantaloudellisesti hyvä. Ilmanvaihtokonehuoneiden sijoittelu ja kanavareititykset antavat viitteitä ilmanvaihtojärjestelmän hajautusmahdollisuuksiin ja ryhmittelyyn käyttöalueittain, joka on muunneltavuuden ja eriaikaisen toiminnan kannalta hyvä. Tätä on selvennettävä ilmanvaihdon periaatekaaviolla. Ilmanvaihtokonehuoneiden riittävään korkeuteen on kiinnitettävä huomiota vinon vesikaton alla. Vesikatto voisi olla lappeiltaan jyrkempikin, jolloin myös sen kaupunkikuvallinen merkitys korostuisi. Vesikaton liittyminen julkisivuihin räystäsratkaisuineen ja jään putoamisesteineen vaatii huolellisuutta monoliittisen arkkitehtonisen ilmeen aikaansaamiseksi. Myös vesikaton talotekniset asennukset tulee ottaa huomioon.

Rakennus on hyötyalaltaan (ilmoitettu 5255 hym2, mitattu 5310 hym2) hieman ohjelmaalaa 5000 ohm2 suurempi mutta bruttoalaltaan tavoitteen 8000 brm2 mukainen (ilmoitettu 8080 brm2, mitattu 7975 brm2). IV-konehuoneiden laajuus 800 m2 ylittää selvästi tavoitehinnan tilamitoitusohjeen.

Kustannuksia korottavia tekijöitä ovat mm:

- kerroskorkeus; pohjakerroksen kerroskorkeus 6m, muut kerrokset 4,5m
- valkobetonipintaisen julkisivun mosaiikkiaukotus (osa ikkunoita, osa syvennyksiä)
- pohjakerroksen julkisivun haitarimainen muoto (puu-/lasipinnat)
- pohjakerroksen sisäänvedot (arkadit)
- julkisivun ulokemaiset lasitetut terassit / viherhuoneet
- suuri lasikate runkorakenteineen ja korkeat kylmät ullakkotilat nostavat vesikattokustannuksia
- aulan porrastettu opetustila / katsomo

Nro 78 , Nemo, 2. vaihe

Pääsisäänkäynti on siirretty rakennuksen keskilinjasta Hyväntoivonkadun ja Länsisatamankadun kulmassa olevaan syvennykseen, jossa se katukorkeuksien puolesta on parempi. Näin välittömästi pääoven viereen on saatu tilaa vaadituille autopaikoille. Pyöräpaikkojen sijoitus sisäänkäyntiaukion eteen vaikuttaa oudolta, mutta ne olisivat siirrettävissä. Käynti välituntipihalta soluihin 1, 4 ja 5 on ratkaistu tekemällä kaakkoiskulmaan ulkokäytävä. Urheiluvälinevaraston tulisi olla osa lämmintä massaa, tai sitten katveessa oleva alue tulisi sulkea ja erottaa koulupihasta koulun käyttöaikojen ulkopuolella ilkivallan vuoksi. Molemmat muutokset parantavat toiminnallisuutta. Samalla ne kuitenkin pienentävät 1. kerroksen pinta-alaa, jossa on tilojen ahtautta, mikä vaatii lisäsuunnittelua. Esim. kaavoittajan kanssa on hyvä tutkia, olisivatko autopaikat sijoitettavissa kadunvarsipaikoiksi.

Ruokasali on siirretty osittain näyttämön ja 2. kerrokseen johtavan katsomoportaan väliin. Katsomoa on pienennetty ja porrasjärjestelyjä parannettu lisäämällä lepotasot. Näyttämö on säilytetty perustasossa, jotta yhteys musiikkiluokista toimisi. Uudessa tilanteessa saattaisi olla aihetta nostaa näyttämöä ylöspäin näkyvyyden parantamiseksi. Tämä edellyttäisi myös musiikkiluokkien nostamista, mikä olisi hyvinkin järjestettävissä.

Keskitila on kooltaan rajallinen, eikä suuri osa ruokasalista, ryhmätyötila tai kirjasto voi toimia katsomona, joten riittävän yleisömäärän mahtuminen juhlatilanteissa on hyvä varmistaa. Esitystilanteessa täytyisi olla katsomoportaan lisäksi toinen kerrosten välinen yhteys. Länsiportaasta saa ehkä muokattua toisen tällaisen sisäisen reitin. Iltaisin käytetään pääsisäänkäyntiä, jolloin vahtimestarin apu ja pääsy WC-tiloihin ovat mahdollisia.

Keittiön ja jakelulinjaston välistä yhteyttä on parannettu, mutta astioiden palautus on jäänyt linjaston taakse, mikä aiheuttaa risteävää liikennettä. Tekninen työ on piirustuksista mitattuna alimittainen, ja osa huoneista on sijoitettu katsomoportaan matalaan alustilaan, josta taloteknisten kanavointien johtaminen on hankalaa. Purunpoisto puuttuu. Huolto-oven kohdalla Bunkkerikuja on selvästi lattiapintaa korkeammalla, mikä aiheuttaisi sisäpuolisen tasoeron ja pienentäisi edelleen käyttökelpoista lattiapinta-alaa. 1. kerroksessa on kaiken kaikkiaan jatkosuunnittelun tarve.

Solujen rajautumista toisistaan ja keskiaulasta sekä liikenneyhteyksiä solujen ja sydäntilojen välillä on kehitetty. Ääneneristys- ja turvallisuussyistä sekä toimintojen erottamisen vuoksi solujen pitää rajautua toisistaan ja sydänalueesta verhojen sijaan seinin. Puhtaan ja likaisen liikenteen järjestely ei toimi täysin ohjeen mukaisesti, koska kulku opettaja- ja materiaalitiloihin risteää likaisen liikenteen kanssa.

Henkilökunnan tiloja on kehitetty eriyttämällä hallinto sosiaalitiloista. Yhteys pääovelta neuvotteluhuoneisiin on huono. Oppilashuolto-hallinto-henkilökunnan sosiaalitilojen kokonaisuutta on syytä kehittää edelleen.

Runkoratkaisu on modulaarinen, selkeä ja hyvin kuvattu. Rakenteet toistuvat samanlaisina läpi kerrosten. Rungon jäykistys voidaan hoitaa porrashuoneiden avulla. Keskiosan kattaminen sadasta kattoikkunasta rakentuvalla tasakatolla on rakenteena haastava. Sen teknistä toteutusta ei ole edelleenkään esitetty, ja toteutuskelpoinen ratkaisu todennäköisesti vaikuttaa ainakin jonkin verran ulkoarkkitehtuuriin. Peruskonseptin puitteissa sille on kuitenkin löydettävissä ratkaisu. Oma vaikeutensa on estää puupalkistojen rajaamiin ruutuihin nousevaa kosteaa sisäilmaa huurtumasta rakenteisiin.

Ilmanvaihtokaavio on hyvin viitteellinen, mutta ilmanvaihtojärjestelmien ryhmittely on periaatteessa mahdollista niin, että saavutetaan hyvä käyttötalous. IV-konehuoneesta on esitetty reitit kerroksiin, joskin hormitilat vaikuttavat alimittaisilta. Ominaissähkötehokkuuden mainitaan väljästi olevan alle 2 kW/(m3/s). Kilpailuohjelmassa tavoite on asetettu tiukemmaksi, 1,3–1,5 kW/(m3/s), ja siihen tulee pyrkiä. Hyvän energiatehokkuuden vuoksi kanavistoille on varattava hyvät reitit.

Julkisivujen reliefisyvennysten puhtaana pysyminen on tarkemmin esittämättä. Se tulee tutkia huolellisesti, samoin kuin julkisivupinnan käsittely, koska valumajäljet vaalealla julkisivulla olisivat ikävän näköisiä.

Kattolappeita on jyrkennetty, mikä paitsi vahvistaa rakennuksen kaupunkikuvallista hahmoa myös parantaa ilmanvaihdon toteutettavuutta. Pohjoiselle lappeelle esitetyn IV-pihan lisäksi päätelaitteita tarvittaneen myös muualle, jotta raittiin ilman oton ja poistoilman välille saa-

daan riittävä etäisyys ja erillispoistot saadaan reititettyä ulos. Aurinkopaneeleiden vaikutus talon hahmoon tulisi olemaan merkittävästi suurempi kuin piirustuksissa on esitetty. Sadeveden poisjohtamiseen vesikatolta on esitetty toimivalta näyttävä ratkaisu, joka soveltunee myös lumiesteeksi. Lämmönjakohuone on sijoitettu tasoon +3. Kilpailuohjelmassa ei suositella kellaritilojen rakentamista, koska se on kallista, mutta pelkästään lämmönjakohuoneen ja sähköpääkeskuksen sijoittaminen alempaan tasoon voidaan kuitenkin katsoa mahdolliseksi.

Rakennus on kompakti ja bruttoala kilpailuohjelman tavoitetta selvästi pienempi. Toiminnallisten vaatimusten täyttäminen aiheuttaa kuitenkin paineita pinta-alan kasvamiselle.

Asemakaavan vaatimuksesta poiketen rakennus ei rajaudu Hampurinkujaan, mutta sijainti tontin länsireunassa on perusteltu poikkeama. Sen avulla on saavutettu suhteellisen suuri, yhtenäinen ja helposti valvottava sekä huollettava piha-alue. Uudet perspektiivikuvat vahvistavat vaikutelmaa valoisasta ja selkeästä rakennuksesta, jossa olisi helppo orientoitua. Jämäkällä mutta kutsuvalla olemuksellaan sillä olisi hyvät edellytykset leimautua Jätkäsaaren asukkaiden omaksi ”kaupungintaloksi”.

Nro 97, Sakki, 1. vaihe

Kompakti rakennus sijoittuu tontille luontevasti ja synnyttää aurinkoisen ja kaakkoissivultaan Bunkkeriin rajautuvan miellyttävän pihatilan. Aurinko paistaa pihalle koko koulupäivän ajan. Koulun eri siivet reagoivat ympäristön koordinaatteihin ja kokonaisuus sitoutuu hienosti Jätkäsaaren kaupunkirakenteeseen ja katujen linjauksiin. Ehdotuksen yleisote on ammattimainen ja eläytyvä ja plaaniratkaisu on rationaalinen. Toimiva ja elävä kokonaisuus on myös kokonaistaloudellinen ja toteuttamiskelpoinen pienten hienosäätöjen avulla.

Pääsisäänkäynnin edustalle muodostuu miellyttävä pieni aukio. Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on sijoitettu hyvin erilleen. Myös huollon pieni, Berliinikujasta leikattu pihatila toimii. Pääsisäänkäynnin edustan seremoniapiha pienentää välituntipihaa mutta toisaalta välituntitoiminnoille on osoitettu kattoterassi. Pihan rajautuminen Länsisatamankujaan tulisi olla suljetumpi / aidatumpi.

Toiminnallisesti ehdotus noudattaa yleistä koulusuunnittelumallia, joissa solut sijoittuvat yhdistävän keskeistilan ympärille. Solut ovat selkeitä ja helposti muunneltavia. Ruokasali / juhlasali lehtereineen on tilallisesti mielenkiintoinen ja muodostaa luontevasti toiminnallisen sydämen. Julkiseen ja juhlakäyttöön on suunniteltu hieno tilasarja, jossa on hyödynnetty myös yläkerroksia. Solujen toiset portaat parantavat solujen monikäyttöisyyttä ja mahdollistavat niiden erottamisen erilaiseen käyttötarkoitukseen, joskin koulukäytössä ne ovat ylimääräiset. Kerrosten välisissä portaissa olisi hyvä olla lepotasot.

Solut on mitoitettu kompaktisti ja ne mahdollistavat erilaiset plaanivariaatiot. Yksittäisen solun voi myös irrottaa tarpeen vaatiessa toiseen käyttöön koulutoiminnan häiriintymättä. Soluissa puhdas ja likainen liikenne on hyvin erotettu toisistaan. Oppilashuoltotilat odotustiloineen tulee erottaa hallintotiloista. Kaikki henkilökunnan sosiaalitilat tulee sijoittaa toistensa yhteyteen samaan kerrokseen. On suotavaa sijoittaa myös siivouskeskus niiden läheisyyteen. Puku-ja pesutilojen pääkäyttäjiä ovat keittiö- ja huoltotyön tekijät. Koulun asiointitilat ovat helposti löydettävissä mutta terveydenhoitajan tilassa ei ole ikkunaa.

Ehdotuksen ulkoarkkitehtuuri on sen heikoin lenkki. Tavoite ajattomista, monoliittimaisista kappaleista on sinällään hyvä ja perusteltu mutta erityisesti ikkuna-aukotus ja siihen mahdollisesti liittyvät aurinkosuojaukset yms. on esitetty kaaviomaisesti tai jätetty esittämättä. Eriväristen tiilten, lasin ja puun yhdistelmä on sinällään hyvä mutta rakennuksen ulkoarkkitehtuuri kaipaisi vahvempaa ja omaperäisempää luonnetta tuodakseen Jätkäsaareen sen ansaitsemaa arkkitehtonista lisäarvoa.

Rakenteellisesti selkeät muodot mahdollistavat kustannustehokkaan rungon. Tiilijulkisivu on pitkäkestoinen rakenne, kun yksityiskohdat suunnitellaan hyvin. Ehdotuksessa esitetty puurunko ei sen arkkitehtuurin kannalta ole välttämätön ja tekijä voisi harkita sen vaihtamista esim. betonirunkoon. Lisäksi terassipihat vaativat hyvää suunnittelua ja rakentamisen laadun hallintaa.

Suunnitelmassa on esitetty kaksi ilmanvaihtokonehuonetta, joista toinen palvelee hyvin kuvataiteiden- ja käsityöpajoja. Yhden suuremman konehuoneen sijaan koneiden hajautettu sijoittaminen useampiin, eri rakennusosien päälle sijoitettuihin konehuoneisiin olisi reitityksellä käytännöllisempää ja taloudellisempaa. Ratkaisua on selvennettävä ilmanvaihdon periaatekaaviolla. Talotekniikan keskushuoneiden (lämmönjakohuone, sähköpääkeskus) sijoitus musiikkiluokan ja näyttämötilan taakse on huono pääreittien suuren tilantarpeen vuoksi. Vesikatolle tulevan talotekniikan, varusteiden ja laitteiden vaikutus arkkitehtuuriin on merkittävä ja suunniteltava huolella.

Rakennus on hyötyalaltaan (ilmoitettu 5100 hym2, mitattu 5240 hym2) hieman ohjelma-alaa 5000 ohm2 suurempi mutta tilaratkaisultaan hyvin tehokas. Bruttoala alittaa tavoitteen 8000 brm2 (ilmoitettu 7770 brm2, mitattu 7470brm2).

Muuratut julkisivut ja tasakatto ovat edullisia ratkaisuja. Terassipihat 2. ja 3. kerroksen nostavat vesikaton kustannuksia. Lämpimät varastotilat erillisessä piharakennuksessa lisäävät lämpimän vaipan määrää ja kokonaiskustannuksia.

Nro 97, Sakki, 2. vaihe

Ehdotus on toisessa vaiheessa saanut merkittävästi lisää kaivattua identiteettiä ja ensimmäisen vaiheen luonnosmaisesti hahmoteltu ulkoinen ilme on nyt jämäkkää ja kauniisti sommiteltua tiiliarkkitehtuuria. Jo ensimmäisessä vaiheessa lähes moitteeton toiminnallisuus on hienosäädetty ja kokonaisuus edustaa esimerkillisesti tämän päivän pedagogisista ihanteista kumpuavaa kouluarkkitehtuuria Suomessa. Rakennus yhdistää mallikkaasti yhteisöllisyyden ja eristäytymistarpeen kompaktilla mutta tilallisesti rikkaalla tavalla. Jo ensimmäisessä vaiheessa vahva ympäristöön liittyminen on tallella tarkennettuine ulkotilojen käsittelyineen. Nyt pihatilat ja ulkoterassi ovat saaneet vielä entistä täsmällisemmän luonteen ja ne liittyvät elimellisesti oppimisen tavoitteisiin ja erityistarpeisiin. Myös maantason liittyminen ympäröivään kaupunkitilaan on hioutunut ja nyt maantason työpajamaiset aineopetustilat hedelmöittävät asuinympäristöä yhteisenä kohtauspaikkana pienen kulttuurirakennuksen tapaan.

Toisessa vaiheessa informaatiota on lisätty ansiokkaasti ensimmäisessä vaiheessa avoimiksi jääneiden kysymysten osalta. Näihin kuuluvat ulkoarkkitehtuurin lisäksi talotekniset ratkaisut. Julksivujen detaljiikkaa on esitetty sekä selostuksin että kuvin. Julkisivujen eriväristen tiilikenttien sommittelu integroi ikkunapinnat osaksi kerrosten korkuisista suorakaiteista muodostuvaa kokonaisuutta. Käsittelytapa tuo kaivatun keskimittakaavan osaksi rakennuksen kokemusta. Lähimittakaava näyttäytyy mm. ikkunoiden erilaisilla asennussyvyyksillä ja printtilaseilla joilla tuodaan lisää kokemustasoja.

Rakennus on luonteeltaan nimenomaan paikkaansa erinomaisesti integroituva. Materiaalipaletti sekä ympäristöstä kasvavat koordinaatistot juurruttavat rakennuksen osaksi tiilivoittoista ympäristöään. Tuomariston kysymys onkin pitäisikö rakennuksen nousta identiteetiltään hieman kontrastisempana ympäristöstään alueen julkisena rakennuksena. Sinänsä

esimerkillinen toiminnallinen ratkaisu ei myöskään avaa visionäärisiä tulevaisuuden mahdollisuuksia kouluarkkitehtuuriin.

Rakennusteknisestä näkökulmasta rakennuksen selkeä ja kompakti muoto antaa hyvät eväät runkosuunnittelulle. Oppimistorit ja juhlasali edellyttävät pitkän jännevälin rakenteita. Sen sijaan rungon tekeminen puusta herättää kysymyksiä erityisesti suhteessa kahteen terassiin, joiden kantavat rakenteet olisi parempi tehdä teräsbetonirakenteisena muodonmuutosten hallitsemiseksi.

Tiilijulkisivut voidaan toteuttaa pitkäikäisinä, kunhan tuulisuus otetaan huomioon materiaalivalinnoissa ja yksityiskohtasuunnittelussa. Puuosat ovat sisäänvedetyllä alueella ja suojassa. Sisäpihan eteen voidaan rakentaa tuuli- ja meluesteitä - voidaanko riittävästi?

Katto on tasainen mutta voidaan toteuttaa kosteusvarmasti, toisaalta se sisältää enemmän riskejä harja- tai kaltevakattoisiin ehdotuksiin verrattuna.

Suunnitelmassa on esitetty 2 ilmanvaihtokonehuonetta, joista toinen palvelee hyvin kuvataiteiden- ja käsityöpajoja. Yhden suuremman konehuoneen sijaan koneiden hajautettu sijoittaminen useampiin, eri rakennusosien päälle sijoitettuihin konehuoneisiin olisi reitityksellä käytännöllisempää ja taloudellisempaa. Tekstissä mainittu opetustilojen ilmanvaihtokanavistojen rengasratkaisu jää epäselväksi, kun periaatteellinen ilmanvaihtokaavio ei anna siihen lisävalaistusta.

Ominaissähkötehokkuus mainitaan väljästi olevan alle 2 kW/(m3/s). Kilpailuohjelman tavoite on asetettu tiukemmaksi ja siihen tulee pyrkiä. Pyrkimys ryhmitellä kiinteitä ja muuttuvia rakennusosia, antaa muunneltavuudelle hyviä mahdollisuuksia. Esimerkiksi vesipisteet solujen sijoittaminen ”kylän kaivoiksi”.

Suuria, korkeita lasiseiniä ei ole. Suurempien ikkunoiden eteen on sijoitettu julkisivulasi, jolla saadaan aikaan aurinkosuojaa lasien keraamisilla printeillä.

Ehdotukseen on sisällytetty kaukokylmään liittyminen, kattosäteilijät ja konvektorit, vaikka kilpailuohjelmassa kaukokylmä on ainoastaan optio.

Ehdotetun lattialämmityksen säädettävyys saattaa vaihtelevissa kuormitustilanteissa olla liian hidas. Vesikatolle on esitetty mahdollisuudet lisätä kiinteistön omaa uusiutuvan energian tuotantoa. Rakennuksen alle on ideoitu hulevesiallas, josta vettä ehdotetaan käytettävän liikuntapuistossa.

Nro 101, BUSSE, 1. vaihe

Ehdotuksen yleisote on sympaattinen. Sisäpihan vapaa muotoilu on yhdistetty onnistuneesti rakennuksen ulkosivujen suorakulmaiseen, tontin rajoja seuraavaan geometriaan. Rakennuksen ja itäsivun pihakatoksen rajaama suojaisa piha muodostaa rakennuksen eri siipiä yhdistävän, kokoavan tilan. Sijaitessaan vähän liikuntapuistoa korkeammalla piha rajautuu miellyttäväksi puolijulkiseksi tilaksi. Yhteys Bunkkeriin sen kautta on luonteva.

Rakennus istuu mittakaavallisesti ympäristöönsä ja massan pääpaino länsireunassa tonttia vaikuttaa luontevalta. Vapaamuotoisuudessaan se muodostaa toimivan kontrastin kappalemaiselle Bunkkerille. Pääsisäänkäynti ja siihen liittyvä kutsuva taideteos on sijoitettu onnistuneesti Hyväntoivonkadun ja Länsisatamankujan risteykseen. Autopaikat tulee sijoittaa siten, että pääsisäänkäynnistä on niihin näköyhteys. Kolmikerroksisuudesta ja keskellä olevasta pihasta johtuen rakennuksen eteläjulkisivu ei kuitenkaan ole Bunkkerin julkisivun vaan sen katoksen linjassa, minkä vuoksi syntyy vaikutelma, että rakennus tuskin mahtuu tontille.

Sisätilat kiertyvät salin ympärille, johon niin ikään keskeisesti sijaitseva kirjasto avautuu parvena. Näköyhteys näyttämölle ylemmistä kerroksista toteutuu hyvin. Näyttämö- ja musiikkitilat tulisi nostaa salin lattian tasosta näkyvyyden parantamiseksi 1. kerroksesta. Tilat on jäsennelty kerroksittain hyvin, ja niiden välinen visuaalinen yhteys on rikas ja kollektiivisuutta tukeva. Luonnontieteiden luokkasiipi muodostaa onnistuneesti pihaa rajaavan massan. Pääsisäänkäynnistä avautuu mielenkiintoisia näkymiä salitiloihin ja toisaalta pihalle. Maantasoon liittyvät aineluokat sekä aula kioskeineen elävöittävät katutasoa ja tekevät ra-

kennuksesta aidosti kaupunkilaisia palvelevan. Erilliskäyttö on mahdollista toteuttaa suhteellisen helposti. Henkilökunnan sosiaalitilat ovat turhan keskeisellä paikalla. Huoltotilat ja sosiaalitilat olisi hyvä sijoittaa suhteellisen lähelle toisiaan, koska pukeutumis- ja peseytymistiloja käyttää enimmäkseen huoltohenkilökunta. Jakelulinjastojen sijainti tulisi ratkaista siten, ettei sen ja ruokasalin välistä kuljeta aineopetustiloihin.

Muunteluvyöhyke solujen rajalla on mielenkiintoinen ajatus, jonka kehityskelpoisuus mm. ääniteknisesti on syytä tutkia tarkemmin. Solujen puhdas ja likainen liikenne on pääasiassa erotettu, mutta solusta 4 suora käynti yhteistiloihin on kirjaston läpi ja solusta 6 kulku on sisäänkäyntiporrashuoneen kautta. Sinällään soluihin 3-6 johtava porras on nerokas. Soluihin liittyy kattopiha tai parveke. Esteettömän pääsyn järjestäminen pihoille vaatii pitkän luiskan ja/tai vaikuttaa alapuolisen tilan huonekorkeuteen. Käynnit kattopihoille soluista tulisi suunnitella siten, että kulku on vaate- ja kenkätilan kautta. Parvekkeelle voidaan ajatella mentävän sisäjalkinein. Pihan turvallisuus ja ilkivallan ehkäisy vaativat ratkaisun kehittämistä. Suojaisuus on toisaalta hyvä, mutta aiheuttaa myös ongelmia.

Runkoratkaisu on ehdotuksen mukaisesti betonia mutta oletettavasti aulatilan yläpohjarakenteet olisi helpompi tehdä teräksestä. Runkoratkaisut tulee jatkosuunnittelussa esittää tarkemmin. CLT-koteloelementit ovat uutta tekniikkaa, johon liittyy avoimia rakennusfysikaalisia kysymyksiä. Jatkosuunnitelmissa olisi hyvä selvittää, kuinka CLT-julkisivu ja kantava runko yhdistetään sekä kuinka lämmöneristys ja ilmatiiviyskysymykset ratkaistaan. Onko CLT ainoa vaihtoehto? Onko rimoituksen tarkoituksena tarjota koteloille sadesuoja? Puinen julkisivuverhoilu on pitkäaikaiskestävyyden ja huollon näkökulmasta hankala sekä paloturvallisuusriski.

Suuri IV-konehuone sijaitsee 3. kerroksessa massan matalimmassa kohdassa, hankalasti korkeiden tilojen takana. IV-konehuone olisi syytä jakaa hajautetusti pienemmiksi yksiköiksi, mikä parantaisi muuntojoustavuutta ja vähentäisi vaakavetoja. Ratkaisua on selvennettävä ilmanvaihdon periaatekaaviolla.

Osa julkisivuprojektioista puuttuu ja julkisivujen jäsentely vaikuttaa paikoin keskeneräiseltä. Räystäsrakenteet vedenpoistoineen ja jään putoamisesteineen sekä vesikaton talotekniset elimet tuovat vaikeuskerrointa oleellisina osina rakennuksen ulkoarkkitehtuuria. Kattoterassien rakenteelliset ratkaisut vaativat huolellista suunnittelua ja laadun varmistusta.

Rakennus on tilatehokkuudeltaan erinomainen ja siten kustannuksiltaan edullinen. Bruttoalan 8000 brm2 ilmoitettu laajuus 7100 brm2, mitattu 6740 brm2 ja hyötyalan 5000 ohm2 ilmoitettu laajuus 5000 hym2, mitattu 5245 hym2. Tehokkuus on osin saavutettu liikennetilojen kustannuksella. Ehdotuksen väljyyttä on syytä lisätä. Monimuotoinen vesikatto nostaa vesikaton kustannuksia.

Nro 101, BUSSE, 2. vaihe

Kilpailun toisessa vaiheessa ehdotukseen on tehty hienovaraisia parannuksia, ilman että rakennuksen perusilme olisi muuttunut.

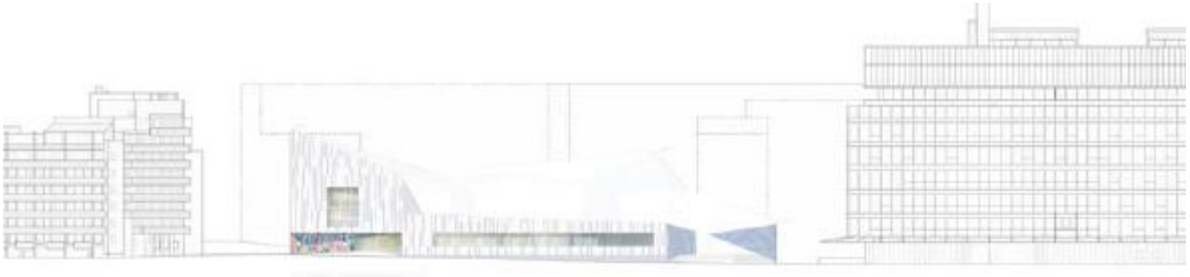

Länsisatamankujan ja Hampurinkujan risteykseen laskeutuvan pihaportaikon pieni suunnanvaihdos liittää rakennuksen aiempaa luontevammin Bunkkeriin. Rakennuksen eteläjulkisivu ylittää edelleen asemakaavan mukaisen rakennusalueen rajan ja ulottuu Bunkkerin katoksen ulkolinjaan. Koska julkisivu on pääosin matala ja liittyy korkeudeltaan Bunkkerin

katokseen, ylitystä voidaan pitää kaupunkikuvallisesti mahdollisena. Rakennus ottaa ympäröivän katuverkon liittymäkorot hienovaraisesti huomioon.

Näyttämö ja musiikkiluokat on nostettu metrin verran lattiasta, jolloin on saavutettu parempi näkyvyys näyttämölle juhlasalin tasosta. Hissi sijaitsee napakasti korkeuseron kohdassa, joten ratkaisu toimii moitteettomasti. Lattiatason korottamisen vuoksi musiikkiluokista on tehty kahden kerroksen korkuisia. Hallintotilat ja oppilashuolto on nostettu kolmanteen kerrokseen, mutta yhteys niihin on edelleen toimiva. Oppilaskunta on siirretty huonompaan paikkaan, siten että se katkaisee näkymiä pääovelta sisäpihalle.

Keittiön ja henkilökunnan sosiaalitilojen paikkoja on vaihdettu, eikä itäsiipeen kulkeva liikenne enää risteä ruokasalin ja jakelutilan välisen liikenteen kanssa. Samalla henkilökunnan sosiaalitilat ovat nyt rauhallisemmassa paikassa. Niiden läheisyydessä ovat keittiö ja keskeiset siivoustilat. Pohjoissiiven solujen muunneltavuutta sekä solujen ja sydäntilan välisiä kulkuyhteyksiä on parannettu.

CLT-koteloelementteihin perustuva julkisivurakenne on vaihdettu betonisiin sisäkuoriin ja termorankaelementteihin sekä puurimaverhoilu keraamisiin laattoihin. Näillä muutoksilla on saavutettu pitkäaikaiskestävyyden ja huollettavuuden kannalta varmempi ratkaisu. Keraaminen laatta sekä seinäpinnassa että ikkuna-aukkoja jäsentämässä ja auringonsuojana vaikuttaa toimivalta ratkaisulta. Ehdotuksesta ei käy ilmi, onko kyseessä valmis tuotejärjestelmä vai kohdekohtaisesti suunniteltu rakenne. Kohdekohtaisesti suunniteltuihin ratkaisuihin sisältyy kosteusteknisiä riskejä. Keraamisen lankutuksen taakse on ehdotettu tiivistä kerrosta, mikä on hyvä, koska lankutus ei itsessään ole tiivis. Ulkoarkkitehtuurin ilme on terävöitynyt ja lisäpiirrosten myötä monipuolistunut, mutta Hyväntoivonkadun julkisivua voisi vielä tutkia siten, että sekin olisi vähemmän virastotalomainen.

Vesikatteen ylimpänä kerroksena on käytetty metallipintaista kumibitumikermiä, mikä ei oikein sovellu näin laajoille kattopinnoille metallipinnoitteen suurista lämpöliikkeistä johtuen. Ratkaisua on yleensä käytetty pienemmissä kohteissa. Vaalea pinta voidaan toteuttaa esim. vaalealla pintasirotteella. Sadevedenpoistoa ja lumiesteitä ei ole esitetty, vaikka niillä saattaisi olla merkittävä vaikutus ulkoarkkitehtuuriin. Lappeiden alajiirit näyttäisivät olevan vaakasuoria, joten mahdollisesti vesikaton kallistuksia voidaan perusratkaisun puitteissa hienosäätää siten, että pääosa vedenpoistosta hoituisi sisäpuolisesti, jolloin räystäät eivät tarvitsisi myöskään lumiesteitä. Viherkatto on suhteellisen pieni, ja sen paikka matalan rakennussiiven päällä on luonteva, sillä se näkyy korkeampien rakennusosien ikkunoihin.

Toisen vaiheen ehdotuksessa on esitetty kolme ilmanvaihtokonehuonetta eri puolille ullakkoa, sen korkeimpiin kohtiin, mikä myös motivoi suuren ullakon. Käyntiyhteyttä ei ole esitetty, mutta se on järjestettävissä porrashuoneen kautta. Vesikatolle tulee ainakin poistoilmalaitteita, joita ei ole esitetty. Ilmanvaihtokaavio ja käyttöalueryhmittely ovat selkeät. Pystykuilut puuttuvat pohjapiirroksista. Aurinkopaneelien näyttävällä sijoittelulla on mahdollista tuoda uusiutuvan energian oma tuottaminen esille.

Bruttoala on selvästi tavoitebruttoalaa pienempi ja hyötyalatehokkuus hyvä, mutta vaipan määrä on suuri suhteessa bruttoalaan.

Ehdotus on monessa suhteessa ammattitaitoisesti laadittu, tasapainoinen kokonaisuus. Toiminnallisesti suunnitelma on lähes moitteeton. Vetäytyessään kohti tontin länsirajaa rakennus ei haasta Bunkkeria ja sopii Jätkäsaaren tiukkaan kontekstiin, mutta ehkä vielä paremmin se olisi sovitettavissa hieman väljempään kaupunkiympäristöön.

Nro 102, Veranta, 1. vaihe

Ehdotuksen yleisote on lupauksia herättävä. Luonnosmainen esitys sisältää mielenkiintoisia ajatuksia uudeksi kouluksi mutta siinä on vielä paljon kehitettävää. Rakennuksen kokonaisilme on suurpiirteisen komea ja yhtenäinen. Viistot katonlappeet yhdistettynä rytmikkääseen tiilipilaristoon luovat ajattoman ja klassisen yleisvaikutelman. Rakennusmassa asettuu hyvin paikkaansa ja yksinkertaisena muodostaa kiinnostavan dialogin yhdessä Bunkkerin kanssa. Ehdotuksen itä-länsi-suuntaiset vyöhykkeet muodostavat jännittävän ti-

lasarjan. Erityisesti ”veranta” on tilana uudentyyppinen ja se suojaa liialta auringon valolta, joten perusratkaisu on tältä osin onnistunut.

Rakennusmassa on kompakti ja Hyväntoivonkadun puolelle rajautuu luonteva pieni sisäänkäyntiaukio. Ehdotuksessa on selvästi julkisen rakennuksen leima, joskin voimakkaan pilasteriaiheen ja lasijulkisivun kiertämien rakennuksen ympäri näin totaalisena ratkaisuna tuntuu hieman kaavamaiselta. Tilojen rytmi pihalta ulkokatoksen kautta sisätiloihin on mielenkiintoinen. Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu toisistaan. Välituntipiha on suojattu tuulelta ja katettu osittain, varsinainen pihatila on melko pieni. Autopaikkojen sijainti on toimiva.

Sisätilojen perusjäsentely on selkeä. Asiointitilat ovat helposti löydettävissä pääsisäänkäynnistä. Pitkät portaat pihalta toiseen kerrokseen ovat mielenkiintoinen aihe. Lasiseinineen ne saattavat kuitenkin lokeroida sisätilaa liikaa, varsinkin jos portaat toimivat osastoituina poistumisteinä vaatien raskaita ja kalliita lasirakenteita. Tutkimalla rakennuksen poistumistieväylät / -portaat uudelleen voitaisiin ehkä aulan lävistävät portaat muuttaa sisätilamaisemmiksi portaiksi. Samalla ulko- ja sisätilan välinen lasiseinä muuttuisi suoraviivaisemmaksi ja rakenteet yksinkertaistuisivat.

Rakennuksen suora käynti ulkoa toteutuu nyt vain toisen kerroksen soluissa. Kolmannen kerroksen soluihin tulisi järjestää käynti kulkematta toisen kerroksen solujen kautta. Voisi myös tutkia mahdollisuutta sijoittaa ylimmän kerroksen vaate- ja kenkätilat toiseen kerrokseen, jolloin sisäporras palvelisi vain puhdasta sisäliikennettä. Poistumisteiden tarkempi tutkiminen voi myös ratkaista puhdas-likainen-liikenteen järjestelyn. Solujen varioiminen on mahdollista. Tasoon neljä ei tule rakentaa. Luonnontieteen opetustilojen aputilat tulee sijoittaa varsinaisten opetustilojen yhteyteen samaan tasoon. Tulisi tutkia mahdollisuutta hyödyntää toisen kerroksen tiloja esitystilanteissa esimerkiksi parvikatsomotiloina. Ruokasalin ristikkäisliikenne tulee ratkaista. Ruokasalin ja ruuanjakelun välistä yhteyttä kuormittaa solujen liikenne aineopetustiloihin. Toisessa ja kolmannessa kerroksessa rungon keskellä olevien tilojen luonnonvalon saanti on kyseenalaista. Näyttämö palvelee vain osaa salitilasta. Jotkut tilat ovat pitkulaisia kuten kuraattorin huone, musiikkiluokka ja osa yleisopetustiloista.

Rakennusteknisesti laaja lasin käyttö voi aiheuttaa olosuhdeongelmia ja näin suuren lasiseinämäärän vähentämistä tulisi tutkia. Korkeiden tilojen huollettavuus (korkealla olevien pintojen siivous, lamppujen vaihto yms.) ja vaikutus mm. rakennuksen akustiikkaan tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Kattorakenne on kuvattu selkeämuotoisena ja pelkistettynä. Harjakatto ja ulkopuolinen vedenpoisto muodostavat kuitenkin oman suunnitteluhaasteensa turvallisuuden ja säilyvyyden suhteen Jatkoehdotuksessa esitetään rakenneperiaatteet, joilla veden, jään ja lumen poisto toteutetaan turvallisesti.

Pilaritiheys vaikuttaa liioitellulta ja niiden sirous näyttää epärealistiselta. Pilasterien rakennetekniset ratkaisut, tiheys sekä tuotantotekninen kohtuuhintaisuus tulee ratkaista. Etelään avautuva julkisivurakenne muodostuu eteläisimmästä pilarilinjasta, joka kantaa yläpohjaa. Toisessa päässä yläpohjaa kannattavat sisätiloissa olevat pilarit. Rakennetyypeissä on tutkittava kuinka yläpohjarakenne ja lasijulkisivu toteutetaan siten, että lämpöliikkeet hallitaan ilman haitallisia muodonmuutoksia ja lasien liittymien tiiveys toteutuu.

Pitkä ilmanvaihtokonehuone voidaan saada ylettymään rakennuksen eri osiin, joten mahdollisuudet IV-koneiden hyvälle käyttöalueryhmittelylle ja taloudelliselle kanavareitityksellе ovat olemassa. Ratkaisua on selvennettävä ilmanvaihdon periaatekaaviolla. Miten ilmanvaihdon raitisilman ja poistoilman vaatima tekniikka sijoitetaan katolle? Ulkopuolinen sadevedenpoisto ja räystäiden arkkitehtoniset ratkaisut vaikuttavat rakennuksen lopulliseen ilmeeseen merkittävästi.

Kilpailuohjelman mukaisesti rakennukseen ei tehdä kellaria, joten alin korkoasema tulee olla noin +6,00. Seuraavassa vaiheessa olisi toivottavaa olla näkymäkuva pitkin Länsisatamankujaa, josta havaitsisi voimakkaan muodon roolin kaupunkirintamassa.

Hankkeen hyötyala ja bruttoala vastaavat tavoitetta hyvin. Ilmoitettu hyötyala on 5100 hym2, mitattu 4980 hym2 ja ilmoitettu bruttoala 7800 brm2, mitattu 7960 brm2. Teknisten tilojen riittävyys on syytä tarkistaa. Liikennetiloja on suunnitelmassa paljon.

Pohjakerros tasolla +7 ja pieni kellari tasolla +4 nostavat kustannuksia pohjarakentamisessa (täytöt ja kellarin rakenteet). Muita kustannuksia korottavia tekijöitä ovat:

- tontin rajalla ”lasirakenteinen” muuri
- julkisivun tiilipilasterit ja lasipinnat
- tiilipilasterit kannattavat myös eteläpuolen sisäpihan kattoa (rakennuksen vesikaton jatke) ja pilarilinja jatkuu rakennuksen sisälle korkean aulan vastaisella seinälinjalla
- vinot kattolappeet ja korkeat kylmät ullakkotilat nostavat vesikattokustannuksia
- porrashuoneiden kaarevat tb-seinät, korkea aula ja aulan portaat

Nro 102, Veranta, 2. vaihe

Omintakeinen ehdotus on säilyttänyt ensimmäisen vaiheen arkkitehtonisen kiinnostavuutensa ja tekijä on kyennyt kehittämään rakennuksen toiminnallisuutta ja kustannustehokkuutta. Ensimmäisen vaiheen kipupisteitä on parannettu jatkosuunnitteluohjeiden mukaisesti ja päädytty monella tasolla kekseliäisiin ratkaisuihin. Ehdotuksen merkittävä arkkitehtoninen erikoislaatuisuus – kerroksellisten tilavyöhykkeiden sarja liikuntapuiston suuntaan – on säilynyt. Veranta osana tätä tilasarjaa antaa mahdollisuuden uusien toimintamallien käyttöön ja rikastaa koulun tilallista elämyksellisyyttä. Solujen toiminnallisuus on kehittynyt mutta syvärunkoisen rakennuksen ominaislaatuun kuuluu edelleen vääjäämättä epäsuoran valon varassa olevia opetustiloja.

Kilpailun toisessa vaiheessa alkujaan ongelmallista porrasratkaisua on kehitetty teknisesti ja toiminnallisesti. Tekijä on tilatehokkaasti ja kekseliäästi sijoittanut portaat päällekkäin. Puhdas ja likainen liikenne on erotettu erillisiin, päällekkäisiin portaikkoihin. Kaikkiin soluihin on suora yhteys ulkoa kulkematta toisten solujen kautta. Nyt etelänpuoleiset ulkoportaat eivät ole poistumisteitä eivätkä täten osastoituja. Ratkaisu mahdollistaa kevyet, läpinäkyvät lasipinnat portaiden alapäähän. Koulun tasajakoista julkisivuratkaisua on kilpailun 2-vaiheessa jäsennöity pilasterien väliin jäävien julkisivujen varioinnilla ja yksittäisillä avauksilla julkisivuissa. Julkisivujen rytmikäs ilme on tallella.

Ehdotuksen ilme on vahva ja ehjä mutta se viittaa ehkä hieman akateemisempaan oppimisympäristöön kuin peruskouluun. Rakennuksen identiteetti on hyvällä tavalla julkinen mutta viritystaso on herättänyt keskustelua: mielleyhtymiä ovat olleet myös kirjasto ja yliopistorakentaminen.

Kantavat rakenteet voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti ehdotetulla teräsbetonirungolla. Verantaosuudella yläpohjan palkkirakenteet ovat massiivisempia mutta voidaan toteuttaa tavanomaisilla tekniikoilla. Julkisivu on lasia jaoteltuna tiilipilasterein. Rakenneratkaisu edellyttää jatkokehittelyä, jotta siitä saadaan rakennusfysikaalisesti toimiva ja pitkäikäinen.

Katto on kustannuksiltaan edullinen rakentaa ja korjata. Ulkopuolinen vedenpoisto on aina haasteellinen toteuttaa kouluympäristössä siten, että sekä kosteustekniset että turvallisuustekijät tulevat huomioon otetuiksi (jään kertyminen ja tippuminen).

Etelään avaava sisäpiha on suojattu lasiseinämällä, mutta onko se riittävä?

Rakennusmassa on kompakti ja eteläjulkisivu on ”veranta”-periaatteen mukaisesti suojattu liialta auringon valolta. Ehdotuksessa on yksi, keskitetty ilmanvaihtokonehuone. Ilmanvaihtokaavio on ylimalkainen eikä siinä ole esitetty käyttöalueryhmittelyä. Energiataloudellista tavoitetta ei ole esitetty. Rakennuksen teknisiä tiloja on esitetty tasoon +2,5, vaikka kilpailuohjelmassa on suositeltu alimpana tasona käytettävän + 6.00.

Sisäolosuhteiden pitäminen hyvänä korkeiden lasipintojen lähellä vaatii teknisiä ratkaisuja, joiden periaatteita ei ole esitetty. Runsaat lasirakenteet vaativat teknisiä laitteita (esim. tuulikaappikojeita ja niiden putkistoja), jotka vaikuttavat (epäedullisesti?) tilojen ilmeeseen.

Valkoisten pintojen, kuten valkoisen huopakaton, puhtaana pysyminen saattaa olla ongelma. Huoltoliikenne Bunkkerinkujan puolelta tarvitsisi enemmän tilaa.

Nro 107, Kolme kaupunkia, 1. vaihe

Ehdotus on mielenkiintoinen ja poikkeava puheenvuoro ennen kaikkea tuoreen pedagogisen lähestymistapansa suhteen. Perusjako kolmeen erilaiseen kerrokseen ja eriluonteiseen oppimisympäristöön on toimiva peruslähtökohta. Pienoiskaupunki-henkinen sisätilan kehittely tuottaa mielenkiintoisia tilasarjoja ja vaihtelevia oppimisen paikkoja. Tekijä on synnyttänyt positiivisen teollisuushenkisen työpajamiljöön, pienoiskaupungin, johon rosoiset materiaalit ja suurpiirteinen ote sopivat hyvin.

Rakennus sijaitsee tontin pohjoisreunassa siten että sen eteläpuolelle jää selkeä ja valoisa piha-alue. Vaaditut 2 pysäköintipaikkaa tulisi osoittaa. Paviljonkimainen arkkitehtuuri muodostaa keveän vastakohdan bunkkerin raskaalle ilmeelle. Ehdotus on rationaalinen ja 1-2. kerrosten osalta muuntojoustava ja kompakti ratkaisu. Solujen edustalle toiseen kerrokseen muodostuu sääsuojattu ulko-oleskelutila, jonka lasiseinä vaimentaa myös sataman suunnasta tulevaa ääntä ja mahdollistaa mielenkiintoisen julkisivuratkaisun. Ehdotus on ennakkoluuloton tutkielma mahdollisuudesta muodostaa uudenlaisia opetustiloja.

Solujen tulisi pystyä toimimaan itsenäisesti omine äänimaailmoineen. Liikenne soluista yhteisiin tiloihin ja ulos tulisi erottaa toisistaan. Soluista sisäyhteys 1. ja 3. kerrokseen kulkee osittain toisten solujen läpi, mikä lisää läpikulkuliikennettä. Soluissa puhdas ja likainen liikenne on erotettu, mutta se edellyttää toisten solujen läpi kulkua. Kenkätilat on esitetty tuulikaappeihin, mutta vaatetiloja ei ole esitetty.

Pääportaan jatkuminen 3. kerrokseen esitetyn levyisenä vain muutamaa huonetilaa varten vaikuttaa ylimitoitetulta. Nyt se ei tuo lisäarvoa esimerkiksi juhlakatsomona. Näyttämön ja musiikkiluokkien yhteyttä tulisi parantaa. Musiikin opetustiloista puuttuu ikkuna. Keittiössä 10% ikkunapinta-ala ei näyttäisi täyttyvän. Terveydenhoitajan tila on läpikulkuhuone. Ruuanjakelu-, ruokailu- ja juhlatilojen toimivuutta tulisi parantaa.

Asiointitiloihin kulku pitkin pääkäytävää kulkee ruuanjakelun ja ruokasalin välistä. Luonnontieteen tiloihin ei ole hissiyhteyttä. Oppilashuollon tilat ovat hankalasti saavutettavissa ja niihin ei myöskään ole hissiyhteyttä. Instrumenttien siirto musiikkiluokasta näyttämölle on hankalaa tasoerojen vuoksi. Henkilöstön sosiaalitilat ja siivouskeskus on sijoitettu lähekkäin mallikkaasti.

Rakenneratkaisut on esitetty viitteellisesti: rungon, moduuliviivaston ja mm. kantavien pilarien esittäminen auttaisi myös pohjapiirrosten jatkokehittelyssä. Varsinkin ristikkorakenteen luonteva mitoitus suhteessa tiloihin olisi oleellista. Ristikoita tukevat pystyrakenteet on myös hyvä kuvata, koska ne eivät selviä luonnoksista.

Kattomaiseman yksinkertaistaminen ja katon terassien keskittäminen varmistelisi pitkäaikaiskestävyyttä. Tekijän mukaan kaksoisjulkisivu kiertää koko 2.kerroksen. Sen toimintaperiaate muualla kuin terassin kohdalla olisi hyvä kuvata sanallisesti ja rakennetyypein. Terassi on kylmä rakenne, jonka kautta kuljetaan lämpimiin sisätiloihin. Kuinka terassin kylmät rakenteet kannatetaan pystysuunnassa ja kuinka kylmien rakenteiden ja lämpimien rakenteiden väliset suunnittelukysymykset ratkaistaan? Onko terassi erillisesti kannatettu rakenneosa?

Huoneiden aurinkosuojaukseen ja ylilämmön poistoon kannattaa kiinnittää jatkosuunnittelussa kiinnittää huomiota. Ehdotuksesta puuttuu ilmanvaihtokonehuoneiden sijoittelu mutta ne ovat sijoitettavissa osaksi kattomaisemaa. Teknisten järjestelmien reitityksiä ei ole esitetty. Ratkaisu mahdollistaa kuitenkin ilmanvaihtojärjestelmän ryhmittelyn käyttöalueittain ja IV-koneiden sijoittelun hajautetusti niin, että muuntojoustavuusominaisuutta voidaan hyödyntää tarvittaessa yksittäisissäkin rakennusosissa. IV-konehuonehuoneet on esitettävä ja ratkaisua on selvennettävä ilmanvaihdon periaatekaaviolla.

Märkätilojen, kuten wc-ryhmien järjestäminen kerroksissa päällekkäin selkeyttäisi tilojen ryhmittelyä kiinteämpiin ja helpommin muutettaviin. Ulkoportaat on suojattava viistosateelta ja tuiskuavalta lumelta niin, että kulku terassialueelle toimii kaikissa sääolosuhteissa. Toisen kerroksen varjostava lippa ja kaksoisjulkisivu ovat ideoita, joita kannattaa kehittää.

Ehdotuksen hyötyala vastaa hyvin ohjelma-alaa 5000 ohm2 (ilmoitettu 5000 hym2, mitattu 5150 hym2). Tilatehokas bruttoala perustuu kuitenkin liian vähäiseen liikennetilaan. Laskelmissa on laajuuteen lisätty teknistä tilaa n. 520 brm2. Silti bruttoala on ilmoitettuna vain 6810 brm2 ja mitattuna 7100 brm2.

Ehdotuksen kustannuksia korottavia tekijöitä ovat mm:

- isot kerroskorkeudet; 5m, 6m ja n. 5m > paljon rakennusosia, raskaita alaslaskuja, jne.
- 2. kerroksen korkeassa tilassa seinin rajattuihin tiloihin on huomioitu ns. välikatot
- 2. kerroksen sisääntuloaula on kylmä tila, mikä ei sisälly bruttoalaan
- em. aula on osin alapuolisen lämpimän tilan, osin kantavan parvekelaatan päällä
- aulaa rajaa kaksoislasijulkisivu, joka kiertää koko 2. kerroksen vaipan
- kylmään aulaan on arvioitu valaistuksen, sähköjärjestelmien ja mahdollisen ilmanvaihdon aiheuttamat lisäkustannukset
- 2. kerroksen kolmea sivua kiertää kantava teräsristikko (kerros on muuntojoustavaa tilaa)
- rakennus on pääosin tasakattoinen, 3. kerroksen tilojen vesikatot ovat leikkauspiirustusten mukaan vino-porrastettuja ja kaitein rajattu oleskelu- / opetuspiha on osin viherkattoa (mahdolliset opetusviljelmät / kasvihuoneet)
- 3. kerroksen monet erilliset tilaryhmät lisäävät lämpimän vaipan määrää
- vesikattokuvissa kuiluina esitetyt aukot on otettu huomioon kattoikkunoina
- ehdotus on yksikköhinnaltaan (€/brm2) kallis

Nro 107, Kolme kaupunkia, 2. vaihe

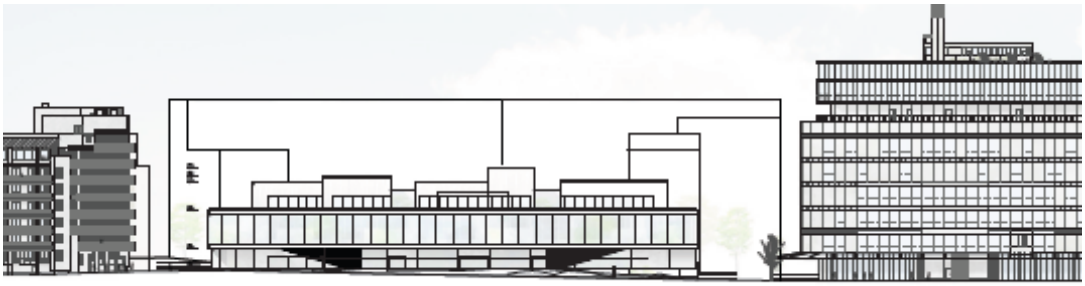

Omalakinen ehdotus on säilyttänyt toisessa vaiheessa kunnianhimoisen ja kokonaisvaltaisen otteensa. Tekijä on pohtinut kunnioitettavasti tulevaisuuden kouluarkkitehtuuria sen eri näkökulmista, filosofisista, toiminnallisista - ja nyt kilpailun toisessa vaiheessa - vahvasti myös taloteknisistä ja ekologisista painotuksista käsin. Ehdotus on elämyksellinen ja arkkitehtonisessa ja taiteellisessa mielessä kiehtova. Ehdotuksen selostus avaa poleemisesti ja monin tavoin perustellusti syitä tulevaisuuden koulun muuttamiseksi tiedon siirtämisen paikoista tiedon luomisen ympäristöiksi.

Suunnitelma pohjaa edelleen mielenkiintoiseksi todettuun jakoon kolmen eriluonteisen kerroksen kesken. Kerrokset koostuvat kulttuurin, ilmaisun ja yhteisön kaupungista eli ”Striitistä”, tiedon luomisen kaupungista eli ”Maisemasta” sekä ympäristön ja ilmiöiden kaupungista eli ”Labrasta”. Moni yksityiskohta on kehittynyt toisessa vaiheessa hyvään ja toivottuun suuntaan. Konsepti on sinällään kirkas mutta tilalliset ratkaisut kärsivät edelleen jossakin määrin hierarkkisen, rakenteellisen ja tilallisen organisaation puutteesta. Jaksaakseen kantaa itseään lastattu metabolismi kaipaisi tuekseen vielä selkeälukuisempaa luuston rakennetta. Tämä palvelisi myös vielä paremmin tekijän peräänkuuluttamaa avoimuutta ja täyttä muuntojoustavuutta.

Suunnitelma on joka tapauksessa tervetullut puheenvuoro tulevaisuuden oppimisympäristön muutoksen puolesta. Samalla se on ”toiveiden tynnyri” ja sen ratkaisut ovat johtaneet selkeästi kilpailun kalleimpaan suunnitelmaan jatkoon päässeiden joukossa.

Ehdotuksessa on korostettu paljon muuntojoustavuutta. Ensimmäisessä kerroksessa runkorakenteet ovat betonia, toisessa jykeviä teräsristikoita, joilla saadaan muuntojoustava tila toiseen kerrokseen kokonaisuutena. Jatkokehityskohteeksi jää ristikkojen sijoittelu ja suuntaus siten, että tarjotut tilanäkymät toteutuvat myös käytännössä. Rakenteita voidaan jättää mukavasti näkyviin.

Julkisivun lasirakenne on selkeä, yksinkertainen ja pitkäaikaiskestävä. Kaksoisjulkisivu suojaa sisempää julkisivua pidentäen sen käyttöikää merkittävästi. Kylmien, puolikylmien ja lämpimien tilojen rakenneratkaisut on mietittävä huolella, jotta lämpöliikkeet ja yksityiskohdat hallitaan. Viherterasseihin ja niiden liittymiin liittyy avoimia pitkäaikaiskestävyyskysymyksiä.

Suunnitteluryhmä on ehdotuksessaan esittänyt innovatiivisen, lukuisia energiataloutta parantavia toimenpiteitä sisältävän kokonaisratkaisun. Ratkaisuun olisi kannattanut kuitenkin valita joitakin tehokkaimpia ja ottaa huomioon esimerkiksi että kaukokylmä on kilpailuohjelmassa vain optiona. Uutta suunnitteluajattelua on haettu myös koulutilojen äänimaisemaan ja valaistusolosuhteiden hallintaan. Valokuilut, joissa on otettu huomioon luonnonvalon suuntaus, ovat mielenkiintoisia.

IV-konehuoneiden sijoittelu ylimpään kerrokseen mahdollistaa ilmanvaihtojärjestelmän ryhmittelyn käyttöalueittain. Reititykset vaativat lisätarkasteluja. Itä- ja länsisuunnan puolilämpimän lasiterassin olosuhteiden hallinta on vaikeaa. Kostean poistoilman johtaminen terassille voi johtaa kosteuden tiivistymiseen kylmiin pintoihin ja välitilan tuuletus vaatii tarkempaa tarkastelua. Lasivalinnoissa on otettava huomioon myös turvallisuus.

Aktiivisen julkisivun tuuletusratkaisun ohjaus vaatii tarkempaa suunnittelua. Onko puinen auringonsuojasäleikkö kiinteä? Kuinka sen puhdistaminen tapahtuu? Aurinkopaneelit ja viherkatto-osuus nivoutuvat hyvin kokonaisratkaisuun. Yhteydet poistumistieportaisiin vesikaton kautta eivät ole hyvä ratkaisu. Tilojen ryhmittely kiinteisiin (esim. märkätilat systemaattisesti päällekkäin) ja muunneltaviin osiin selkiyttäisi ratkaisua.

8.2 Yläluokka, kunniamaininta

Nro 1, PLAYGROUND

Ehdotus on konseptiltaan voimakas ja virkistävän omaperäinen kilpailun tarjonnassa. Suorakaiteen muotoiseen massaan on leikattu vapaamuotoinen ja tuulelta suojattu sisäpiha joka muodostaa keitaan rakennuksen keskelle. Sisäkkäiset vyöhykkeet muodostavat mielenkiintoisen tilasarjan jossa sisä- ja ulkotila liittyvät konseptin mukaisesti kauniisti toisiinsa.

Rakennus asettuu paikkaansa jämäkästi ja viiston kattopintansa ansiosta liittyy etelänpuoleisilta räystäskorkeuksiltaan Bunkkerin katokseen. Luonnosmaisesti hahmotellut julkisivut ovat lupaavat ja noudattelevat peruskonseptin dualismia: ulkokehä on tiiliverhoiltu ja sisäpiha esitetty vuorattavaksi puulla.

Pääsisäänkäynti rakennukseen tapahtuu oikeaoppisesti Hyväntoivonkadulta. Oppilaskäynnit tapahtuvat useasta suunnasta: välituntipihalta, Hampurinkujalta tai Länsisatamankujalta. Asiointitilat ovat hyvin heti pääsisäänkäynnissä. Käynti juhlasaliin tapahtuu pääsisäänkäynnistä hankalasti kiertäen koko välituntipihan tai välituntipihan kautta.

Soluihin käynti tapahtuu keskusaulan kautta, niihin ei ole omaa käyntiä ulkoa. Opettajien työtilat eivät ole ohjelmanmukaisesti soluissa, vaan keskitettyinä. Välituntipihaa kiertävä aula toisen kerroksen tasossa sisältää osan solujen työtiloista. Keittiö ja ruokasali-juhlasali ovat toiminnan kannalta hankalasti rakennuksen ääripäissä.

Rakennus on sopusuhtainen ja runko on helposti ja muuntojoustavasti toteutettavissa eri materiaaleista, vaikka ehdotuksessa ei sinänsä ole kuvattu rakenteita tai rakennejärjestelmää. Kattomuoto on kestävyyden kannalta otollinen ja siitä saa helposti toimivan rakenteen, vaikka katolla on paljon kattoikkunoita. Katemateriaalina on ilmeisesti metallikate. Parvekkeita, terasseja tai julkisivujen monimuotoisuutta ei ole, joten vaippa voidaan rakentaa edullisin kustannuksin rakennusfysikaalisesti toimivaksi. Sisäpihan puusäleikkö on suojassa sään pahimmilta vaikutuksilta mutta on kuitenkin huolto- ja ylläpitokohde.

Ehdotukseen ei ole liitetty tekstiosuutta. Ilmanvaihtoratkaisua ja sen reititystä ym. teknisiä tiloja ei ole esitetty. Julkisivun puusäleikkö saattaa johtaa kustannuksia lisääviin paloteknisiin suojausvaatimuksiin.

Taiteellisesti korkeatasoisen rakennuksen ongelma on liiallinen sisäänpäin kääntyneisyys. Hieno sisäpiha, ”salattu puutarha”, jää liiankin salaiseksi toimiakseen asuinympäristöä elävöittävänä ja kutsuvana kohtauspaikkana.

Nro 14, VIHREÄ ÄÄRETÖN

Ratkaisu perustuu kokonaisvaltaiseen ja komeaan ideaan, jossa rakennusmassa kiertyy kahdeksikon muotoon ja vesikatto muodostaa terassimaisen puiston. Julkisivujen arkkitehtuuri on näyttävää ja rakennus ottaa itsetietoisesti paikkansa Jätkäsaaren kaupunkirakenteessa.

Julkisivu on verhoiltu lakatulla puusäleiköllä, joka likaantuu helposti ja on huoltokohde. Se voi johtaa kustannuksia lisääviin paloteknisiin suojausvaatimuksiin. Säleikköjen takana olevien suurten ja korkeiden ikkunoiden puhdistus olisi hankalasti järjestettävissä.

Pääsisäänkäynti ja oppilaskäynnit on asianmukaisesti erotettu toisistaan. Perusratkaisusta seuraava nauhana kiertyvä rakennusrunko aiheuttaa kuitenkin suuren vaipan ja toiminnallisia vaikeuksia. Sydänalue jää pieneksi ja kirjasto erilleen muista tiloista. Musiikkiluokat ovat kaukana näyttämöstä. Rakennuksessa on paljon ahdasta käytävätilaa. Solujen sisäänkäynnit ovat osittain mutkikkaita. Sisäyhteydet vaativat kulkua toisten solujen läpi. Hallinto on kaukana pääsisäänkäynnistä ja hankalasti löydettävissä. Osasta tiloja ei ole määräysten mukaisia poistumisteitä.

Runkorakenne on ehdotettu tehtäväksi CLT-elementeistä. Puurakenteinen runko ja viherkatto ovat todella vaikeasti yhdistettävissä. Vedeneristyksen alapuolella pitäisi olla aina luja ja liikkumaton alusta, mitä puurunko ei välttämättä tarjoa. Vuototilanteessa käynnistyy aina runkorakenteen vaurioituminen, kun esimerkiksi betoniyläpohjien osalta vuotovedet eivät tee itse rakenteelle mitään. Oma lukunsa on myös viherkaton pitkäaikaiskestävyys Suomen olosuhteissa. Käytännössä viherkatto on märkä talven ja pakkasten koittaessa. Jäätynyt pintakerros kohdistaa vesikatteeseen huomattavia rasituksia. Viherkaton toteuttaminen käännettynä rakenteena johtaa raskaisiin rakenteisiin, millä on vaikutuksensa runkorakenteiden mitoitukseen ja näin laajasti käytettynä korkeisiin rakennuskustannuksiin.

Pihatilat ovat suhteellisen pienet ja varjoisat, mutta viherkattoa on tarkoitus käyttää opetuksen ohella ulko-oleskeluun. Runsaan kasvillisuuden on ajateltu toimivan hule- ja harmaavesien suodatuksena. Sadevedet on kuitenkin kilpailuohjelman mukaisesti tarkoitus johtaa sadevesiviemäreihin ja harmaavesien erillisviemäröinti vaatisi normaalista poikkeavan järjestelyn. Kasvillisuuden hoitoa varten ei ole esitetty huoltotehtävissä välttämättömiä reittejä, ja katon puhtaana pito sekä talviaikaan ulko-oleskelun kannalta välttämätön lumenpoisto ovat ratkaisematta.

Ilmanvaihtoratkaisua ja sen reititystä ym. teknisiä tiloja ei ole esitetty. Korkeiden aula- yms. tilojen valaistus olisi suunniteltava niin, että niihin päästäisiin käsiksi säännöllisen huollon vuoksi.

Ehdotus on huolellisesti tutkittu, mielenkiintoinen suunnitelma, jonka toteutettavuudessa on kuitenkin puutteita.

Nro 56, Himmeli

Omaleimaisen näköinen, himmelimäinen rakennus muodostaa mielenkiintoisen vastaparin Bunkkerille. Pohjakerros on pudotettu ympäristöä alemmas, jolloin on saatu maantasoinen kulkuyhteys kahdesta tasosta. Osassa alimman kerroksen tiloista ei ole kuin kattoikkuna. Varsinkin koko kerroksen sijoittaminen tasoon +1.8 on kallista pohjaveden pinnan ja perustamisolosuhteiden vuoksi. Länsipuoleinen piha on varsin suojainen, mutta Bunkkerin puoleinen kansitaso ahdas, varjoisa ja helposti tuulinen.

Sisätilat kiertyvät lähes temppelimäisen pyöreän keskeistilan ympärille. Talossa orientoituminen on helppoa ja tilaryhmät sijaitsevat varsin järjestelmällisesti. Pohjakerrokseen laskeutuva näyttävä, auditoriomainen porras menee hukkaan, koska se päättyy yhteen soluauloista. Luulisi että sen alapäässä on tärkeämpiäkin yhteistiloja. Näyttämö ja ruokasalijuhlasali jäävät vähän sivuun, vaikka ne toimivat tärkeimpänä kokoontumistilana. Näyttämö on matalaa tilaa ja musiikkiluokat ovat siitä kaukana. Pääsisäänkäynnistä on asiointitiloihin helppo yhteys, mutta kulku oppilashuoltoon ei voi olla hallinnon kautta. Henkilökunnan kahvila ei saa sijaita näkyvästi, koska se on yksityisluonteista tilaa. Soluja on vain neljä, ja soluaulat pitäisi erottaa ääneneristyksen vuoksi esim. lasiseinin keskitilasta, mikä muuttaisi sen luonnetta.

Rakennus on muodoltaan energiataloudellinen. Se on ilmeisesti tarkoitus tehdä pääosin puusta ja kasvihuoneosuudella käyttää muovia, jolloin saatetaan joutua kustannuksia lisääviin paloteknisiin suojausvaatimuksiin. Ekologisen kattopuutarhan toiminnot osana rakennuksen ilmanvaihtoa ja lämmitystä sekä kasvien kastelujärjestelmä vaatisivat tarkempaa esitystä sekä toimintansa että taloudellisuutensa puolesta. Ilmanvaihtoratkaisun on noudatettava suomalaisia ilmanvaihtomääräyksiä. Ehdotuksen massoittelu mahdollistaa kyllä kullekin rakennusosalle oman ilmanvaihtokonehuoneen ja ilmanvaihtojärjestelmän hajauttamisen käyttöalueryhmiin.

Selostuksen mukaan kantava runko on yllättäen teräsbetonia. Näyttävä puinen julkisivuristikko toimii vain julkisivuaiheena, mutta pitkäaikaiskestävyyden ja huollettavuuden kannalta se on silti haasteellinen. Puun ja muovin käyttö saattaa aiheuttaa kustannuksia lisääviä paloteknisiä suojausvaatimuksia. Ehdotuksen vahvuus on konseptissa, joka toisessa paikassa ja käyttötarkoituksessa olisi helpommin muokattavissa toimivaksi.

Nro 109, AURINGON LEIKKI

Kevyen tuntuisesti hahmoteltu ehdotus sisältää runsaasti ansioita. Se istuu paikkaansa luontevasti ja kaarevalla eteläsivullaan muodostaa edustalleen intensiivisen pihatilan. Viistetty länsipää jatkaa määrätietoisesti Hyväntoivonkadun koordinaatistoa ja muodostaa eteensä sisäänkäyntiaukion. Rakennuksen ylöspäin porrastuva koordinaatisto on mielenkiintoinen yksityiskohta. Se antaa rakennukselle dynaamisen ja horisontaalisen yleisilmeen ja toisaalta muodostaa suojaavan seinän puuverhoiltua julkisivua ajatellen. Suhde Bunkkeriin on riittävän erilainen jotta kiusallista kilpailuasetelmaa pääsisi syntymään.

Sisätilat ovat niin ikään hahmoteltu vaikuttavasti. Kaari ja vastakaari synnyttävät kerroksissa ilmavan vaikutelman ja vaihtelevia eri suuntiin syntyy. Pohjapiirros perustuu rationaaliin ajatteluun ja vyöhykkeisyys on hyvin harkittua.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu toisistaan hyvin. Pääsisäänkäynnille on kenties uhrattu turhan suuri osa tontista, vaikka se sisältääkin kehityspotentiaalia rakennuksen iltakäyttöä ajatellen. Hallinto ja oppilashuoltotilat ovat 3. kerroksessa hissiyhteyden päässä. Soluissa puhdas ja likainen liikenne ei esitetyssä muodossa ole riittävästi erotettu. Kenkä-

eteisen läpi tapahtuu solun sisäistä edestakaista liikennettä. Henkilökunnan sosiaalitilat on hyvin saavutettavissa myös huoltotiloista.

Rakennuksen kompakti muoto mahdollistaa toistuvat päällekkäiset runkorakenteet ja siten kustannus- ja energiatehokkaan rungon, vaikka rakenteita ei käytännössä ole kuvattu lainkaan. Riskirakenteita, kuten vaikeita yksityiskohtia, terasseja tai vastaavia, ei ole käytetty lainkaan. Toistuva ja elinkaariominaisuuksiltaan merkittävä ulkoseinärakenne olisi sen sijaan ansainnut tarkemman esittelyn: kuinka puujulkisivusta saadaan elinkaaritehokas, tiivis ja huoltovapaa? Kuinka elementeistä tehdään nykyaikaiseen rakentamiseen soveltuva tiivis rakenne?

Lämpötilan hallinta passiivisten menetelmien avulla ja paneutuminen onnistuneiden valaistusolosuhteiden aikaansaamiseen ovat hyviä asioita. Luonnollinen tuuletus kattoikkunoiden avulla ei riitä koulurakennuksen ilmanvaihtojärjestelmäksi, koska ilmanvaihdolla on mm. poistettava koulutoiminnassa syntyviä sisäisiä kuormia.

Julkisivuiltaan hiukan kaaviomaiseksi jäänyt ehdotus on erittäin kehityskelpoinen ja varsin luonteva vastaus vaikeaan kysymykseen.

Nro 118, MÖRKÖ-BUGABOO

Ehdotus on mielenkiintoinen, omaperäinen ratkaisu. Koulun tilat on sijoitettu yksiaineisen kuoren sisään, johon on koverrettu myös erilaisia sisäpihoja ja terasseja. Vaippa täyttää suurimman osan tonttia, ja reunoille jää vain pieniä puolijulkisia etuaukioita. Asiointiliikenne sekoittuu oppilasliikenteeseen, mikä ei ole tavoitteen mukaista. Välituntipihoina toimivat vielä pienemmät, vaipan sisään jäävät puupiha ja aukiopiha. Pääasiallinen ulko-oleskeluun tarkoitettu tila onkin vesikatto. Se on melko suojainen ja hyvin valvottavissa myös kouluajan ulkopuolella. Vaikka selostuksessa vähätellään huollon vaikeutta, se olisi todellisuudessa haastavaa, mm. koska pihalle aukeaa kuitenkin suuria aukkoja. Sähkösulatus ei ole energiataloudellista.

Tilaryhmät on jaettu eri kerroksiin luontevasti. Näkyvyys juhlasalista näyttämölle on hyvä, mutta 2. kerros voisi toimia katsomona paremminkin. Korkea sali toimii muutoin kokoavana sydämenä, jonka ympärille kerrosten tilat ryhmittyvät. Pääovelta yhteys hissillä asiointitiloihin on hyvä. Hallinto ja oppilashuolto tulisi erottaa toisistaan. Solut ovat selkeän muotoisia ja muuntojoustavia. Puhdas ja likainen liikenne on erotettu.

Runko voitaneen toteuttaa muuntojoustavasti ja kustannustehokkaasti. Ilmanvaihtoratkaisua ja sen reititystä ei ole esitetty, joten sen yhdistäminen muuhun ratkaisuun jää epäselväksi.

Veistoksellisen ehdotuksen julkisivut ovat kiinnostavat, ja niiden jäsentely on varmaotteista. Talotekniikan päätelaitteita ja läpimenoja ei kuitenkaan ole esitetty, mutta niillä olisi suuri vaikutus ulkohahmoon. Myös räystäiden vedenpoisto ja lumiesteet ovat ratkaisematta. Valkobetonikuori voidaan tehdä pitkäaikaiskestävänä rakenteena, mutta likaantuminen tai epäedullinen patinoituminen voi viedä rakenteesta arkkitehtonista hohtoa, jollei yksityiskohtia mietitä siltäkin kannalta. Betonikuoren yhdistäminen varsinaisen lämpimän rakenteen yläpohjaan tuo haasteita monessa mielessä: lämpökatkot, vedeneristys, yläpohjan tuuletus, tekniikkaläpiviennit yms. On uhkana, että yläpohja-vesikatto-kuorirakenteesta tulee raskas, kallis ja riskialtis rakenne. Puiset julkisivuosuudet vaativat säännöllistä huoltoa, mutta ulkokuori suojaa pintoja jossain määrin.

8.3 Yläluokka

Nro 6, LUOTSI

Ehdotus on mittakaavaltaan ja olemukseltaan sympaattinen. Pohjois- ja itäsivulle rajautuu selkeää katutilaa. Rakennusmassa polveilee ja muodostaa mittakaavalta inhimillistä tilaa,

mutta lounaiskulma ja pihatilat jäävät vähän repaleisiksi. Läntisten solujen sisäänkäynnit ovat samalta pihalta kuin pääsisäänkäynti, mikä ei ole suotavaa turvallisuusmielessä. On tarkoituksenmukaista erottaa koulun oma liikenne asiointiliikenteestä. Autopaikkojen tulisi sijaita tontilla, mihin ne kyllä mahtuisivatkin. Huoltoliikenne on asiallisesti Bunkkerinkujan puolelta. Oppilashuoltoon on erillinen käynti Hampurinkujalta, mutta kaikki asiointikäynnit pitäisi keskittää samalle pääovelle palvelun ja valvonnan vuoksi.

Kiertyvä päätilojen sarja pääsisäänkäynnistä ruokailutilan ja katsomoportaan kautta parvelle, jolta avautuu näkymiä sisäpihalle, on mielenkiintoinen. Perspektiivikuva antaa vaikutelman valoisista ja miellyttävistä sisätiloista.

Solut ovat periaatteessa toimivia, mutta soluaulat eivät voi aueta ruokalatilaan. Solujen kenkä- ja vaatesäilytystilat ovat esittämättä, ja vaikuttaa siltä, että puhdas ja likainen liikenne risteävät. Hallintotilat, oppilashuolto ja henkilökunnan sosiaalitilat tulisi erotella paremmin toisistaan. Henkilökunnan taukotila on yksityisintä tilaa.

Pohjaratkaisun monimuotoisuudessa on otettu huomioon rungon rakentamisen helppous. Runko voidaan tehdä kustannustehokkaista rakenteista, ja jännevälit muodostunevat edullisiksi. Sydänalueen yläpohjan kantavat rakenteet ovat vaativin suunnittelukohde. Kattopuutarha on rakennusfysikaalinen haaste, mutta se on kuitenkin pieni kokonaisuuteen suhteutettuna.

Kullekin rakennusosalle on mahdollista tehdä oma ilmanvaihtokonehuone ja ilmanvaihtojärjestelmän hajauttaminen käyttöalueryhmiin. Korkeiden aula- yms. tilojen valaistus olisi suunniteltava niin, että siihen päästään käsiksi säännöllisen huollon vuoksi. Suuret, lattiasta kattoon jatkuvat ikkunapinnat saattavat kylmänä vuodenaikana olla ongelmallisia ja tarvitsevat huolellista ja monialaista yksityiskohtien suunnittelua. Etelään suuntautuvien ikkunoiden varjostuksiin olisi kiinnitettävä huomiota lämpökuorman pienentämiseksi.

Julkisivut antavat hyvän mahdollisuuden suunnitella pitkäikäinen rakenne. Talon ilme on vähän arkinen, siten että rakennusta voisi luulla toimistotaloksikin.

Nro 12, MAAKRAPU

Veistoksellisella ehdotuksella on selkeä julkisen rakennuksen ilme. Julkisivujen poikkeava käsittely muodostaa positiivisen kontrastin Bunkkerille ja ympäröiville asuintaloille. Kaarevat muodot, koordinaatistokäännökset ja runsas puun käyttö julkisivuissa pehmentävät lasijulkisivujen ankaraa rytmiä.

Rakennuksen ristimäinen perushahmo on variaatio viime vuosina suositusta koulujen tähtimallista, jossa solusiivet sijoittuvat sydäntilojen ympärille. Sakarat erottavat pääsisäänkäynnin ja huoltopihan oppilaiden oleskelualueesta, mikä on oikeaoppinen ratkaisu. Tontin ahtaudesta johtuen välituntipiha jakaantuu kuitenkin kahdeksi erilliseksi alueeksi, mikä on valvottavuuden kannalta ongelmallinen.

Pääsisäänkäynti on suoraan kirjastoon ja kouluisännän tila sekä hissit kaukana, mikä vaatisi pohjaratkaisun kehittämistä. Hallinto- ja oppilashuoltotiloihin pääsyn pitäisi olla selkeä. Näyttämö on matala. Keskiaulan ympärillä ja soluissa on eri kerroksissa paljon tehotonta liikennetilaa. Kotisolujen aulat ovat ahtaan oloisia, eivätkä kaikki solutilat ole niiden ympärillä. Kenkä- ja vaatetiloja ei ole esitetty, ja puhtaan ja likaisen liikenteen sekoittuminen näyttäisi ongelmalta.

Rakennuksen muoto tarjoaa hyvät mahdollisuudet järkevän rungon suunnittelulle. Selostuksen mukaan puuta on tarkoitus käyttää myös kantavissa rakenteissa, mutta piirustuksissa runko on esittämättä. Ulkopuoliset, varjostavat puupilarit toimivat ilmeisesti kantavana rakenteena. Ratkaisu on puun ikääntymisen ja muodonmuutosten takia ongelmallinen.

Selostuksessa kerrotaan, että eri tilojen ylilämmintä ja viileää ilmaa kierrätetään, minkä avulla säästetään kustannuksia. Tarkempi esitys ratkaisusta kuitenkin puuttuu. Ehdotuksen massoittelu mahdollistaa kullekin siivelle oman ilmanvaihtokonehuoneen ja ilmanvaihtojärjestelmän hajauttamisen käyttöalueryhmiin, mutta ilmanvaihtokonehuoneita ei ole esitetty. Luokkahuoneissa kerrotaan olevan asennuslattia, mikä mahdollistaa joustavat tilamuutok-

set. Mihin asennuslattiatilaa on tarkoitus käyttää? Se olisi kallis ja todellisuudessa vaikeuttaisi kotisolukaavion mukaisten, ääntä eristävien väliseinien paikkojen vaihtamista.

Nro 13, MAJAKKA

Erittäin ammattitaitoinen ehdotus asettuu paikkaansa pehmeästi liittyen pikemminkin osaksi maisemaa kuin rakennettua ympäristöä. Saavutettu yleisilme on johdonmukainen ja ehyt. Ulkoiset elementit on pidetty lukumääräisesti niukkoina ja rakennuksen genetiikka kulkee läpi eri mittakaavojen. Rakennus asettuu määrätietoisesti koilliskulmastaan kaupungin koordinaatistoihin mutta vapautuu lounaisreunoiltaan muotokieleltään orgaaniseksi, terassoituvaksi sommitelmaksi ja avautuu parhaisiin ilmansuuntiin.

Toiminnallinen perusrakenne on erittäin toimiva mutta viimeaikaisista koulukilpailuista turhankin tuttu. Sisällöllinen ja pedagoginen uutuusarvo ei ole ehdotuksen parasta antia. Solut hahmottuvat itsenäisinä ja hyvin keskusalueisiin liittyvinä yksikköinään ja niillä on omat käynnit ulkoa. Välituntipihan halkaiseva käynti pääovelle rajoittaa pihan käyttöä ja luo turvallisuusongelman. Asiointitilat ovat hankalasti 3. kerroksessa. Puhdas ja likainen liikenne on perusratkaisun puitteissa mahdollista erottaa.

Vaikka ehdotuksen muodolla haetaan aaltomaisuutta, on julkisivujen ja katon muotomaailma rakennetekniikan kannalta selkeää ja rakenteet voitaneen toteuttaa tavanomaisilla tekniikoilla. Runkorakenteeseen ei ehdotuksessa oteta kantaa. Tasakatolla ei ole terasseja tai muita riskirakenteita, joten kosteustekniset riskit voidaan hallita kohtalaisen hyvin. Säleikköratkaisu julkisivussa ei herättäne hurraa-huutoja ylläpidosta ja korjaustoiminnasta vastaavien osalta.

Korkean aulatilan savupiippuvaikutusta ehdotetaan käytettävän hyväksi tuuletusratkaisussa. Rakennus on varustettava koneellisella ilmanvaihdolla, joten erilliset lisätuuletukset tulee olla varmistettu automatiikalla niin, ettei esim. mahdollinen sade aiheuta kastumisriskiä. Ehdotuksessa on esitetty yksi keskitetty ilmanvaihtokonehuone 3. kerrokseen. Ilmanvaihtojärjestelmän hyvän käyttöalueryhmittelyn ja parempien reititysmahdollisuuksien vuoksi ratkaisua pitäisi kehittää niin, että IV-koneita sijoitettaisiin hajautetusti lähemmäs palvelukohteitaan.

Suuret, lattiasta kattoon jatkuvat ikkunapinnat saattavat kylmänä vuodenaikana olla ongelmallisia ja tarvitsevat huolellista ja monialaista yksityiskohtien suunnittelua. Julkisivun puusäleikkö saattaa johtaa kustannuksia lisääviin paloteknisiin suojausvaatimuksiin ja varjostuksen vuoksi tarvittavissa ratkaisuissa on otettava huomioon esim. ikkunoiden pesumahdollisuudet ja muut huoltotoimenpiteet. Ehdotuksen alimmat tilat on sijoitettu korkeudelle +5.0. Kilpailuohjelman mukaisesti koulun maantasokerroksen korkeusasema tulisi olla tasoa + 6 (N43).

Ehdotus on kauniisti esitetty ja arkkitehtuuriltaan erittäin laadukas.

Nro 20, OLJOT

Selvästi julkisen näköinen rakennus rajaa tiukasti kolmelta sivultaan katutilaa, kun taas eteläinen pihan puoli on vapaamuotoinen. Oikeaoppisesti pääsisäänkäynti on Hyväntoivonkadulta, huolto Bunkkerinkujalta ja oppilaskäynnit välituntipihalta Länsisatamankujan puolelta. Välituntipiha jää aika pieneksi. Pääsisäänkäyntiin liittyvät 2 pysäköintipaikkaa on sijoitettu etäälle Bunkkerinkujan varteen.

Bunkkerinkujan varrella olevat aineopetus-, asiointi- ja keittiötilat muodostavat tavallaan suorakulmaisen selkärangan, johon orgaanisen muotoiset solukimput kiinnittyvät. Niiden välissä on korkea aulatila. Sommittelullisesti plastinen aihe on mielenkiintoinen ja kappaleiden väleistä avautuu kiinnostavia näkymiä. Aula jää kuitenkin päistään kuilumaiseksi, eikä kerroksissa sen varrella ole yhtä ryhmätyötilaa lukuun ottamatta kuin käytäviä. Solujen aulan puoleisten opetustilojen esitetään saavan luonnonvalonsa korkean tilan kautta. Todellisuudessa kattoikkunoista aulaan ja edelleen aina 1. kerrokseen asti saatavan valon määrä

on kyseenalainen. Kattoikkunoiden ja korkean tilan valaisimien ym. kattoasennusten huoltaminen herättää myös kysymyksiä.

Näyttämön sijainti sekä sali, kirjasto ja ryhmätyöparvi toimivat sydäntilana ja mahdollistavat juhlissa ja esityksissä suuren katsojamäärän. Kulku aineopetustiloihin on ruuanjakelutilan ja ruokasalin välistä, mikä aiheuttaa paljon risteävää liikennettä. Asiointitilat ovat pääsisäänkäynnistä saavutettavissa hieman mutkikkaasti, ja ylipäätään sisäinen liikenne perustuu pitkiin reitteihin.

Betonirunkorakenne on helposti toteutettavissa. Julkisivun valkobetonipinta on pitkäikäistä ja kestävää. Etelän puujulkisivu on huoltokohde, vaikka onkin katosten alla. Julkisivussa on paljon kylmiä osia kuten parvekkeet ja portaiden suojaseinät, joiden liitokset lämpimiin rakenteisiin tuovat omat vaikeutensa. Ovatko solujen seinät kantavia betoniseiniä? Solujen staattinen tilajako ei mahdollista muuntojoustavuutta. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu hyvin.

Ainoa IV-konehuone on sijoitettu rakennusmassan reuna-alueelle. Kanavointireitit ovat siten hyvin pitkiä ja hankalia. Ilmanvaihtojärjestelmän hyvän käyttöalueryhmittelyn vuoksi ratkaisua tulisi kehittää hajautettuun, esim. rakennusosakohtaiseen ilmanvaihtokoneiden ja konehuoneiden sijoitteluun. Se tukisi myös selostuksessa esitettyä väitettä, että solut on helppo irrottaa erilliskäyttöön. Korkeiden aula- yms. tilojen valaistus olisi suunniteltava niin, että niihin päästäisiin käsiksi säännöllisen huollon vuoksi.

Länsisivun verhoilu rei'itetyillä kuitubetonielementeillä muodostaa mielenkiintoisen välitilan, mutta muilla sivuilla se vaikuttaa päälle liimatulta aiheelta ja vaikeuttaa julkisivujen kunnossapitoa ja ikkunoiden pesua. Viherkatto varsinkin noin laajana aiheuttaa kosteusteknisiä ja säilyvyysriskejä Suomen olosuhteissa.

Nro 21, HIOMATTOMAT TIMANTIT

Erittäin kauniisti esitetty ehdotus joka muodostaa näyttämöllisen asetelman suhteessa etelään aukeavaan puistomaisemaan. Arkkitehtuurissa on runsaasti kunnianhimoa ja se on vahvasti kiinni ajassa. Rakennus kiinnittyy kolmelta sivulta paikkaansa tontin rajoja seurailleen, etelään aukeava ”näyttämö” on muotoiltu veistoksellisesti ja verhoiltu kutsuvasti luonnonvärisellä puulla. Kappaleenomaisena rakennus istuu Bunkkerin pariksi hyvin.

Toiminnallisesti ehdotus on kehityskelpoinen. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat oikeaoppisesti erillisiä. Pääsisäänkäyntiin liittyvät 2 pysäköintipaikkaa ovat etäällä. Asiointitiloihin on helppo yhteys. Ulkoyhteys solujen ja välituntipihan välillä ei toimi, mutta olisi kehitettävissä toimivaksi. Solujen sisääntulojärjestelyt, kenkä- ja vaatetilat ovat esittämättä. Solut ovat osin läpikuljettavia mitä ei ole pidetty suotavana. Opinto-ohjaajan työhuone on välillisen valon varassa.

Ehdotuksen sanallinen kuvaus avaa mielenkiintoisen tavoitteen yhdistää betonia, puuta ja terästä runkorakenteissa. Kilpailuohjelman tavoite jättää tekniikkaa näkyviin on ainakin rakennetekniikan osalta otettu ehdotuksessa huomioon. Betonia jätetään puhdasvalupintoina näkyviin, ristikot ovat esillä luokkatiloissa, tilapinnoissa on rauhoittavia puupintoja jne. Idean työstäminen käytännön ratkaisuiksi edellyttäisi kuitenkin paljon työtä.

Julkisivun puusäleikkö on oletuksena huoltoväliltään lyhyt, vaikka onkin esitetty suojauskäsiteltäväksi. Toisaalta puusäleikön uusiminen on helppoa ja edullista. Julkisivu on muodoltaan selkeä ja säleikön alle voidaan tehdä rakennusfysikaalisesti tiivis ja toimiva ulkoseinärakenne. Vesikate- ja yläpohjarakenne ei ehdotuksesta täysin avaudu. Yleensä ottaen vaikuttaa siltä, katto voidaan suunnitella kestäväksi. Kattoterassi on aina oma tekninen haasteensa.

Ilmanvaihtokonehuoneet kattavat koko rakennuksen, joten IV-koneiden käyttöalueryhmittelylle ja taloudelliselle kanavareititykselle on mahdollisuuksia. Rakennukseen ehdotetaan lattialämmitystä. Sen soveltuvuutta kannattaa harkita johtuen lattialämmityksen hitaudesta kuormitusvaihteluissa.

Kattopihalta on sadevedet johdettava pois sisäpuolisella sadevesiviemäröinnillä. Rankkasade saattaa aiheuttaa kosteusvaurioriskejä. Lumenpoisto on tehtävä sulattamalla, mikä ei ole energiataloudellista.

Ehdotus on komea puheenvuoro kilpailussa mutta sen asetelmallisuus voi olla ristiriidassa yhteisöllisten tavoitteiden kanssa.

Nro 22, KVINTETTI

Pääsisäänkäynti, huolto ja oppilassisäänkäynnit on hyvin erotettu toisistaan, mutta kaikkiaan pihatilat jäävät pieniksi, koska pääosin kaksikerroksisena rakennus on lähes koko tontin laajuinen. Viherpihaa ei ole ollenkaan.

Tilat jäsentyvät pituussuuntaisen keskikäytävän molemmin puolin. Näyttämö ei sijaitse salin keskiakselissa, kulttuurikatu ei toimi katsomon osana, eikä toisestakaan kerroksesta ole juuri näkyvyyttä esitystilaan. Asiointitilat sijaitsevat 2. kerroksessa lähellä pääsisäänkäyntiä, mutta hissi on kaukana. Hallintotiloja, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole eroteltu toisistaan, joten julkinen asiointi ja yksityisyyttä vaativat toiminnot sekoittuvat. Sisäiset kulkuyhteydet ovat lyhyitä ja solut toimivia kokonaisuuksia. Puhdas ja likainen liikenne olisi pienellä muokkauksella erotettavissa.

Rakennettavuudeltaan ehdotus on varsin realistinen. Rungon toteuttamiseen olisi käytettävissä monia vaihtoehtoja. Katto on yksinkertainen ilman terasseja ja monimuotoisia rakenteita, ja siitä voidaan tehdä toimiva tasakatto. Suorat ja tasaiset tiiliseinät ovat pitkäikäisiä rakenneratkaisuja, joskin kylmät julkisivurakenteet ovat aina hieman ongelmallisia. Ilmanvaihtokonehuoneiden hajauttaminen mahdollistaa lyhyet kanavoinnit ja toimivat käyttöalueryhmät. Suurien ikkunapintojen välttäminen on olosuhdehallinnan kannalta hyvä.

Ulkoarkkitehtuuri perustuu kennomaiseen rakenteeseen, joka jatkuu samanlaisena niin lämpimien opetustilojen ja IV-konehuoneiden kuin kylmien katosten ja portaiden kohdilla. Sen kehittelyssä on omat ansionsa, mutta kokonaisuus jää ehkä vähän repaleiseksi.

Nro 30, MAININKI

Ehdotus on variaatio ns. kukkamallista, jossa opetustilat sijaitsevat teräslehtimäisesti sydäntilojen ympärillä. Perusratkaisu on toimiva ja tilaryhmät sijaitsevat pääosin luontevasti toisiinsa nähden. Sisäänkäynti on omalta pihaltaan lännestä, huoltopiha on Bunkkerin puolella ja välituntipiha avautuu etelään. Se jää kuitenkin suhteellisen pieneksi. Vesikaton käyttäminen varsinkin noin laajana pihana on rakenteellinen riski, tuulille ja melulle pihatasoa alttiimpi sekä vaikeasti huollettavissa esim. lumenpoiston osalta.

Sisäänkäynti on liian suoraan juhlasali-ruokasaliin. Kouluisäntä on sijoitettu huonosti salin toiseen päähän ja hissi piiloon. Oppilashuoltotilat 2. kerroksessa ja hallinto 3. kerroksessa ovat omia selkeitä kokonaisuuksiaan, mutta niihin on hankala löytää pääovelta. Saliaulatilat-kirjasto muodostavat toimivan sydäntilan, ja näyttämölle on näkyvyys myös 2. kerroksesta. Solut ovat keskenään samankokoisia yksikköjä erillään toisistaan. Soluauloja ei ole erotettu keskitiloista, joka on melun kannalta huono asia. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettavissa toisistaan, vaikka vaate- ja kenkäsäilytys on esittämättä.

Rakennus on pohjaratkaisultaan selkeä, mikä mahdollistanee kustannustehokkaan, turvallisen ja muuntojoustavan rakennusrungon, vaikka sen toteutustapaan ehdotuksessa ei ole otettu kantaa. Pohjapiirroksissa on esitetty vain yksi, epäkeskeisesti sijaitseva IV-konehuone, mistä seuraa pitkiä ja hankalia kanavointeja. Noppamainen perusmalli mahdollistaisi ilmanvaihtojärjestelmän hyvän käyttöalueryhmittelyn ja hajautetun, rakennusosakohtaisen ilmanvaihtokoneiden ja konehuoneiden sijoittelun. Se olisi käytännössä edellytys solujen mahdolliselle erottamiselle toisiin käyttötarkoituksiin, mikä vaatisi myös toisen poistumistien kuhunkin soluun. Tekstissä on ideoitu uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksia, jotka kaikilta osiltaan eivät tällä tontilla ole sovellettavissa.

Värikkäissä julkisivuissa on oma hauskuutensa Bunkkerin kontrastina, mutta auringonsuojanakin toimiva puusäleikkö on jatkuva huoltokohde, likaantuu helposti ja on korjaussyk-

liltään lyhyt. Säleikön läpi siilautuvasta luonnonvalosta tulee raidallista, mikä saatetaan kokea epämiellyttävänä. Sen takana olevien suurten lasipintojen puhtaanapito on hankalaa. Lisäksi säleikkö voi johtaa kustannuksia lisääviin paloteknisiin suojausvaatimuksiin. Suuret, lattiasta kattoon jatkuvat ikkunapinnat ovat kylmänä vuodenaikana ongelmallisia ja tarvitsisivat huolellista ja monialaista yksityiskohtien suunnittelua.

Nro 32, LOISTOT

Paviljonkimaisista kappaleista koostuva rakennus on ilmeeltään kevyt ja raikas vastakohta Bunkkerille ja ympäröiville asuintaloille. Rakennus täyttää koko tontin, ja varsinaiset pihatilat jäävät kapeiksi ja varjoisiksi kuiluiksi. Niinpä ulko-oleskelualueeksi esitetään vesikattoa. Näin laajana rakenteena se on kallis ja rakenteellisia riskejä sisältävä ratkaisu. Pohjoispuoleista sijaintia perustellaan tuulisuojalla. Noppamaisten solujen välit kuitenkin ahtavat tuulta oleskelualueelle, ja noppien taakse voi syntyä ikäviä pyörteitä.

Julkisivut ovat taidokkaasti jäsenneltyjä. Idea pimeällä hohtavista lasikuutioista on sinänsä kiinnostava, ja perspektiivikuva on komea. Lämpökuormia tasaava kaksoislasijulkisivu välitilan sähkökäyttöisine kaihtimineen on tuttu avoimeen tilaratkaisuun perustuvasta toimistorakentamisesta. Sen soveltuvuus tauluseiniä ja kalusteita tarvitsevien, osin pieniin ryhmätyötiloihin jaettavien opetustilojen ulkoseinäksi on kuitenkin kyseenalainen.

Pääsisäänkäynti on Hyväntoivonkadulta. Loistokuja muodostaa selkeän pääväylän, jonka varrelle tilat ryhmittyvät. Asiointitilat ovat hyvin sijoitettuna pääsisäänkäynnin vieressä 1. kerroksessa, mutta hallintotiloja, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole eroteltu toisistaan, joten julkinen asiointi ja yksityisyyttä vaativat toiminnot sekoittuvat. Henkilökunnan kahvila on yksityistä tilaa, jonka ei pidä avautua pääkulkuväylälle. Kirjasto-ruokasali-näyttämö on toimiva kokonaisuus, mutta matalana turhan vaatimaton. Kiinteä näyttämö on tavoitteellinen.

Sisäänkäynti soluihin on kattotasolta. Sinne johtavat ulkoportaat ovat lumen- ja jäänpoiston kannalta ongelmalliset, samoin kuin koko kattopiha. Puhtaan ja likaisen liikenteen erottamista on tutkittu, ja se olisi ratkaistavissa. Soluista puuttuu toinen poistumistie.

Rationaalinen mitoitus mahdollistaa järkevän runkorakenteen. Rakenteellisesti muoto on selkeä ja yksityiskohtia suhteellisen vähän, mikä mahdollistaa säilyvät ulkovaipan ratkaisut. Lasi on kestävä julkisivumateriaali. Solujen ilmanvaihto on hyvin eriytettävissä, koska konehuoneet sijaitsevat tilojen päällä, mutta Bunkkerinkujan viereisten tilojen ilmanvaihtoa ei ole mietitty.

Nro 33, OPINPORTAAT - LÄROTRAPPOR

Ehdotus on omaperäinen puheenvuoro kilpailuehdotusten joukossa. Symbolinen ajatus askel kerrallaan oppimisesta saa konkreettisen toteutumansa rakennuksen kiinnostavassa, sisäpihaa ympäröivien terassien sarjassa. Valitettavasti mielenkiintoinen toiminnallinen ja liikenteellinen peruskonsepti ei ilmasto-olosuhteistamme johtuen vastaa parhaalla mahdollisella tavalla tehtävään.

Mielenkiintoisessa ehdotuksessa on paljon toiminnallisia ongelmia: pääsisäänkäynnin aukio vie pinta-alaa välituntipihalta vaikka onkin hieno kaupunkitila. Solujen sisääntulojärjestelyt, kenkä- ja vaatetilat ovat esittämättä. Puhdas ja likainen liikenne risteävät. Asiointi- ja sosiaalitilat ovat samoissa tiloissa ja hallintotiloihin kulku on sosiaalitilojen kautta. Neuvottelutiloihin kulku tapahtuu oppilashuollon odotustilojen kautta. Solut liittyvät avoimesti toisiinsa ja niiden välillä ei ole äänieristystä.

Julkisivupinnat ovat yksinkertaisia tiilipintoja, joista voi kehittää pitkäikäisiä ja huoltovapaita rakenneratkaisuja. Katolle ei ole sijoitettu riskirakenteita. Hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella tasakatosta saadaan pitkäikäinen ja kestävä. Rakennuksen muoto antaa hyvät edellytykset kustannustehokkaalle ja muuntojoustavalle rungolle.

Ehdotuksen pulmallisin kohta on sisäpihalle sijoitetut portaat, joiden alapuolelle on sijoitettu lämpimiä tiloja. Ratkaisu joudutaan toteuttamaan kalliina käännettynä rakenteena. Käännet-

tyihin rakenteisiin liittyy myös käyttöikä- ja tiiveysriskejä. Toisaalta hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella riskejä voidaan vähintäänkin pienentää.

Kilpailijan ehdottama ratkaisu, jossa sisäpihan portaiden lasiseinät tuodaan lattia- ja porrastasolle asti ei ole teknisesti toimiva. Portaikkoon liittyy myös ylläpitokysymyksiä lumenluonnin suhteen sekä käyttöturvallisuuskysymyksiä vaakapintojen jäätymisen osalta. Ulkoportaiden toimivuus edellyttäisi pintojen lämmitykseen aamuisen liukkauden estämiseksi, mikä ei ole energiataloudellisesti hyvä. Sisäpihan pinnoilta vesi on johdettava sisäpuolisella viemäröinnillä pois.

Pohjapiirustuksissa on esitetty yksi ilmanvaihtokonehuone, joka on hankalasti sijoitettu valoaukon taakse ja vain yhteen rakennusosaan. Ilmanvaihtojärjestelmän hyvän käyttöalueryhmittelyn vuoksi ratkaisua tulisi kehittää hajautettuun, rakennusosakohtaiseen ilmanvaihtokoneiden ja konehuoneiden sijoitteluun.

Etelään suuntautuville opetustiloille ei ole esitetty mitään rakenteellista varjostusta. Musiikkiluokan päällä on teknisiä tiloja, mitä kannattaisi välttää akustisten vaatimusten vuoksi. Teknisen suunnittelun painoarvoa tulisi suunnitteluryhmässä lisätä.

Teknisistä ja toiminnallisista ongelmista huolimatta ehdotus on arkkitehtonisesti korkeatasoinen. Sen ajaton ja pidättyväinen ulkoarkkitehtuuri synnyttää jännittävän kontrastin radikaalin toiminnallisen perusidean kanssa.

Nro 39, SATAMA

Ehdotus on poikkeava ja johdonmukainen puheenvuoro ekologisen ja kestävän koulun puolesta. Suunnitelmaa leimaa vahva näkemyksellisyys ja se onkin monin tavoin onnistunut ja perusteltu. Rakennus istuu ympäristön koordinaatistoihin hyvin ja muodostaa suurpiirteisenä tilakappaleena dialogin Bunkkerin kanssa. Tilallis-toiminnallinen perusidea, suojaavan katosmaisen suojakuoren rakentaminen sisätilojen kattamiseksi toimii periaatteellisella tasolla. Salmiakin muotoinen perusmuoto yhdistettynä rationaaliin runkorakenteeseen on tuottanut mielenkiintoista geometriaa ja rakennuksella on vahva identiteetti. Koulun tilarakenne on toteutettu kalustemaisena, taloja talossa-periaatteella, ja perusidea mahdollistaisi vielä paremminkin toimivan sisätilojen jäsennyksen.

Perusratkaisun suurpiirteisyys aiheuttaa seuraamuksia. Rungon keskelle, kontteihin sijoitetut tilat ovat käytännössä ilman suoraa päivänvaloa. Välituntipihaa ja pääsisäänkäyntiä ei ole erotettu toisistaan mikä nykypedagogiikan valossa ei ole optimiratkaisu. Teknisen työn tilat on sijoitettu kilpailuohjelman vastaisesti kellariin. Akustiikan hallinta yhteisen katon alle sijoittuvissa tiloissa on haaste ja vaatii tarkkaa suunnittelua,

Rakennuksen muoto on selkeä ja se antaa mahdollisuuden suunnitella ja toteuttaa pitkäikäisiä rakenteita. Harjakatto on lähtökohtaisesti tiivis, varma ja kustannustehokas. Kattojen aumakohdat muodostavat riskialueen, mikä on kuitenkin perusratkaisuilla hallittavissa. Puurunko suhteessa lasijulkisivuihin edellyttää hyvää muodonmuutosten hallintaa, riskejä on tunnistettavissa. Puu julkisivumateriaalina ei ole niin pitkäikäinen kuin moni muu julkisivumateriaali mutta on toisaalta korjattavissa ja uusittavissa.

Ratkaisussa korostetaan muunneltavuutta. Ei ole kuitenkaan esitetty, kuinka talotekniikka, kuten esim. ilmanvaihto saadaan muuttuvien toimintojen mukaiseksi. Sosiaalitilat, kuten WC-ryhmät kannattaisi sijoittaa päällekkäin niin, että putkistot saadaan luontevasti ja luotettavasti rakennuksen läpi ilman turhia mutkia.

Ehdotus on omalakinen ja tärkeä puheenvuoro tulevaisuuden koulujen suunnittelemiseksi.

Nro 64, SECRET GARDEN

Kokonaisvaltainen ehdotus yhdistelee mielenkiintoisesti ulko- ja sisätiloja. Vaaleana paviljonkimaisena hahmona se eroaa positiivisella tavalla ympäröivistä rakennuksista ja ottaa paikkansa Jätkäsaaren kaupunginosassa.

Pääsisäänkäynti on keskeisesti, mutta kouluisännän tila jää kulman taakse. Juhlasaliruokasali ja näyttämö muodostavat toimivan sydäntilan, johon parvikerros liittyy luontevasti ja voi toimia katsomona. Sisäperspektiivikuva ilmentää tätä hyvin ja siinä on miellyttävä tunnelma. Musiikkiluokat ja näyttämö ovat eri tasoissa, jolloin soittimien kuljetus on hankalaa. Asiointitilat ovat 3. kerroksessa, jota ajatellen hissi voisi olla pääovea lähempänäkin. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu ansiokkaasti.

Pihatiloja on tutkittu ansiokkaasti ja muodostettu suojaisia mutta kuitenkin aurinkoisia oleskelualueita, joiden varaan ehdotus rakentuu. Suurien ulkoterassien puhtaanapito sekä lumen ja jään poisto on kuitenkin hankalaa, koska sitä ei voi tehdä koneellisesti. Lämpimien ja kylmien rakenteiden yhdistäminen ja lomittuminen tuo rakenteellisia vaikeuksia. Kaikki ulkona olevat vaakapinnat ovat kalliita rakentaa, huoltaa, ylläpitää ja korjata, joten niiden elinkaarikustannukset ovat korkeat. Rakenneratkaisua on kuvattu vain pintapuolisesti eikä rungon kustannustehokkuutta tai muuntojoustavuutta voi arvioida. Ehdotuksessa on haettu hyvää energiataloutta sekä passiivisin että aktiivisin keinoin, mutta talotekniikalle varattuja tiloja ja reittivarauksia ei ole esitetty, joten ideat eivät konkretisoidu.

Nro 71, Béchamel

Ehdotus on korkeatasoinen ja arkkitehtuuriltaan vahvasti ajassa kiinni. Rakennus ottaa paikkansa katulinjoihin rajautuen ja avautuen lasisena ja kutsuvana ympäristöönsä. Eteläjulkisivu saa luonteensa välipohjien plastisella muotoilulla. Ne muodostavat jännittävän dynaamisen ilmeen rakennukselle, tuovat sisätiloihin dramatiikkaa ja tuovat muistikuvia mm. Lausanne Rolex-Centerin virtaavasta arkkitehtuurista.

Tilallisesti rakennus sisältää niin ikään mielenkiintoisia tilanteita. Kaksi vapaasti muotoiltua sisäpihaa läpäisevät kerrokset. Toinen niistä ulottuu vesikatolle asti, toinen rajautuu toiseksi ylimpään kerrokseen ja muodostaa upotetun sisäpihan kattomaisemaan. Kattopintaa on johdonmukaisesti esitetty käytettävän osana koulun toimintaa kompensoimassa syrjäytettyä pihatilaa. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat ehdotuksessa selkeästi erillään mitä on pidettuy positiivisena asiana. Hallintotilat sijaitsevat sisääntulokerroksessa, mutta ovat varsin kaukana sisääntulosta. Kulku hallintotiloihin tapahtuu keittiön ja ruokailun välistä; parin tunnin ajan päivittäin se on talon ruuhkaisin paikka. Kiinteistön hoitotilat ja henkilökunnan sosiaalitilat on ryhmitelty hyvin. Solujen välinen äänieristys esittämättä.

Mielenkiintoinen ehdotus ei juurikaan ota kantaa runkorakenteeseen. Monimuotoisuudesta johtuen on runkorakenteella kuitenkin suuri merkitys rakennuskustannuksiin ja muuntojoustavuuteen. Voimakas arkkitehtuuri saattaa johtaa muuntojoustavuudesta tinkimiseen. Esitys ei sinänsä ota kantaa rakenteisiin, rakenneratkaisuun tai muutenkaan rakenteellisiin asioihin. Ne ovatkin mahdollisessa jatkokehitysvaihteessa tärkeitä kehitysalueita.

Ehdotus tarjoaa oivan mahdollisuuden tuoda rakenteet näkyväksi osaksi rakennusta kilpailuohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Rakennuksen yläosan sisäpihalta sadevedet on johdettava sisäpuolisella sadevesiviemäröinnillä. Rankkasade lisää kosteusvaurioriskejä. Jos sisäpihaa käytetään talvella, lumen ja jään poiston vuoksi on pintoja lämmitettävä, mikä ei ole energiataloudellista.

Rakennuksen ulkomuoto on energiantaloudellisesti hyvä. Suuri lasijulkisivu saattaa kuitenkin kylmänä vuodenaikana olla ongelmallinen ja tarvitsee huolellista ja monialaista yksityiskohtien suunnittelua. Etelään suuntautuvan lasijulkisivun puolelle myöhemmin mahdollisesti tehtävät luokkahuoneet, mikä tekstissä mainitaan, ovat sisäilmahallinnaltaan haasteellisia. Varjostusta ei ole auringon paistaessa. Ison lasipinnan lähelle on tehtävä teknisiä ratkaisuja, joilla kylmäsäteily ja vedon tunne lähellä olevilla oleskelupaikoilla estetään. Ratkaisuissa on otettava huomioon ikkunaseinän vierustan mahdollinen muuttaminen pienemmiksi huoneiksi.

Ilmanvaihtokoneita tulisi sijoittaa käyttöalueryhmittelyn mukaisesti hajautettuihin konehuoneisiin, mikä ehdotusta kehittämällä vaikuttaa mahdolliselta.

Nro 82, SVEKOFENNIDIT

Ehdotus rajautuu katuja myöten ja sen sisälle jää suojaisa mutta pieni sisäpiha, jolta on käynnit soluihin. Hyvätoivonkadun puolelle muodostuu syvennys, joka merkitsee pääsisäänkäynnin hyvin. Polkupyöräpaikat tontin reunoilla katujen varsilla ovat huonosti valvottavissa.

Asiointitiloihin on kohtuullisen toimiva yhteys pääsisäänkäynnistä sekä hissillä että portaita pitkin, mutta hallinnon sijainti salin parvella on huono sekä asioimisen että ääneneristyksen vuoksi. Henkilökunnan sosiaalitilat, jotka ovat yksityisintä aluetta, voisivat olla hieman syrjemmälläkin. Huoltotilat ja sosiaalitilat olisi hyvä sijoittaa suhteellisen lähelle toisiaan, koska pukeutumis- ja peseytymistiloja käyttää enimmäkseen huoltohenkilökunta.

Näyttämö, sali ja kirjasto toimivat periaatteessa hyvin yhdessä. Salin taaksepäin kapeneva kiilamainen muoto johtaa kuitenkin siihen, että näyttämö on toispuoleisesti ja etäisyys katsomon takaosan ja näyttämön välillä kasvaa. Musiikkiluokat ovat eri tasossa kuin näyttämö, mikä vaikeuttaa soittimien siirtämistä. Salin korkea osa on turhan suuri. Mikäli salin takaosassa olisi parvi, sitä voisi käyttää katsomona.

Solut 2 ja 4 eivät mahdollista muiden solujen tavoin joustavaa tilanmuodostusta. Solujen puhdas ja likainen liikenne osin sekoittuvat, mutta asia olisi ratkaistavissa. Käynnit sydäntiloihin ovat vähän konstikkaita varsinkin 3. kerroksesta.

Rakennejärjestelmän kuvaus on keskeneräinen ja ylimalkainen tilojen monimuotoisuuteen nähden. Ehdotus mahdollistaa hajautetut ilmanvaihtokonehuoneet ja -järjestelmät, jolloin käyttöalueryhmittely ja reititys palvelualueille on käytännöllistä. Suuret, lattiasta kattoon jatkuvat ikkunapinnat saattavat kylmänä vuodenaikana olla ongelmallisia ja tarvitsisivat huolellista ja monialaista yksityiskohtien suunnittelua. Korkeiden aula- yms. tilojen valaistus olisi suunniteltava niin, että niihin päästäisiin käsiksi säännöllisen huollon vuoksi.

Ulkoarkkitehtuuri on omaperäistä ja ehkä ehdotuksen vahvin osa. Perhosmainen olemus on kevyt vastakohta Bunkkerille. Perforoitu julkisivu antaa suojaa auringonvalolta vähentäen ulkopuolista lämpökuormaa ja liiallisen valon aiheuttamaa häikäisyä. Vaalea levy on tosin altis likaantumaan. Talotekniikan, vedenpoiston ja turvatuotteiden sijoittaminen vesikatolle vaikuttaisi oleellisesti sen ilmeeseen.

Nro 91, KOHTIOT

Ehdotus pohjaa kirkkaan analyyttiseen ajatteluun koulun olemuksesta yleensä ja erityisesti sen sijoittumisesta juuri tähän paikkaan. Tuloksena on taidokas suunnitelma joka avautuu sipulin lailla moniulotteiseksi tilakudelmaksi. Tekijällä on ollut ohjelmallisena tavoitteena hyödyntää modulaarisuuden mahdollisuuksia ja ehdotus rakentuukin johdonmukaisesti tämän tematiikan varaan. Modulaarisuus ohittaa tekijän mukaan jopa materiaalisuuden.

Rakennuksen sipulimaiseen kerroksellisuuteen ja avautumiseen liittyvät myös sen eri mittakaavatekijät. Tekijä kuvailee ansiokkaasti kolmen päämittakaavan roolia rakennuksen hahmottamisessa: suurmittakaava ratkaisee rakennuksen suhteen kaukomaisemaan. Rakennus asettuukin Jätkäsaaren satamatoimintojen historialliseen viitekehykseen hienosti ja kierrättää symbolitasolla sen elementtejä osana rakennuksen arkkitehtuuria. Konttimaiset rakenteet katoilla ja piippujen vertikaalisuus viittaavat sataman toimintoihin ja sen nostureihin ja määrittelevät koululle sen paikkaan sitoutuvan luonteen. Erityisesti rakennus päättää etelänpuoleisen liikuntapuiston komeaan sommitelmaan. Välimittakaava paljastaa erilaiset viivastot ja materiaalisuuden. Kolmas mittakaava liittyy haptisuuteen ja yksityiskohtien maailmaan.

Suunnitelma on kouluesimerkki hilastoon sijoittuvien geometristen peruskappaleiden taidokkaasta sommittelusta. Lieriö saa muutoin suorakaiteisessa kokonaisuudessa myös sen toiminnallisuutta ja symbolifunktiota vastaavan arvon. Solut sijoittuvat yleispätevämpään neliökenttään jossa myös tyhjillä osilla on sijansa. Kylmät rakenteet täydentävät ja eheyttävät suurkappaleen eheyden.

Välituntipiha on Hyväntoivonkadun varrella, pääsisäänkäynti puolestaan on sijoitettu hiukan yllättäen Länsisataman kujalle. Tarkoituksenmukaista koulun ulkoliikunnan kannalta on rauhoittaa kyseinen kuja kokonaan autoliikenteeltä. Soluissa puhdas ja likainen kulku on hyvin erotettu. Soluissa on paikoin ei-toivottua läpikulkua. Asiointitilat ja henkilökunnan sosiaalitilat on ryhmitelty yhteen (julkinen ja yksityinen). Oppilashuoltotilat odotustiloineen tulisi erottaa hallintotiloista. Olisi myös hyvä sijoittaa siivouskeskus sosiaalitilojen läheisyyteen. Puku-ja pesutilojen pääkäyttäjiä ovat keittiö- ja huoltotyön tekijät.

Modulaarinen ehdotus tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia rakennesuunnittelijalle. Kattorakenteet ovat monimuotoisia piippuineen, kylmine rakenteineen ja terasseineen. Kattorakenne muodostaakin merkittävän riskin suhteessa pitkäaikaiskestävyyteen ja ulkonäköpysyvyyteen. Myös julkisivun rakennusfysikaaliset ominaisuudet herättävät ehdotuksessa kysymyksiä.

Modulaarinen ratkaisu mahdollistaa ilmanvaihtojärjestelmän hajauttamisen useammalle konehuoneelle käyttöalueryhmittelyn mukaisesti. Nyt ratkaisussa tosin on esitetty ainoastaan yksi keskeinen IV-konehuone, jolta reititys eri puolille olisi hankalaa. Aineopetustilojen sijoittaminen 3. kerroksen kattoterassin alapuolelle ja musiikkiluokan yläpuolelle ei runsaiden taloteknisten liitäntöjen vuoksi vaikuta käytännölliseltä. Energiataloudellisuuteen ja etelänpuoleisten tilojen varjostuksiin ei esitetyn aineiston perusteella voi ottaa kantaa.

Ehdotus on erityisen kauniisti ja ammattitaidolla esitetty. Sen arkkitehtuuri tekee kunniaa menneiden polvien konstruktivistien utopioille.

Nro 103, REX

Kerroksellinen suunnitelma on kiinnostava ja omintakeinen kilpailun tarjonnassa. Rakennuksen ilme on moderni ja sillä on julkisen rakentamisen leima. Symmetrialähtöinen pohjapiirros sisältää lukuisia laadukkaita yksityiskohtia - mm. porrasjärjestelyt muodostavat oman sivuteemansa hierarkkisesti hyvin punnitussa suunnitelmassa. Rakennus ottaa suorakaiteisena paikkansa Bunkkerin vieressä vetäytyen taaemmas Bunkkerin rintamalinjasta. Symmetria vapautetaan katolle sijoittuvissa omissa, pääosin kotisoluja sisältävissä ”rakennuksissaan” joiden pieni mittakaava muodostaa selkeän kontrastin Bunkkerin massiivisuudelle. Rakennuksen visuaalinen ilme perustuu päällekkäisten, eriluonteisten kerrosten ladonnalle. Kukin kerros saa kokonaisuudessa korostetun itsenäisen roolin.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha ovat molemmat Länsisatamankujan puolella. Välituntipiha on katettu osittain ja lisäksi kilpailija on visioinut mielenkiintoisen parvekepihan. Autopaikat ovat kaukana pääsisäänkäynnistä. Hyväntoivonkadun puolelle on muodostettu puistikko, jonka käyttö välituntipihana on kyseenalainen mutta toiminee lähiseudun asukkaiden näkökulmasta miellyttävänä oleskelupaikkana. Tekijä voisi harkita kehitysehdotuksena peilikuvaksi kääntämistä itä-länsisuunnassa, jolloin pääsisäänkäynti saataisiin Hyväntoivonkadun kulmaan. Asiointitiloihin on yhteys pääsisäänkäynnistä sekä hissillä että portaita pitkin. Soluihin pääsee suoraan välituntipihalta ja ulkoa. Sisäinen liikenne hoituu mallikkaasti. Solunappuloiden suhdetta toisiinsa tulisi tutkia, jotta ikkunoiden edessä olisi riittävästi etäisyyttä naapurinappulan seinään.

Rakennuksen muoto antaa mahdollisuuden toteuttaa rakennusrunko suhteellisen tavanomaisilla tekniikoilla. Ehdotuksessa 1. kerros on teräsbetonirakenteinen. Muiden kerrosten osalta väläytellään myös puurunkoa, mikä ei todennäköisesti kuitenkaan sovellu ulokeosaan. Ulokeosan rakennetekniikka on jatkon kehitysaiheita. Julkisivumateriaaleiksi ehdotetaan tiiltä, lasia, metallilevyä ja keraamista laattaa. Kannanotto pitkäaikaiskestävyyteen edellyttää julkisivun jatkohahmottelua.

Ulokeosan yläpuolinen terassi on riski mutta hallittavissa hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella. Ehdotus sisältää ratkaisuja, joissa sisätiloja suojataan lämmöltä, mutta ei ota kantaa tärkeämpään asiaan eli siihen, kuinka välituntialueita suojataan melulta ja tuulelta.

Rakennuksen kompakti muoto on energiataloudellisesti hyvä. Runkoratkaisu mahdollistaa ilmanvaihtojärjestelmän ryhmittelyn käyttöalueittain ja IV-koneiden sijoittelun hajautetusti. Ilmanvaihtokonehuoneet sijoitetaan kattokerrokseen. Ehdotuksessa on ideoitu uusia aurin-

koenergian talteenottoratkaisujen hyödyntämistä, esim. ohutkalvotekniikan soveltamista julkisivuun. Ratkaisun tulee olla käyttövarma ja pitkäaikaiskestävyydeltään hyvä.

Ehdotus on lupauksia herättävä mutta on jäänyt hiukan liian diagrammimaiseksi jotta sen arkkitehtuurin lopullista laatutasoa voisi objektiivisesti arvioida.

Nro 104, VITI

Kolmiomainen, nelikerroksinen rakennus rajaa suhteellisen suuren välituntipihan tontin kaakkoisosaan. Pääjulkisivun vino suuntaus kohti Bunkkerin takakulmaa on hivenen kyseenalainen: koulu ikään kuin väistää suurta naapuriaan ja korostaa entisestään sen asemaa. Pihaan liittyvä katettu ulko-oleskelu ja polkupyöräkatos kylläkin onnistuneesti rajaa Bunkkerin loitommalle oleskelualueesta. Pääsisäänkäynti on lounaisnurkasta ja asianmukaisesti erotettu oppilasliikenteestä. Itäpään soluihin on käynti katoksen päältä eli yläpihalta. Sen ja ulkoportaiden puhtaanapito lumesta ja jäästä on hankalaa.

Sisätilat ryhmittyvät L-muotoon salin ja sen yläpuolisen terassipihan sivuille varsin luontevan tuntuisina ryhminä. Vinosta lasiseinästä johtuen osasta salia etäisyys perustasossa olevalle näyttämölle on melko suuri ja näkyvyys siten rajallinen. 2. kerroskaan ei juuri sovellu katsomoksi. Näyttämö on matala. Teknisen työn opetustiloihin kuljetaan ruuanjakelutilan ja ruokasalin välistä.

Yhteys pääovelta 3. kerroksen asiointitiloihin on mutkikas edellyttäen kulkua joko näyttämön editse tai sitten kiertäen näyttämön takaa portaille ja hissille. Solut pystyvät toimimaan itsenäisesti. Puhdas ja likainen liikenne on erotettu. Tuulelta suojattu, lasitettu terassipiha on kiinnostava ajatus. Sen toteutus käännettynä rakenteena sisältää riskejä, mutta sen pinta-ala on suhteellisen vähäinen. Vesikatto on tasainen ja helppo toteuttaa. Perusmuoto on energiataloudellinen ja antaa mahdollisuudet selkeälle ja kustannustehokkaalle runkojärjestelmälle.

Ehdotuksessa on yksi ilmanvaihtokonehuone, joka on sijoitettu 4. kerrokseen. Sujuvalle reitityksellä aiheutuu esteitä esim. porraskuiluista. Runkoratkaisu mahdollistaa kuitenkin IV-konehuoneiden sijoittelun hajautetusti, mikä parantaisi edellytyksiä ryhmitellä ilmanvaihtojärjestelmä käyttöalueittain.

Julkisivut ovat sinällään komeat. Piirustuksissa ne näyttävät kauttaaltaan läpikuultavilta, joten metallilevyjen, keraamisen laatan ja valkaistun betonin osuus jää hämäräksi. Ehdotuksesta ei käy ilmi, kuinka julkisivun uloin pinta toteutetaan suhteessa muuhun julkisivurakenteeseen. Rakenne saattaa sisältää moninaisia riskejä, minkä vuoksi se olisi tärkeä jatkokehityskohde. Epäselväksi jää myös ikkunoiden määrä. Ylemmissä kerroksissa julkisivupiirustuksissa on vain muutama ikkuna sommittelua parantamassa. Millainen näkyvyys sisätiloista on muutoin ulos? 1. kerroksessa on värilasia, joka saattaisi epämiellyttävästi värjätä sisätilat.

Nro 126, OKSA

Sakaramaisesti jäsentyvä rakennus rajaa siipiensä väliin pienehköjä pihatiloja. Välituntipihojen tulisi kuitenkin olla yhtenäisiä, eikä asiointiliikenne saisi sekoittua oppilasliikenteen kanssa.

Rakennuksen tilanmuodostus on selkeää. Juhlatilalla on kokoava yhteisöllisyyttä vahvistava luonne. Näyttämö, sali ja parvella oleva kirjasto muodostavat toimivan tilasarjan, joskin näkyvyyden parantamiseksi näyttämö voisi olla perustasoa ylempänä. Musiikkiluokat ovat hyvin sen yhteydessä. 1. ja 2. kerroksen väliset avoportaat olisi voinut yhdistää, sillä jakelun viereinen porras on vähän oudossa paikassa. Astianpalautus ei saisi olla jakelun ja keittiön välissä eikä kulku siivouskeskukseen sen läpi. Kummankin teknisen työn pitäisi olla huollon takia 1. kerroksessa ja vierekkäin, sillä niillä on yhteisiä tiloja.

Asiointitilat ovat hyvin hissillä saavutettavissa pääsisäänkäynnistä, mutta hallintoa ja oppilashuoltoa ei ole erotettu toisistaan. Kulku henkilökunnan sosiaalitiloihin hallintotilojen ja terveydenhoitotilojen läpi on hankala. Soluratkaisu hyvin perinteinen. Puhtaan ja likaisen lii-

kenteen erottelu olisi järjestettävissä toimivaksi perusratkaisun puitteissa, mutta nyt siinä on puutteita. Yhteys soluista sydänalueelle on pääasiassa hyvä, mutta yksi soluista on läpikuljettava.

Rakennuksen selkeä muoto tarjoaa hyvät runkoratkaisuvaihtoehdot siipien osalta. Sydänosan keskusaukio edellyttää rakenteilta pidempiä jännevälejä mutta kattorakenteen muoto mahdollistanee kantavien pystyrakenteiden järkevän sijoittelun.

Ulkoarkkitehtuuri on varsin varmaotteista ja sympaattista. Pohjoisjulkisivun muista ilmansuunnista poikkeava, vaakasuuntaisiin nauhaikkunoihin perustuva sommittelu ei tunnu perustellulta. Julkisivut ovat teknisesti yksikertaisia, ja niiden osalta kosteusvarmuus ja pitkäaikaiskestävyys ovat hyvin saavutettavissa. Puuta on käytetty kohtuullisessa määrin, ja se on sijoitettu katosten alle, mikä oleellisesti lisää käyttöikää. Kattorakenne on yhtenäinen, mutta ilmanvaihdon päätelaitteet muuttaisivat sen ilmettä jonkin verran. Katolla ei ole terasseja tai muita rakennusfysikaalisesti haastavia rakenteita, mikä on pitkäaikaiskestävyyden kannalta järkevää. Tummat kattopinnat lisäävät lämpökuormaa.

Tehokas ilmanvaihdon lämmön talteenotto vaatisi konehuoneilta riittävää korkeutta. Ilmanvaihtokonehuoneet olisi luontevaa sijoittaa hajautetusti kaikkiin siipiin käyttöalueittain. Nyt esitetyllä kahdella IV-konehuoneella kanavointipituudet olisivat pitkiä. Suuret, lattiasta kattoon jatkuvat ikkunapinnat saattavat kylmänä vuodenaikana olla ongelmallisia ja tarvitsisivat huolellista ja monialaista yksityiskohtien suunnittelua. Korkeiden aula- yms. tilojen valaistus olisi suunniteltava niin, että niihin päästäisiin käsiksi säännöllisen huollon vuoksi.

Nro 133, löytöretki

Ehdotus on erittäin ammattitaitoinen ja puhtaaksiviljelty esimerkki tähtimallisesta koulusta. Se on kauniisti laadittu ja toimii. Kyseinen typologia on ehkä turhankin koeteltu ja ehdotuksen uutuusarvo ei ole sen vahvin ominaisuus. Tekijä on kuitenkin tuonut mukavia ja persoonallisia piirteitä toimivaan mutta koeteltuun perusratkaisuun. Siipien muotoilu on onnistunutta ja orgaaniset muodot yhdistyvät onnistuneesti suorakulmaisuuteen. Sisätilat on hahmoteltu hienosti ja visualisoinnit tuovat mieleen kouluarkkitehtuurin kulta-ajat 50-luvulta. Perusratkaisun ongelma on – tässäkin – että lukuisat siivet pirstovat pihatilat keskenään kilpaileviin pieniin osiin ja kollektiivisuuden tunnetta ei ulkotiloissa synny. Eteläisen puistoalueen päätteenä suunnitelma ei synnytä määrätietoista rajausta vaan pikemminkin sulautuu osaksi maisemaa.

Pääsisäänkäynti on erotettavissa hyvin välituntipihasta. Välituntivalvonta sitoo useita henkilöitä ja on silti vaikeaa. Pääosa välituntialueista on katolla. Katujen varsilla olevat polkupyöräpaikat ovat vaikeasti valvottavia. Yhteys 2. kerroksen oppilashuoltotiloihin ja hissille kulkee ruokasalin läpi. Hallintotilojen porrasyhteys on sisääntuloaulasta. Soluissa puhdas ja likainen kulku on erotettu toisistaan. 1. kerroksen wc-tiloihin kulku on ruuanjakelutiskin ja ruokasalin välistä. Henkilökunnan kahvio on sijoitettu liian julkiselle paikalle.

Runkorakenne on betonia. Rakennuksen muoto ei aseta erityisvaatimuksia rungolle. Julkisivun pyöreät muodot tuovat oman rakennuskustannuslisänsä mutta sen merkitys kokonaisuudessa ei ole suuri. Keskusaukion kantavien rakenteiden suunnittelu muodostaa mielenkiintoisen mutta kuitenkin suhteellisen tavanomaisen haasteen.

Tiili soveltuu materiaaliksi julkisivuun, joka on pystysuunnassa selkeä ja jonka yksityiskohdat on helposti hallittavissa.

Rakennusfysikaalinen riskikeskittymä löytyy katolta, jonne on sijoitettu pihoja ja viherpihoja. Tekniikan läpiviennitkin ottavat sieltä oman osuutensa. Ratkaisu tulee olemaan investointi- ja elinkaarikustannuksiltaan kallis.

Pohjapiirustuksista ei selviä koneellisen ilmanvaihdon tilat ja tekstissä on viitattu painovoimaiseen ilmanvaihtoon. Ilmanvaihtoratkaisun on noudatettava suomalaisia ilmanvaihtomääräyksiä. Rakennuksen massoittelu mahdollistaa kullekin rakennusosalle oman ilmanvaihtokonehuoneen ja ilmanvaihtojärjestelmän hajauttamisen käyttöalueryhmiin.

8.4 Ylempi keskiluokka

Nro 3, EMBRACE ME

Ehdotuksessa on mielenkiintoinen kierteinen tilarakenne. U-muotoinen massa ottaa paikkansa Hyväntoivonpuiston päätteenä jämäkästi. Siihen lovetut näkymäaukot ja intiimi sisäpiha avaavat näkymiä muutoin melko kaaviomaiseksi jääneeseen kappaleeseen.

Sekä pääsisäänkäynti että oppilaskäynnit on sijoitettu yhteen Länsisatamankujan varteen. Pysäköintipaikkoja ei ole esitetty. Solut ovat läpikuljettavia mitä ei ole pidetty ideaalina ratkaisuna. Keskitetty oppilaiden vaatetila lisää ruuhkautumista ja puhdas ja likainen liikenne risteävät.

Ehdotus ei ota kantaa rakenteisiin tai rakenneratkaisuihin mutta yleismuoto mahdollistanee kustannustehokkaan ja muuntojoustavan rungon. Samoin ehdotuksesta puuttuvat julkisivumateriaalien määritykset eikä yksityiskohtaisuudesta tai monimuotoisuudesta saa täyttä kuvaa. Ehdotuksen teknistä puolta pitäisikin kehittää voimakkaasti, jotta mm. pitkäaikaiskestävyyttä voitaisiin realistisesti arvioida.

Terassisisäpiha nostaa rakentamiskustannuksia, vähentää kosteusvarmuutta, mutta tarjoaa samalla tuulen suojaa edellyttäen, että eteen rakennetaan suojarakennelmia.

Ilmanvaihtoratkaisua ja sen reititystä ei ole esitetty. Ilmanvaihtokoneiden käyttöalueryhmittely ja konehuoneiden hajautettu sijoittelu on mahdollista ottaa huomioon pohjaratkaisua kehittämällä. Suuret, lattiasta kattoon jatkuvat ikkunapinnat saattavat kylmänä vuodenaikana olla ongelmallisia ja tarvitsevat huolellista ja monialaista yksityiskohtien suunnittelua.

Nro 11, KUKKULA

Ehdotuksessa on selkeä ja vahva konsepti. Terassoituva, luoteiskulmaan viiden kerroksen korkuiseksi nouseva massa rajautuu määrätietoisesti Hyväntoivonkadun ja Bunkkerikujan runoihin. Viherterassit jatkavat etelänpuoleista urheilupuistoa visuaalisesti synnyttäen laajan vihreän laakson. Ongelmallinen suhde Bunkkeriin on tavallaan väistetty tekemällä enemmän maisemaa kuin rakennusta.

Terassoituvat sisätilat ovat komeat. Pääsisäänkäynti toimii hyvin Hyväntoivonkadulta. Autopaikat kadun varressa on sijoitettu asiallisesti. Soluihin on selkeät käynnit välituntipihalta vaikka osa niistä onkin läpikuljettavia. Orientoitavuus sisällä on erinomainen ja julkiset tilat helposti saavutettavissa. Soluja voidaan yhdistää realistisella tavalla. Opettajien tilojen olisi hyvä sijaita keskemmällä soluissa positiivisen valvonnan turvaamiseksi.

Tekijä on perusratkaisussaan ottanut tietoisen riskin ja ehdotus sisältää huomattavan paljon kosteusteknisiä ja käyttöikäriskejä. Viherterassit ovat kalliita rakentaa ja vielä kalliimpia korjata. Niihin liittyy paljon vaikeasti toteutettavia yksityiskohtia, esimerkiksi liittymäkohdissa lasiseiniin. Luiskat ja ulkoportaat ovat turvallisuusriski ja merkittävä huoltokohde jään ja lumen poiston osalta. Kylmäterassit muodostavat oman haasteensa.

LVI- ja sähkötekniikkaa ei ole selostettu. Ilmanvaihtokonehuone on rakennusmassan kulmassa, ylimmässä kerroksessa, joten reititykset esim. teknisen työn tiloihin tulevat ongelmallisiksi. Ratkaisu tähän voisi olla erillinen ilmanvaihtokonehuone alemmalla terassitasolla ko. tilojen päällä.

Ehdotus on kylmäpäinen ja pääosin onnistunut. Katusivujen ilme jää perusratkaisusta johtuen melko kulissimaiseksi. Varsinkin leikkaantuva räystäslinja voisi näyttää toteutettuna irralliselta.

Nro 17, MERIKÄÄRME

Rakennuksella on vahva ja leikkisä identiteetti. Tekijän määrätietoisuus ei valitettavasti kuitenkaan tuota lopputuloksen kannalta aina onnellisia tuloksia: suunnitelma valtaa koko ton-

tin eikä pihatiloja juurikaan synny. Solujako ei toimi toivotulla tavalla, monikerroksinen solu ei käytön kannalta ole toivottava. Hallintotilat ja oppilashuollon tilat eivät kuulu läheisesti toistensa yhteyteen. Henkilökunnan kahvila on osa yksityisiä sosiaalitiloja. Toisaalta toiminnallinen konsepti on ehdotuksessa kirkas mutta soluja turhankin paljon erottava.

Rakennuksen muoto on selkeä eikä rakennuksen ulkovaipassa ole juurikaan pitkäaikaiskestävyyttä heikentäviä rakenneratkaisuja, monimuotoisuutta tai suurta määrä yksityiskohtia. Katto on kuitenkin tässä ratkaisussa vaativa suunnittelu- ja toteutuskohde ottaen huomioon vesien poisjohtamisen sekä katolle tulevan tekniikan ja läpiviennit. Loiva tai aallon pohjalla oleva tasainen katto-osuus edellyttää käytännössä tuplavedeneristysratkaisua, mikä toki on toteutettavissa.

Tekstissä puhutaan passiivisesta ilmanvaihdosta. Tarkempaa kuvausta ei ole esitetty. Ilmanvaihto on tehtävä Suomen ilmanvaihtomääräysten mukaisesti. Katon kaareva muoto ja siihen sijoitetut kattoikkunat ovat haasteelliset toteuttaa, jolloin on otettava huomioon tiiviit liitokset, lämpötilahallinta sekä suora auringonvalon mahdollisesti aiheuttama häikäisy.

Arkkitehtonisesti ehdotuksen ikkuna-aukotus ei ole parhaalla tavalla synkronissa rakennuksen polveilevan hahmon kanssa vaikka keraaminen säleikkö massaa yhtenäistääkin. Varsinkin yön arkkitehtuurissa ikkunat heikentäisivät rakennuksen hienoa, veistoksellista hahmoa.

Nro 29, LOREN

Ehdotuksella on arkaainen ja vahva luonne. Julkisivujen pyöreät suuraukot ja porrastuva massoittelu antavat rakennukselle julkisen rakennuksen ilmeen joka muodostaa kiinnostavan vuoropuhelun viereisen Bunkkerin kanssa. Rakennuksen arkkitehtuurissa on kaikuja Louis Kahnin töistä, mitä voidaan pitää ansiona.

Rakennus asettuu paikalleen hyvin ja kapeneva porrastus Bunkkerin suuntaan avaa näkymiä ja synnyttää mittakaavaltaan miellyttäviä pihapiirejä etelän puolelle.

Toiminnallisesti rakennus on selkeä mutta sisältää yksityiskohdissaan ongelmia: kouluisäntä on etäällä sisäänkäynnistä ja kulku hissille tapahtuu ruuanjakelutilan kautta. Kulku aineopetusluokkiin edellyttää kaksien portaiden käyttöä ja osa kotisoluista on 2-kerroksisia toimien yleisen alueen portaiden kautta. Tällöin käytännössä solujen määrä kaksinkertaistuu. Positiivisena puolena on että soluista on hyvät yhteydet keskialueelle.

Slammattu tiiliverhous ei ole säilyvyydeltään paras mahdollinen näin alttiissa paikassa. Tiiliverhous sinänsä lienee pitkäikäinen ratkaisu, vaikka pyöreiden aukkojen toteuttamisessa on omat haasteensa tiiveyden ym. suhteen. Lasikaton suunnittelu ja toteutus pitkäikäisesti tiiviinä on aina vaativa tehtävä.

Yhdessä kulmassa oleva keskitetty IV-konehuone ei anna parhaita edellytyksiä ilmanvaihdon käyttöalueryhmittelyyn ja heikentää mahdollisuuksia täyttää tavoitteeksi asetettuja energiataloudellisuustavoitteita.

Monin tavoin laadukas ja kunnianhimoinen ehdotus on ilmeeltään turhan sulkeutunut eikä välttämättä toimi alueen vetovoimaisena magneettina.

Nro 37, RUUKKI / BRUK

Kierrätystiilistä toteutettavaksi ehdotettu rakennus jäsentyy maantason peruskerrokseen ja sen yläpuolisiin noppamaisiin osiin. Yleisilme on jämäkkä mutta myös hiukan mekanistisen ja raskaan oloinen. Ympäristön koordinaatit on huomioitu. Sinällään näppärä sommitelma jakaa piha-alueen pieniin ja kilpaileviin osiin eikä laajaa, yhtenäistä pihaa synny. Suhde Bunkkeriin on mittakaavallisesti ongelmallinen, pieniin osiin jäsennelty massa saisi olla joko yhtenäisempi tai vielä pienempiin osiin pilkottu.

Sisätilojen ratkaisut eivät ole täysin kirkastuneita. Orientoituminen on tulijalle vaikeaa ja solujen liikennejärjestelyt ovat mutkikkaat. Hallinto, oppilashuolto ja henkilökunnan sosiaalitilat sekä oppilaskunta ovat yhtenä ryppäänä vaikka niiden toiminnot ovat erilaisia.

Mielenkiintoisena julkisivuratkaisuna on massiivitiiliseinä kierrätystiilistä puhtaaksi muurattuna. Rakenteen kustannustehokkuus nykyaikaisessa rakentamiskentässä edellyttää sekä taloudellisia, että rakennusfysikaalisia laskelmia elinkaarikustannusten arvioimiseksi. Perinteisesti massiivitiilimuurit ovat olleet todella pitkäikäisiä.

Terassit ovat Suomen olosuhteissa kalliita rakentaa, huoltaa ja korjata ja niihin sisältyy kosteusteknisiä riskejä.

Eteläisin neliö ei ole maantasokerroksen ja ylempien kerrosten osalta rakenteellisesti synkronissa. Muutoin rakennus on muodoiltaan selkeä, mikä antaa mahdollisuuden suunnitella ja toteuttaa pitkäikäisiä ratkaisuja.

Nopparatkaisu antaa mahdollisuuden ilmanvaihdon jaotteluun rakennusosakohtaisesti. Kierrätettyjen materiaalien käytöllä pyritään ympäristöystävällisyyteen, mutta se ei kaikilta osiltaan täytä koulurakennuksen vaatimusta kulutuskestävyydestä.

Nro 42, HALO

Ehdotus on selkeäpiirteinen ja tilamuodostus konstailematonta. Pääsisäänkäynti on Hyväntoivonkadulta ja solujen sisäänkä

Asiointitilat sijaitsevat hyvin pääsisäänkäynnin yläpuolella 2. kerroksessa, mutta käynti niihin voisi olla helpompikin. Hissi on turhan kaukana aulan toisessa päässä. Hallintotiloja, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole eroteltu toisistaan, joten julkinen asiointi ja yksityisyyttä vaativat toiminnot sekoittuvat. Henkilökunnan kahvio sijaitsee turhan keskeisellä paikalla. Kirjaston ja ryhmätyötilojen sijoittaminen sen paikalle olisi mahdollistanut toimivamman sydäntilan, siten että 2. kerroskin olisi voinut toimia katsomona. Kotisolut ovat läpikuljettavia, eikä puhdasta ja likaista liikennettä ole erotettu. Soluratkaisut ovat kaavamaisia.

Julkisivukehittelyssä on omat ansionsa, vaikka arkkitehtuuri onkin esitetty suurpiirteisesti. Muodot ovat selkeitä ja mahdollistavat pitkäikäisten julkisivujen rakentamisen. Polykarbotaattilevyjen käyttö julkisivumateriaalina tässä laajuudessa sisältää kuitenkin käyttöikäriskin pinnan säilyvyyden suhteen. Rakennusrunko on tarkemmin esittämättä. Perspektiivikuvien ja julkisivujen teräsristikkoaiheen toimivuus sekä sen kannatus jää epäselväksi. Hahmoteltu runkorakenne ei vaikuta kustannustehokkaalta eikä loogiselta, eikä se kaikin puolin ole toteuttamiskelpoinenkaan. Viherkatot ovat riskirakenne varsinkin tässä laajuudessa käytettynä.

Teknisten tilojen mainitaan olevan kellarissa, mutta ilmanvaihtokoneille sijoitus äärimmäiseen nurkkaan rakennuksen alle olisi mahdollisimman huono. Ilmanottopaikat ja vesikatolle johdettavat poistoreitit jäävät epäselviksi. Reititysten tilavarauksia ei ole näytetty.

Nro 43, AMFI nro I

Ehdotus päättää eteläisen puistotilan amfimaiseen, terassimaisesti nousevaan massaan. Konsepti on selkeä ja tässä ehdotuksessa johdonmukaisesti läpiviety. Rakennus rajautuu kolmelta sivultaan tiukasti tontin reunoihin ja pilkkoo etelänpuoleisen seinämän mittakaavallisesti pieniin osiin. Suhde Bunkkeriin toimii mittakaavan ollessa riittävän kontrastinen Bunkkerin massiivisuudelle.

Toiminnalliset ratkaisut ovat pääosin onnistuneita. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat erotettavissa toisistaan, soluihin on omat käynnit ulkoa, puhdas ja likainen liikenne on erotettu ja sisäinen liikenne hyödyntää auditorioportaita. Henkilökunnan sosiaalitilat on sijoitettu toimivasti. Virheellisenä ratkaisuna on pidetty sitä että oppilashuoltotiloihin kuljetaan hallintotilojen kautta.

Kupari ja tiiliverhous ovat hyviä ja kestäviä materiaaleja. Rasitusolosuhteista johtuen tiiliverhouksen materiaaleihin ja yksityiskohtiin on kiinnitettävä tarkkaa huomiota. Rakennus on muodoiltaan selväpiirteinen, mikä on positiivinen seikka pitkäaikaiskestävyyden suhteen mutta riskiksi muodostuu terassien ja viherkattojen suuri määrä suhteessa ulkovaipan pinta-

alaan. Tässä mitassa sovellettuna rakenteet muodostavat kosteusteknisen ja säilyvyysriskin ottaen huomioon viherkattojen vähäiset kokemukset Suomen olosuhteissa.

Tekstiosuuden rakennustekniikkaa ja rakennusfysiikkaa käsittelevät kohdat ovat hapuilevia ja osoittavat, ettei ryhmän käytettävissä ole ollut asiantuntemusta edellä mainituilta aloilta.

Rakennukseen on ideoitu digitaalinäyttöjä kertomaan sähkönkulutuksista, sähkönkehittämisestä, jätteiden määristä yms. niin, että tietoja voidaan käyttää hyväksi opetuksessa. Ilmanvaihto ehdotetaan hoidettavan hybrideituuletuksella, johon liittyy oikea-aikaiseen ikkunatuuletukseen ohjaava näyttö. Ehdotus ei täytä tämän hetkisiä suomalaisia ilmanvaihtomääräyksiä. Terassirakenteita käytetään hyväksi varjostukseen. Tekstissä mainitut auringonsuojasäleiköt vaikuttavat julkisivujen ilmeeseen, mutta niitä ei ole näytetty.

Suunnitelma on ammattitaitoinen ja tutkittu. Ulkoinen ilme on hiukan jäykähkö ja konseptin puitteissa vahvasti yhteen suuntaan katsova mutta omista lähtökohdistaan laadukas puheenvuoro.

Nro 46, LAIVA ON LASTATTU, nro I

Monumentaalisuutta tavoitteleva ehdotus ylettää kiinni tontin rajoihin kaikilla sivuilla. Massa on selkeä ja sommittelu umpinaisempaan, monimuotoiseen alaosaan ja sen yläpuoliseen lasiseen laatikkoon antaa ehdotukselle julkisen rakennuksen ilmeen.

Pääsisäänkäynti, huolto ja oppilassisäänkäynnit on erotettu hyvin. Piha-alue on suojainen, muttei kovin suuri, joten matalan osan katot toimivat terassipihoina. Niiltä on käynti ylempien kerrosten soluihin. Ulkoportaat ovat lumen- ja jäänpoiston kannalta ongelmalliset, samoin kuin itse kattopihat. Tässä laajuudessa ulkotasot muodostavat myös huomattavan pitkäaikaiskestävyysriskin ja nostavat rakennuskustannuksia.

Tilaryhmät sijaitsevat luontevasti, ja pohjapiirrokset osoittavat tekijän hallitsevan koulusuunnittelun perusteet. Ilmaisutaidon opetustilana toimiva näyttämö on matala, ja se pitäisi erottaa paremmin salista. Parvi ei voi toimia katsomona, vaikka sydäntila sinänsä jatkuu leveän portaan kautta hyvin kirjastoon. Oppilashuollon, hallinnon ja henkilökunnan sosiaalitilat ratkaistu toimivasti, ja niihin on pääsisäänkäynnistä suora porrasyhteys. Hissi vain on turhan kaukana. Solut ovat toimivia. Puhtaan ja likaisen liikenteen erottaminen on paikoin tekemättä, mutta se on järjestettävissä. Aineopetustilat sijaitsevat selkeänä ryhmänä pääosin kolmannessa kerroksessa, ja niiden yhteyteen on osoitettu ryhmätyötilaa.

Betonirunkoisena rakennus on helposti toteutettavissa. Suuret lasipinnat vailla auringonsuojaa aiheuttavat sisäilmaolosuhteille haasteita. Mikäli lasina on tarkoitus käyttää auringonsuojalasia, sen ilme ei ole perspektiivikuvan tapaan läpinäkyvä. Alaosassa perforoitu levy toimii auringonsuojana, mutta sen takana ikkunoiden pitäisi olla sisään avautuvia, mikä puolestaan asettaa rajoituksia niiden koolle ja korkeudelle. Ulkonäköelementtinä toimivan metallilevyn taakse on tehtävä täysimittainen ulkoseinärakenne, mikä on kokonaisrakenteena kallis verrattuna rakenteeseen, jossa uloin pintakerros toimii myös vesitiiviinä kerroksena.

IV-konehuoneelle on varattu tiloja 4. kerrokseen, tasolle +18,50. Taloteknisiä reitityksiä ei ole näytetty ja katolle tulee myös ilmanvaihtotekniikkaa. Kulkureitit teknisiin tiloihin eivät hahmotu selvästi. Eri tasoille sijoitettavan valaistuksen ja muun tekniikan huoltoedellytyksiä olisi kehitettävä jatkosuunnittelussa.

Nro 48, KEHÄ

Veistoksellinen yleisote on lupauksia herättävä. Rakennus jatkaa Hyväntoivonkadun pohjoispuoleisen asuintalon julkisivulinjaa ja rajautuu Bunkkerinkujaan. Kahdella muulla sivulla massan rajautuminen on epävarmempaa. Välituntipiha on pitkulainen kiertyen kahdelle sivulle ja jää osittain rakennuksen varjoon. Pääsisäänkäynti ja huoltoliikenne on hyvin erotettu oppilaiden sisäänkäynneistä.

Korkea keskiaula muodostaa komean, yhteisöllisyyttä lisäävän tilan, jonka ympärille opetustilat ryhmittyvät. Ratkaisusta johtuen solut jäävät kuitenkin nauhamaisiksi ja niissä on läpikulkuliikennettä. Puhdas ja likainen liikenne sekoittuvat. Asiointitilat ovat hyvin löydettävissä lähellä sisäänkäyntiä. Juhlatila auditorioportaineen on monumentaalinen ja helposti pääovelta saavutettavissa. Musiikkitilat ovat etäällä näyttämöstä, eikä niillä ole luonnonvaloa, kuten ei juuri myöskään teknisellä työllä.

Runkorakenteita ei ole esitetty piirustuksissa, joten rungon muuntojoustavuutta tai kustannustehokkuutta ei voi arvioida. Rakennuksen pohjaratkaisu on selkeä, mikä mahdollistanee tavanomaiset runkoratkaisut. Havainnekuvien mukaiset sisätilat edellyttävät tavanomaisesta poikkeavia rakenteita. Julkisivun betonirakenne on pitkäikäinen mutta vaaka- ja vinopinnat likaantumisherkkyydessään heikentävät elinkaaritehokkuutta. Kuitubetonirakenteen alle on tehtävä normaali ulkoseinärakenne. Julkisivuristikon käytännön toteuttamisessa onkin paljon pohdittavaa säilyvyysnäkökulmasta. Taloteknisiä ratkaisuja ole kuvattu.

Nro 51, SYDÄN

Ehdotuksen perusasetelma on varsin selkeä ja perusteltu. Rakennus kiinnittyy ympäristönsä koordinaatistoihin ja kiilamaisena avaa Bunkkerin länsipäädyn pihatilaa rajaamaan. Rakennuksella on selkeä julkisen rakennuksen ilme ja sen fasadien pointillistinen kimallus on omiaan häivyttämään rakennuksen todellisen mittakaavan. Aktiivisen kattokerroksen rajaaminen julkisivurakenteilla korottaa rakennusta optisesti kerroksella, viisikerroksiseksi. Suhteessa ympäristön rakennusten räystäskorkeuksiin ja etelänpuoleisen liikuntapuiston rajaukseen ehdotus on perusteltu.

Toiminnallisesti rakennus jatkaa ulkohahmon selkeyttä. Pääsisäänkäynnit ja välituntipihat ovat hyvin erillään ja asiointitiloihin on hyvä yhteys. Ruokailutila aukeaa hienosti pihalle. Kulku oppilashuollon tiloihin ryhmätyötilojen kautta ei sen sijaan ole hyvä ratkaisu. Korkea aulatila ansaitsee kehuja, sen yllättävä ja orgaanisesti muotoiltu geometria tuo toivotun kontrastin ulkohahmon teräväreunaisuuteen.

Ehdotuksessa on otettu tietoisia riskejä. Puu-lasijulkisu on huoltokohde eikä kovin pitkäikäinen. Kattoterassi muodostaa riskirakenteen mutta on hallittavissa. Tekstissä on kuvattu, kuinka monipuolisesti rakennuksen rungossa on käytetty materiaaleja mutta ehdotuksesta ei oikein avaudu miksi ja miten.

Ilmanvaihtokonehuoneet olisi hyvä sijoittaa keskiaulan eri puolille, että saadaan hyvät reititykset ja käyttöalueryhmittelystä tulisi luontevaa.

Nro 57, JÄTKÄJÄTKÄ

Kunnianhimoisella ehdotuksella on vahva julkisen rakentamisen leima, tosin se viittaa pikemminkin yliopistorakentamiseen tai kirjastoon kuin peruskouluun. Tekijä on pitänyt perusratkaisun kirkkaana suorakaiteena jota on ryyditetty mielenkiintoisilla arkkitehtonisilla elementeillä. Rakennuksen hahmossa on vaikutteita Bunkkerista ja rakennusten välille syntyykin vahva yhteys. Riskinä on että lopputulos koulun osalta vaikuttaa pienempään mittakaavaan zoomatulta isoveljeltään.

Rakennus on toiminnallisesti hyvin punnittu ja julkiset ja yksityisemmät kulkureitit on hyvin eroteltu. Toiminnallinen periaate perustuu hyvin rationaaliin ja peilattuun malliin jossa mm. porrashuoneiden sijoittuminen neljänä identtisenä tornina massan reunoihin toimii. Synnytetty keskusaula on tilallisesti erittäin komea mutta viestii muun ehdotuksen lailla rakennuksen todellisuutta julkisemmasta luonteesta.

Valohunnulla toteutetun verhoilu ja välitilan sekä erillisten rakennekerrosten mukanaan tuoman hyödyt eivät oikein avaudu. Sinänsä ulkoseinärakenteesta selvästi erotettu valohuntu on suojaava rakenne mutta sen kiinnittäminen rakennuksen runkoon tuo lisää kustannuksia ja ylimääräisen huollettavan tilan. Rakennuksen muoto mahdollistanee tehokkaan rungon vaikka runkorakenteita ei olekaan kuvattu.

Teknisen työn tilat on sijoitettu pääsisäänkäynnin alle. Missä sijaitsee purunpoisto? Luonnonvalo on esitetty leikkauskuvassa otettavan katon kautta, mikä on yhteen sovitettava alakattoon asennettavan tekniikan kanssa. Teknisen työn tiloille ja tekniikalle tulee räjähdysvaarallisten tilojen luokittelun mukaiset vaatimukset, joten tilojen sijoittelun muutos olisi suositeltava.

Arkkitehtonisesti komea puheenvuoro jää hiukan turhan monumentaaliseksi suhteessa paikkaansa ja tehtäväänsä mutta on omista lähtökohdistaan johdonmukaisesti läpiviety ja hyvin hallittu.

Nro 58, hymiö

Kolmikerroksinen rakennus täyttää pääosan tontista, siten että välituntipiha jää suhteellisen pieneksi. Sen vuoksi ulko-oleskeluun esitetään lisäksi käytettävän lasitettuja sisäänkäyntiterasseja, jotka järkevästi kylminä rakenteina ovat päällekkäin. Ne voisivatkin tuulisella tai sateisella ilmalla olla toimivia. Ylilämmön estämiseksi pitäisi varmistaa terassitilojen hyvä tuuletus. Julkisivut ovat asialliset.

Pääsisäänkäynti sijaitsee erikseen välituntipihasta pienessä sisäänvedossa, johon mahtuisivat myös autopaikat, vaikkei niitä olekaan esitetty. Sisätilat ovat toimivat. Hallintotilat ovat helposti löydettävissä heti sisääntulon vieressä, ja oppilashuolto sen päällä 2. kerroksessa. Keittiö, ruuanjakelu ja ruokasali sekä näyttämö sijaitsevat hyvin toisiinsa nähden. Parvea olisi voinut kehittää siten, että se olisi vielä parempi katsomokäytössä. Perspektiivikuva kertoo sydäntilan toimivuudesta, joskin solut pitää erottaa siitä lasiseinin ääneneristyssyistä. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu.

Ehdotus mahdollistaa kerroksittain toistuvat rakenteet ja siten kustannustehokkaan rungon. Aulatila voidaan rakentaa perinteisillä tekniikoilla. Julkisivupinnat ovat yksinkertaisia ja materiaaleiltaan varmoja. Riskirakenteita ei juuri ole. Ilmanvaihtokonehuone vinon katon alla voisi olla koko rakennuksen mittainen, joten sieltä olisi mahdollista päästä suoria reittejä käyttöalueille. Ratkaisua ei ole tarkemmin näytetty. Katon ilme muuttuisi talotekniikan, vedenpoiston, lumiesteiden ja kulkusiltojen myötä. Ulkopuolinen vedenpoisto ei ole ongelmaton, ja se muodostaa huoltokohteen. Ehdotus on kaiken kaikkiaan varsin toteuttamiskelpoinen, vaikkei olekaan erityisen omaperäinen.

Nro 61, TALLA

Ehdotuksessa on mukavaa suurpiirteisyyttä joka toisaalta johtuu osittain suunnitelman viitteellisyydestä. Kiilamainen perusmassa istuu hyvin paikkaansa syntyvät pihatilat avautuvat miellyttävästi lounaaseen ja liikuntapuistoon. Eteläjulkisivun taitteisuus pienentää mittakaavaa optisesti ja tuo dynamiikkaa rakennuksen ulkoiseen ilmeeseen. Julkisivuun liittyvät terassit ja yhtenäistävä katos kokoavat sommitelman yhteen. Piha-alueiden käsittely on niin ikään kesken mutta niiden perusjäsentely vaikuttaa lupaavalta.

Rakennuksen sydänalue on sommiteltu keskeisesti ja komeasti rakennuksen sydämeen. Ehdotuksessa on kuitenkin toiminnallisia ongelmia: pääsisäänkäynti tapahtuu keskeltä välituntipihaa, asiointitiloihin joudutaan kulkemaan ruokailutilojen (tarjoilu-ruokasali) läpi. Asiointitilat ja henkilökunnan tauko- ja sosiaalitilat on ryhmitelty yhteen vaikka niiden tulisi olla erillään.

Ehdotus mahdollistaa kerroksittain toistuvat rakenteet ja siten kustannustehokkaan rungon. Julkisivut ovat selkeämuotoisia ja materiaaleiltaan varmoja. Riskirakenteita ei juurikaan ole. Katon muoto muuttuu tekniikan, vedenpoiston ja kattoturvan myötä.

Ilmanvaihtokonehuone rakennuksen sijoitettuna toiseen päätyyn vinon katon alle saattaa tarvita enemmän korkeutta ja kanavistoreitit keskusaulan ohi toiseen päähän voivat olla hankalia. Pitäisi selvittää riittääkö yksi konehuone ilmanvaihdon käyttöalueryhmitykseen ja saako sieltä selkeät reitit alempiin kerroksiin.

Nro 65, HERTTA

Laadukkaasti tutkittu ja esitetty ehdotus asettuu L-mallisena paikkaansa tontin itä- ja pohjoisreunaan ja avautuu voimakkaasti pihan välityksellä länteen ja etelään. Ehdotuksen arkkitehtuurin läpäisevä dualismi toimii ja toteutuu mm. julkisivujen kahtiajakoisuutena, tiiliverhoiltujen ja säleikkömäisten fasadiosuuksien rinnastuksina. Etelänpuoleista julkisivua on elävöitetty onnistuneesti lievällä pohjan ja räystäslinjan taitteisuudella.

Ehdotuksen toiminnallinen perusrakenne on selkeä, sydänalue sijoittuu L:n taitekohtaan ja siipien solut kotialueineen siipien päihin. Sydänalue ruokailuineen liittyy hyvin eteläjulkisivuun ja sitä kautta maisemaan. Pääsisäänkäynti tapahtuu välituntipihan kautta ja Hampurinkujalta: päiväsaikainen asiointikäynti ja juhlatilaisuuksien käynti voidaan erottaa eri oville. Asiointitilat sijoittuvat hieman hankalasti toiseen kerrokseen. Solujen puhdas/likainen liikenne ei toimi kaikissa soluissa. Asiointitilat ja henkilökunnan tauko- ja sosiaalitilat on ryhmitelty yhteen, mikä ei ole toimiva ratkaisu (yksityinen - julkinen).

Tiilijulkisivut ovat ehjiä tasopintoja ja siten pitkäikäisiä. Säleikköratkaisu jää avoimeksi ja oletettavasti ei kovin elinkaaritehokkaaksi. Puu-lasi-julkisivu on huoltokohde eikä siten pitkäikäinen. Terassi ei ole kooltaan hallitseva mutta se on kallis ja riskejä sisältävä rakenne.

Käyttötarkoitukseltaan epäselväksi jäävä talotekniikkavaraus L-muotoisen rakennuksen kulmassa viittaa siihen, että ehdotuksen tekemisessä olisi tarvittu enemmän LVI- ja sähköasiantuntemusta.

Kokonaisote ehdotuksessa on määrätietoinen ja se on toteutettu puhtaasti konseptin mukaisena. Perusratkaisun johdosta ehdotus kääntää selkänsä Bunkkerille jonka positiivisia mahdollisuuksia ei näin ole voitu tässä ehdotuksessa hyödyntää.

Nro 67, magneetti

Linjakas, modernistinen ehdotus hyödyntää ratkaisuissaan mm. tontin korkeuseroja. Rakennus asettuu etelänpuoleisine portaineen ja terasseineen liikuntapuiston päätteeksi Bunkkerin viereen. Asetelmassa suhteessa ympäristöön ja erityisesti liikuntapuistoon on näyttämöllisyyttä. Tilarakenne ja terassit erillisine sisäänkäynteineen ovat kekseliäitä. Lievästi kiilamainen tilakappale asettuu luontevasti paikkaansa avaten eteläjulkisivuaan tulosuuntaan. Julkisivut ovat aukotuksiltaan hallittuja ja hyväsuhteisia.

Koulu toiminnalliset ratkaisut ovat punnittuja. Pääsisäänkäynti ja välituntitoiminnot on erotettu toisistaan mallikkaasti. Asiointitilat on ratkaistu hyvin. Iltakäyttötilat on sijoitettu hyvin käytettäviksi. Soluaulat on suotta liitetty yhteisiin tiloihin. Tästä seuraa myös puhtaan ja likaisen liikenteen erottamisessa ongelmia: kulku yhteisiin tiloihin kulkee vaate- ja kenkätilojen kautta.

Rakennuksen muodot mahdollistavat kestävien ulkovaipparakenteiden toteuttamisen. Rakennuksen runkoratkaisua ei ole käytännössä kuvattu, joten rakennettavuuteen tai rakenteelliseen muuntojoustavuuteen ei voi ottaa perusteellisesti kantaa. Pohjaratkaisut antavat mahdollisuuden kustannustehokkaalle runkorakenteelle. Terassien määrä on vähäinen ja niiden riskit hallittaneen.

Tekniset tilat (lämmönjakohuone, sähköpääkeskus, ilmanvaihtokonehuoneet) kannattaa sijoittaa niin, että talotekniset reitit saadaan suoraan ylös/alas tai ko. tilojen vieressä on vapaata alakattotilaa asennuksille. Nyt kellarin teknisen tilan päällä on musiikkitilat ja vieressä henkilökunnan sisäänkäyntiporras.

Kerroksittain toistuvat sosiaalitilat, kuten WC-alueet kannattaa sijoittaa samanlaisina ja päällekkäin, jotta putkikuilut ja –vedot saadaan suoriksi, mahdollisimman toimintavarmoiksi ja helpoiksi huoltaa. Isot ulkoportaikot lisäävät talvikunnostuksen määrää ja liukkauden estämisen toimenpiteitä.

Ehdotus on laadukas mutta ei erityisesti uutta luotaava puheenvuoro kilpailutarjonnassa. Rakennuksen identiteetti on oppilaitosmainen mutta hengeltään ei välttämättä nuorten lasten peruskoulu.

Nro 68, KOILE

Ehdotus täyttää tontin rajoja myöten ja rajaa sisälleen kaksi suojaista, mutta pientä oleskelupihaa. Pihan jakaantuminen kahteen osaan vaikeuttaa valvontaa. Lisänä ulkooleskelutiloihin on keskisakaran kattotasanne. Asiointisisäänkäynti on oikeaoppisesti erikseen Hyväntoivonkadulta ja huoltoliikenne Bunkkerinkujan puolelta.

Selkeänä perusratkaisuna on pitkittäissuuntainen keskitila, jonka eteläpuolelle jäävät solut poikittaisina siipinä ja pohjoispuolelle muut tilat. Kirjasto sijaitsee kulkuväylällä. Näkyvyys näyttämölle ruokasali-juhlatilan sivuilta on huono, koska tila on leveämpi kuin syvempi. Itäinen sisäänkäynti on turha, koska oppilaat kulkevat Bunkkerin liikuntatiloihin välituntipihojen kautta.

Asiointitilat ovat hyvällä paikalla lähellä pääsisäänkäyntiä 2. kerroksessa, mutta porrasyhteys niihin on hieman mutkainen ja hissi sijaitsee oudosti piilossa. Hallinto- ja oppilashuoltotilat tulisi erottaa toistaan. Terveydenhoitotila on päivänvaloton. Solut liittyvät avoimesti keskialueeseen ja ruokasaliin, mistä aiheutuu meluongelmia sekä vaikeuksia toimintojen ja toiminta-aikojen rajaamisen suhteen. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu.

Suuret ikkunapinta-alat ja puurakenteiset julkisivut ja ovat huollon, auringonsuojauksen ja pitkäaikaiskestävyyden kannalta haasteelliset. Viherkatto on näin laajana riskirakenne. Katon ilme muuttuisi oleellisesti talotekniikan, vedenpoiston, kattoturvan ja räystäsrakenteiden seurauksena. Ilmanvaihtokonehuonetilaa ja muita teknisiä tiloja (lämmönjakohuone, sähköpääkeskus) ei ole nimetty piirustuksiin. Taloteknistä asiantuntemusta tarvittaisiin reititysten suunnitteluun ja isojen ikkunoiden aiheuttamien sisäilmasto-ongelmien hallitsemiseksi. Säädettävä kaihdinjärjestelmä on usein osoittautunut helposti vikaantuvaksi ja on joka tapauksessa huoltokohde.

Ehdotuksen parasta antia on sisäperspektiivikuva, josta välittyy vaikutelma valoisista ja viihtyisistä koulutiloista.

Nro 69, You know, for kids

Ehdotus on omaperäinen puheenvuoro kilpailutarjonnassa. Tekijä on rakentanut kylämäisen tilakudelman jossa perusjalusta sitoo yhteen yläpuolelle nousevat kolme, pääosin kotisolut sisältävää erikorkuista tilakappaletta. Tällä strategialla ehdotuksessa on kyetty hajottamaan laaja tilaohjelma pienimittakaavaisiin yksiköihin ja suhde Bunkkeriin ja ympäristöön toimii hyvin. Rakennus laajenee käytännössä käsittämään koko tontin mutta piha-alueet on nostettu peruskonseptin mukaisesti jalustaosan katolle.

Sisätiloissa on oivallisesti hyödynnetty tontin luontaisia korkeuseroja. Kilpailijan ideoima aula / sydänalue ”Telakka” asettuu istuinportaineen ja atriumpuutarhoineen hyvin ja valoisana rungon keskelle nousevaa maastoa hyödyntäen. Ehdotuksessa välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat oikeaoppisesti erillään. Välituntipihat on sijoitettu katolle. Asiointitilat ovat kaukana sisäänkäynnistä. Solujen sisään-ulos liikenne ja rakennuksen sisäinen liikenne risteävät ei-toivotulla tavalla.

Korkeiden rakenneosien katot ja julkisivut ovat materiaaleiltaan ja muodoiltaan selkeitä ja niistä saa kehitettyä pitkäikäisiä rakenteita. Iso terassialue on kosteusteknisesti epävarma ja elinkaarikustannuksiltaan kallis.

Taloteknisiä tiloja (lämmönjakohuone, sähköpääkeskus, ilmanvaihtokonehuoneet) ei ole näytetty ehdotuksessa. Terassit ja pihat opetustilojen päällä vaikeuttavat talotekniikan suoria reitityksiä.

Arkkitehtuurissa kellotorneineen on sympaattisia kaikuja Italiasta ja se henkii 50-luvun kouluarkkitehtuurin kultavuosista.

Nro 70, BOXD

Telakka-arkkitehtuurista vaikutteita ottanut rakennus rajaa kolmelta sivultaan selkeää katutilaa. Pääsisäänkäynti on luontevasti pienessä syvennyksessä, jolloin sen merkitys korostuu. Asiointi-, huolto- ja oppilasliikenne on asianmukaisesti erotettu toisistaan. Eteläpuolelle jää kohtuullisen kokoinen piha-alue, joten näin laajan kattoterassin tarpeellisuus on kyseenalainen ottaen huomioon sen pitkäaikaiskestävyyteen ja vesitiiviyteen liittyvät riskit.

Sisätilaryhmät sijaitsevat varsin luontevasti toisiinsa nähden. Solut ovat kummassakin päässä ja yhteistilat niiden välissä. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu moitteettomasti. Asiointitilat ovat helposti löydettävissä 2. kerroksessa, ja ne on hyvin erotettu omiksi kokonaisuuksikseen. Yksityisyyttä vaativat henkilökunnan sosiaalitilat sijaitsevat pääoven vieressä turhan tärkeällä paikalla.

Näyttämö on vähän toispuoleisesti ruokasaliin nähden, eikä parvi toimi katsomona. Ylimmät kerrokset on sen sijaan yhdistetty katsomoportaalla, jonka merkitys menee vähän hukkaan. Musiikkiluokat ovat kaukana näyttämöstä. Kotitalousluokat eivät juuri saa luonnonvaloa.

Julkisivut tasapainoilevat arkisen teollisuusarkkitehtuurin ja symmetrisen mahtipontisuuden välimaastossa. Ulkoseinien kokonaisrakenne ei avaudu: mitä on teräsverkon takana? Tausta täytyy rakentaa vesitiiviinä ulkoseinänä, joten teräsverkko jää esteettiseksi elementiksi, jota ei ole integroitu seinärakenteeseen. Teräsverkko muodostanee helposti likaantuvan pintakerroksen, jota täytyy huoltaa usein. Lasiseinät tarvitsisivat auringonsuojausta, koska syksystä kevääseen matalalta paistava aurinko voi aiheuttaa häikäisyä ja estää tietokoneruudun tai seinälle heijastettavien kuvien näkymistä.

Runkorakennetta on kuvattu vain tekstissä ja havainnekuvissa. Ratkaisu vaikuttaa epäselvältä. Katon ristikkorakenne on saavutettuihin hyötyihin nähden kallis ratkaisu. Teräsbetonirakenteiden ja ristikoiden yhteistoiminta ei oikein avaudu. Kylmien ja lämpimien osien väliset liitokset ovat haasteellisia toteuttaa.

Kanavareititykset katolla sijaitsevasta ilmanvaihtokonehuoneesta joudutaan viemään sen alla olevien tilojen läpi. Alimmassa kerroksessa runkokanavistoilla päädytään keittiöalueen alakattotilaan, jossa asennusten tarve on suurimmillaan. Taloteknisen toimivuuden periaatteita olisi kannattanut ottaa paremmin huomioon.

Nro 73, SKJULEN

Ehdotuksessa on positiivista suurpiirteisyyttä ja taiteellista otetta. Se on jäänyt kuitenkin monilta osin kaaviomaiseksi. Rakennus jatkaa tiukasti Hyväntoivonkadun linjausta ja synnyttää näin länsipuolelleen miellyttävän kokoisen sisääntuloaukion. Rakennusmassan jakaminen pohjois-eteläsuuntaisiin, harjakattoisiin osiin toimii hyvin mittakaavaa pienentävänä strategiana ja suhteessa Bunkkeriin ei synny kilpailuasetelmaa. Sadekatos rajaa intiimin leikkipihan hauskasti mutta ehkäpä piilottaa sen liiankin sisäänpäin kääntyneeksi.

Toiminnallisesti koulu pääosin toimii. Pääsisäänkäynti tapahtuu tekijän mukaan yllättäen Hampurinkujalta mutta voisi toimia läpikuljettavan sisäkadun välityksellä myös vastakkaisesta päästä. Välituntitoimintoihin on osoitettu kaksi pihaa. Asiointitilat hissiyhteyden päässä ovat helposti löydettävissä. Solujen yhteys yhteisiin tiloihin tapahtuu vaatetilan kautta. Henkilökunnan sosiaalitiloihin kulku tapahtunee kirjaston kautta ja oppilashuoltoon hallinnon käytävän kautta.

Rakennuksen muoto antaa hyvän lähtökohdan suunnitella ja toteuttaa ulkovaippa pitkäikäisenä. Riskirakenteita ei ole käytetty. Perforoitu metallilevyverhous on kuitenkin likaantumisherkkä ja siten huoltokohde. Verhous on eräällä tavalla myös ”ylimääräinen” rakennekerros varsinaisen julkisivun ulkopuolella, mikä tarkoittaa myös ”ylimääräisiä” kustannuksia. Runkoratkaisu on kuvattu ylimalkaisesti, joten sen tehokkuus tai muuntojoustavuus jää arvailujen varaan.

Rakennuksella on julkisen rakennuksen identiteetti. Ajatellen sen toimintaa lähialueen pienenä kulttuurirakennuksena sen tilajärjestelyt olisivat voineet olla tulosuuntaan nähden kutsuvammatkin. Nyt sydänalue jää ympäristön kannalta piiloon rakennuksen keskelle.

Nro 77, TERDET

Ehdotuksen arkkitehtuuria leimaa letkeä meno. Peruskonsepti on kirkas: rakennus rajautuu kolmelta sivultaan tiukasti ympäröiviin katulinjoihin ja vapautuu etelässä vapaamuotoisesti muotoiltujen terassien porrastuvaan rytmiin. Perusasetelma on näyttämöllinen ja yhteen suuntaan katsova. Suhteessa liikuntapuistoon on synnytetty komea pääte joka leimallisesti kuuluu enemmänkin maisemaan kuin rakennettuun ympäristöön.

Toiminnallisesti tilarakenne on hybridi. Kuten tekijä selostuksessa toteaa, kampamallia ja kukkamallia on yhdistetty riippuen niiden asemasta kerroksissa. Terasseja on hyödynnetty eri-ikäisten koululaisten solujen sisäänkäynteinä. Tekijä on loogisesti sijoittanut pienimmät lapset maantasoon, iän karttuessa noustaan aina kerroksissa ylöspäin.

Välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat hyvin erillään ja asiointitiloihin on juoheva hissiyhteys. Solujen puhtaan ja likaisen liikenteen erottamista toisistaan ei ole ratkaistu. Oppilashuolto ja hallinto on erotettu toisistaan hienovaraisesti. Henkilökunnan sosiaalitilat on sijoitettu keskeisesti.

Terasseja ja viherkattoja on ehdotuksessa käytetty paljon, mihin liittyy epävarmuustekijöitä suhteessa vesitiiveyteen, yksityiskohtien toimivuuteen ja rakenteiden säilyvyyteen. Terassit ovat kalliita rakentaa, huoltaa ja korjata. Rakenneratkaisu ei materiaalista avaudu siten, että sitä voisi arvioida. Myös julkisivuihin sisältyy säilyvyysriskejä.

Rakennuksen massa kapenee ylöspäin ja siitä johtuen talotekniset pystyreitit on saatava mahtumaan Bunkkerinkujan puoleiselle reunalle. Lämmönjakohuonetta ja sähköpääkeskusta ei ole näytetty, mutta nekin olisi saatava mahtumaan tälle puolelle. Vaakareitityksillekin olisi luotavat linjat kattoikkunoiden alakattoihin sijoittuvan terassien sadevesiviemäröinnin välissä.

Rakennuksen arkkitehtuurissa on laadukkuutta mutta myös keskeneräisyyttä ja harkitsemattomuutta. Päätyjen konttiteema ei täysin ole synkronissa terassoituvan massan kanssa, isot kattoikkunat vaikuttavat liioittelulta kun vieressä aukeaa täysi lasiseinä.

Nro 79, JÄTKÄKUKKO

Ehdotus on pitkälle tutkittu ja sijoittelultaan omaperäinen ratkaisu. Rakennus sijoittuu kompaktina tiukasti tontin länsireunaan mikä on vapauttanut tilan isolle piha-alueelle Bunkkerin ja koulun välille. Samalla hankala rinnakkain asettelu Bunkkerin ja uudisrakennuksen välillä helpottuu. Rakennusten suhde toimii hyvin.

Rakennuksen yleisilme on selkeästi julkinen mutta sen avoimimmat tilat sijoittuvat itäreunalle – ehkäpä sivuun pääasiallisista liikennevirroista. Rakennus on luonteeltaan ehkä tarpeettomankin monumentaalinen ja aukotukseltaan sulkeutunut pienten lasten kouluksi ja arkkitehtuuri viestiikin enemmän varttuneempien akateemisesta opinahjosta.

Toiminnallisesti ehdotuksessa on paljon hyvää. Pääsisäänkäynti ja välituntipiha ovat hyvin erillään. Asiointitilat sijoittuvat välittömästi pääoven lähelle. Solujen ulkokäynnit tapahtuvat välituntipihalta ja solujen likainen ja puhdas liikenne on erotettu. Yhteydet yhteisiin tiloihin toimivat.

Julkisivu on monimuotoinen ja sisältää paljon yksityiskohtia, materiaalien liitospintoja, ulkonevia rakenneosia ja muita säilyvyyteen vaikuttavia seikkoja. Rakenteesta puuttuu selkeys. Runkoratkaisu on muuntojoustava mutta onko se kaikilta osin toteutettavissa? Kylmä lasikattorakenne on kallis rakentaa ja muutenkin rakennusfysikaalinen haaste muodonmuutosten hallinnan ja muiden kysymysten osalta.

Ehdotuksessa on pyritty energiataloudellisuuteen mahdollisimman kompaktilla rakennuksen muodolla. Valokuilu tuo luonnonvaloa sisätilaan ja sen mahdollista häikäisyä on rajoitettu pystyikkunoilla. Tekstissä hahmoteltu ilmanvaihtoratkaisu ei konkretisoidu konehuonetta lukuun ottamatta pohjapiirustuksen tilavarauksissa.

Rakennuksen itäreunaan sijoittuva kolmiomainen terassoituva tila on arkkitehtonisesti erityisen komea.

Nro 89, KORI, nro II

Ehdotuksen arkkitehtuuri on raikkaan oloista. Rakennuksen räystäslinjan polveilu pienentää rakennuksen volyymia optisesti pienemmäksi. Rakennuksen sijoittuminen suorakaiteisena tontin länsireunaan antaa kaivattua etäisyyttä suhteessa Bunkkeriin. Pihatilojen vähäisyyttä on pyritty kompensoimaan kattopintojen käytöllä pihatiloina. Niiden kattaminen kokonaisuudessaan läpikuultavalla katteella tuntuu liioitteluta. Julkisivujen ilme on vilkas mutta pääosin hallittu. Ikkunat ja iihin liittyvät puuosat muodostava rauhallisia ja yhtenäisiä kenttiä.

Pääsisäänkäyntiliikenne ja oppilasliikenne erotettu toisistaan hyvin ja sisään-ulos-kulku toimii. Asiointitiloihin johtavalle hissille kulku risteää ruuanjakelun-ruokasalin liikenteen kanssa ja kaikkiin soluihin ei ole kulkua välituntipihalta. Osa asiointitiloista on vain välillisen valon varassa. Aineopetustiloja on sijoitettuina virheellisesti myös soluissa jotka eivät ole erotettavissa itsenäisiksi yksiköiksi.

Rakenteellisia ja pitkäaikaiskestävyyteen liittyviä asioita ei ole otettu huomioon muuten kuin ideatasolla. Puurunko yhdistettynä laajoihin lasitettuihin pintoihin katolla ja julkisivuissa on riskirakenne materiaalien erilaisten muodonmuutosominaisuuksien vuoksi. Puurunkoa on kuvattu tekstissä mutta piirustuksissa sitä ei ole hahmoteltu. Muutenkin oleelliset rakennetyypit jäävät liikaa arvailujen varaan. Terassin käyttö puurunkoisessa rakennuksessa on rohkea ratkaisu.

Talotekniikan periaatteita ja tilavarauksia ei ole riittävästi konkretisoitu. Markiisit ja muut vastaavat aurinkosuojaratkaisut saattavat olla hyvin vikaherkkiä.

Nro 95, Solmu

Ehdotus on logomaisen iskevä vaikka sen solmumainen kokonaishahmo toimii vielä paremmin ilmasta kuin maantasosta nähtynä. Rakennuksen muoto synnyttää luontaisesti omia lainalaisuuksiaan: pihatila jakaantuu toisistaan eriytyneisiin pihan osiin, toisaalta solmun keskelle syntyy luontevasti koulun sydänalue. Luoteiskulman laaja piha tekee rakennuksen näkyväksi Hyväntoivonkatua pohjoisesta saavuttaessa mutta avaa tarpeettomasti pohjoispuolen asuinkorttelin pihan osaksi koulun pihaa. Tekijän selostus on sympaattinen ja se sisältää solmuun liittyvää hienoa symboliikkaa. Viittaus Jätkäsaaren kolmeen entiseen saareen solmun eri osien niminä on runollinen. Iskevä ehdotus on jäänyt osittain harmillisen kaaviomaiseksi ja arkkitehtuurin lopullisen laatutason todistusvoima puuttuu.

Pääsisäänkäyntiin kuljetaan välituntipihan kautta. Asiakkaan on vaikea orientoitua. Solujen sisään -ulos ja rakennuksen sisäinen liikenne risteävät.

Pitkäaikaiskestävyys- tai rakenneteknisiä asioita ei ole otettu ehdotuksessa huomioon. Lehtikuusi on jatkuva huoltokohde ja elinkaarikustannuksiltaan kallis. Toki verhoilu mahdollistaa tiiviin rakenteen tekemisen sen alle ilman ulkonäön asettamia rajoituksia. CLT-rakenne sisältää monia riskejä ja tekniikan sijoittaminen puukoteloiden sisään ei ole toimiva ratkaisu.

Kaksikerroksinen ilmanvaihtokonehuone rakennusmassan reunassa ei anna hyviä edellytyksiä ilmanvaihdon ryhmittelyyn käyttöalue- ja rakennusosakohtaisesti ja energiataloudelliselle kanavistosuunnittelulle.

Nro 108, XOXO

U-muotoinen rakennus rajaa etelään avautuvan, suojaisan välituntipihan. Hyväntoivonkadun puoleinen pääsisäänkäynti on asiallisesti erotettu oppilasliikenteestä.

Näyttämö, ruokasali, auditorioporras, kirjasto ja parvien ryhmätyötilat muodostavat komean ja kokoavan tilasarjan, joka toimisi myös juhlakäytössä. Idea näkyy hyvin perspektiivikuvassa. Kouluisäntä ja hissi sijaitsevat hyvin pääsisäänkäynnissä. 2. kerroksessa yhteys hissiltä

asiointitiloihin on hivenen mutkikkaampi joskin silti toimiva. Henkilökunnan sosiaalitilat, hallinto ja oppilashuolto on asianmukaisesti erotettu toisistaan, mutta jälkimmäinen vaatisi oman, rauhallisen odotustilansa. U-muodosta johtuen kauimmaisten solujen yhteydet keskialueelle ovat pitkähköt. Puhdas ja likainen liikenne on erotettu.

Rakenteellisesti muoto ja runko ovat selkeitä. Näin laajoina katon viherpiha sekä lämpimien tilojen yläpuoliset terassit ovat riskirakenteita vesitiiviyden kannalta sekä rakentamis- ja ylläpitokustannuksiltaan kalliita. Niiden puhtaanapito lumen- ja jäänpoistoineen olisi vaikeaa ja vaatisi käsityötä. Sadevedenpoisto terassialueilta vaatisi tarkempaa tarkastelua. Ilmanvaihtokonehuoneet mahdollistavat järkevät vaakakanavistot. Teknisen työn tiloista ja keittiöstä saadaan suorat reitit konehuoneisiin.

Julkisivut itään, länteen ja pohjoiseen perustuvat pystyaiheiden sommitelmaan, mutta pääjulkisivu etelään on terasseista johtuen vaakasuuntainen ja ikään kuin eri rakennuksesta. Julkisivurakenne voitaisiin kuitenkin kehittää pitkäikäiseksi. Auringonvarjostus ja luonnonvalon hyödyntäminen on otettu huomioon.

Nro 112, VIINERI

Kampamallinen rakennus ylittää etelässä asemakaavan mukaisen rakennusalueen rajan, mille ei ole perusteltua syytä. Sijainti Bunkkerin seinälinjassa olisi luontevampi kuin sen katoksen linjassa. Piha jää varjoisalle pohjoissivustalle, ja oppilasliikenne sekoittuu huoltoajon kanssa, jonka pitäisi olla Bunkkerinkujalta eikä Hampurinkujalta. Teknisen työn sijainti erillisenä on mm. toiminnallisesti huono ratkaisu, ja sen pitäisi sijaita kokonaan maan tasossa.

Tilaryhmät jäsentyvät selkeiksi kokonaisuuksiksi, ja sisäinen liikenne toimii. Yhteiset tilat muodostavat itä-länsisuuntaisen rungon, johon poikittaisten sakaroiden opetustilat liittyvät. Pääsisäänkäynti on ilmeisesti Länsisatamankujalta. Hyväntoivonkadun sisäänkäynnin tarkoitus jää epäselväksi, sillä pääsisäänkäyntejä voi olla vain yksi. Sisääntuloaula on turhan suuri. Juhlasali on pääovesta kaukana, mutta näyttämö, ruokasali/juhlasali, auditorioporras ja ryhmätyötila muodostavat sinänsä toimivan tilasarjan. Asiointitiloihin hyvä yhteys hissillä 3. kerrokseen. Hallinto- ja oppilashuoltotilojen sekä henkilökunnan sosiaalitilojen erilaisten toimintojen ja yhteystarpeiden vaatimuksia ei ole otettu huomioon. Solujen puhdas ja likainen liikenne olisivat erotettavissa.

Kantavaa runkoa ei ole esitetty, mutta se olisi toteutettavissa kustannustehokkaasti. Julkisivusommittelu on kehityskelpoista. Kuitubetonin ja lasin käyttötapa jää kuitenkin epäselväksi, samoin kuin ikkunoiden koko ja muoto näillä julkisivuosuuksilla. Puulasijulkisivu puolestaan on haaste pitkäaikaiskestävyyden, huollon ja sisäilmaolosuhteiden kannalta. Talotekniikkaa ei kuvata eikä tilavarauksia ole esitetty.

Nro 116, Taimitarha

Ehdotus perustuu ideaan, jossa opetustilat sijaitsevat konttimaisina laatikkoina suuren lasikuoren sisällä. Käytännössä ratkaisu olisi hyvin hankala energiatehokkuuden, puhtaanapidon ja huollon sekä sisäilmaolosuhteiden kannalta.

Rakennuksen sijaitsee tontin koilliskulmassa, siten että piha-alue jää kahdelle sivulle hieman kapeahkoksi. Asiointiliikenne ja välituntipiha sekoittuvat. Tilojen järjestäminen tilaryhmittäin on selkeää. Juhlatilat ovat kaukana sisäänkäynnistä ja näyttämö on poispäin 2. kerroksen parvelta, joka voisi toimia lisäkatsomona. Näkymää juhlasalista ulos hallitsee Bunkkerin seinä. Asiointitilat ovat 2. kerroksessa, mutta hissi ja portaat ovat kaukana sisääntulosta. Käynti oppilashuoltoon, hallintoon ja henkilökunnan sosiaalitiloihin sekoittuu, vaikka niiden tulisi olla erillään. Ympyröinä kuvattujen OT-tilojen käyttö ja suhde tilaohjelmaan jää epäselväksi. Rakennuksessa on paljon tehotonta aulapinta-alaa. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu.

Rakenteita ei ole hahmoteltu lainkaan. Puujulkisivu yhdistettynä lasiin ei toimi eikä pitkäaikaiskestävyyttä ole muutenkaan otettu huomioon. IV-konehuone sijaitsee hankalasti epäkeskeisesti koillisnurkassa ja kellarissa. Poistoilma tulisi johtaa rakennuksen vesikaton ylä-

puolelle, eikä raitisilmaakaan voisi ottaa maantasosta. Kiinteistö on tarkoitus liittää kaukolämpöön, joten maalämpötekniikkaa ei voida soveltaa.

Idea on vahva, mutta ehdotuksen realistisuus suhteessa kilpailuohjelmaan ja rakennuspaikkaan on jäänyt miettimättä. Parasta antia on kaunis grafiikka.

Nro 120, MYRIAPODA

Ehdotus rajautuu kaikilta sivuiltaan tontin rajoihin, ja kaakkoiskulmaan jää pienehkö välituntipiha, jonka katos erottaa ympäristöstä. Asiointiliikenne on Hyväntoivonkadulta ja erotettu oppilasliikenteestä.

1. kerroksessa tilat ryhmittyvät vähän ikävän pitkän keskikäytävän molemmin puolin. Juhlasali on hyvin saavutettavissa, ja musiikkiluokat sijaitsevat näyttämön vieressä. 2. kerroksen parvi voi kohtuullisesti toimia lisäkatsomona. Reitti pääovelta asiointitiloihin kulkee ruuanjakelun ja ruokasalin välistä. Yhteys asiointitiloihin paranisi kääntämällä porras. Neuvottelutilojen sijaintia parantamalla hallinto, oppilashuolto ja henkilökunnan sosiaalitilat olisivat erotettavissa omiksi toiminnallisiksi kokonaisuuksikseen.

Kaikki kengät on tarkoitus jättää 1. kerrokseen, mikä on periaatteessa toimiva ratkaisu. Solujen sivuun pitäisi rajata esim. lasiseinin käytävä, niin etteivät solut olisi läpikuljettavia. WC-ryhmät haittaavat solujen yhdistettävyyttä, mikä muutoin olisi mahdollista.

Puhtaaksi muuratusta tiilijulkisivusta voidaan tehdä kestävä rakenne. Ehdotuksessa on kuitenkin todella paljon ikkunoita sekä ikkunoiden ja tiiliverhouksen välistä saumaa, mikä johtaa korkeisiin rakennuskustannuksiin ja epävarmuuteen vesitiiveyden suhteen. Ulkotiloissa olevat kylmät tiilirakenteet eivät ole aina kestäviä. Runko on selkeä.

Talotekniikkaa ei ole kuvattu eikä tilavarauksia esitetty yhtä vesikatolla olevaa ilmanvaihtokonehuonetta lukuun ottamatta. Se on sijoitettu L-muotoisen rakennuksen toisen sakaran päähän, joten sieltä ei helposti saada hyviä yhteyksiä kaikkiin rakennusosiin. Hajautetumpi ilmanvaihtoratkaisu parantaisi energiataloudellisuutta ja helpottaisi kerrosten kattoihin tulevia asennuksia.

Julkisivut ovat hyvin yksinkertaiset tasapainoillen monotonisuuden ja selkeyden välimaastossa. Sama aukotus kiertää ympäri rakennuksen kaikilla sivuilla, olipa takana juhlasali tai IV-konehuone. Tematiikka jatkuu sisätiloissa. Toistuva poljento saa pientä vaihtelua pääsisäänkäynnin sisäänvedossa ja läpinäkyvässä pihakatoksessa. Juhlasalissa on juhlavuutta.

Nro 122, Lootus

Ehdotuksen lähtökohta on selkeä: neliömäinen rakennus sijaitsee Bunkkerin vieressä, siten että sen länsipuolelle jää suhteellisen suuri, yhtenäinen piha-alue. Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu toisistaan, ja autopaikat ovat pääoven lähettyvillä.

Koulu ryhmittyy rakennuksen keskellä olevan korkean tilan ympärille, joka tosin pienenee ylöspäin, jolloin sen merkitys myös valoaukkona vähenee. Suurikokoinen kattoikkuna menee siltä osin hukkaan ja valaisee lähinnä 3. kerroksen tiloja, jotka kylpevät valossa.

Näyttämö, juhlasali istuskeluportaineen ja 2. kerroksen tilat muodostavat yhteisöllisen ja juhlavan tilaryhmän. Näyttämö on hiukan matala, mutta musiikkiluokat sijaitsevat sen takana esimerkillisesti. Ruokasalin, jakelun, astianpalautuksen ja keittiön sijainnit toisiinsa nähden ovat myös hyvät. Kouluisännän tila on kaukana pääovesta, mutta olisi siirrettävissä lähemmäs. Yhteys pääovelta asiointitiloihin hankala, koska ne sijaitsevat 2. kerroksessa talon vastakkaisella puolella. Hallintoa ja oppilashuoltoa ei ole erotettu toisistaan. Kokonaisratkaisun puitteissa asiointitilojen sijainnit ja toiminnat olisivat korjattavissa.

Kaikkien solujen sisäänkäynti tapahtuu samasta ulko-ovesta ja edelleen portaita 2. kerrokseen, jossa on yhteiset kenkä- ja vaatesäilytystilat. Ratkaisu on toimiva. Yhteys 2. kerroksesta erityisesti 3. kerroksen eteläisiin soluihin on hieman mutkikas, koska yhdysportaat

ovat keskitilan toisella puolella ja hissiyhteys on pohjoisten solujen kautta. Solut ovat muuntelukelpoisia, ja ne toimivat yksin tai yhdessä.

Ilmanvaihtokonehuoneen sijoittaminen kellariin lisäisi kanavareititysten tilantarvetta, joten konehuoneet olisi edullisempaa sijoittaa rakennuksen yläosaan. Rationaalinen runkoratkaisu mahdollistaa myös ilmanvaihtojärjestelmän ryhmittelyn käyttöalueittain ja IV-koneiden sijoittelun hajautetusti. Rakennuksen kompakti muoto on energiataloudellisesti hyvä. Korkeiden tilojen valaisimet olisi suunniteltava niin, että niihin päästäisiin käsiksi säännöllisen huollon vuoksi. Kattokolmioiden vinoille pinnoille esitetään aurinkopaneeleita. Niiden suunta on itään, joten sijoittelu ei ole energian talteenoton kannalta paras mahdollinen. Lumen kertyminen ikkunoiden välisiin soliin ja niiden vedenpoisto antaisivat myös lisäpohtimisen aihetta. Muutoin tasakatolta olisi helppo järjestää sisäpuolinen, toimiva vedenpoisto.

Ehdotuksen alimmat tilat ovat tasossa +2.9, mikä jää alle pohjaveden pinnan ja johtaa kalliisiin rakenteisiin. Hyvin jäsennelty ja mietitty pilari-laatta-runkorakenne voidaan rakentaa kustannustehokkaasti. Julkisivumateriaalit ovat kestäviä. Pystyikkunoiden ulkopuolisena auringonsuojauksena esitetään varjostuskankaita, joiden pitkäaikaiskestävyys ja toimintavarmuus ovat kyseenalaisia. Julkisivut ovat kaaviomaiset.

Nro 131, LA LIGNA

Ryhdikäs ja johdonmukainen ehdotus kasvaa kohti koilliskulmaansa hallitusti ja synnyttää arkkitehtuuriltaan ajattoman lopputuloksen. Rakennuksen ilme on ehkä turhankin klassinen suhteessa sisältöönsä pienten lasten oppimisympäristönä. Perusasetelma on selkeä, U:n muotoinen, länteen avautuva pihapiiri joka muilta sivuiltaan rajautuu korttelin reunoihin. Rakennuksen massan osien raekoko muodostuu suhteessa Bunkkeriin riittävän pieniksi jotta kiusallista yhteentörmäystä isoveljeen ei synny. Rakennus muodostaa tavallaan oman pienen kaupunkinsa, jonka tuulivoimala / kellotorni kruunaa.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on hyvin erotettu toisistaan. Asiointitilat löytyvät pääsisäänkäynnistä. Solut voivat toimia itsenäisesti; liikenne ulkoa ja sisäinen liikenne on erotettu. Sisällä on työtiloja ilman päivänvaloa. Musiikkiluokkien ja näyttämön välinen yhteys ei toimi. Teknisen työn opetuksen sijoittaminen ylimpään kerrokseen ei ole akustisesti eikä materiaalikuljetusten kannalta ihanteellinen ratkaisu.

Rakennuksen muoto mahdollistaa tehokkaan rakentamisen. Julkisivua ei ole tarkemmin kuvattu mutta säleiköt ja vaaka-aiheet ovat lähtökohtaisesti riskirakenteita, jotka olisi hyvä kuvata, jotta riskejä voisi arvioida. Viherpiha on laaja ja sijaitsee keskeisessä kohdassa. Viherpihoja on toteutettu Suomessa vähän ja siksi niihin sisältyy pitkäaikaiskestävyyden näkökulmasta riskejä. Valoikkunat soittavat myös hälytyskelloja.

Teknisen työn tilojen sijoittaminen 4. kerrokseen olisi tutkittava tarkemmin ja otettava huomioon esim. koneiden ja laitteiden painot, tavarahissin tarve, purunpoisto ja yhteys kaasukeskukseen. Teknisiä tiloja ei ole tarkemmin nimetty eikä talotekniikan järjestelmiä ole kuvattu. Ilmanvaihtokonehuoneita tarvitaan kuitenkin useampia, että ilmanvaihtojärjestelmät saadaan ryhmiteltyä käyttöalueittain.

Nro 137, HYDROEDRI

Ehdotuksessa on näkemyksellisyyttä ja selkeyden mukanaan tuomaa voimaa. Harmi että se on jäänyt turhan luonnosmaiseksi ja arkkitehtuurin lopullisen laatutason todistusvoima jää puuttumaan. Hahmoteltu massa aukotuksineen on hyväsuhteinen ja selkeä ja yleisotteeltaan hieman ”hollantilainen”. Eri kerrosten pohjaratkaisut eivät vaikuttaisi olevan keskenään synkronissa rakenteellisessa eikä taloteknisessä mielessä. Toisaalta syntyvien erilaisten maailmojen yllätyksellisyys toisi viileään ulkoiseen ilmeeseen kaivattua monikerroksisuutta.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu toisistaan oikeaoppisesti. Pysäköintipaikkoja ei ole esitetty. Keittiön huoltoyhteys ei ilmene suunnitelmista. Asiointitilat ovat etäällä pääsisäänkäynnistä. Solujen (6kpl) sisäänkäynnit ja vaatetilat on yhdistetty kaksittain. Puhdasta

ja likaista liikennettä ei ole erotettu. Hallinto, työ- ja toimintatiloja esiintyy ilman yhteyttä julkisivuun.

Rakenteita ei ole kuvattu eikä pitkäaikaiskestävyyteen ole otettu kantaa. Rakennus on muodoiltaan suoraviivainen ja siitä voi kehittää hyvin säilyvän. Ulokerakenne on rakenneteknisesti haastava ratkaisu, jolla on oma vaikutuksensa sisätilojen rakenteisiin.

Taitoaineiden tilat on sijoitettu tasolle +4.0. Niiden huolto tapahtuu Hampurinkujalta alatasolle, jolloin huoltoliikenne kiertää lasten leikkipihan. Keittiön huoltoliikenne tapahtuu pääsisäänkäynnin vierestä Hyväntoivonkadulta. Pystytäänkö henkilöliikenne turvaamaan huoltoliikenteeltä?

Ilmanvaihtokonehuoneet vesikatolla on sijoitettu keskelle suorakaiteen muotoista rakennusmassaa. Reitityksen kannalta ne kannattaisi hajauttaa samaan rytmiin kolmen samanlaisen opetustilamoduulin päälle varsinkin, kun vesikatolle sijoitettu kasvihuone estää kanavien suorat reitit luonnontieteiden tiloihin.

8.5 Keskiluokka

Nro 2, 37 astetta mielenmaisemaa

Rakennus kiertyy kolmella sivulla etelään avautuvan, suojaisan pihan ympärille. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti on oikeaoppisesti erotettu toisistaan. Kaikkiin soluihin pitäisi päästä välituntipihalta. Teknisen työn pitäisi sijaita siten, että sen huolto voisi toimia Bunkkerinkujalta käsin

Monet tiloista ovat nauhamaisia läpikulkutiloja, jolloin niiden käyttäminen opetustoimintaan on hankalaa. Hallintotilat on sijoitettu selkeäksi omaksi ryhmäkseen, samoin oppilashuolto ja henkilökunnan sosiaalitilat. Solujen liikennejärjestelyt eivät mahdollista solujen itsenäistä toimintaa. Puhdas ja likainen liikenne ovat eriyttämättä. Kerroksista ei ole poistumisteitä. Ehdotettu maalämpöratkaisu ei ole kilpailuohjelman mukainen. Teknisten tilojen sijoittelusta puhutaan tekstissä, mutta niitä ei ole näytetty pohjissa. Ilmanvaihtoratkaisu jää epäselväksi.

Säilyvyysnäkökulmat on otettu huomioon kohtalaisen hyvin. Julkisivupintojen ja katon selkeällä muotoilulla olisi helppo päästä pitkäikäisiin ulkovaipan rakenteisiin. Yksityiskohtia on lukumääräisesti vähän, mikä vähentää rakennusfysikaalisia riskejä. Julkisivujen ja katon pintamateriaalien avulla voidaan tavoittaa helposti pitkiä käyttöikiä. Riskirakenteita, kuten terasseja, ei ole. Arkkitehtonisesti julkisivukehittelyssä on ansionsa, mutta ne ovat jääneet kaavamaisiksi.

Nro 4, TIEDONJYVÄ

Plastinen rakennus on lähes koko tontin laajuinen. Sisäpiha on suojainen, mutta muutoin pihatilat jäävät pieniksi ja repaleisiksi. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti on sinänsä asiallisesti erotettu toisistaan. Rakennuksen sijoittaminen omaan koordinaatistoonsa ei vaikuta perustellulta ja luo sen ympärille epämääräistä katutilaa.

Tilojen kokonaisjäsentely vaikuttaa toimivalta. Huoltoa tarvitsevat tilat on sijoitettu oikein Bunkkerinkujan varrelle ja solut omaan siipeensä. Juhlatilat ovat hienosti pääsisäänkäynnissä. Kulku pääsisäänkäynnistä eteenpäin asiointitiloihin kulkee ruuanjakelun ja ravintolasalin välistä, mikä aiheuttaa risteävää liikennettä. Käynti toisen teknisen työn tiloihin on solun kautta. Kotisolujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu, mutta osa soluista on läpikuljettavia. Henkilökunnan sosiaalitilojen sijainti on hyvä. Hallinnolta ja oppilashuollolta puuttuvat odotustilat. Julkisivuista ei saa kunnon käsitystä niiden pelkistetystä esityksestä johtuen.

Rakenteellisesti selkeät ja pelkistetyt muodot mahdollistavat säilyvän ja pitkäikäisten rakenteiden suunnittelun. Alumiiniverhoilu julkisivurakenteen lisänä on potentiaalinen huollon ja ylläpidon kohde tulevaisuudessa. Viherkaton muoto on selkeä, mutta varsinkin noin laajana siihen sisältyy monia kosteusteknisiä ja säilyvyysriskejä Suomen olosuhteissa. Talotekni-

kan ja turvatuotteiden sijoittaminen vesikatolle vaikuttaisi oleellisesti sen ilmeeseen. Muita riskirakenteita kuten ulkoportaita, terasseja ja vastaavia ei ehdotuksessa ole. Alapohjan alla olevan tuulettuvan huoltotilan käyttötarkoitus jää epäselväksi. Vain yksi ilmanvaihtokonehuone johtaa pitkiin kanavavetoihin esim. musiikkiluokkiin, mikä huonontaa energiataloutta ja vaikeuttaa äänitasovaatimusten toteuttamista.

Nro 7, 4 PUUTA

Tekijän kaunis ajatus ”puumajasta” lapsille on lähtökohtana sympaattinen ja kannatettava. Valitettavasti monella tavalla mielenkiintoinen ratkaisu ei anna vastausta annettuun ohjelmaan ja rakennuksen muotokieli jää ilmeeltään paikkaansa vieraaksi. Rakennus työntyy ulos Bunkkerin rintamalinjasta ja sen suhde ”isoveljeensä” paremmin tontin länsireunalla.

Ehdotus sisältää monia säilyvyyteen ja pitkäaikaiskestävyyteen liittyviä riskejä. Viherkatto ei vakuuttavasti istu rakennuksen muuhun muotokieleen ja muodostaa kosteusteknisesti haastavan suunnittelutehtävän. Myös kattoikkuna viherkaton keskellä on riskirakenne. Puujulkisivun huoltoväli on lyhyt edellyttäen laajahkoa suojauskäsittelyä. Muutoin julkisivu on ehyt ja selkeä ja helposti pitkäikäiseksi suunniteltavissa. Ilmanvaihtoratkaisua ja ehdotuksen energiataloudellisia ideoita ei ole kuvattu.

Tunnelma sisätiloissa voisi olla näkyviin jäävien oksastojen alla hyvinkin miellyttävä ja oppimiseen kannustava. Ehdotuksen esitysmateriaali ei tätä valitettavasti välitä.

Nro 8, Zoo

Sijaitessaan tontin itäreunassa koulu jää Bunkkerille alisteiseksi. Etupiha ja välituntipiha ovat samaa piha-aluetta, mutta pääsisäänkäynti ja asiointiliikenne tulisi erottaa oppilasliikenteestä.

Pääsisäänkäynnistä kulku sydänalueelle tapahtuu ikävää käytävää pitkin, ja kaiken kaikkiaan 1. kerroksen tilat ovat sulkeutuneita. Juhlatila on pieni ja näyttämö matala. Tarjoilun ja ruokasalin välistä ei saisi olla läpikulkuliikennettä.

Kotisolut jäsentyvät epämääräisesti, ja niiden puhdas- ja likainen liikenne vaate- ja kenkäsäilytystiloineen ovat ratkaisematta. Hallintotilat, sosiaalitilat ja oppilashuollon tilat tulisi erotella toisistaan. Nyt ne on niputettu saman käytävän varrelle.

Ehdotuksessa on pyritty käyttämään arkkitehtuuria sisäolosuhteiden hallintaan ja ylilämmön estämiseen. Ilmanvaihtokonehuone on sijoitettu 4. kerrokseen. Reititykset ja mahdollisuudet käyttöalueryhmittelyyn jäävät epäselviksi. Rakennus on julkisivu- ja kattomuodoiltaan selkeä, mikä mahdollistaa ehdotuksen kehittelyn säilyvyysnäkökulmasta. Riskirakenteita, kuten terasseja, ei käytännössä ole ja ulkovaipan rakenteiden yksityiskohtia on vain vähän. Rakenneratkaisujen säilyvyyttä on vaikea arvioida, koska niitä ei ole juurikaan kuvattu.

Värikkyydellä ja murretuilla muodoilla on tavoiteltu leikkisyyttä ja moninaisuutta, ja sisätilojen ilme onkin omalla tavallaan rento.

Nro 9, BY

Ehdotuksen yleisilme on ajaton joskin raskaanoloinen. Rakennus peittää lähes koko tontin jättämättä juurikaan pihatiloja. Tekijän perusidea kylästä ja ison massan pilkkomisesta itsenäisiin rakennuskappaleisiin on silti hyvä ja ehdotuksessa melko johdonmukaisesti läpiviety.

Pääsisäänkäynti on oikeaoppisesti erikseen ja hyvin löydettävissä. Keskusaula on orientaation kannalta hyvin sijoitettu ja avaukset ulos toimivat. Asiointitilat on viety hankalasti ylimpään kerrokseen. Osaan soluista kuljetaan välituntipihalta, osaan kadulta ja solujen puhdas ja likainen liikenne risteävät. Hallintotilat, oppilashuolto ja henkilökunnan sosiaalitilat (yksityisintä tilaa) on ryhmitetty virheellisesti yhteen.

Rakennuksen osat ovat julkisivu- ja kattomuodoiltaan selkeitä, mikä mahdollistaa hyvän lopputuloksen säilyvyysnäkökulmasta. Riskirakenteita, kuten terasseja, ei käytännössä ole ja ulkovaipan yksityiskohtiakin vain vähän. Tiili- ja rapattujen julkisivujen käyttöikäominaisuudet hallitaan. Lasi-tiililiittymistä voidaan suunnitella pitkäikäisiä. Katon sisäpuoliset vedenpoistot muodostavat pienen suunnittelu- ja ylläpitopähkinän.

Ehdotuksessa on näytetty yhden rakennusosan päälle sijoitettu ilmanvaihtokonehuone. Kun ratkaisun ideana on nimensä mukaisesti useammasta rakennusrykelmästä koostuva kylä, ideaa olisi voinut soveltaa myös ilmanvaihdon puolella ja sijoittaa kunkin rakennusosan päälle oma konehuone, jolloin energiataloudelliselle käytölle olisi saatu paremmat edellytykset. Puu-komposiittisäleikköjä on käytetty isoimpien ikkunoiden aurinkosuojauksessa ja ikkunoiden suuntauksissa on otettu hyvin huomioon huoneiden käyttötarkoitus.

Hyvää peruskonseptia olisi toivonut kehitettävän hiukan raikkaammalla otteella.

Nro 10, PERHOSET

Ehdotus on kollaasi, jossa on sekoiteltu estottomasti erilaisia muotoaiheita. Arkkitehtuurissa on paljon mielenkiintoista, mutta aiheiden runsaus luo mielikuvan enemminkin huvipuistosta kuin julkisesta rakennuksesta kuten koulusta. Välituntipihat on osittain sijoitettu 1. kerroksen tilojen päälle, mikä on rakenteellinen riski vedeneristyksiä ajatellen. Tilat ryhmittyvät kaistaleina pihojen ympärille. Se vaikeuttaa liikenneyhteyksiä ja myös kasvattaa rakennuksen vaippaa, mikä sähkölämmitteisine laseineen ei ole ekologista.

Pohjapiirrokset jättävät paljon arvailujen varaan, esim. solujen ja ruokasalin osalta. Katsomo on näyttämön molemmin puolin, mikä on esitystilanteissa ongelma. Terveydenhoitajan tilaa lukuun ottamatta oppilashuollon tiloja ei ole esitetty. Hallintotiloihin ei voi kulkea henkilökunnan tilojen läpi. Pääsisäänkäynnin pysäköintipaikat puuttuvat.

Ontelolaattoja on ehdotettu käytettävän ilmastointikanavina. Ratkaisuun liittyy puhdistettavuusongelmia. Tuuletus viileällä ulkoilmalla saattaa johtaa myös kondenssiongelmiin.

Ehdotuksessa on lattialämmitys, jota täydennetään ilmanvaihdon lämmityksellä ja jäähdytyksellä. Kilpailuohjelmassa pyrittiin perusratkaisuun ilman jäähdytysjärjestelmää. Ehdotuksen vaarana on päätyä paljon komponentteja vaativaan säätötekniikkaan ja huolto- ja ylläpitotehtävien lisääntymiseen. Sähköasennukset rakenteissa vähentävät muunneltavuusmahdollisuuksia.

Ehdotuksessa on paljon säilyvyyden kannalta kyseenalaisia ratkaisuja: puusäleikkö sandwich-elementtiseinän ulkopuolella, vaakatasot ikkuna-aukkojen ulkopuolella, koristeelliset rakennelmat katolla ja pihalla yms. Käytännössä säilyvyysasioita ei ehdotuksessa ole otettu huomioon.

Tuulivoimaloineen ja lumi-imureineen rakennus tarjoaa konkreettisia oppimismahdollisuuksia.

Nro 15, HELMI

Sisäpihan ympärille rakentuva ja kattomuodoiltaan aaltoileva ehdotus sisältää arkkitehtonista kunnianhimoa. Rakennus reunustaa tontin rajoja lukuun ottamatta Hyväntoivonkadun puolta jossa rakennuksen koordinaatisto on hyvin leikattu mukailemaan pohjoisten korttelien koordinaatistoa. Polveileva vesikatto kumartuu antamaan sisäpihalle mahdollisimman runsaasti luonnonvaloa. Suuri sisäpiha on toisaalta johtanut ulkokehän laajuuteen ja muuta piha-aluetta jää tontille kovin niukasti.

Pääsisäänkäynti ei ole esteetön. Hallintotilat 4. kerroksessa eivät asioinnin kannalta toimi. Rakennuksen tilahierarkia on vaikeasti hahmotettavissa. Kellaritilat ja kotisolujen tasoerot ovat käytön kannalta hankalia.

Ehdotuksessa ei ole otettu säilyvyysasioita huomioon. Kuvista päätellen sekä katto- että julkisivurakenteet ovat kalliita huoltaa ja ylläpitää. Lisäksi niihin liittyy merkittäviä kosteus-

teknisiä ja ylläpitoriskejä. Ryhmästä on puuttunut insinöörin näkemys ainakin rakenteiden osalta.

Porrasyhteyden päässä olevan sisäpihan huolto aiheuttaa esim. lumenpoiston osalta hankaluuksia. LVI- tekniikkaa ei ole selostettu. Ratkaisussa on pyritty luonnonvalon hyvään hyödyntämiseen. Korkeiden ikkunoiden läheisyydessä saattaa tulla sisäilmaongelmia ja niiden lämpötilahallintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Ehdotus on jäänyt jossain määrin kaaviomaiseksi. Muun muassa julkisivukäsittely on kovin mekanistista näin laajasti käytettynä. Laajat kaarevat muodot ovat osittain formalistisen tuntuisia ja vaatisivat erittäin huolellista toteutussuunnittelua. Tekijällä on kuitenkin ollut selkeästi suunnittelua ohjaava visio.

Nro 16, FOOGU

Suorakaiteen muotoinen rakennus on koko tontin laajuinen, ja kontrastiteema toimivat ovaalit pihatilat on koverrettu sen sisään. Ehdotuksella on julkisen rakennuksen ilme. Pääsisäänkäynti, huoltoliikenne ja oppilaiden käyttämät pihat on erotettu toisistaan.

Ratkaisu on variaatio kampamallista. Aineopetustilat ovat pituussuuntaisen aula- ja käytävävyöhykkeen varrella, josta haaraannutaan kuhunkin poikittaiseen solusiipeen. Itäinen sisäänkäynti on tarpeeton. Ruokasali-juhlatila sijaitsee osana pääkäytävää, jota sisäinen läpikulkuliikenne haittaa. Hallintotiloja, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole eroteltu toisistaan, joten julkinen asiointi ja yksityisyyttä vaativat toiminnot sekoittuvat. Solujen puhdas ja likainen liikenne on hyvin erotettu.

Keskitetty ilmanvaihtokonehuone palvelee huonosti solusiipiä. Niillä olisi kullakin hyvä olla oma konehuoneensa, joka mahdollistaisi ilmanvaihdon hajauttamisen käyttöalueryhmiin ja lyhyet vaakakanavoinnit. LVIS-asennukset kerrotaan sijoitettavan katosta ripustettaville asennussilloille. Sitä ei ole havainnollistettu.

Perspektiivikuvassa näkyy liimapuinen kattoristikko, mutta runko on muutoin esittämättä. Tilat ovat valoisia, mutta suuri ikkunapinta-ala on ongelma energiatalouden, olosuhdehallinnan ja puhtaanapidon kannalta. Merialumiini julkisivumateriaalina ja vapaat muodot saattavat aiheuttaa yllättävää häikäisyä ulkona ja naapurikiinteistöissä.

Nro 18, PIKKUJÄTKÄ

Rakennus sijoittuu tontille luontevasti, ja sisääntulojärjestelyt ovat pääasiassa onnistuneita. Pääsisäänkäynti on Hyväntoivonkadulta, missä on myös autopaikat, huoltoyhteydet ovat Bunkkerinkujan puolelta ja oppilassisäänkäynnit niistä erillisinä eteläpuoleiselta välituntipihalta. Autopaikat ja pyöräpaikat ovat sijoitettavissa toisin päin, sitten ettei niiden liikenne risteä.

Sisääntuloaula on käytävämäinen ja kouluisännän tila kaukana pääovesta. Ruuan jakelu ja astioiden palautus on sijoitettu hyvin toisiaan häiritsemättä. Musiikkiluokat ovat kaukana näyttämöstä ja soittimien siirto hankalaa. Korkeaa aulatilaa on jopa tuhlailevasti ja käytävämäisyyttä myös kerroksissa, vaikka ne aukeavatkin pääosin korkeisiin tiloihin. Oppilashuollon ja hallinnon tilat ovat hajallaan, ja kulkuyhteys varsinkin hallintoon on hankalasti löydettävissä. Soluaulat ovat pienehköjä, eikä käyttövariaatioita ole tutkittu. Likainen ja puhdas liikenne vaikuttaisivat osittain sekoittuvan, mutta ratkaisu olisi muokattavissa toimivammaksi.

IV-konehuoneet on hajautettu hyvin rakennuksen eri osien päälle, mikä mahdollistaa lyhyet kanavoinnit. Julkisivut ovat jääneet vähän kaaviomaisiksi. Räystäs varjostaa ylemmän osan etelään suuntautuvista isoista ikkunoista. Niiden läheisyyteen saattaa kuitenkin syntyä olosuhdeongelmia. Rakenteellisesti selkeät ja pelkistetyt muodot mahdollistavat säilyvän ja pitkäikäisten rakenteiden suunnittelun. Tiiliverhoilulla päästäneen kohtalaisen pitkäikäisiin ja huoltovapaisiin rakenteisiin. Puuosat ovat suojassa räystäslipan alla. Muita riskirakenteita kuten ulkoportaita, terasseja ja vastaavia ei ole.

Nro 19, LINTUKOTO

U-muotoinen päämassa on ehdotuksessa käännetty poikkeavasti avautumaan kohti pohjoista. Ajatus on rohkea ja on tuottanutkin myös selkeitä positiivisia ominaisuuksia: rakennus muodostaa luontaisen tuulensuojan ja näkymät korkeasta siivestä avautuvat hienosti eteläiseen puistomaisemaan. Korkea eteläinen massa täydentää ehyen suurkorttelin yhdessä pohjoisen asuinkerrostalon kanssa. Kääntöpuolena pohjoiseen suuntautumiselle eteläinen massa varjostaa pääosaa rakennuksen tiloista ja synnyttää mikroilmaston kannalta arveluttavia tilanteita.

Rakennuksen sijoittelu muodostaa selkeän parin Bunkkerille. Käytännön ongelmia kuitenkin syntyy: mm. pysäköintipaikat ovat nurkan takana. Pääsisäänkäynti rakennukseen sijoittuu keskelle ruuhkaista ruokailuliikennettä. Henkilökunnan sosiaalitilat kahviloineen on tuotu keskelle koulun aulaa. Sivukäytäväkouluratkaisu ei tue parhaalla mahdollisella tavalla yhteisöllisyyden syntymistä.

Säilyvyysnäkökulmaa ei ehdotuksessa ole kuvattu. Julkisivurakenne ei käy ilmi, joten sen ominaisuuksiin ei voi ottaa kantaa. Korotettu sisäpiha on kallis ja kosteusteknisiä riskejä sisältävä rakenne. Sinänsä rakennus on muodoiltaan selkeä ja mahdollistaa hyvän käyttöikäsuunnittelun.

Ilmanvaihtokonehuoneille ei ole esitetty tiloja ja portaiden viereen piirretyt LVI-kuilut jäävät portaiden taakse, joten kanavointi kerroksiin on erittäin vaikeaa. LVI-suunnittelun panostusta tarvitaan kehittämään tätä ratkaisua.

Sisäpihan ramppien aktiivista talvikunnossapitoa tarvitaan pitämään yllä koulun pääreittejä. Liukkauden esto ja lumen poisto lisää työn määrää.

Ehdotuksen ulkoarkkitehtuurissa on ansioita. Etelään avautuva ja Hyväntoivonpuistoa rajaava julkisivu on mielenkiintoinen.

Nro 23, OPPIA OHOI

Rakennus rajautuu määrätietoisesti pohjois- ja itäreunastaan Bunkkerinkujaan ja Hampurinkujaan. Eteläinen, pääosin alumiinipinnoitteinen julkisivu saa selostuksen mukaan inspiraationsa laivoista. Muotoilussa onkin letkeyttä ja etelään synnytetty lähipiha on mittasuhteiltaan miellyttävä. Ehdotus on kuitenkin jäänyt monessa mielessä kaaviomaiseksi ja kesken.

Pääsisäänkäynti tapahtuu välituntipihan kautta mitä ei ole pidetty hyvänä ratkaisuna. Yhteys asiointitiloihin on mutkikas. Asiointitilat on muutoin ratkaistu hyvin. Opettajien tilat on erotettu soluista vaikka ne kuuluvat soluihin. Solujen lukumäärä on ehdotuksessa liian suuri.

Suunnitelmassa ei ole käsitelty säilyvyyskysymyksiä. Etelään avautuvaan julkisivuun on sijoitettu liikennöityjä ja ei-liikennöityjä terasseja, jotka ovat riskirakenteita. Rakennuksen muoto on sinällään selkeä ja antaa mahdollisuudet pitkäaikaisten ratkaisujen suunnittelulle. Se on myös energiataloudellinen ja rakennukseen voidaan hyvin sijoittaa tarvittavat tekniset reitit. Hajautettu ilmanvaihto on esitetty toimivasti sijoitettavaksi kolmeen IV-konehuoneeseen. Luonnonvalon käyttöä on mietitty. Taloteknisiltä pääperiaatteiltaan tämä on hyvä perusratkaisu.

Ehdotus on perusperiaatteiltaan terve ja sen ominaisuuksia kehittämällä voitaisiin aikaansaada varsin laadukas koulusuunnitelma.

Nro 25, Mikropolis

Raikkaan oloinen ehdotus joka ottaa paikkansa bunkkerin vieressä hyvin. Rakennuksen hahmossa on korostettu horisontaaleja linjoja ja kerrokset on jäsennelty eri tavoin käsitel-

tyinä ja eri materiaaleilla päällystettyinä toistensa päälle. Tämä pienentääkin rakennuksen visuaalisen ilmeen riittävän kontrastiseksi naapurin massiiviselle Bunkkerille.

Rakennuksen sisätilojen jäsentely saa inspiraationsa pienen kaupungin logiikasta jossa luontainen hierarkian syntyminen mahdollistuu. Asiointitilat on hyvin sijoitettu. Solujen sijainti on johdonmukainen ja muuntelu on mahdollista. Yhdistävä sisäkatu sisältää tilallisia ansioita.

Rakennuksessa on puutteita säilyvyyden ja pitkäikäisyyden kannalta. Monen julkisivumateriaalin yhteensovittaminen on aina haasteellista. Rei´itetyt levyt likaantuvat ja vaurioituvat helposti, mikä edellyttää huoltoa ja kunnossapitoa. Ehdotus perustuu pitkälti terassien käyttöön vaikka tekijä tiedostaaki9n että ne ovat Suomen olosuhteissa kalliita rakentaa, huoltaa ja korjata ja sen niihin sisältyy kosteusteknisiä riskejä.

Ehdotuksessa on pohdittu ja perusteltu valittujen materiaalien pitkäaikaiskestävyyttä, kahden IV-konehuoneen sijoittelua ja pihan talvikunnossapidon edellytyksiä. Kilpailuohjelman tavoitteet on näiltä osin otettu huomioon. Ruokasalin iso lasiseinä ja osa solujen seinistä ovat selostuksen mukaan kaksoisseiniä. Tämän välitilan ylilämpöä on tarkoitus käyttää hyväksi rakennuksen lämmityksessä. Tämä mielenkiintoinen yksityiskohta olisi voitu tuoda paremmin esiin, jolloin pienellä periaatekuvalla.

Lupaava ehdotus on jäänyt osittain turhan kaaviomaiselle tasolle.

Nro 28, TAINA

Rakennus rajautuu Bunkkerinkujaan ja Hampurinkujaan, ja piha-alue jää tontin länsiosaan. Sijoitus jättää koulun Bunkkerin suurelle massalle alisteiseksi. Vaikka rakennus on osin nelikerroksinen, pihatila ei ole kovin suuri. Asiointi- ja oppilasliikenne sekoittuvat, mikä ei ole tavoitteellista. Käynnit pihalta solujen portaisiin ovat kapeita käytäviä pitkin. Pääsisäänkäynti on hankalasti löydettävissä, ja hissi sijaitsee siitä kaukana tarjoilutilan nurkassa.

Tilaratkaisu perustuu perinteiseen sivukäytäväkouluun, jossa on paljon läpikulkutilaa. Musiikkiluokat eivät ole näyttämön läheisyydessä. 1. ja 2. kerroksen välinen aukko on turhan suuri ja äänien kantautuminen 2. kerrokseen ongelma. Solut eivät rajaudu toisistaan, puhdas ja likainen liikenne sekoittuvat, ja yhteydet 3. ja 4. kerrokseen ovat vain porrashuoneiden kautta.

Taloteknisten järjestelmien periaatteita tai niiden tilavarauksia ei ole esitetty. Julkisivut ovat eleettömät, joskin kyseessä voisi olla asuintalo. Ylilämmöltä suojautuminen saattaa muodostua ongelmaksi. Rakenneratkaisut eivät selviä, jotta säilyvyyskysymyksiä voisi käsitellä tarkemmin. Tiiliverhous on suunniteltavissa kohtalaisen pitkäikäiseksi, mutta aukotuksen suunnittelu asettaa kuitenkin omat haasteensa lämpö- ja kosteusliikkeiden hallitsemiseksi. Rakenteellisesti ehdotus on muodoiltaan selkeä, mikä antaisi mahdollisuuden kehittää pitkäikäisiä ratkaisuja.

Nro 31 AHTOJÄÄ - PACKIS

Veistoksellinen, taitteinen sommitelma ottaa lähtökohdakseen kilpailutarjonnassa kaupunkirakenteellisesti poikkeavan koordinaatiston. L-muotoon leikattu piha istuukin hyvin laajemmassa kaupunkirakenteessa ja liittyy etelänpuoleiseen urheilupuistoon määrätietoisesti avautuen. Ahtojäiden geometriasta inspiraationsa hakeva rakennus edustaa hyvällä tavalla tämän päivän arkkitehtuuri-ilmaisua mutta sisältää myös riittävästi paikkaan sitovia ominaisuuksia.

Sisätiloja hallitsee diagonaali sisäkatu joka läpäisee koko rakennuksen. Pääsisäänkäynti ja välituntialue ovat oikeaoppisesti erillään. Asiointitilat ovat etäällä pääsisäänkäynnistä. Sen sijaan hallintotilat ja oppilashuoltotilat on ryhmitelty toimivasti. Kotisolujen puhtaan ja likaisen liikenteen järjestely ei toimi moitteettomasti.

Kattorakenne on selkeä, olkoonkin, että se muuttuu merkittävästi, kun tekniikka sijoitetaan katolle. Vedenpoistotapaa ei ole kuvattu. Katto voitaneen kuitenkin suunnitella ja toteuttaa

kosteusvarmasti. Ulkoseinien rakenteet menevät ristiin tekstin ja kuvien osalta. Julkisivu muodostunee kalliiksi toteuttaa. Perforoidut pintarakenteet, kuten rei'itetty kuitubetoni, likaantuvat ja vaurioituvat helposti ja muodostavat huoltokohteen.

Julkisivun iso eteläikkuna voi aiheuttaa sisäolosuhteissa ongelmia lämmön ja valaistusolosuhteiden hallinnan osalta. Ison terassin alapuolelle pitäisi sijoittaa tiloja, jotka eivät vaadi paljon taloteknisiä liitäntöjä - nyt siellä sijaitsevat teknisen työn tilat.

Nro 35, L'APPRENTISSAGE

Ehdotuksessa on sympaattisia ominaisuuksia. Se on esitetty hauskalla mutta osin vaikeasti luettavalla grafiikalla. Asettelu tontille on jämäkkää ja massan viisto leikkaus muodostaa yhdessä tontin reunoja rajaavien portaikkojen kanssa intiimin sisäpihan. Rakennuksen ilme on selostuksen mukaisesti ilmava mutta todistusaineisto kovin viitteellinen. Esimerkiksi olennaisesta ominaisuudesta, rakennuksen läpinäkyvyydestä, ei saa täyttä käsitystä tarjotun kilpailumateriaalin avulla.

Soluihin johtavat ulkoportaat ovat liialliset: kulku tapahtuu niitä pitkin jopa kahden kerroksen verran. Kouluisäntä ja hissi ovat hyvin löydettävissä sisäänkäynnin yhteydessä. Asiointitilat sijoittuvat hankalasti, joskin hissin äärelle kolmanteen kerrokseen. Henkilökunnan kahvila on virheellisesti erotettu muista sosiaalitiloista.

Ehdotuksessa ei ole juurikaan avattu säilyvyyskysymyksiä. Massiivipuurungon ja lasiseinien yhdistäminen johtaa riskeihin muodonmuutosten hallinnan osalta. Julkisivu- ja kattorakenteet vaikuttavat vaikeasti toteutettavilta, vaurioherkiltä ja lyhytikäisiltä. Puu julkisivumateriaalina ei ole niin pitkäikäinen kuin moni muu julkisivumateriaali.

Rakennukseen on ideoitu osittain salmiakkikuvioista lasijulkisivua ja osittain puurakenteista kaksoisvaipparakennetta ja ehdotettu luonnollista ilmanvaihtoa joko suoraan tai kaksoisvaipan läpi. Määräykset edellyttävät Suomessa tällä hetkellä koneellista ilmanvaihtoa. Ehdotetun kaksoisvaipan pitkäaikaiskestävyys jää kyseenalaiseksi.

Lupauksia herättävä ehdotus on jäänyt keskeneräiseksi.

Nro 38, TANGRAM

Rakennuksen sommittelu lähtee kolmioteemasta. Sakarat rajaavat turhankin suuren läntisen pääsisäänkäyntipihan ja itäisen oleskelutorin, joka jää ahtaasti Bunkkerin varjoon. Sen kompensoimiseksi osa rakennuksen katoista on otettu oleskelukäyttöön. Laajat kattopihat ja niihin liittyvät portaat ovat rakenteellinen riski sekä veden-, lumen- ja jäänpoiston kannalta ongelmalliset.

Katumainen pääaula-ruokasali toimii sisäisen liikenteen pääväylänä. Aineopetustilat sijaitsevat kootusti 1. kerroksessa ja mahdollistavat hyvin iltakäytön. Oppilashuolto ja hallinto ovat omina kokonaisuuksinaan 2. kerroksessa varsin onnistuneesti. Kulkuyhteys pääsisäänkäynnistä on hivenen hankalasti löydettävissä. Sisäänkäynti soluihin on hankalasti porrastuvien kattopihojen kautta. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu.

Teknisiä tiloja ja runkoratkaisua ei ole esitetty piirustuksissa. Kanavareitityksille ei ole luontevia, suoria linjoja. Rakenteellisesti muoto on selkeä, mikä tekisi hyvän käyttöikäsuunnittelun mahdolliseksi. Ulkoseinärakenteet ovat kalliita rakentaa: perusrakenne ja päälle säleikkö. Säleikkö on altis likaantumaan ja siten huoltokohde. Julkisivut ovat jääneet luonnosmaisiksi.

Nro 40, KIRAFFI

Pääosin kaksikerroksisena rakennus täyttää lähes koko tontin ja pihatila jää vähäiseksi. Pääsisäänkäynti, huoltoliikenne ja välituntipiha on oikeaoppisesti erotettu toisistaan. Hallintotilat sisäänkäynnin vieressä ovat helposti löydettävissä, mutta oppilashuolto on sen sijaan kaukana pääovesta. Bunkkerinkujan suuntaisesti olevat aineopetustilat sijaitsevat luonte-

vasti. Idea näyttämön avautumisesta kahteen suuntaan on hyvä, mutta sali on ahdas ja liikenne kulkee sen läpi. Aulatilat ovat muutoinkin käytävämäisiä. Solut ovat kaavamaisesti samanlaisia ja avautuvat pääasiassa pohjoiseen. Puhdasta ja likaista liikennettä ei ole erotettu. Käynti 3. kerroksen soluun on hankala.

Rakennuksen reunoille sijoitetuista IV-konehuoneista on tuotava pääkanavistoreittejä keskialueelle, mikä voi aiheuttaa reititys- ja tilaongelmia alakatoissa. Epävarmaa on, riittääkö konehuonekorkeus vinon vesikaton vuoksi ja saadaanko hyvät huoltomahdollisuudet.

Rakenteellisesti perusmuoto mahdollistaa pitkäikäisten ratkaisujen suunnittelun ja toteutuksen ja vesikattomuoto on selkeä. Veden- ja lumenpoisto olisi oma suunnittelutehtävänsä, kun poisto on ulkopuolinen ja sisäpihalle päin.

Perspektiivikuvassa on komea sisäkattoaihe, mutta sen yhteys muihin piirustuksiin jää arvoitukseksi. Julkisivut ovat kaaviotasolla, ja ehdotus vaikuttaa kaiken kaikkiaan keskeneräiseltä.

Nro 41, LOKKI

Rakennuksella on vahva identiteetti ja se on ulkoiselta ilmeeltään dynaaminen ja kiinnostava. Kolmion muotoinen massa istuu tontilla yllättävän hyvin ja ottaa Bunkkerin merkittäväksi osaksi pihanmuodostusta. Valittu muoto synnyttää pitkiä viistonäkymiä ympäristöön. Julkisivujen materiaalipaletti, teräs ja puu, sopivat Jätkäsaaren rouheaan satamatoimintojen historiaan. Suurelta osin julkisivujen ilme syntyy kylmien terassiportaiden sijoittumisesta rakennuksen ”iholle” ja saavat turhankin näkyvän roolin rakennuksen olemuksessa.

Ehdotuksen toiminnallisuus on kohtuullista luokkaa. Pääsisäänkäynti on erotettu välituntipihoista mutta asiointitilojen löytäminen vaikeaa. Orientoituminen on muutenkin hankalaa ehkä johtuen valitusta perusmuodosta. Sosiaalitilat ovat hyvin omana yksikkönään, samoin oppilashuolto ja hallinto.

Ehdotuksessa on moni säilyvyysriskejä. Ulkoseinärakenteen CLT-elementtirakenne on ulkotiloissa toistaiseksi vähän koeteltu ratkaisu, joka edellyttää tarkempaa suunnittelua jotta sen ominaisuuksia voisi arvioida. Puu julkisivumateriaalina ei ole huoltovapaa mutta toisaalta huollettavissa. Terassit ovat Suomen olosuhteissa kalliita rakentaa, huoltaa ja korjata ja sen niihin sisältyy kosteusteknisiä riskejä. Viherkatto tuo tähän vielä oman haasteensa.

Kilpailuohjelmassa on suositeltu, että kellariin ei sijoiteta tiloja ja maantasokerroksen korkeusasema on + 6.00. Runsaat terassit lisäävät huoltokohteita.

Nro 44, FACT.ory

Koulun L-muotoinen massa rajoittuu Hampurinkujaan ja Bunkkerikujaan. Ratkaisusta johtuen pääsisäänkäynti on huoltoreittinä toimivalta pohjoissivulta. Pysäköintipaikat on kuitenkin sijoitettu Hyväntoivonkadun puolelle, johon jää kapea, vaikeasti hyödynnettävä pihakaistale.

Pääsisäänkäynti on käytävämäinen ja vahtimestarin tila pääoveen nähden kulman takana. Asiointitilat sijaitsevat lähellä pääovea 2. kerroksessa, ja kulku on suhteellisen selkeä. Hallintotiloja, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei kuitenkaan ole eroteltu toisistaan, joten julkinen asiointi ja yksityisyyttä vaativat toiminnot sekoittuvat.

Näyttämö-ruokasali-auditorioporras-järjestely sallii suuren yleisömäärän. Auditorion ylätaso ei voi toimia oppilashuollon odotustilana, joka vaatii yksityisyyttä. Yhteydet sydäntilan ja solujen välillä ovat mutkikkaita. Puhtaan ja likaisen liikenteen erottaminen on jäänyt kesken. 3. kerroksesta puuttuu osastoidut poistumistiet.

Alimmat tilat on sijoitettu korkeudelle +2.2 ja 1. kerroskin tasoon +5,35, vaikka kilpailuohjelman mukaisesti koulun maantasokerroksen korkeusaseman tulisi olla tasoa + 6.0 (N43). Teknisentyön tilat ovat pimeitä, niiden huoltoyhteys ei toimi ja niiltä puuttuu osastoidut poistumistiet.

Ehdotuksen ansio on ulkoperspektiivikuvassa, jossa on lupaavaa keveyttä. Perforoidun teräslevyn takana olevien suurikokoisten ikkunoiden huolto olisi tosin hankalaa ja vaaleat levyt ovat herkkiä likaantumaan, mikä vaikuttaisi rakennuksen ilmeeseen. Runkoratkaisuja ei ole juurikaan kuvattu, joten esimerkiksi aulatilan kantavan rakennejärjestelmän kustannustehokkuutta ei voi arvioida. Ehdotus mahdollistaa kuitenkin kerroksittain toistuvat rakenteet ja siten kustannustehokkaan rungon, joka on helposti toteuttavissa betonisena. Ilmanvaihtokonehuoneen ja ullakon tekniikkatilan tilavaraukset vaikuttavat vähäisiltä. Ilmanvaihdon hyvä käyttöalueryhmittely edellyttäisi hajautetumpaa konehuoneratkaisua.

Nro 45, Archie

Tekijällä on kunnianhimoinen suhde tehtävään. Suunnitelma on yritteliäs ja monissa kohdin varsin onnistunut. Rakennuksen massoittelussa yhdistetään pyöreä muoto ympäristön koordinaateista lähtöisin oleviin suorakulmaisiin ja vinoihin leikkauksiin. Hankalasta lähtökohdasta huolimatta rakennus istuu paikalleen yllättävän hyvin. Rakennus manifestoi ulkoisella ilmeellään ekologisia arvoja sijoittamalla massiivisen tuulivoimalatornin osaksi rakennuksen arkkitehtuuria – tilaohjelman ulkopuolelta. Lisäksi aurinkopaneelit ovat merkittävässä roolissa osana rakennuksen kattomaisemaa.

Sisätilat on organisoitu melko hyvin. Pääsisäänkäynti ja välituntipiha ovat onnistuneesti erotettu. Pääsisäänkäynti ja luokkien sisäänkäynti risteävät ei-toivotusti. Asiointitiloihin kulku on vaikeaa, oppilashuollon ja hallinnon tilat ovat saman käytävän äärellä.

Rakenteita tai runkojärjestelmää ei ole kuvattu. Ehdotuksen muotomaailma mahdollistaa kuitenkin kerroksittain toistuvat rakenteet ja siten kohtalaisen kustannustehokkaan rungon pyöreistä muodoista huolimatta. Julkisivut ovat selkeämuotoisia ja materiaaleiltaan varmoja olkoonkin, että julkisivusivurakenne on esitetty ylimalkaisesti. Koko katto on käytännössä terassirakennetta IV-konehuoneita lukuun ottamatta, mikä tekee katosta riskirakenteen.

Maantasokerroksen teknisen työn tilat ja 2. kerroksen ilmanvaihtokonehuone sijaitsevat kattokerroksen aurinkopaneelipergolalla katetun kattopihan alapuolella. Minne johdetaan poistot konehuoneesta ja erillispoistot teknisestä työstä? Erkkerit lisäävät lämmityksen energian kulutusta.

Rakennuksen ulkoinen ilme on ryhdikäs ja aukkojen ja umpipintojen suhdemaailma hallittu. Julkisivulevyjen värillinen ilme on esityksessä varsin räikeä, ehkä painoteknisistä syistä.

Nro 47, KYLÄSSÄ

Ehdotus on ulkoiselta ilmeeltään asiallinen mutta hieman vanhahtava. Se istuu paikkaansa määrätietoisesti avautuen voimakkaasti länteen. Suhde Bunkkeriin jää perusratkaisun puitteissa passiiviseksi. Rakennus on helppo mieltää nimenomaan kouluksi, vaikka selostuksessa korostetaankin rakennuksen roolia Jätkäsaaren ”kylän” kohtaamispaikkana. Maantasoon, sisääntulopihan ympärille sommitellut tilat eivät kuitenkaan ole luonteeltaan tilaohjelman aktivoivimpia. Ulospäin Koilliskulmaan sijoitettu korkea juhlasali / aulatila on tilallisesti komea mutta jää hieman paitsioon suhteessa pihatiloihin.

Jämäkkä ja hyväsuhteinen rakennus vapautuu sisätiloissaan ja mm. kotisolujen käsittely on varsin eläytyvää ja irtonaista. Soluauloista muodostuu mielenkiintoisia ja oppimiseen kannustavia tiloja. Välituntipihaa ja pääsisäänkäyntiä ei ole erotettu toivotulla tavalla toisistaan. Asiointitilat on sijoitettu hyvin sisäänkäynnin yhteyteen. Oppilashuollon, hallinnon ja henkilökunnan sosiaalitilat on käsitelty yhtenä kokonaisuutena, vaikka toiminnan luonne niissä on varsin erilaista (vrt. julkinen-yksityinen).

Ehdotus mahdollistaa kerroksittain toistuvat rakenteet ja siten kustannustehokkaan rungon. Julkisivut ovat selkeämuotoisia ja materiaaleiltaan varmoja. Riskirakenteita ei juurikaan ole. Katon muoto muuttuu jatkossa tekniikan, vedenpoiston ja kattoturvan myötä. Viherkatto ja kattoterassi muodostavat laajuudessaan riskin pitkäaikaiskestävyyden suhteen.

Talotekniikan näkökulmasta yksi konehuone katolla ei mahdollista hyvää käyttöalueryhmittelyä. Väliseinissä on käytetty paljon kaarevia seiniä ja muita kuin 90o kulmia, jolloin talo-

tekniikkakuilujen muodot ovat tilankäytöltään usein epätaloudellisia. Ikkunoiden auringonsuojaukseen esitetään ulkopuolisia kaihtimia, joiden toimintavarmuus on usein huono.

Ammattitaitoinen ehdotus on materiaali- ja värimaailmaltaan hiukan raskas mutta asiallinen puheenvuoro kilpailun tarjonnassa.

Nro 49, KORI, nro I

Ehdotuksessa on mielenkiintoista dynamiikkaa ja sen kompakti hahmo istuu paikkaansa hyvin. Toiminnallinen perusidea, neliapilan muotoon sijoitetut tilaryhmät joita yhtenäinen kattopinta peittää, on toimiva lähtökohta. Keskialue on hyvin rakennuksen fokuksessa ja se saa luonnonvaloa ja näkymiä julkisivun korkeiden leikkausten kautta.

Esitys on jäänyt jossakin määrin viitteelliseksi eivätkä kaikki toiminnalliset yksityiskohdat aukea varmuudella. Suunnitelmasta ei selkeästi ilmene, miten likainen (ulkoa soluihin) ja puhdas (solujen välinen ja yhteys yhteisiin tiloihin) liikenne on järjestetty. Välituntipihaa ja pääsisäänkäyntiä ei ole erotettu mitä on pidetty virheenä. Tosin solujen erilliset reitit on selostuksen perusteella tarpeen mukaan järjestettävissä. Asiointitilat ovat hankalasti hissiyhteyden päässä ja kulku hissille tapahtuu ruokasalin läpi. Oppilashuoltoon on mutkikas yhteys ja neuvottelutiloihin kulku tapahtuu sosiaalitilojen läpi. Oppilashuolto ja hallinto ovat oikeaoppisesti erillään.

Ehdotuksessa ei juurikaan ole otettu kantaa pitkäaikaiskestävyyteen eikä lainkaan rakenteisiin. Rakennuksen kompakti muoto, julkisivun yhtenäiset tasopinnat ja katon selkeä muoto antavat kuitenkin hyvät lähtökohdat jatkosuunnittelulle. Kilpailun hengen mukaisesti olisi toivonut näitä näkökulmia hieman käsiteltävän. Julkisivun puuosuus on huoltokohde eikä muiltakaan ominaisuuksiltaan paras mahdollinen julkisivumateriaali. Viherkatto ei liene ehdotuksen ydinosio mutta on mainittava, että tässä laajuudessa sovellettuna se sisältää käyttöikä- ja tiiveysriskejä.

Ilmanvaihtokonehuoneiden sijoittelua ja käyttöalueryhmittelyä on ajateltu. Korkeat julkisivun lasipinnat ovat vaikeasti hallittavissa lämpötaloudellisesti ja suora auringonvalo voi aiheuttaa haittaa.

Rakennuksella on kepeä ja moderni ilme, tosin diagonaalit halkaisut julkisivuissa vaikuttavat ulkokohtaisilta suhteessa rakennuksen leikkauksiin ja välipohjien asemiin.

Nro 50, X - D

Pääsisäänkäynnille ja huoltoliikenne on muodostettu omat pienet aukionsa. Ne ovat oikeaoppisesti erillään etelään avautuvasta välituntipihasta, mutta suhteellisen suurikokoisina vievät ahtaan tontin pinta-alaa.

Juhlasalin saavutettavuus pääovelta on hyvä, mutta näyttämö on matala. Jakelutilan ja ruokasalin välistä on läpikulkuliikennettä. Rakennuksessa on paljon portaita, eikä pääporras erityisesti erotu muista. Asiointitilat on jäsennöity hyvin, ja niihin on hissillä toimiva yhteys 4. kerrokseen. Solut ovat pitkulaisia. Niihin on suora yhteys pihalta, mutta likainen ja puhdas liikenne sekoittuvat.

Julkisivut ovat levottomanoloiset. Monimuotoisuus ja materiaalien kirjo tekevät julkisivusta haastavan suunnitella ja toteuttaa. Julkisivu sisältää säilyvyys ja tiiveysriskejä. Vaippa on suhteellisen suuri, mikä lisää energiankulutusta. Runkoa ei ole tekstiä enempää hahmoteltu, joten muuntojoustavuus- ja kustannustehokkuuskysymykset jäävät avoimiksi. Rakennuksessa on muodikkaasti viherkatto, mutta sen soveltaminen koko katon alueella on rohkea ratkaisu, joka sisältää riskejä. Katon muoto muuttuu melkoisesti tekniikan, vedenpoiston ym. myötä. Teknisen työn tilat ovat näyttämön ja musiikkitilojen alapuolella, mikä ei ole hyvä niiden talotekniikkayhteyksien vuoksi.

Nro 52, HEL IX

Kompakti, neliön muotoinen rakennus sijoittuu Bunkkerin viereen, jolloin se jää sille vähän alisteiseksi. Länsireunan pihatila on suuri. Asiointiliikenne ja oppilasliikenne soluihin risteävät, mutta huoltoliikenne on luontevasti Bunkkerinkujan puolelta. Symmetriaa lähestyvän sommitelman pääsuunta on länsipihalle. Julkisivut ovat sommittelultaan vähän jäykän näköiset mutta kestävyydeltään pitkäikäiset. Runkorakenteen hahmottamiseen on käytetty aikaa. Kattoterassi ja ulkopuolinen vedenpoisto ovat riskirakenteita. Säilyvyyskysymyksiä on selostettu varsin jäsennellysti.

Pääsisäänkäynti on liian suoraan juhlatilaan, mutta olisi siirrettävissä hieman sivummalle. Asiointitiloihin on varsin selkeä yhteys, joskin hissit ovat pääsisäänkäynnistä hieman kaukana. Hallintotilat, henkilökunnan sosiaalitilat ja oppilashuolto on erotettu toisistaan asianmukaisesti.

Näyttämölle avautuu näkymiä myös 2. kerroksen parvelta, mutta kirjasto voisi sijaita keskeisemmin. Näyttämön ja musiikkiluokkien toivottu yhteys ei toimi. Solut eivät voi aueta keskiaulaan ääneneristyssyistä. Puhdas ja likainen liikenne on eroteltu. Jotkut opetus- ja työtilat ovat ikkunattomia.

Ehdotettu vesisumusprinklaus kannattaisi välttää selkeällä paloaluejaottelulla. Luokkahuoneiden kokolattiamatto on uusi, koulurakennuksiin ilmeisesti soveltuva ratkaisu. Puhdistuskäytännöt voidaan sopeuttaa sen mukaisiksi. Ilmanvaihtokonehuoneita ei ole nimetty, mutta niille löytyy luontevat paikat vesikatolla. Porraskäytävien yhteyteen on varattu roilotilaa. Rakennuksen muoto on energiataloudellinen, mutta ikkunoiden aurinkosuojauksissa olisi kehitettävää.

Nro 53, JÄTKÄN KYNTTILÄT

Suunnitelma rajautuu selkeästi tontin reunoihin. Intiimi koulun piha on leikattu geometrisesti vapaamuotoiseksi rakennuksen länsipäätyyn. Perusasetelma on sinänsä hyvä vaikka Länsisatamankujan puoleinen korkea julkisivu tuleekin Bunkkerin korkean osan rintamalinjasta ulos samaan tasoon Bunkkerin huoltolipan kanssa. Asemapiirroksen tasolla toimiva ratkaisu ei ole sitä parhaalla mahdollisella tavalla kolmiulotteisessa todellisuudessa. Profiililtaan taitteisella rakennuksella on selkeä julkisen rakentamisen leima mutta se on hiukan turhan paljon sisäänpäin kääntynyt.

Tilajärjestelyt ovat selkeät, joskin ne ovat jääneet hieman kaaviomaisiksi. Pääsisäänkäynnit ja välituntipihat ovat hyvin erillään. Kouluisäntä ja hissi ovat heti pääsisäänkäynnissä hyvin löydettävissä ja yhteys 2. kerroksen asiointitiloihin toimii. Puhdasta ja likaista liikennettä ei ole erotettu ja kotisoluihin ei ilmeisesti ole laskettu lainkaan sisäistä liikennetilaa.

Tiilijulkisivu on pitkäikäinen ratkaisu eikä se sisällä käyttöikää lyhentävää monimuotoisuutta tai yksityiskohtia. Viherkatto ja kattoterassi ovat tässä laajuudessa sovellettuna riskirakenne. Vesikaton muoto ja hahmo muuttunee merkittävästi vedenpoiston, tekniikan ja kattoturvan myötä. Ehdotuksesta ei käy ilmi, onko vedenpoistoratkaisu ulko- vai sisäpuolinen.

Auringonvalon ja –lämmön vaikutuksia on otettu huomioon, mutta muuten talotekniikan toteutusta ei ole riittävästi otettu huomioon. Tilasijoittelu ei ole talotekniikan reitityksellä hyvä, koska vaakasuuntaiset yhteydet pakkautuvat keskusaukon ympärille. 3. kerroksen ilmanvaihtokonehuoneelle on ylimmässä kerroksessa vaakasuuntainen yhteys ainoastaan kattoikkunan ja julkisivun välissä. Pystyreiteille ei ole näytetty tilavarauksia.

Nro 55, IIPPO OPPII

Tekijä on analysoinut ympäristön ominaisuudet hyvin ja suunnitellut lähtökohdiltaan paikkaansa hyvin istuvan ja toimivan koulurakennuksen. Kolmelta sivultaan katutiloihin rajautuva massoittelu avaa pihatilansa kohti Bunkkeria ja etelänpuoleista liikuntapuistoa ja näin ottaa Bunkkerin länsijulkisivun osaksi pihaa rajausta. Rakennuksella on selkä julkisen rakennuksen leima, joskin tavoite yleispätevyydestä ja muuntojoustavuudesta on johtanut jul-

kisivujen osalta hiukan kuivakkaan lopputulokseen. Länsireunan koordinaatiston käännös synnyttää intiimin mutta riittävän sisääntulopihan rakennukselle. Luoteiskulmaan syntyvä komea, katettu terassi voi toimia kutsuvana lyhtynä ympäristössään.

Toiminnallisesti ehdotus on sovellutus tähtimallista jossa eri siivet ja toiminnot kohtaavat toisesta päästään yhteisellä sydänalueella. Tilarakenne on kompakti ja toimiva mutta usein koeteltu. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat hyvin eriytetty toisistaan ja asiointitiloihin on helppo yhteys. Solujen liikenne sisään ja ulos toimii moitteettomasti..

Julkisivurakenteet ovat pinnoiltaan ehyitä ja nykyaikaisella sandwich-tekniikalla päästään helposti pitkiin käyttöikiin. Nauhaikkunoiden kohdalla sandwich ei varmastikaan toteudu. Runkorakenne voitaneen toteuttaa kerroksittain samankaltaisina ja siten kustannustehokkaina rakenteina. Viherkatto on tässä laajuudessa rohkea veto, koska käyttökokemukset Suomessa ovat rajalliset ja riskit ilmeiset.

Ilmanvaihtokonehuone on esitetty 4. kerrokseen korkean aulatilan taakse. Kanavistoreitit toiseen siipeen (esim. teknisen työn tiloihin) tulevat pitkiksi ja mutkikkaiksi. Pystysuuntaiset reitit IV-konehuoneesta alas ovat myös hankalia. Ilmanvaihdon energiataloudellisuudelle ei vaikuta olevan hyviä edellytyksiä.

Perusterve ehdotus olisi hyötynyt hiukan leikkisämmästä otteesta ulkoarkkitehtuurin osalla.

Nro 59, KOTIMAINEN KOULU

Suunnitelma on tasapainoinen ja lupauksia herättävä mutta on valitettavasti jäänyt turhan kaaviomaiseksi. Tekijällä on selvästi ollut oikeaan osunut analyysi paikan ja tilaohjelman tavoitteista mutta todistusvoima rakennuksen identiteetin ja arkkitehtonisen laatutason kannalta jää pitkälti arvailujen varaan. Kampamainen perusrakenne on koulusuunnittelussa lähtökohtana toimiva mutta monesti koeteltu ratkaisu. Sydänalue muodostuu helposti pitkänomaiseksi kaduksi ja erilliset solukappaleet hajottavat piha-alueen kilpaileviin, pieniin osiin. Suhde Bunkkeriin on neutraali mutta tässä massoittelun mittakaava on riittävän pieni tavoiteltavan kontrastin synnyttämiseksi.

Rakennus on toiminnallisesti pääosin kunnossa. Pääsisäänkäynti ja välituntitoiminta ovat hyvin eriytetty mutta välituntipiha kolmessa eri paikassa tuottaa valvontaongelmia.

Asiointitilat on helposti saavutettavissa. Sen sijaan 3-kerroksiset kotisolut ovat toiminnallisesti ongelmallisia.

Kerroksittain toistuvat sosiaalitilat, kuten WC-alueet kannattaa sijoittaa samanlaisina ja päällekkäin, että putkikuilut ja –vedot saadaan suoriksi, mahdollisimman toimintavarmoiksi ja helpoiksi huoltaa. Ilmanvaihtokonehuone on sijoitettu vesikatolle ja osittain ulokkeena. Useampi, hajautettu ilmanvaihtokonehuone olisi reitityksen kannalta parempi.

Rakenteita tai pitkäaikaiskestävyyttä ei ole juurikaan ehdotuksessa avattu. Rakennuksen suorakulmaiset muodot mahdollistavat kerroksittain samankaltaiset rakenteet ja siten kustannustehokkaan rungon. Terassit ovat riskirakenteita. Julkisivut jäävät arvailujen varaan.

Nro 60, KAARROS

Rakennus kiertyy välituntipihan suojaksi. Pääsisäänkäynti on Hyväntoivonkadulta, ja sen edustalle mahtuisivat myös vaaditut autopaikat. Pohjapiirrokset on esitetty pelkistetysti, eikä tiloja ole nimetty. Selostuksessa kerrotaan tilaryhmien järjestelyistä, mutta tekstin yhteys esitettyyn ratkaisuun jää kysymykseksi. Kerrosten tilajärjestelyt perustuvat sivukäytävään. Solut eivät jäsenny omiksi yksiköikseen, eikä suunnitelmasta ilmene puhtaan ja likaisen liikenteen järjestelyjä. Asiointitilat ovat ilmeisesti 3. kerroksessa ja hankalasti saavutettavissa. Ulkoperspektiivikuva antaa lupauksia ja julkisivuarkkitehtuurissa on kehitysmahdollisuuksia, mutta ulkoasukin on jäänyt luonnosmaiseksi.

Julkisivujen ja katon muotomaailma on rakennetekniikan kannalta selkeää ja rakenteet voitaneen toteuttaa tavanomaisilla tekniikoilla. Runkorakenteeseen ei ehdotuksessa oteta kantaa.

Tasakatolla ei ole terasseja tai muita riskirakenteita, joten kosteustekniset riskit voidaan hallita kohtalaisen hyvin. katon ilme muuttuisi huomattavasti vedenpoiston, talotekniikan, katon turvatuotteiden ym. myötä. Talotekniikkaa ei ole esitetty.

Nro 63, ÄKS

Tehtävä on ratkaistu neliapilamaisella, symmetrisellä tilarakenteella jonka kaikissa kulmissa on kuutiomainen tilakappale. Kuutioita yhdistää ristinmuotoinen sydäntila josta aukeavat näkymät kaikkiin ilmansuuntiin. Ratkaisuperiaate on rationaali ja erittäin selkeä. Toisaalta se on tunteeton ilmansuuntia ja paikan hienosyisempiä ominaisuuksia kohtaan. Rakennus sijoittuu tontin itälaitaan välittömästi Bunkkerin viereen jolloin rinnastus kahden kappaleen välillä on äärimmäinen. Kompaktista ilmeestään huolimatta uusi koulurakennus tuntuu häviävän vertailun.

Rakennus hahmottuu selkeästi julkisena rakennuksena ja se on ilmeeltään eksoottinen. Kaksoisjulkisivun muotokieli sisältää leikkisyyttä mutta johtaa ajatukset enemmän esimerkiksi islamilaiseen kulttuuriin kuin Helsinkiin ja Jätkäsaareen.

Selkeydestään huolimatta ehdotuksessa on toiminnallisia puutteita. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti eivät ole erotettu toisistaan. Asiointitilat ovat 3. kerroksessa hissiyhteyden päässä, kouluisäntä ei sijoitu sisäänkäynnin yhteyteen ja käynti kahteen soluun tapahtuu pikkupihalta. Henkilökunnan kahvila kuuluu sosiaalitilojen yhteyteen, ei asiointitilojen yhteyteen

Julkisivun ulkopuolinen perforoitu rakenne on altis likaantumaan ja siten huoltokohde. Eräällä tavalla se on ylimääräinen julkisivukerros, koska alle tarvitaan kuitenkin täydellinen ulkoseinärakenne. Julkisivussa käytetty betonikuitulevyn rooli jää hieman avoimeksi. Myös avaruusristikon rooli katolla on epäselvä. Terasseja tai vastaavia riskirakenteita ei ole käytetty.

Rakennuksen muoto on energiataloudellinen. Ilmanvaihtokonehuone on mainittu olevan keskitetysti ullakkotilassa, mutta ei näy piirustuksissa. Mahdollisesti hajautetut konehuoneet kunkin neliömäisen tilaryhmän päällä antaisi paremmat edellytykset ilmanvaihdon energiataloudelliseen toteuttamiseen.

Ehdotuksen grafiikka on paikoin sympaattista ja tekijällä on selostuksessa paljon hyviä ideoita, mm. taiteen rooli ja mahdollisuudet oppimisessa on hyvä näkökulma. Sen olisi suonut näkyvän vielä enemmän myös lopputuloksessa.

Nro 72, KURU KURU

Ehdotus leikittelee katuverkon suorakulmaisuuden ja sisäosien vapaiden muotojen välisellä jännitteellä. Pääsisäänkäynti, huolto ja oppilasliikenne on erotettu toisistaan, mutta välituntipiha jää pieneksi. Sen täydennykseksi on tehty suurehkot kattoterassit keskiosan päälle. Terassit yhdistettynä sisätilojen suuriin valoaukkoihin synnyttävät vaikutelman, että rakennus lähes katkeaa keskeltä.

Näyttämön katsomona toimiva ruokasalin osa on pienehkö, joskin parvella on vähän lisätilaa. Asiointitilat ovat hyvin saavutettavissa pääsisäänkäynnistä, mutta osasta työtiloja puuttuu ikkuna. Yhteys soluista yhteisiin tiloihin on vähän pitkä.

Piirustuksista ei selviä, minkälaisista alumiinikaistoista julkisivuverhoilussa on kyse, minkälaisia ovat umpijulkisivut niiden takana, ja miten ne vaikuttavat ikkunoiden läpi saatavaan luonnonvaloon. Tuleeko sisäpintoihin auringonpaisteella voimakkaita raitoja?

Rakenteellisesti muoto on selkeä. Kattomuoto on eheä, mutta talotekniikka, vedenpoisto ja kattoturva muuttaisivat katon luonnetta voimakkaasti. Terassit ovat melko laajoja muodostaen riskin säilyvyyden ja vesitiiveyden suhteen. Portaikot ovat huoltokohde. Ehdotuksessa ei ole esitetty taloteknisiä tiloja ja ratkaisuperiaatteita.

Nro 74, AMFI, nro II

U-muotoinen rakennus ja Länsisatamankujan puoleinen aita rajaavat sisäänsä suojaisan pihatilan. Pääsisäänkäynti ja oppilaiden oleskelupiha sekoittuvat. Asiointitilat ovat saavutettavissa pääovelta, mutta hissi on melko kaukana sisäänkäynnistä. Ruokasalin, jakelun, näyttämön sekä musiikkiluokkien väliset yhteydet ovat toimivia, joskin näyttämön sijaitessa perustasossa näkyvyys salista ei ole erityisen hyvä. 2. kerros voi toimia vain rajoitetusti katsomona. Kirjasto jää sydäntilasta syrjään.

Kolmannen kerroksen solut ovat pitkulaisia, ja osa soluista on läpikuljettavia, koska solujen sisäänkäynti ei voi olla kadulta eikä pääovesta.

Rakennuksen kompakti muoto mahdollistaa yksinkertaiset, säilyvät ja kustannustehokkaat rakenneratkaisut. Niitä ei kuitenkaan ole avattu kilpailuohjelman hengen mukaisesti. Lämpimien tilojen yläpuoliset terassit ovat riskirakenteita, mutta ne voitaneen hallita perustekniikoilla. Ne kuitenkin vaikeuttavat erityisesti talviaikaista kunnossapitoa. Yksi ilmanvaihtokonehuone on näytetty mutta ei tilavarauksia kanavistoille eikä myöskään muita taloteknisiä tiloja.

Peilisymmetriaa lähestyvä ehdotus on vähän jäykän näköinen ja vaikuttaa siltä, että toiminta ja tilat ovat jääneet muodon vangiksi. Ulkoperspektiivikuva on mielenkiintoinen ja komeakin, mutta se tuntuisi olevan toisesta suunnitelmasta.

Nro 75, YLÄFEMMA

Ehdotuksessa on vahva konsepti ja tekijällä rohkeutta toteuttaa se varsin puhtaaksiviljeltynä. Esitetty materiaali on epätasaista ja jättää osan kysymyksistä avoimiksi. Selostus puuttuu. Suunnittelua leimaa kuitenkin selkeästi visionäärisyys ja taiteellinen tulokulma. Ehdotuksen kampamainen solurakenne on rationaali lähtökohta mutta olemukseltaan eriyttävä tilanteessa jossa on haettu nimenomaan yhteisöllisyyttä. Solukampojen päät on tuotu uhkarohkeasti ja ulokkeen omaisesti Länsisatamankujan yläpuolelle ja niiden alle on osoitettu koulun pihatiloja. Viiden kamman muodostama sommitelma kohti etelää ja liikuntapuistoa on vaikuttava ja perspektiivissä viitteenomaiset puurakenteet vaikuttavat mielenkiintoisilta.

Ehdotuksessa on toiminnallisia ansioita. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat oikeaoppisesti erillään, kotisoluihin on omat käynnit ulkoa ja ne ovat toiminnallisesti itsenäisiä. Pääsisäänkäynnistä kulku iltakäyttö-, juhla - ja asiointitiloihin toimii. Negatiivisina ominaisuuksina solujen kapeus vaikeuttaa tilajärjestelyjä ja solumassojen lyhyt etäisyys toisistaan vaikeuttaa päivänvalojärjestelyjä.

Ehdotus on rakenteiden ja pitkäaikaiskestävyyden näkökulmista keskeneräinen hahmotelma, jota ei voi arvioida. Sama pätee taloteknisiin tiloihin.

Erittäin herkästi toteutettu käsivaraskissi ansaitsee erityismainnan. Siinä ehdotuksen peruskonsepti välittyy puhtaimmillaan.

Nro 81, MITOSIS

Tekijä on luonut rauhallisen ja modulaarisen koulusuunnitelman Bunkkerin rinnalle. Sisäänvedettynä Bunkkerin etelänpuoleisesta rintamalinjasta uudisrakennus saa eteensä vehreän pihatilan ja hankala rinnakkainasettelu Bunkkerin kanssa vältetään. Ehdotuksen identiteetti sopii hyvin julkisen rakennuksen tehtäväänsä. Etelään aukeava hilasto mahdollistaa elävän julkisivukäsittelyn ja samalla aurinkosuojauksen vaikeaan ilmansuuntaan. Ehdotus on luonteeltaan katsomollinen ja yhteen suuntaan katsova.

Rakennuksen tilasuunnittelu tapahtuu sen modulaarisen runkojärjestelmän ehdoilla, niin hyvässä kuin pahassakin. Pohjat ovat jääneet jossain määrin diagrammimaisiksi ja eläytyvä tilasuunnittelu jää pitkälti detaljiikan ja materiaalivalintojen varaan.

Pääsisäänkäynti on välituntipihan tasossa. Asiointitiloille on oma erillinen käynti alemmalta tasolta. Herää kysymys, mihin 1. kerroksen pääsisäänkäyntiä tällöin tarvitaan - sisäänkäyn-

tijärjestelyt toimivat orientoitumistavoitteita vastaan. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu hyvin toisistaan ja solut voivat toimia itsenäisesti.

Modulaarinen runko antaa mahdollisuuden kustannustehokkaalle runkorakenteelle, joka voi olla pilarilaattakin. Julkisivuilla ja vesikatoilla ei ole riskirakenteita. Julkisivurakenteita ei ole kuvattu eikä muutenkaan ole otettu kantaa pitkäaikaiskestävyyteen kilpailuohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Rakennuksen muoto ja kattokerroksessa sijaitseva, koko rakennuksen pituuden kattava ilmanvaihtokonehuone antavat hyvän peruslähtökohdan energiataloudelliseen toteutukseen. Teknisen työn tiloista on hyvät tekniikan reititysmahdollisuudet vesikatolle, mutta pystyreittejä pitäisi sijoittaa muuallekin kuin rakennuksen päätyihin.

Ehdotus on kehityskelpoinen mutta olennaisilta osiltaan vielä harmillisen viitteellinen. Olisi ollut mielenkiintoista saada lukea tekijän oma selostus, joka nyt puuttuu.

Nro 84, pihalla

U-muotoinen rakennus rajaa etelään avautuvan, suojaisan pihan. Rakennus ylittää etelässä asemakaavan mukaisen rakennusalueen rajan ja ulottuu Bunkkerin seinälinjan sijasta sen katoksen ulkoreunaan. Asia olisi korjattavissa suhteellisen pienillä muutoksilla. Pääsisäänkäynti, huolto ja oppilasliikenne on asianmukaisesti erotettu toisistaan. Pääsisäänkäynnin edustalle muodostuu pieni sisäänveto, johon mahtuisivat myös vaaditut 2 autopaikkaa.

Asiointitiloihin on hyvä yhteys pääsisäänkäynnistä hissillä. Henkilökunnan sosiaalitilat pitäisi erottaa hallinnosta. Näyttämön, ruokasali ja jakelu sijaitsevat hyvin toisiinsa nähden ja juhlasalikäytössä tilat ovat hyvin saavutettavissa pääovelta. Pääporrasta ja tasoja voi käyttää lisäkatsomona. Musiikkitiloilla ja näyttämöllä ei välitöntä yhteyttä, ja ne ovat eri korkeusasemissa. U-muodosta johtuen tilajärjestelyissä on käytävämäisyyttä, eikä sydäntila toimi erityisen kokoavana tilana. Kotisolujen puhdas ja likainen liikenne sekoittuvat.

Julkisivujen käsittely on epävarmaa, eikä aukotus ole tahdissa sisätilojen kanssa. Länsi- ja eteläjulkisivut ovat jäsentelyltään kovin erilaisia. Eteläjulkisivussa on yksitäisiä ikkunoita kohdissa, missä sisätiloissa on pitkiä sivukäytäviä tai viherhuoneita ja jotka siis jäisivät melko pimeiksi. Tiilijulkisivut voidaan toteuttaa pitkäikäisinä. Terassit ovat riskirakenne, mutta kuten ehdotuksessa todetaan, niiden määrä on maltillinen. Rakennuksen runkoratkaisu jää avoimeksi, esim. väli- tai yläpohjarakenteita ei ole kuvattu. Piirustuksissa on näytetty kahden ilmanvaihtokonehuoneen paikat, mutta muuten talotekniikka on jäänyt vaille huomiota.

Nro 85, Kolme vuodenaikaa

Vaikka ehdotus on jäänyt luonnosmaiseksi siitä välittyy tekijän määrätietoisuus tehtävän ratkaisemiseksi. Rakennus muodostuu yhtenäisestä jalustaosasta jonka yläpuolelle on sommiteltu kylämäinen rakenne. Värillisesti toisistaan poikkeavat tilakappaleet hienontavat mittakaavan pieneksi ja hohtava väriään lasihunnun takaa. Rakennus istuu jämäkästi Bunkkerin rintamalinjassa ja muodostaa sille mielenkiintoisen parin. Kampamainen sommitteluperiaate avaa pitkiä näkymiä maisemaan. Tekijä on erityisesti keskittynyt luomaan hienon päätteen etelänpuoleiselle liikuntapuistolle. Ehdotuksessa onkin esitetty puiston päätteeksi komea katsomomainen portaikko joka voisi toimia tekijän kuvailemalla tavalla miellyttävänä istuskeluportaikkona lämpimänä vuodenaikana.

Toiminnallisesti hahmotellut perusperiaatteet ovat kohtuullisesti toimivia. Pääsisäänkäyntiliikenne ja oppilasliikenne on eriytetty, ja asiointitilat on löydettävissä heti sisäänkäynnin luona. Solujen sisään-ulos-liikenne ja yhteydet yhteisiin tiloihin toimivat. Virheinä puolestaan henkilökunnan sosiaalitilat, hallinto ja oppilashuolto on yhdistetty ja kädentaidon tilat sijoitettu 0-kerrokseen.

Mielenkiintoisena ajatuksena on verhoilla sekä julkisivut että katto lasirakenteella. Ratkaisu pelkistää julkisivut ja siten vältytään moninaisilta yksityiskohdilta ja eri materiaalien rajapinnoilta. Toisaalta lasiverhous on haastava ja kallis rakenne erityisesti kattorakenteen osalta. Rakennuksen kantava runko voidaan tehdä kustannustehokkaasti.

Ilmanvaihtokonehuoneet sijaitsevat rakennusmassojen päällä, jolloin ilmanvaihtokoneet voidaan suunnitella rakennusosakohtaisesti. Se antaa hyvät mahdollisuudet energiataloudelliselle ilmanvaihdolle. Teknisen työn tilat keittiön alapuolella aiheuttavat niiden alakattoihin paljon asennuksia, joten tilajärjestelyjä kannattaisi harkita uudestaan.

Ehdotus on kehityskelpoinen mutta jättää lopullisen laatutason osalta nyt turhan paljon arvailtavaa.

Nro 86, KAISLIKOSSA SUHISEE

Kolmesta kappaleesta muodostuva rakennus sijaitsee tontin kaakkoiskulmassa. Se ylittää rakennusalueen eteläreunalla, ja viistokattoisen kokonaishahmon suhde Bunkkeriin jää vähän epävarmaksi. Piha on sijoitettu tontin luoteiskulmaan ilmeisesti tuulensuojaa ajatellen, mutta samalla se jää rakennus varjoon. Muodostuva aukio rajautuu hieman epämääräisesti. Kahta pääsisäänkäyntiä ei pidä olla. Länsisatamankujan puoleinen sijainti on kaupunkirakenteen kannalta huono. Jos pääsisäänkäynti on sisäpihalta Hyväntoivonkadulta asemakaavan mukaisesti, asiointiliikenne ja oppilasliikenne sekoittuvat, mikä ei ole toivottavaa.

Sisätilojen jäsentyminen kolmeen selkeään osaan antaa niille luonnetta, joskin ideasta seuraa hankaluuksia valaistuksen järjestämiselle. Osa tiloista kuten johtajan huone, keittiö, toinen musiikkiluokka ja kotitalous ovat vailla ikkunoita. 2. kerrokseen johtava porras toimii katsomona, mutta sijainnista johtuen ruokasalista tulee läpikulkutilaa. Leveä syöksy päättyy yläpäässä hieman oudosti seinään, ja jatkoyhteys 3-4. kerroksiin on mutkikas. Kaakkoissolut ovat vailla omaa sisäänkäyntiä. Asiointitilat ovat helposti löydettävissä, mutta oppilashuollon ja henkilökunnan sosiaalitilojen liikenne sekoittuu.

Julkisivumateriaalien kirjo on laaja, mikä johtaa moniin yhteensovittamishaasteisiin. Ehdotus jättää runkojärjestelmän kuvaamisen tekstin tasolle. Viherkatto muodostaa laajuudessaan riskirakenteen suhteessa kokonaisrakentamiskustannuksiin, käyttöikään, vesitiiveyteen jne. Talotekniikan, vedenpoiston ja turvatuotteiden sijoittaminen vesikatolle vaikuttaisi oleellisesti sen ilmeeseen. Rakennusosakohtaiset IV-konehuoneet ja mahdollisimman lyhyiksi ja suoriksi ajatellut reitit ovat hyvä perusta energiataloudellisen ilmanvaihdon suunnitteluun. Syrjäyttävä ilmanvaihto soveltuu hyvin korkean tilan ilmanvaihtoratkaisuksi.

Sommitelman perusidea sopisi paremmin johonkin muuhun käyttötarkoitukseen kuin kouluksi. Sisäperspektiivikuvassa on valoisa tunnelma.

Nro 87, LORENTZIN ATTRAKTORI

Tekijällä on kunnioitettavia visioita maantason aktivoimiseksi kansalaisten käyttöön. Ehdotus on rohkea puheenvuoro mutta esimerkiksi sisäisen liikenteen osalta vaikeasti toimiva yhtälö. Rakennus on käytännössä nostettu ylös omille pilareilleen. Ratkaisu tuottaa runsaasti lämmitettävää alapohjaa ja taloteknisiä ongelmia. Rakennuksen alapuolinen tila lienee todellisuudessa tekijän kuvitelmaa varjoisempi paikka eikä ehkä houkuttele oppilaita ja asukkaita tekijän tarkoittamalla tavalla.

Rakennus istuu sinänsä hyvin paikkaansa lukuun ottamatta eteläreunan rintamalinjaa joka on nyt säädetty Bunkkerin matalan katoksen reunan mukaan. Ehdotuksen arkkitehtuurissa on komeaa varhaismodernistista henkeä mutta paljon avoimia kysymyksiä.

Toiminnallinen haaste on saattaa suuret väkimäärät ylempiin kerroksiin ja vielä pääasiallisesti omia reittejään. Solusisäänkäyntien kierreportaat tuntuvat riittämättömiltä suhteessa oppilasmääriin. Pääsisäänkäyntiliikenne ja oppilasliikenne ovat erotettavissa mutta orientoituminen ei ole helppoa. Solujen puhdas ja likainen liikenne sekoittuvat ja ne eivät voi toimia itsenäisesti (esimerkiksi muussa käytössä). Henkilökunnan sosiaalitilat ja asiointitilat on virheellisesti ryhmitelty yhteen.

Rakenteita tai julkisivuja ei ole kuvattu sillä tarkkuudella, että säilyvyyskysymyksiä voisi arvioida. Rakennuksen rungon pilarikotelolaattarakenne jää hieman avoimeksi. Julkisivujen muotojen myötä voidaan saavuttaa pitkäikäinen rakenne. Kattoterassit sisältävät säilyvyys-

ja kosteusteknisiä riskejä. Ulokerakenteen toteutus on kallis ratkaisu ja se luo paljon lisää lämmöneristettävää pintaa. Talotekniikan periaatteita ja tilavarauksia ei ole esitetty.

Nro 90, HEART & THE YARD

Rakennus sijaitsee tontin itäreunassa, siten että piha on Hyväntoivonkadun varressa. Sommitelma muodostuu neljästä nelikerroksisesta kappaleesta, joiden väliin jää yhteistilojen matalampi osa. Huoltoliikenne Bunkkerinkujalta ei todellisuudessa onnistuisi suunnitelluilla korkeusasemilla. Länsipihalla asiointi- ja oppilasliikenne sekoittuvat, mikä ei ole tarkoituksenmukaista.

Matalan osan katolla on ”toripiha”, jolta on sisäänkäynti osaan opetustiloista. Sinne on porrasyhteydet varsinaiselta pihalta. Pihakannen ja portaiden puhtaanapito lumesta ja jäästä olisi hankalaa. Sama koskee solunappuloiden kattopihoja. Ne ovat laajuudessaan, aukotuksessaan ja monimuotoisuudessaan varsin suuria riskejä vesitiiveyden suhteen verrattuna rakentamiskustannuksiin ja käyttöikään. Soluun 1 on käynti Länsisatamankujaa alemmas painetun pihan kautta Hampurin kujan suunnasta. Kaiken kaikkiaan toimintojen ja sisäänkäyntien sijoittaminen eri tasoihin on turhan monimutkaista.

Pääsisäänkäynnistä on helppo yhteys asiointitiloihin, mutta hallintoa, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole erotettu toisistaan. Näyttämö, sali, leveä porras ja 2. kerroksen parvi muodostavat toimivan tilasarjan. Osa salista jää kuitenkin näyttämöön nähden sivuun. Solujen puhdas ja likainen liikenne risteävät. Rakennuksesta puuttuu osastoidut poistumistiet.

Talotekniikan tilavarauksia ei ole esitetty. Ilmanvaihto olisi hajautettava useampaan konehuoneeseen hyvän käyttöalueryhmittelyn aikaansaamiseksi. Julkisivut ovat leikkisät.

Nro 93, ALMA

Ehdotuksen monoliittisessa tiiliarkkitehtuurissa on luonnetta ja tekijä on selvästi kotonaan tällaisen muotokielen kanssa. Toinen kysymys on kuinka hyvin rakennus istuu Bunkkerin vierellä ja onko raskaanoloinen punatiiliarkkitehtuuri oikea valinta tummassa tiiliympäristössään vaikka tekijä tätä hyvin perusteleekin. Haetaanko kontrastia vai sopeuttamista? Huomiot materiaalien kauniista vanhenemisesta pitävät kyllä paikkansa. Ulkoarkkitehtuurin arkaaisuutta korostavat vielä kaarevat, ehkä jopa holvatut julkisivujen osat. Ehdotus on huolella ja kauniisti laadittu ja se istuu kaupunkikuvallisesti hyvin paikkansa. Eteläjulkisivun polveilu synnyttää mikroilmastoltaan miellyttäviä lähitiloja.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu oikeaoppisesti toisistaan. Pääsisäänkäynnistä joudutaan kulkemaan hissillä asiointitiloihin, tilat ovat äärimmäisessä nurkassa. Sosiaalitilojen kahvio on sijoitettu eri kerrokseen kuin niihin liittyvät puku- ja pesutilat. Hallinto ja oppilashuolto sekä neuvottelutilat on yhdistetty saman käytävän ja odotustilan äärelle, vaikka kysymys on hyvinkin erilaisesta toiminnasta: oppilashuollon odotus tulisi olla erillään.

Rakenteellisesti tiilijulkisivut ovat kestäviä. Viherkatto on tässä laajuudessa rohkea ratkaisu, koska siitä ei ole juurikaan käytännön kokemuksia Suomen olosuhteista. Terassit ja viherkatot ovat kalliita rakentaa ja sisältävät kosteus- ja säilyvyysteknisiä epävarmuustekijöitä. Rakenteita tai rakennejärjestelmää ei ole kuvattu, joten siltä osin rakennettavuus ja rakenteellinen muuntojoustavuus jää arvailujen varaan.

Kahden konehuoneen ilmanvaihtokonehuoneryhmittelyä kannattaisi tutkia tarkemmin, että voidaan varmistua suorien reittien ja vaakavetojen minimoimisessa. Tiilisäleikköinä toteutettavat aurinkosuojat ovat tässä vielä idea-asteelle mutta esimerkkejä vastaavista toteutuksista löytyy.

Nro 96, GIRO

Formalistisesti pyöreästä muodosta lähtevä ehdotus vaikuttaa sormiharjoitelmalta, jossa on tutkittu tilaohjelman ratkeamista valitusta lähtökohdasta käsin. Se olisi varmaankin ollut mahdollista monessa tapauksessa, mutta koulutilojen sijoittaminen tiukkaan muottiin ei ole onnistunut. Myöskään suhde Bunkkeriin ei ole ongelmaton, vaan eroavasta muodostaan huolimatta rakennus jää hieman alisteiseksi massiiviselle naapurilleen. Sijoitus tontin länsipäähän olisi parantanut asetelmaa.

Pääsisäänkäyntiä ja välituntipihaa ei ole erotettu toisistaan. Pyöreä muoto on huono tuulensuojan saamiseksi. Teknisen työn tilojen pitäisi olla toistensa yhteydessä yhteisten tilojen vuoksi, ja niiden huolto on väärästä suunnasta. Kiilamaiset muodot vaikeuttavat kalustettavuutta. Asiointitilat ovat 4. kerroksessa, ja niihin on vaikea löytää. Solut ovat läpikuljettavia, eikä puhdas ja likainen liikenne erotu.

Julkisivuista on helppo tehdä pitkäikäisiä. Myös kantava runko voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaasti monella eri tavalla, olkoonkin, ettei runkorakennetta ole ehdotuksessa juuri hahmoteltu. Rakennuksen pyöreä muoto on talotekniikan kannalta haasteellinen, ja se vähentää tilankäytön tehokkuutta. Talotekniikan periaatteita ja tilavarauksia ei ole esitetty vesikatolle sijoitettua ellipsinmuotoista ilmanvaihtokonehuonetta lukuun ottamatta.

Ulkohahmo on jäänyt luonnosmaisiksi, mm. ikkunan välijakoja ei ole esitetty, vaikka niillä olisi ollut puhdasmuotoisessa sommittelussa merkittävä vaikutus. Sisätiloissa on oma ideansa. Terälehtimäisesti kerroksesta toiseen kiertävä välipohja-aukko, jonka keskellä on pääporras, on mielenkiintoinen.

Nro 99, KETO

Ensimmäisenä ehdotuksessa huomio kiinnittyy erittäin lupaaviin ja kauniisiin luonnoksiin. Niissä onkin tekijän filosofia läsnä paremmin kuin kaaviotasolle jääneessä suunnitelmassa. Perusajatus sinänsä on kirkas: yhtenäinen jalustaosa kantaa päällään pientä kaupunkia joka saa arkkitehtonisen inspiraationsa paikan satamatoimintojen historiasta. Rakennuksen syrjäyttämä piha-alue otetaan haltuun rakennuksen kattopinnoilla jossa solut nousevat omina rakennuksinaan muodostamaan rakennuksen silhuettia. Tekijä on etsinyt koulun tilaohjelmasta kunnioitettavasti syvempiä merkityksiä ja on nimennyt eri kerrokset toimintojen mukaan uusilla nimillä: projektityöalueet sisältävät erilaisia tiloja toiminnan luonteen perusteella.

Rakennus sisältää toiminnallisia puutteita: pääsisäänkäyntiä ja välituntipihaa ei ole erotettu toisistaan. Asiointitilat eivät ole helposti löydettävissä. Sinänsä ehdotus on mielenkiintoinen puheenvuoro, jossa ei juurikaan noudateta annettua huonetilaohjelmaa. Solut ovat ilmeisesti useampikerroksisia omien hissiensä ja portaidensa ympärillä.

Ehdotus ei ota huomioon pitkäaikaiskestävyys- tai rakenneteknisiä näkökulmia. Selkeät julkisivut mahdollistavat kuitenkin pitkäikäisten rakenteiden suunnittelun. Kattoterassit ovat tässä laajuudessa toteutettuna riskirakenteita ja vaikeahkoja huoltokohtia talviaikaan. Rakennuksen runkoa tai sen materiaaleja ei ole hahmoteltu. Ryhmässä ei selvästikään ole ollut rakenneteknistä tai rakennusfysikaalista asiantuntemusta mukana. Ehdotuksen luonnosmaisuudesta johtuen taloteknisiin tiloihin ja järjestelmiin varautumista ei voi kommentoida.

Ehdotuksen selostus on eriskummallinen mutta mielenkiinnon herättävä.

Nro 110, ABC MAKASIINI

Ehdotus on kaksikerroksinen, joten piha-alue jää kapeahkoksi kaistaleeksi Länsisatamankujan varteen. Pääsisäänkäynti on Hyväntoivonkadulta ja asiallisesti erotettu oppilassisäänkäynneistä.

Tilat sijaitsevat vähän ikävän keskikäytävän molemmin puolin. Sali ei muodosta rakennuksen yhteistä keskustilaa vaan jää sivuun. Musiikkiluokat ovat kaukana näyttämöstä ja vailla ikkunoita. Yhteys ruokasalista jakeluun on pitkä ja astianpalautus jakelun takana, siten että muodostuu risteävää liikennettä. Asiointitilat ovat lähellä pääsisäänkäyntiä ja varsin helposti

löydettävissä. Oppilashuoltoa ja hallintoa ei kuitenkaan ole erotettu toisistaan, ja terveydenhoitajan tila on muusta oppilashuollosta erillään vaikeasti löydettävissä.

Käytävämäisyys leimaa myös toista kerrosta. Solujen sisäinen ja ulkoinen liikenne risteävät. Solut muodostuvat läpikulkutiloista, ja osa huoneista saa huonosti luonnonvaloa. Poistumistie-etäisyydet ylittyvät.

Puurungon yhdistäminen korkeisiin lasiaiheisiin ei toimi materiaalien erilaisista kosteus- ja lämpöliiketaipumuksista johtuen. Julkisivut ja katto sisältävät todella paljon yksityiskohtia, eri materiaalien rajapintoja ja muuta monimuotoisuutta, mikä tekee rakenteista riskialttiita pitkäaikaiskestävyyden ja vesitiiveyden suhteen. Julkisivut ovat muodonannoltaan kovin erilaiset kuin sisäperspektiivikuva, joka sinällään on komea. Liikuteltava kankaiset markiisit olisi vaikea saada kestämään Jätkäsaaren olosuhteissa. Taloteknisiä järjestelmiä ei ole kuvattu eikä tilavarauksia esitetty.

Nro 114, YYKAAKOO

Asiointisisäänkäynti on Hyväntoivonkadulta pienestä sisäänvedosta. Välituntipiha rajautuu tontin kaakkoiskulmaan.

Juhlatilat ovat etäällä pääovesta, ja 1. kerros on vähän käytävämäinen. Kirjastoon ja musiikkiluokkiin käynti risteää ruokailun ja jakelun välisen liikenteen kanssa. Näkyvyys näyttämölle on osasta salia huono, joskin 2. kerrokseen nouseva katsomoporras parantaa tilannetta. Löydettävyys pääovelta asiointitiloihin on vähän ongelmallinen, varsinkin kun hissi on piilossa. Muutoin sisäinen liikenne kuitenkin toimii, vaikka välimatkat ovatkin pitkiä. Kaikkien solujen puhdas ja likainen liikenne olisi erotettavissa.

Rakenteellisesti ehdotuksen muoto on selkeä. Julkisivujärjestelmä voidaan toteuttaa pitkäikäisenä. Perforoitu verhouslevy saattaa olla helppo likaantumaan ja on siten mahdollinen ylläpidon kohde. Viherkatto sisältää kosteus- ja säilyvyysteknisiä epävarmuustekijöitä ja on koko rakennuksen laajuisena suhteellisen suuri riskirakenne. Vedenpoisto muodostaisi oman suunnittelutehtävänsä. Talotekniikan ja turvatuotteiden sijoittaminen vesikatolle vaikuttaisi oleellisesti sen ilmeeseen.

Rakennuksen talotekniikkaa ei ole kuvattu eikä tilavarauksia ole esitetty lukuun ottamatta yhtä ilmanvaihtokonehuonetta 3. kerroksessa. Sieltä ei ole helppo saada hyviä yhteyksiä keskiaulan toiselle puolelle kaikkiin rakennusosiin, joten ilmanvaihtoratkaisun pitäisi olla hajautetumpi. Julkisivujen ideoinnissa on ansionsa, vaikka massiivinen katto umpinaisine otsapintoineen näyttää turhan raskaalta keveyttä tavoitteleviin lasiseiniin nähden.

Nro 115, REGOLI

Rohkea värinkäyttö leimaa ehdotusta joka erottuu kiistatta ympäristössään julkiseksi rakennukseksi. Otteessa on rohkeutta mutta ei aina riittävästi harkintaa. Värilasiset paneelit saavat turhankin ison huomion suunnittelussa ja pohjapiirrokset ovat jääneet kaaviomaisiksi.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on hyvin erotettu toisistaan mutta pääsisäänkäynti johtaa suoraan ruokasaliin. Pääsisäänkäynti toimii päivittäin asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden käyntiovena. Yleiset juhlatilaisuudet ovat yleensä koulupäivän ulkopuolisina aikoina. Hissi on liian kaukana sisäänkäynnistä. Solujen sisään-ulos- ja liikenne yhteisiin tiloihin ei toimi toivotusti, solut ovat osin läpikuljettavia. Henkiökunnan sosiaalitilat ja asiointitilat on virheellisesti yhdistetty.

Julkisivun paneeliverhous ei ole uskottava pitkäaikaiskestävyyden tai hyötyjenkään näkökumista. Muuten rakennuksen muoto on selkeä eikä se sisällä riskirakenteita. Katon vedenpoisto on oma haasteensa, sitä ei ole kuvattu lainkaan.

Kattoterassin sulanapito vesiverkoston avulla ei ole riskitön ratkaisu. Kaukolämmön paluuvettä ei käytetä kiinteistökohtaiseen lämmitykseen. Keskitetystä konehuonetilasta 3. kerroksessa tarvitaan pitkiä reittejä eri puolille taloa. Lämmityksen, sähkön ja käyttöveden pääsyöttöjen tuominen 3. kerrokseen olisi perusteltava tarkemmin.

Nro 119, JÄBÄ

Ehdotuksella on vahva identiteetti ja dialogi Bunkkerin kanssa toimii kohtuullisesti. Voimakkaasti muotoiltu rakennus on suotta tuotu etelään Bunkkerin määrittelemästä rintamalinjasta. Länsipään viistetty reuna saa perusteensa ympäristön koordinaateista mutta ei istu aivan vakuuttavasti rakennuksen konseptiin – Itä-länsi-suuntaisten julkisivujen väliin puristettuun avoimempaan osaan. Sinänsä tekijällä on selkeästi halua ja kykyäkin taitavaan sommitteluun.

Käynnit soluihin tapahtuvat mielenkiintoisesti ulkopuolisten välivyöhykkeiden kautta mutta ko. tilojen luonne jää osin arvailujen varaan. Koulun toiminnalliset lähtökohdat ovat melko terveet mutta mm. sisääntulopiha ja leikkipiha sekoittuvat ei-toivotulla tavalla.

Kuitusementtilevyt muodostavat jatkuvan huoltokohteen ja perforointi kerää irtoainesta, kasvustoa ym., mikä johtaa pystypintojen likaantumiseen. Sadevedet kerättäneen räystäskourulla, mikä muuttaa rakennuksen hahmoa. Lumen ja jään poisto muodostaa oman ongelmakenttänsä ulkopuolisen vedenpoiston kanssa. Kylmien parvekkeiden pitäminen turvallisena on toistuva huoltotehtävä talvisin

Ilmanvaihtokonehuoneet 3. kerroksessa ja talotekniikkatilat pohjakerroksessa osoittavat talotekniikan perusvaatimusten huomioimista. Ilmanvaihtokoneiden hajautetumpi sijoittaminen kannattaisi kuitenkin tutkia mahdollisimman energiatehokkuuden ja hyvän käyttöalueryhmittelyn vuoksi.

Nro 121, ME

Kunnianhimoinen suunnitelma päättää etelänpuoleisen liikuntapuiston mielenkiintoisella tavalla kaarevaan pihaan. Ehdotuksessa on komeutta - ehkä liikaakin pienten lasten peruskouluksi. Arkkitehtonisesti sommitelma on kuitenkin määrätietoinen ja pysyy hyvin kasassa. Rakennuksen komeiden sisätilojen, mm. sydänalueen osalta toivoisi avautuvan aktiivisemmin etelänpuoleiseen maisemaan eikä pohjoisen asuinkorttelipihalle.

Valitettavasti toiminnallisesti ratkaisussa on ongelmia. Pääsisäänkäynti sinänsä on hyvin erillään välituntialueista mutta asiointitilat ovat vaikeasti löydettävissä. Käynnit soluihin ovat konstikkaita. Solujen sisäänkäynnit on yhdistetty kaksittain ja solujen sisäisen liikenteen sujuminen edellyttää kulkua solujen läpi. Asiointitilat ja henkilökunnan sosiaalitilat (julkiset tilat ja yksityiset tilat) on yhdistetty ei-toivotulla tavalla.

Viherkatot ovat Suomessa vielä melko koettelematon rakenne ja niiden soveltaminen tässä laajuudessa muodostaa melkoisen riskin. Katolle on sijoitettu aurinkokeräimiä, joiden kiinnitykset kuormittavat vesikaterakennetta. Valokatto ja terassimainen sisäpiha ovat myös kosteusteknisesti vaativia rakenteita. Julkisivut ovat muodoiltaan yksinkertaisia mutta puujulkisivu on luonteeltaan jatkuva huoltokohde.

Rakennuksen talotekniikkaa ei ole kuvattu eikä tilavarauksia ole esitetty lukuun ottamatta yhtä ilmanvaihtokonehuonetta. 4. kerrokseen sijoitettu yksi konehuone ei mahdollista hyviä yhteyksiä kaikki rakennusosiin. Hajautetumpi ilmanvaihtoratkaisu parantaisi energiataloudellisuutta ja helpottaisi kerrosten kattoihin tulevia asennuksia

Nro 123, POUTAA

Ehdotuksessa on pienten lasten peruskouluun soveltuvaa leikkimielisyyttä ja selkeästi julkisen rakennuksen leima. Peruskonsepti on selkeä suorakaide jota on leikattu pyörein muodoin. Suhde Bunkkerin toimii kohtuullisesti vaikka rakennus astuukin Bunkkerin todellisesta rintamalinjasta etelään. Ulkoinen ilme on lähellä monotonista mutta julkisivujen rihlaston ”smyygien” värittäminen esitetyllä tavalla toisi kokonaisuuteen kaivattua vaihtelevuutta ja eloa suhteessa katsojan liikkeeseen.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu hyvin. Asiointitilat löytyvät helposti ja kaikkiin soluihin on käynti välituntipihalta. Solujen sisään-ulos-liikenne toimii. Sisäinen liikenne ei häiritse muita soluja. Henkilökunnan kahvio tulisi sijoittaa päivänvalon puolelle ja muiden sosiaalitilojen yhteyteen - ei asiointitilojen yhteyteen.

Ehdotus lähtee rohkeasti soveltamaan viherkattoa laajoille pinnoille, vaikka ratkaisusta on Suomessa vain vähän kokemusta ja siihen sisältyy selkeitä säilyvyysriskejä. Räystäsrakenteen toteutus muuttanee hahmotelmaa. Puu-lasijulkisivuyhdistelmät eivät oikein toimi materiaalien erilaisista lämpö- ja kosteusliiketaipumuksista johtuen. Betoni ulkokuori on kestävä ratkaisu, joka voidaan toteuttaa pitkäikäiseksi.

Ilmanvaihtokonehuone ja muuta teknistä tilaa on sijoitettu ylös 3. kerokseen. Sen käytettävyyttä haittaa porrasyhteys, joka katkaisee tilan. Reittien tilavarauksia ei suunnitelmassa ole näkyvissä. Etelään suunnatuille ikkunoille ei ole suunniteltu varjostuksia. Kaarevat, kahden kerroksen korkuiset lasi-ikkunaseinät ovat ongelmallisia lämpötilahallinnan kannalta.

Nro 124, parthenice

Rakennus jakaantuu tuulimyllymäisesti neljään siipeen, joiden keskelle jää korkea salitila. Siivet rajaavat neljä pihatilaa: pääsisäänkäynnille, huollolle ja kaksi kappaletta oppilasliikenteelle. Liikenteen erottelu toimii, mutta välituntipihat jäävät hyvin pieniksi. Tontin reunoja seuraava muuri rajaa pihatilat siten, että ne tuntuvat tiloina selkeämmiltä, joskin samalla entisestään pienemmiltä.

Kulku pääsisäänkäynnistä risteää ruokasalin sekä jakelun ja astianpalautuksen välisen liikenteen kanssa. Juhlasalikäytössä tila on hyvin saavutettavissa pääovelta. Olemukseltaan se on kuitenkin arkinen. Musiikkiluokkien näyttämön kanssa samassa tasossa ja teknisen työn luokkien huoltoyhteyden vuoksi pohjoissivulla ja toistensa vieressä, koska niillä on yhteisiä tiloja. Luokat eivät voi sijaita pimeässä keskellä runkoa, vaan niillä pitää olla ikkunat.

Rakennuksessa on paljon käytäviä ja soluratkaisu perinteinen. Solujen puhtaan ja likaisen liikenteen erottaminen vaatisi kenkien säilytystilat portaiden yhteyteen, mutta soluaulan mitoitus ei mahdollista sitä, kuten ei vaatteidenkaan säilytystä. Solujen ja yhteistilojen välinen liikenne ei häiritse muita soluja. Henkilökunnan sosiaalitilat pitäisi erottaa selvemmin asiointitiloista. 3. kerroksen luonnontieteiden opetustilojen poistumistiejärjestely ulkopuolisin kierreportain vaikuttaa hätäratkaisulta.

Ehdotuksessa on yksi, 3. kerroksessa sijaitseva ilmanvaihtokonehuone. Rakennuksen jako neljään osaan johtaisi luontevasti ilmanvaihtojärjestelmän hajauttamisen kunkin osan ylimmässä osassa sijaitsevalle ilmanvaihtokonehuoneelle, jolloin reititys olisi helpointa.

Selkeät muodot takaavat hyvän rakennettavuuden ja riskittömät rakenneratkaisut. Ehdotetut materiaalit ovat kestäviä ja niistä on helppo kehittää toimivia vesikatto- ja julkisivurakenteita.

Julkisivusommittelussa on rentoutta, jota olisi toivonut tilallisiinkin ratkaisuihin.

Nro 127, SAAREKE

Rakennus ottaa lähtökohdaksi ympäristön koordinaatit ja lopputulos istuukin paikassaan jämäkästi. Rakennuksen betonirakenteinen kuori antaa rakennukselle julkisen ilmeen. Kuviointi vaikuttaa kuitenkin turhan karkeatekoiselta suhteessa katseluetäisyyksiin. Yleisilme ehdotuksessa kärsii lievästä kaaviomaisuudesta, mutta asemapiirroksen tasolla on nähtävissä selvää kehityspotentiaalia ja tervettä harkintakykyä..

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on osittain erotettu: yksi soluista kulkee pääsisäänkäyntipihalta. Suunnitelma sisältää useita pikkupihoja, terasseja ja paljon sisäänkäyntejä. Välituntipiharatkaisu perustuu pääasiassa katon käyttöön. Erillinen huoltopiha on tarpeeton, huolto voidaan hoitaa kadulta. Asiointitilat ovat hiukan etäällä sisäänkäynnistä 2. kerroksessa. Oppilaiden sisäänkäynnit on hajautettu usealle pihalle. Solujen sisään-ulos-liikenne toimii ja si-

säinen liikenne ei häiritse muita soluja. Asiointitilat ja rakennuksen yksityisimmät tilat, sosiaalitilat on virheellisesti liitetty toisiinsa.

Pitkäaikaiskestävyyttä ei ole käsitelty kovin monella sanalla tai kuvalla. Julkisivun kuvioidut verhousratkaisut ovat jatkuva huoltokohde. Vesikaton monimuotoisuus sisältää paljon epävarmoja yksityiskohtia. Pitkät, ulkoilmassa olevat, vaaka-aihiot ovat ylläpidon kannalta toimimattomia. Rakennuksen runko on sinänsä yksinkertainen ja julkisivun muodot kohtalaisen pelkistettyjä.

Rakennuksen ilmanvaihtokonehuoneet on hajautettu eri puolille rakennusta ylimpiin kerroksiin, mikä luo hyvät edellytykset käyttöalueittain ryhmitetyille koneille ja mahdollisimman suorille kanavistoreiteille. Julkisivuverhouksen toteuttamistapa pitäisi harkita ajatellen ikkunoiden puhdistusmahdollisuuksia. Suuri eteläjulkisivun lasi-ikkuna jää vaille varjostusta, mikä vaikeuttaa lämpö- ja valaistusolosuhteiden hallintaa.

Nro 128, keräin

U:n muotoinen rakennus kiertyy pienehkön välituntipihan ympärille. Tontin reunoille jää lisää kapeaa pihatilaa. Varsinkin huoltoliikenteen käyttämä itäinen pihatila menee lähes hukkaan. Pääsisäänkäynti on erotettu oppilasliikenteestä, mutta autopaikat ovat siitä liian kaukana.

1. ja 2. kerroksessa on paljon käytäviä. Musiikkiluokat, näyttämö, sali ja kirjasto muodostavat sinänsä toimivan kokonaisuuden, mutta ratkaisussa olisi voinut hyödyntää enemmän liikennetiloja kokonaisuutta avartamassa. Jakelu on kirjastoon ja tekniseen työhön johtavan käytävän toisella puolella, jolloin seurauksena on törmäilyä ja ruuhkaa. Musiikkiluokkiin ei juuri saa luonnonvaloa.

Asiointitilat ovat löydettävissä suhteellisen helposti 2. kerroksesta. Yksityisyyttä edellyttävät henkilökunnan sosiaalitilat ja erottelua vaativat asiointitilat on ratkaistu yhtenä kokonaisuutena. Solujen puhdas ja likainen liikenne toimii, mutta yhteydet sydänalueelle edellyttävät toisten solujen läpi kulkua.

Ehdotuksessa on haettu pitkäaikaiskestävyyttä. Terassien lasitus suojaa sisäpintojen julkisivuja ja auttaa hallitsemaan lämpökuormia. Lasijulkisivusta voidaan saada tiivis ja pitkäikäinen huolellisesti suunnittelemalla. Puuverhousta ei kuitenkaan voida pitää huoltovapaana. Vesikattoon sisältyy rakennusfysikaalisia kysymyksiä kuten vedenpoiston, kattomateriaalin valinnan ym. asioiden suhteen. Runko on sinänsä selkeä ja toteutettavissa pilarilaattarakenteena.

Ilmanvaihtokonehuoneille on selostuksen mukaan ajateltu sijoitus maljamaisen vesikaton korkeimpiin kohtiin. Tekniset reitit ja konehuoneiden kulkureitit eivät hahmotu kuvista. Teknisten reittien ja liitosten helpottamiseksi esitetään kalliita asennuslattioita. Monissa tiloissa tekniset liitokset ovat kuitenkin hyvin pysyviä ja kiinteitä, joten ajatus ei ole vakuuttava.

Julkisivut ovat kaaviomaiset ja pääjulkisivu etelään jää epäselväksi. Perspektiivikuvat eivät juuri havainnollista ehdotusta.

Nro 129, Nooan arkki

Ehdotus on muutamin vedoin hahmoteltu, lähtökohtaisesti elegantti ja modernistinen julkinen rakennus joka täydentää korttelin rajat. Ilme on neutraali ja sopii hyvin ympäristöönsä ja Bunkkerin vierelle. Toisaalta tähän toivoisi hiukan väkevämmällä identiteetillä olevaa rakennusta joka toisi enemmän lisäarvoa uuden asuinalueen merkkirakennuksena. Ehdotus on suorakaiteisena turhan sisäänpäin kääntynyt vaikka suuraukkoja onkin sijoiteltu rakennuksen ulkokehille. Tekijä perustelee asiaa kyllä tuulelta suojautumisen näkökulmasta mutta suojautuminen menee tässä jo liiallisuuksiin. Ajatellen rakennuksen säteilyvoimaa ja roolia alueen yhteisenä kohtauspaikkana ulospäin suuntautuneempi malli toimisi paremmin.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha eivät ole erotettu toisistaan, mutta periaatteessa erotettavissa. Asiointitilat ovat kaukana pääsisäänkäynnistä. Kotisolujen puhdas/likainen liikenne ei toimi.

Ehdotuksessa ei ole otettu kantaa pitkäaikaiskestävyyteen. Julkisivu- ja vesikattoratkaisun jäävät avoimiksi ja rakennuksen runkoon sijoitetut puupihat erityisiksi riskeiksi. Puupihojen rakentamiseen liittyy myös ongelmakohtia korkojen ym. asioiden suhteen. Rakennuksen runko on muodoiltaan selkeä ja rakennettavissa tavanomaisilla tekniikoilla.

Ehdotuksen LVI- ja valaistusteknisiä järjestelmiä ei ole kuvattu. Talvipuutarhojen valaistusolosuhteiden riittävyys isoille kasveille jää avoimeksi.

Nro 135, PELI

Shakkiruutumaiseen sommitteluun perustuva ehdotus on sinänsä johdonmukainen, temaattinen kokonaisuus mutta jää turhan mekanistiseksi. Rakennus istuu jämäkästi paikallaan ja suhtautuu neutraalisti ympäristöönsä sekä Bunkkeriin. Julkisivumateriaaleina lasi ja teräs voivat synnyttää parina melko kylmän vaikutelman pienten lasten kouluksi. Pohjapiirroksen tasolla shakkimainen vuoroveto avaa pitkiä näkymiä ja on periaatteessa toimiva lähtökohta yleispätevän oppimisympäristön suunnittelemiseksi. Tekijä on ottanut peliin mukaan ilahduttavasti myös kolmiulotteisen sommittelun ja syntyvä hilasto avaa mielenkiintoisia avauksia, suojaisia tiloja sekä pitkiä näkymäakseleita. Yleisilme perustuu kuitenkin liian rajattuun määrään pelinappuloita ja mittakaavallinen syvyys jää puuttumaan. Pelilaudalla soisi näkevänsä rohkeampiakin siirtoja.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on asiallisesti erotettu. Asiointitilat ovat kaukana pääsisäänkäynnistä. Solujen liikenne toimii hyvin.

Yläpohjan ristikkorakenne saattaa muodostua kalliiksi. Julkisivun toimivat sadetakkina, jonka avulla julkisivusta saadaan vesitiivis ja kestävä. Ikkunoita on paljon ja niiden detaljiikkaan on kiinnitettävä huomiota. Riskirakenteita ei juurikaan ole.

Rakennuksen suorakaiteen muotoisten osien ilmanvaihto voitaisiin hoitaa hajautetusti sijoitetuista ilmanvaihtokonehuoneista. Nyt on esitetty vain yksi keskelle sijoitettu konehuone.

8.6 Alaluokka

Nro 24, VELI

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu toisistaan lukuun ottamatta yhtä solua, jolle käynti on Hyväntoivonkadun puolelta. Kouluisäntä, hissi ja porras sijaitsevat kohtuullisen hyvin pääsisäänkäyntiin nähden. Iltakäyttötilat ovat hyvin saavutettavissa.

Tilojen muodostuminen vaikuttaa paikoin sattumanvaraiselta. Korkea tila on suhteettoman suuri, ja 2. kerroksessa sen ympärillä on vain nauhamaista tilaa. Solujen rajautumista ei ole esitetty. Likainen ja puhdas liikenne on ratkaistu hyvin. Hallintotiloja, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole eroteltu toisistaan, joten julkinen asiointi ja yksityisyyttä vaativat toiminnot sekoittuvat. Osa työhuoneista on rungon keskellä vailla suoraa päivänvaloa. Siivouskeskus ja oppilashuollon tilat on ryhmitelty oudosti.

Yksi ilmanvaihtokonehuone palvelee huonosti koko rakennusta ja on alimittainen. Talotekniikan tila musiikkitilojen ja näyttämötilan takana tuo teknisiä pääreittejä akustisesti vaativiin tiloihin. Kaukolämmön lisäksi esitetään kaukojäähdytykseen liittymistä ja lämpöpumpputekniikan hyödyntämistä. Kilpailuohjelmassa pyritään ratkaisuun, jossa kaukojäähdytys ei olisi välttämätöntä. Pienellä detaljilla olisi kannattanut esittää tekstissä kerrottu rakennuksen aukotuksen ja tontille sijoittamisen käyttö passiivisena aurinkolämmön hyödyntäjänä talvella ja julkisivuverhouksen käyttö kesäaikaiseen viilennykseen.

Rakenteellisesti selkeä muoto antaa hyvät mahdollisuudet säilyvien ja pitkäikäisten rakenteiden suunnitteluun. Tiiliverhoilulla päästäneen kohtalaisen pitkäikäisiin rakenteisiin. Toisaalta muuraukseen tehdyt lukuiset aukot edellyttävät, että tiiliverhous raudoitetaan vahvasti ja tehdään muita temppuja, joilla lämpö- ja kosteusliikkeet hallitaan. Käyttöikäriski tältä osin on olemassa. Verhous jäänee huomattavasti tavanomaista tiilijulkisivua lyhytikäisemmäksi. Varsinaisia riskirakenteita kuten ulkoportaita tai terasseja ei ehdotuksessa ole. Betonirunko on toteuttamiskelpoinen. Erikoinen ulkoarkkitehtuuri ei näytä erityisesti koululta vaan enemminkin toimistotalolta ja tuo muistumia myös basaareista.

Nro 26, KOTILO

Ehdotuksen teemana on suuri vino kattopinta, jota voi käyttää oleskeluun. Se on kuitenkin tuulille ja melulle pihatasoa alttiimpi ja jää puiston puoleisten korkeampien massojen varjoon. Laaja viherkatto on myös rakenteellinen riski. Vinon katon alle jäävät tilat ovat suuntautuvat ikävästi vain pohjoiseen, ja lisäksi joidenkin tilojen kuten teknisen työn ikkunapintaala jää alimittaiseksi tai ikkunoita ei ole ollenkaan kuten musiikkiluokissa.

Pihalla julkinen liikenne ja oppilasliikenne sekoittuvat, mikä ei ole tavoitteena. Yhteys pääsisäänkäynnistä asiointitiloihin on lyhyt, mutta hallintotiloja, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole eroteltu toisistaan, joten julkinen asiointi ja yksityisyyttä vaativat toiminnot sekoittuvat. Kotisolut ovat etäällä toisistaan eikä niiden jäsentelyä tai variaatioita ole esitetty. Kerroksista ei ole osastoituja poistumisteitä.

Ehdotuksessa ei ole otettu kantaa pitkäaikaiskestävyyteen. ”Kuori” on säilyvyydeltään riskirakenne. Neliömäisten osien käyttöikäsuunnittelu muodostuisi helpoksi selkeiden muotojen vuoksi. Taloteknisten järjestelmien periaatteita tai niiden tilavarauksia ei ole esitetty. Nappulamaiset solutornit nauhaikkunoineen tuovat mieleen toimistotalot.

Nro 27, scola innovativa

Ilmeeltään hiukan vanhahtava ehdotus sisältää terveen analyysin tontin ja tilaohjelman olemuksesta. Tuloksena on kiilamainen sommitelma joka porrastuu eteläpuoleltaan hyvin suhteessa ilmansuuntiin ja etelänpuoleiseen urheilupuistoon. Ehdotus sisältää viehättäviä toiminnallisia ja visuaalisia yksityiskohtia kuten talvipuutarhan.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu hyvin toisistaan. Asiointitilat ovat hyvin löydettävissä mutta kotisoluihin ei ole omaa käyntiä ulkoa mitä on pidetty puutteena.

Julkisivuissa käytetään puuta, mikä on varmasti ekologinen materiaali mutta huoltoväliltään kohtalaiset lyhyt moneen muuhun materiaaliin verrattuna. Muut julkisivumateriaalit eivät ehdotuksesta avaudu, eikä niiden käyttöikäominaisuuksia voi siten arvioida. Julkisivumateriaaleja on kuitenkin useita, mikä johtaa yhteensovitus- ja yksityiskohtakysymyksiin, joilla puolestaan on säilyvyysmerkitystä. Terassi on riskirakenne.

Ehdotuksessa on ideoitu talvipuutarhaa ja sen hyödyntämistä tuloilman esilämmityksessä. Puiset auringonsuojasäleiköt ja puolilämpimät, kaarevat lasitilat saattavat muodostua työläiksi huoltokohteiksi. Kaksikerroksinen IV-konehuone on ok ja ilmanvaihtoa voidaan jaotella käyttöalueittain, mutta heikentääkö rakennuksen ”sydämeen” sijoitettu konehuone toiminnallista tilojen sijoittelua?

Ehdotus on perusterve mutta on jäänyt harmillisen luonnosmaiseksi. Arkkitehtuurin lopullinen luonne jää arvailujen varaan.

Nro 34, Ylös Alas Ulos

Ehdotus on lähinnä rakenteellinen tutkielma. Tilat kiertävät kerroksissa kapeina nauhoina ja ovat osittain pimeinä maan alla eivätkä vastaa annettua ohjelmaa.

No 36, Yhden katon alla

Kaksikerroksisena rakennus täyttää lähes koko tontin. Pääsisäänkäynti ja huolto on asiallisesti erotettu oppilasliikenteestä. Välituntipiha jää pieneksi ja jakaantuu kahteen osaan, mikä vaikeuttaa valvontaa.

Asiointitilat ovat helposti saavutettavissa suoraan sisäänkäynnistä, mutta kouluisännän pitäisi olla lähempänä sisäänkäyntiä. Terveydenhoitotilat ja hallinto on sijoitettu erheellisesti samaan pakettiin. Henkilökunnan sosiaalitilat voisivat yksityisvyöhykkeen tiloina sijaita hieman syrjemmässä.

Ruokasali on kapeaa läpikulkutilaa. Kirjasto jää siitä erilleen katsomon alle, joka peittää näkymiä ruokasalista ulos. Soluaulat ovat käytävämäisiä, samoin kuin keskitilan aukkoa kiertävät parvet. Rakenteita ja teknisiä tiloja ei ole esitetty. Katon aurinkokellon alla mainitaan olevan IV-piha, mutta ilmanvaihtokonehuoneiden sijainti sekä huollon ja ylläpidon edellytykset jäävät epäselväksi.

Ulkoarkkitehtuuri on kollaasimainen sommitelma, joka on jäänyt luonnosasteelle.

Nro 54, Somewhere over the rainbow

Tornimaisista massoista koostuva rakennus täyttää lähes koko tontin, siten että pihatilat jäävät pieniksi ja sirpaleisiksi. Asiointiliikenne on kuitenkin hyvin erotettu oppilasliikenteestä. Pääsisäänkäyntejä ei voi olla kuin yksi, ja sen on hyvä olla Hyväntoivonkadun puolelta. Asiointitilat ovat sen lähellä ja helposti saavutettavissa, mutta oppilashuolto ja hallinto pitäisi olla erillään. Henkilökunnan kahvila on turhan keskeisellä paikalla.

Tilanmuodostus on osin epävarmaa. Juhlasali on pääosin matalaa tilaa, mutta aukeaa reunaltaan 2. kerrokseen. Parvea ei kuitenkaan voi hyödyntää katsomona. Aulatilat katkaiseva luiska muodostuu turhan suureksi aiheeksi. Solut ovat periaatteessa toimivia. Soluissa 6 ja 7 puhdas ja likainen liikenne risteävät eikä solusta 6 pääse sisäkautta muualle taloon kulkematta solun 5 kautta. Tekstiilityöhön ja kuvaamataitoon kuljetaan myös ulkoyhteytenä toimivan porrashuoneen kautta. Yhteys on hieman mutkikas myös itäpään solujen ja sydäntilojen välillä: joudutaan ensin laskeutumaan ja sitten nousemaan portaita.

Rakennus tuo mieleen muistumia linnoitusarkkitehtuurista ja on ulospäin sulkeutuneen näköinen. Tiilijulkisivu on lähtökohtaisesti kestävä rakenne. Julkisivun suhde tilavuuteen on kuitenkin silminnähden suuri, mikä lisää rakentamiskustannuksia ja energian kulutusta. Terassien ja viherkattojen osuus on myös suuri muuhun kattopinta-alaan nähden, mikä muodostaa säilyvyysriskejä. Runkorakenteita ei ole kuvattu, joten toistuvista muodoista syntyvä kustannustehokkuushyöty jää arvailujen varaan.

Ilmanvaihto ehdotetaan toteutettavan painovoimaista ja koneellista ilmanvaihtoa yhdistävällä hybriditekniikalla. Kukin noppamainen rakennusosa on varustettava omalla ilmanvaihdolla ja mm. teknisen työn tiloista ja keittiöistä tulee erillispoistoja, joiden sijoittelu olisi esitettävä kattopuutarhoille. Ilmanvaihtoratkaisu pitäisi esittää ja selostaa tarkemmin, että siitä saisi kunnollisen käsityksen.

Nro 62, Blokus

Vapaamuotoinen rakennus sijoittuu tontin pohjois- ja itäreunaan ja piha kaakkoiskulmaan. Huoltoliikenne, pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu. Aulan edustalla on matala katosmainen syvennys, joka on kolkon tuntuinen ja yläpuoliset kerrokset varjostavat myös aulan ikkunoita. Myös pääsisäänkäynti on syvässä sisäänvedossa, joskin se saa valoa myös sivuseinämän läpi.

Kouluisäntä on liian kaukana pääovesta. Aulatila on tasapaksu matala tila, joka on tuhlailevan suuri. Kiilamainen näyttämö on sen eteläpäässä mutta toisessa sivussa, siten ettei aulaa voi käyttää katsomona kuin pieneltä osalta. Ruuanjakelu sijaitsee hyvin siten, ettei sen ja ruokasalin välistä kulje risteävää liikennettä. Henkilökunnan kahvilan sijainti on liian kes-

keinen. Solut eivät voi olla avoimesti yhteydessä toisiinsa eivätkä asiointitilat aueta soluihin. Solujen puhdas ja likainen liikenne on erotettu.

Julkisivuissa on kehityskelpoisia teemoja, joskin esim. ikkuna-aukkojen suhdetta sisätiloihin on vaikea hahmottaa. Julkisivurakenne voitaneen toteuttaa valmiina järjestelmänä, mikä takaa koetellummat ratkaisut ja antaa varmuutta pitkäaikaiskestävyyden suhteen. Kattomuodot ovat selkeät, olkoonkin, että vedenpoisto, katon turvatuotteet ja talotekniikka muuttaisivat vesikaton ilmettä merkittävästi. Kohtalaisen kokoinen kattoterassi on kallis rakentaa ja ylläpitää.

Kolmeen osaan jaettu rakennus olisi luontevaa jakaa kolmelle ilmanvaihtokonehuoneelle, jolloin energiataloudelliselle kanavistosuunnittelulle saataisiin hyvät edellytykset. Maan tasolla sijaitsevalta teknisen työn alueelta tulee erillispoistoja, jotka olisi käytännöllistä johtaa mahdollisimman suoraan ulos, mutta nyt ylätasolla on iso terassialue. Lämmönjakohuone ja vesimittari on sijoitettava pohjakerrokseen.

Nro 66, Lisää Minecraftia, Mera Minecraft !

Rakennus täyttää suurimman osan tonttia, siten että piha-alue jää kapeahkoksi kaistaleeksi Hyväntoivonkadun varteen. Huoltoliikenne on Bunkkerinkujan puolelta, mutta asiointikäynti ja oppilasliikenne on kaikesta päätellen tarkoitus ottaa samasta sisäänkäynnistä Länsisivulta. Länsisatamankujan puolella on toinen yhtä suuri sisäänkäynti, mutta se ei johda sen paremmin solutiloihin eikä toista asiointisisäänkäyntiä pidä olla.

Asiointitilat ovat vähän hankalasti löydettävissä. Henkilökunnan sosiaalitilat ja hallintotilat on yhdistetty, mikä ei ole hyvä ja toimiva ratkaisu, mutta ne olisivat erotettavissa. Oppilashuoltotilat ovat asiallisesti erikseen. Osa työtiloista ei saa päivänvaloa. Kotisolut ovat kaavamaisia ja niissä on läpikulkuliikennettä. Kulkuväylät ovat pitkiä ja mutkikkaita. Osastoidut poistumistiet puuttuvat.

Repaleinen kattomaailma on kallis toteuttaa ja aiheuttaa rakenteellisia hankaluuksia. Julkisivut ovat vähän synkeän näköiset, ja luonnonvalon siilautuminen tiilimuurin läpi herättää kysymyksiä.

Rakennuksen runkoa ei ole kuvattu, mutta pohjien suorakulmaisuus antaa mahdollisuudet kustannustehokkaalle runkorakenteelle tavanomaisilla tekniikoilla. Julkisivut ovat suhteellisen ehjiä tiilipintoja, joista saadaan helposti pitkäaikaiskestäviä. Terassit ovat tässä laajuudessa riskirakenteita. Ne ovat kalliita huoltaa, rakentaa ja korjata. Ilmanvaihtokonehuone on rakennuksen yhdessä kulmassa. Parempi olisi jakaa ilmanvaihtokoneet käyttöalueittain useampaan konehuoneeseen ja saada kanavisto selkeäksi ja mahdollisimman vähän painehävioitä aiheuttavaksi.

Nimimerkkinsä mukaisesti ehdotus on palikkaleikki, jossa mielenkiintoisen sommittelun tavoittelu on jättänyt konkreettisemmat näkökohdat toissijaisiksi.

Nro 76, JÄTTEKIVA

Ehdotus on kollaasimainen muoto- ja materiaalisommitelma. Kaksikerroksinen rakennus rajaa keskelleen pihatilan, joka aukeaa kohti lounaiskulmaa. Välituntipiha ja pääsisäänkäynti ovat periaatteessa erotettavissa toisistaan. Asiointitiloihin on hyvä yhteys, mutta oppilashuoltotiloja ja hallintoa ei ole erotettu toisistaan. Rakennuksessa on paljon pitkiä käytäviä ja erikoisen muotoisia tiloja, joiden kalustaminen voi olla vaikeaa. Solujen puhdas ja likainen liikenne risteävät.

Rakennuksen runko ja ulkovaippa on aivan liian monimutkainen ja epäkäytännöllinen oikeaksi rakennukseksi. Rakenteita tai pitkäaikaiskestävyyteen liittyviä asioita ei voi ehdotuksesta arvioida. Materiaalit eivät ole käytännön koulurakentamiseen soveliaita. Taloteknisiä tiloja tai järjestelmiä ei ole esitetty.

Suunnitelma on jäänyt niin idea-asteelle, että piirustusten ymmärtäminen on paikoin vaikeaa.

Nro 80, BUSUNGE

Rakennus kiertyy nauhana sisäpihan ympärille. Ajatuksena on ollut muodostaa suojaisaa oleskelutilaa, mikä ajatuksena on hyvä. Se saisi paremmin auringonvaloa, mikäli eteläpuoleinen siipi olisi matalampi. Pääsisäänkäynti on samalta etupihalta, jonka kautta oppilaat kulkevat. Välituntipiha on kuitenkin erotettu asianmukaisesti.

Kulku pääovelta asiointitiloihin on ruokasalin läpi ja pitkä. Hissi on kaukana ja vaikeasti löydettävissä. Näyttämö on matala ja näkyvyys sinne huono, koska se on perustasossa. Käytävät ovat pitkiä ja solut nauhamaisia. Osa soluista on läpikuljettavia, eikä puhtaan ja likaisen liikenteen erottelu toimi. Oppilashuoltoa ei ole erotettu hallinnosta, ja henkilökunnan kahvila on liian keskeisellä paikalla.

Julkisivut ovat aggressiivisen punaiset. Aurinkokeräimien laaja integroiminen julkisivuun olisi ansainnut tarkemman kuvauksen. Tiedon puuttuessa idea jää mielenkiintoiseksi mutta toteuttamiskelvottomaksi. Muutenkin ehdotus on pitkäaikaiskestävyyden näkökulmasta jäsentymätön ja puutteellinen.

Rakenteita ei ole esitetty. Ilmanvaihtokonehuone on ylimmässä kerroksessa ja sen alla kerroksittain teknisiä tilavarauksia, joiden tarkempaa käyttötarkoitusta ei ole kuvattu. Ilmanvaihdon toteuttaminen painovoimaisesti automatiikan ohjaamana johtaisi uudenlaisiin kiinteistöhuollon käyttö- ja huoltokäytäntöihin.

Nro 88, sqr

Sisäpihan ympärille kiertyvä rakennus rajaa suojaisan pihatilan. Pääsisäänkäynti on asianmukaisesti Hyväntoivonkadulta. Välituntipiha jää pieneksi, eikä 2. kerroksen terassi riitä korvaamaan pihatilan puutetta. Pyöräpaikat ovat hyvin valvottavissa. Rakennus on otettu vähän irti pohjoisrajasta ja vastaavasti ulottuu etelässä ylitse asemakaavan mukaisen rakennusalueen rajan, ohi Bunkkerin seinälinjan. Sijainti ei tunnu perustellulta.

Näyttämö, sali, jakelu ja kirjasto muodostavat toimivan kokonaisuuden. Etelään avautuva suuri lasiseinä vaatisi varjostusta. Asiointitilat ovat äärimmäisen kaukana sisäänkäynnistä ja vaikeasti löydettävissä. Henkilökunnan kahvio ei ole muiden sosiaalitilojen yhteydessä. Teknisen työn pitäisi sijaita 1. kerroksessa, ja pitkulaisena se olisi todennäköisesti hankalasti toteutettavissa. Sisäiset kulkuyhteydet ovat vähän pitkiä.

Ehdotuksessa ei ole juurikaan otettu kantaa pitkäaikaiskestävyyteen. Ehjät muodot ja valitut julkisivumateriaalit mahdollistanevat kuitenkin pitkäikäisen julkisivun. Riskirakenteita ei ole. Julkisivuissa on aurinkoenergiankeräyslaitteistoja. Tarkemmin jää selvittämättä, mitä se todellisuudessa tarkoittaisi tilojen valonsaannin tai julkisivujen ilmeen kannalta. Talotekniikan periaatteita ja tilavarauksia ei ole esitetty.

Nro 92, Circulus

Rakennus on tontin pohjoisreunassa Bunkkerinkujan suuntaisesti. Asiointiliikenne on periaatteessa erotettu oppilasliikenteestä, mutta ylimmän kerroksen soluun on vain sisäinen kulkuyhteys aulatilojen kautta. Myös sen poistumistiejärjestelyt ovat puutteelliset. Muutoin solujen puhdas ja likainen liikenne ovat erotettavissa. Solujen tilajaot ovat esittämättä. Kaiken kaikkiaan kaarevien muotojen yhteys sisätilojen toimintaan jää vähän ristiriitaiseksi.

Ruokasalin ja jakelun välistä on risteävää liikennettä. Näyttämön aukko ilmaisutaidon aulaan on niin kapea, ettei se todellisuudessa toimisi siihen suuntaan. 3. kerroksen asiointitiloihin on hyvä yhteys pääovelta, mutta kulku neuvottelutiloihin henkilökunnan vaate- ja lokerotilan kautta ei ole hyvä ratkaisu. Henkilökunnan kahvilan ja sosiaalitilojen pitäisi olla toistensa yhteydessä.

Julkisivut ovat kaaviomaiset, eikä niistä saa kunnon käsitystä. Lasi- ja teräsjulkisivut ovat sinänsä pitkäikäisiä, joskin rakentamiskustannuksiltaan kalliita. Epäselväksi jää, mitä tar-

koittaa ”paksu” teräslevy. Runko voidaan toteuttaa hyvin pilarilaatalla. Viherkatot ja terassit ovat tässä laajuudessa ja monimuotoisuudessa varsin suuria riskejä vesitiiveyden suhteen verrattuna rakentamiskustannuksiin ja käyttöikään.

Ylimmän kerroksen IV-konehuone sijaitsee oudosti etelän puolella. Ilmanvaihtokonehuoneen sijoittaminen kokonaan korkean keskustilan päälle ei ole käytännöllinen ratkaisu, koska luontevia reittimahdollisuuksia konehuoneesta alas ei ole. Ideana esitetään kaksoislattian käyttöä, mutta sen mahdolliset hyödyt koulurakentamisessa ovat kuvaamatta.

Nro 94, OTE

U:n muotoinen rakennus kiertyy sisäpihan ympärille, joka jää suhteellisen pieneksi. Asiointisisäänkäynti on asiallisesti erotettu oppilasliikenteestä. Huoltoliikenne tapahtuu Bunkkerinkujalta, mutta tekninen työ on sen kannalta huonossa paikassa.

Juhlasalin ja viereisten opetustilojen samanaikainen käyttö on vaikeaa. Solut ovat läpikuljettavia, eikä puhtaan ja likaisen liikenteen erottelu toteudu. WC-tilojen sijainti rajoittaa solujen muuntelumahdollisuutta. Hallintotilat ovat turhan kaukana pääsisäänkäynnistä, eikä hallintoa, oppilashuoltoa ja henkilökunnan sosiaalitiloja ole erotettu.

Muotonsa puolesta rakennuksen ulkovaipasta voidaan rakentaa pitkäikäinen ja säilyvä pintamateriaaleja vaihtamalla: puukomposiitti ei ole huoltovapaa. Runkorakennetta ei ole hahmoteltu lainkaan, joten rakennettavuutta tai muuntojoustavuutta on vaikea arvioida. Terassit ja viherkatot ovat kalliita rakentaa ja sisältävät kosteus- ja säilyvyysteknisiä epävarmuustekijöitä. Talotekniikan periaatteita ja tilavarauksia ei ole esitetty muutamaa yksityiskohtaa lukuun ottamatta. Maalämmön hyödyntäminen mm. maalämpöpaalujen avulla ei sovellu tähän kohteeseen.

Julkisivuissa on yritystä, mutta ne ovat jääneet kaaviomaisiksi.

Nro 98, BRÖDERNA US OCH BUS

Rakennus on L-kirjaimen muotoinen ja rajaa kaakkoiskulmaan välituntipihan. Pääsisäänkäynti on asiallisesti erotettu oppilasliikenteestä, ja huoltoliikenne on Bunkkerikujalta.

Salitilat kiertävät musiikkiluokkia ja ovat käytävämäiset, joten näkyvyys näyttämölle ei ole paras mahdollinen. Lisäksi 2. kerrokseen nouseva porras rajoittaa salin käyttömahdollisuuksia katsomona. Parvikatsomo on hyvä idea. Näyttämö on pieni, eikä korkeussäädettävää näyttämöä tarvita. Oppilaskunnan huone on oudossa paikassa näyttämön ja varaston takana. Yhteys pääsisäänkäynnistä sekä hallintoon että oppilashuoltoon on vaikeasti löydettävissä. Kunkin solun tulisi olla yhdessä tasossa. Puhdasta ja likaista liikennettä ei ole erotettu 1. kerroksen soluja lukuun ottamatta. Rakennuksessa on paljon portaita, mutta silti poistumistiet ovat puutteelliset.

Neljänteen kerrokseen on esitetty yksi ilmanvaihtokonehuone, mutta rakennuksen muoto antaisi mahdollisuuden hajautetumpaan konesijoitteluun, jolloin ilmanvaihdon tiukat tehokkuusvaatimukset olisivat helpommin saavutettavissa. Muuten talotekniikan periaatteita ja tilavarauksia ei ole esitetty.

Rakennuksen ulkovaippa on monimuotoinen ja sisältää monia epävarmuustekijöitä säilyvyyden ja tiiveyden suhteen. Terassit ovat lähtökohtaisesti kalliita rakentaa ja lyhytikäisiä. Puujulkisivu on huoltokohde ja siten elinkaarikustannuksiltaan kallis. Rappaus ja kuparipelti toimivat julkisivussa kohtalaisen hyvin. CLT-runkorakenne ei ole koulurakennuksessa uskottava monestakaan näkökulmasta tarkastellen. Julkisivuarkkitehtuuri on vaatimatonta.

Nro 100, LAIVA ON LASTATTU, nro II

U-muotoinen rakennus rajaa välituntipihan pohjoisen puolelle. Ilmeisesti on haluttu muodostaa etelätuulilta suojainen piha, mutta nyt se on varjoinen ja avautuu huoltoväylänä toimival-

le Bunkkerinkujalle. Pääsisäänkäynti on asiallisesti Hyväntoivonkadulta. Rakennuksen muodosta johtuen tilat sijaitsevat ketjussa, ja rakennuksessa on paljon käytäviä.

Juhlatilat ovat vaatimattomat. WC-tilat ovat oudosti julkisivun lähellä turhan hyvällä paikalla. Kouluisännän tila on pääoveen nähden kulman takana, ja yhteys asiointitiloihin voisi olla parempi. Oppilashuollon ja hallinnon pitäisi olla omia tilakokonaisuuksiaan, mutta nyt ne sijaitsevat läpikulkukäytävän varrella. Henkilökunnan kahvila on liian keskeisesti. Solut ovat läpikuljettavia, mutta puhdas ja likainen liikenne on erotettu asianmukaisesti.

Puurunkorakenteen yhdistäminen muodonmuutosominaisuuksiltaan erilaiseen kaksoislasijulkisivuun johtaisi vaikeisiin rakenneratkaisuihin. Muulla runkoratkaisulla ulompi lasiverhous on pitkäikäinen rakenne, joka ei sisällä säilyvyyttä tai tiiveyttä heikentäviä yksityiskohtia. Kaksoisjulkisivun avulla toteutettu painovoimainen ilmanvaihto ja kaksoislattioiden käyttö poikkeavat yleensä kouluissa käytetyistä teknisistä ratkaisuista. Niiden sovellettavuus tässä kohteessa olisi selvitettävä erikseen. Viherkatto ja viljelyterassi ovat kalliita rakenteita ja niihin sisältyy pitkäaikaiskestävyysriskejä, joskin niitä on vain rajallisessa määrässä.

Perspektiivikuvat ovat ehdotuksen parasta antia, mutta ulkonäkymä ei vastaa pohjapiirroksia.

Nro 105, X+Y=Z

Ehdotuksessa on oraalla sympaattisia ominaisuuksia mutta se on jäänyt perusteiltaan ja esitykseltään valitettavan karkealle asteelle. Suunnitelman konseptuaaliset ideat on esitetty logomaisen selkeästi mutta ne eivät jalostu arkkitehtuuriin asti. Sinänsä U-mallisesta, etelään avautuvasta perushahmosta voisi saada hyvinkin laadukkaan lopputuloksen. Perusanalyysi on siis kunnossa. Rakennus taiteilee sen välillä haluaisiko se olla monoliittimainen kappale vai eri osista koostuva kollaasi. Nyt se jää kiusalliseti jonnekin puoleenväliin, vastausta vaille.

Toiminnallisesti ehdotuksessa on kehityskelpoisuutta: pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu hyvin toisistaan. Sen sijaan solujen sisäiset liikennetilat puuttuvat ja puhdas ja likainen liikenne sekoittuvat.

Pitkäaikaiskestävyys- tai rakenneteknisiä asioita ei ole hahmoteltu. Suhteellisen iso terassipiha muodostaa riskin pitkäaikaiskestävyyden suhteen. Ryhmässä ei selvästikään ole ollut rakenneteknistä tai rakennusfysikaalista asiantuntemusta mukana. Rakennukseen on ajateltu painovoimaista ilmanvaihtoa niin pitkälle kuin se on mahdollista. Ehdotuksen luonnosmaisuudesta johtuen taloteknisiä tiloja ja järjestelmiä ei voi kommentoida.

Nro 106, Poiju

Pihan on tontin lounaiskulmassa, ja asiointiliikenne sekoittuu oppilasliikenteen kanssa. Pääsisäänkäynti on suoraan saliin, ja kouluisännän tila jää portaan taakse. Porras jakaa salitilaa ikävästi kahteen osaan, näyttämö on matala, eikä 2. kerros voi toimia katsomona. Yhteydet asiointitiloihin ovat huonot. Solut ovat läpikuljettavia, eikä puhtaan ja likaisen liikenteen erottelu toteudu. Solujen keskellä olevat porrashuoneet ja WC-tilat rajoittavat niiden muunneltavuutta.

Pitkäaikaiskestävyys- tai rakenneteknisiä asioita ei ole otettu ehdotuksessa huomioon. Rakennejärjestelmää ja toteutettavuutta ei ole hahmoteltu. Rakenne sisältää paljon kosteusteknisiä ja säilyvyysriskejä monimuotoisuuden ja materiaalien kirjon seurauksena. Rakennuksen talotekniikkaa ei kuvata, eikä tilavarauksia ole esitetty.

Julkisivupiirustukset ovat kaaviomaiset, eivätkä selvennä rakennuksen arkkitehtuuria. Ehdotus on jäänyt ympyröiden ja suorakulmaisten muotojen sommitelmaksi, jonka yhteys kilpailuohjelmaan on vähäinen.

Nro 111, KUJAJÄTKÄ

Tekijä on päätynyt keskeissymmetriseen rakennukseen liikuntapuiston päätteeksi. Ajatus on ymmärrettävä erityisesti Bunkkerin vieressä mutta lopputuloksena on peruskouluksi turhan jäykkä sommitelma joka on jäänyt kaavion asteelle. Sisätiloissa on lupaavia ominaisuuksia, mm. sydänalue on tilallisesti avara.

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu. Kulku asiointitiloihin sujuu hyvin juhlatilaisuuksienkin aikana. Solujen sisään-ulos-liikenne yhteisiin tiloihin ei toimi toivotusti. Koulukirjasto on turhan lähellä pääsisäänkäyntiä.

Rakennuksen runko voidaan toteuttaa ehdotuksen mukaisella tavalla. Julkisivumateriaalit ovat perinteisiä ja niistä voidaan kehittää pitkäaikaiskestäviä. Perforoituun verhoukseen liittyy likaantumisriski. Loiva peltikatto edellyttää vedeneristyksen alleen. Riskirakenteita ei ole käytetty.

Reikätiilillä ehdotetussa akustointiratkaisussa ei ole kiinnitetty huomiota siivottavuuteen. Perustelu välikerrokseen sijoitetusta toisesta konehuoneesta ei täysin avaudu. Miksi konehuoneita ei ole sijoitettu sopiviin paikkoihin vesikatolle ja pyritty sieltä palvelualueittain mahdollisimman suoriin ja lyhyisiin reitteihin?

Nro 113, HELMINAUHA

Ajatus kappalemaisesta sommitelmasta Bunkkerin vieressä on sinällään hyvä. Valitettavasti ehdotettu rakennus kärsii vielä kokoavan konseptin puutteesta ja repaleisesta hahmosta jota kylmät katosaiheet eivät riitä kokoamaan. Muotoilu on osin itsetarkoituksellista eikä liity suoraan paikkaan tai tehtävään.

Toiminnallisesti löytyy kuitenkin lupauksia: pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu hyvin vaikkakin pitkät sisäiset käytävät rasittavat sisätiloja. Solujako on selkeä ja solujen sisään-ulos-liikenne ja rakennuksen sisäinen liikenne toimii. Asiointitilat ja sosiaalitilat on sijoitettu virheellisesti yhteen.

Ehdotus on rakenteiltaan epäselvä, hankala toteuttaa ja todennäköisesti kallis. Pitkäaikaiskestävyys- tai rakenneteknisiä asioita ei ole otettu ehdotuksessa huomioon. Kattojen tai kylmien katosrakenteiden problematiikkaa ei ole avattu lainkaan. Ryhmässä ei selvästikään ole ollut rakenneteknistä tai rakennusfysikaalista asiantuntemusta mukana.

Ullakkokerroksen yhdestä konehuoneesta ei helposti saada hyviä yhteyksiä kaikkiin rakennusosiin. Tekstissä on kuvattu lämmönkerääjänä toimivaa sydänmuuria. Miten se toimii vaihtelevissa kuormitustilanteissa esimerkikis kun päivällä on lämmin ja yöllä kylmä?

Nro 117, SLIDE

Ehdotus on jäänyt valitettavasti kesken, siinä olisi ollut oraalla aineksia hyvinkin omaperäiseksi suunnitelmaksi. Suhde Bunkkeriin toimii lupaavasti massallisen painopisteen ollessa tontin länsireunassa. Ulkoinen ilme ja massojen aukotus on jäänyt turhan perinteiseksi - sääli, koska terassoituva massa itsessään on kiinnostava lähtökohta

Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on asianmukaisesti erotettu. Autopaikat ovat kaukana pääsisäänkäynnistä rakennuksen itä- ja länsipuolelle. Asiointitiloihin päästäkseen asiakkaan tulee kiertää näyttämö ja juhlasali löytääkseen hissin, jolla pääsee 2. kerroksen tiloihin. Soluihin on käynti välituntipihoilta ja terassitasoilta. Solujen rakennuksen sisäinen ja sisään-ulos-liikenne toimii. Asiointitiloja ja henkilökunnan sosiaalitiloja ei ole erotettu toisistaan. Keittiöruuanjakelu-ruokasali -yhteys toimii ilman risteävää muuta liikennettä.

Pitkäaikaiskestävyys- tai rakenneteknisiä asioita ei ole otettu ehdotuksessa huomioon. Rakenne sisältää todella paljon kosteusteknisiä ja säilyvyysriskejä terassien ja viherpihojen osalta ja on rakennettavuudeltaan heikko. Ryhmässä ei selvästikään ole ollut rakenneteknistä tai rakennusfysikaalista asiantuntemusta mukana.

Ehdotus on taloteknisessä mielessä luonnosmainen. Niiden vaatimiin tiloihin ja järjestelmiin varautumista ei ole esitetty.

Nro 130, KÄPY SYLISSÄ

Rakennus rajaa keskelleen suojaisan pihatilan, joka kuitenkin jää pienehköksi. Pääsisäänkäynti ja välituntipiha on erotettu toisistaan, ja autopaikat sijaitsevat hyvin.

Juhlasali on arkinen, eikä siihen liity ylemmissä kerroksissa juuri muuta kuin käytäviä. Jakelutila on käytävän toisella puolella, jolloin seurauksena on törmäilyjä ja ruuhkaa. Musiikkiluokkien ja näyttämön tulisi sijaita samassa tasossa soittimien kuljettamiseksi. Teknisen työn tulisi sijaita Bunkkerinkujan varrella huoltoyhteyden vuoksi. Oppilashuolto, hallinto ja henkilökunnan sosiaalitilat on asiallisesti erotettu toisistaan, mutta rakennuksen itäpäässä olevat asiointitilat ovat pääovelta vaikeasti löydettävissä. Solujen puhtaan ja likaisen liikenteen erottaminen jää epäselväksi, koska kenkä- ja vaatetiloja ei ole esitetty. Yhteydet soluista vaativat kulkua toisten solujen läpi.

Rakenteellisesti muoto on selkeä ja runkorakenne lienee toteutettavissa kustannustehokkaasti perinteisillä ratkaisuilla. Julkisivuratkaisut voidaan kehittää pitkäaikaiskestäviksi, joskaan puuta ei voi pitää huoltovapaana materiaalina. Kosteustekniikan ja säilyvyyden kannalta riskialttiita rakenneratkaisuja ei juuri ole.

Ehdotuksen sisäilmahallinta esitetään hoidettavan sisäpihan puiden ja kotisolujen terassien sekä painovoimaisen ilmanvaihdon avulla. Ilman pitkälle vietyä automatiikkaa ja jonkinlaista hybriditekniikkaa ei käyttöajoiltaan ja kuormitukseltaan vaihtuvien opetustilojen sisäilmavaatimuksia voida toteuttaa. Tällaiset ratkaisut eivät ole toteutettavissa vakiintuneella tekniikalla. Kilpailuohjelmassa on edellytetty suomalaisten ilmanvaihtomääräysten noudattamista. Ehdotuksessa on paneuduttu rakennuksen osien erilaisiin käyttötapoihin ja -aikoihin, mikä lisäisi koneellisen käyttöalueittain ryhmitellyn ilmanvaihdon hyödyllisyyttä.

Julkisivut on esitetty niin pelkistetysti, ettei niistä saa käsitystä. Perspektiivikuvatkaan eivät juuri havainnollista ehdotusta.

Nro 132, KEIDAS

Ehdotus on teoreettinen neliösommittelututkielma, jolla ei juuri ole tekemistä koulun toiminnallisten tarpeiden tai toteutettavuuden kanssa.

Piha-alueena toimii kapea pergolavyöhyke rakennuksen ympärillä, joiden hyödyntäminen välituntipihoina on vaikeaa. Myös 2. kerroksen kattopiha on nauhamainen ja osin varjoista. Jos kattopihojen on ajateltu toimivan pääasiallisina välituntipihoina, niiden käytettävyys on talvella kyseenalaista, koska lumen ja jään poisto laajoilta pinnoilta on vaikeaa. Lisäksi korkealla sijaitsevat pihat ovat alttiina tuulille, mikä meren äärellä on usein muutenkin haittana. Pääsisäänkäyntiä ja oppilaiden kulkua ei ole erotettu. Rakennuksessa voi olla vain yksi pääsisäänkäynti, jonka tulisi olla Hyväntoivonkadun puolelta, ja soluihin tulisi olla erillinen käyntiovi. Keittiön huollon pitäisi tapahtua huoltokatuna toimivalta Bunkkerinkujalta.

Orientoituminen rakennuksen sisällä on vaikeaa. Rakennuksessa on paljon portaita ja tehottomia liikennetiloja. Opetustilojen sijoittaminen moneen kerrokseen pirstoo koulun sen toiminnan tarpeiden kannalta lähes käyttökelvottomaksi. Tilojen muunneltavuutta ei juuri ole. Puhdas ja likainen liikenne sekoittuvat. Ruokasali-juhlasali on alimittainen ja matala, kuten koko 1. kerros, eikä toimi kokoavana tilana, vaan jää syrjään. Asiointitilat ovat Hyväntoivonkadun sisäänkäynnistä kaukana ja vaikeasti löydettävissä. Hallinto, oppilashuolto ja henkilökunnan tilat tulisi erottaa omiksi kokonaisuuksikseen.

Rakennus on rakenteellisesti todella monimuotoinen ja sisältää lukemattomia vaikeita yksityiskohtia, mikä tekee siitä kalliin ja ulkovaipasta haastavan toteuttaa pitkäikäiseksi. Suuri vaippa on energiataloudellisesti huono. Ehdotuksen innovaatiot, esimerkiksi ”Betoniytimen aktivointi ”, eivät avaudu. Talotekniikkaa ei ole otettu huomioon.

Ehdotuksen paras anti on sen reippaassa sommittelussa.

Nro 134, INACHIS IO

Rakennus on formalistisesti lähes peilisymmetrinen. Välituntipiha on pienehkö, mutta pääsisäänkäynti on asiallisesti erotettu siitä. Hampurinkujan puoleinen sisäänkäynti on turha, sillä oppilaat kulkevat soluihin johtavien ulko-ovien kautta ja asiakkaat ja vieraat pääovesta.

Ruokasalin toiminta jää kysymykseksi: mitä kaariviivat kuvaavat? Sali tulee olla kalustettavissa pöydin ja tuolein. Rakennuksessa on paljon tehotonta käytävätilaa. Näkymät sydäntiloista ulos ja luonnonvalonsaanti ovat rajalliset. Solujen likainen ja puhdas liikenne on erotettu, ja yhteydet soluista rakennuksen muihin tiloihin ovat toimivia. Solut pystyvät toimimaan itsenäisesti eivätkä ole läpikuljettavia. Niiden muoto mahdollistaa erilaisia käyttövariaatioita. Hallintotilat saavat vain epäsuoraa luonnonvaloa. Asiointiliikennettä ei ole erotettu hallinnosta, vaan ne sijaitsevat saman käytävän varrella. Teknisen työ sijoittaminen 3. kerrokseen ei ole tarkoituksenmukaista mm. sen tarvitseman huoltoyhteyden, koneiden ja laitteiden painon ja purunpoisto vuoksi.

Pitkäaikaiskestävyyteen tai rakennettavuuteen ei käytännössä ole otettu kantaa. Rakennuksen ulkovaipan rakenteissa on huomattava määrä säilyvyysriskejä. Pitkän ilmanvaihtokonehuoneen muoto ja sijainti pohjoisreunalla ovat hankalia.

Julkisivut on kaaviomaiset eikä niistä saa kunnon käsitystä.

Nro 136, AURINGON KUKKA

Rakennus sijoittuu tontin keskiosaan, jolloin sen ympärille jää vaikeasti hyödynnettäviä kaistaleita ja välituntipiha suhteellisen pieneksi. Pääsisäänkäyntiä ja välituntipihaa ei ole erotettu toisistaan. Keittiön huoltoliikenne on väärästä suunnasta Länsisatamankujan puolelta ja teknisen työn huoltoyhteys vielä huonommin välituntipihan perältä.

Pohjaratkaisu perustuu vanhentuneeseen sivukäytävämalliin. Tehotonta liikennetilaa on paljon. Ruokasalikin on käytävän päässä aulatiloista sivussa. Näyttämön tulee olla salin yhteydessä, ja musiikkiluokkien sen läheisyydessä. Asiointitilat ovat 2. kerroksessa lähellä pääsisäänkäyntiä, mutta hallinto ja oppilashuolto ovat erottamatta omiksi kokonaisuuksikseen. Henkilökunnan sosiaalitilojen pitäisi olla kootusti, mahdollista keittiön erillis-WC:tä lukuun ottamatta. Solujen tarkempi tutkiminen on jäänyt tekemättä. Solujen puhdas ja likainen liikenne ei erotu. Kerroksista puuttuu toinen osastoitu poistumistie. Julkisivuarkkitehtuuri on vanhanaikaista.

Ehdotuksessa ei ole kuvattu sitä, kuinka pitkäaikaiskestävyystavoitteet otetaan huomioon. Ulkovaipan rakenteiden periaatteet eivät oikein avaudu, eikä niitä siten voi arvioita. Rakennuksen ilmanvaihtoratkaisua ei ole kuvattu eikä LVI- ja sähköteknisten tilojen sijoittelua näytetty.

Piirustukset ovat hyvin vaikealukuiset, koska pohjapiirroksia ymmärtääkseen täytyy katsoa yhtä aikaa kahta eri piirustusta samasta tasosta ja lisäksi tekstiselostusta. Lisäksi tilanumeroinnissa on virheitä. Tilojen käyttötarkoitukset olisi voinut kirjoittaa suoraan pohjapiirroksiin.

8.7 Hylätyt ehdotukset

Nro 83, OPINPORTAAT

Hylätty – kilpailumateriaali puutteellinen

Nro 125, TUULTA KOHTI

Hylätty, myöhästynyt ehdotus

9. KILPAILUN TULOS JA SUOSITUS JATKOTOIMENPITEIKSI

9.1 Palkinnot ja lunastukset

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot ja lunastukset kilpailuohjelmasta poiketen seuraavasti:

1. palkinto ehdotus nro 78, nimimerkki Nemo 40 000 €

jaettu 2. palkinto, saapumisen mukaisessa järjestyksessä

nro 97,	nimimerkki SAKKI	24 000 €
nro 101,	nimimerkki BUSSE	24 000 €

lunastukset 3 kpl, saapumisen mukaisessa järjestyksessä

nro 5,	nimimerkki KANVAS	10 000 €
nro 102,	nimimerkki VERANTA	10 000 €
nro 107,	nimimerkki KOLME KAUPUNKIA	10 000 €

Lisäksi toiseen vaiheeseen valituille maksetaan kullekin palkkio 22 000 €.

9.2 Kunniamaininnat

Palkintolautakunta päätti antaa palkintojen ja lunastusten lisäksi viisi (5) kunniamainintaa. Ehdotukset ovat saapumien mukaisessa järjestyksessä.:

nro 1,	nimimerkki PLAYGROUND
nro 14,	nimimerkki VIHREÄ ÄÄRETÖN
nro 56,	nimimerkki Himmeli
nro 109,	nimimerkki AURINGON LEIKKI
nro 118,	nimimerkki MÖRKÖ-BUGABOO

9.3 Suositus jatkotoimenpiteiksi

Palkintolautakunta päätti suositella suunnittelutehtävän antamista ehdotukselle nro 78 Nemo edellyttäen, että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon ehdotuskohtaisessa arvostelussa esitetyt kehittämisohjeet.

10. ARVOSTELUPÖYTÄKIRJAN ALEKIRJOITUS

Helsingissä 19.10.2015

Kilpailun järjestäjän nimeäminä

Anni Sinnemäki
Palkintolautakunnan puheenjohtaja

Jarmo Raveala
Palkintolautakunnan
varapuheenjohtaja

Kaisa Nuikkinen
Palkintolautakunnan jäsen

Sari Hilden
Palkintolautakunnan jäsen

Outi Säntti
Palkintolautakunnan jäsen

Matti Kaijansinkko
Palkintolautakunnan jäsen

Suomen arkkitehtiliiton kilpailuvaliokunnan nimeäminä

Timo Jeskanen
Palkintolautakunnan jäsen

Pentti Kareoja
Palkintolautakunnan jäsen

Tuire Kujala
Palkintolautakunnan sihteeri

10. NIMIKUORIEN AVAUS

Kilpailun ratkaisun ja arvostelupöytäkirjan allekirjoituksen jälkeen avattiin nimikuoret. Tekijät ovat:

1. palkinto, nro 78, nimimerkki Nemo

Tekijät		Erkko Aarti, arkkitehti
		Arto Ollila, tekn. kand.
		Mikki Ristola, tekn. kand.
Tekijänoikeus	Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy	
Avustava työryhmä		
	Rakennesuunnittelu	Jukka Ala-Ojala, DI
		Wise-Group Finland Oy
	LVI-suunnittelu	Erkki Immonen, Ins
		Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
	Palokonsultointi	Kalervo Korpela, DI
		KK-Palokonsultointi Oy
	Maisema-suunnittelu	
		Sofia Tigersted, maisema-arkkitehti MARK
	Avustaja	Kuisma Rasilainen, tekn. kand.
	Pienoismalli	Arto Tuisku
		Jyrsijä Oy

Jaettu 2. palkinto, nro 97, nimimerkki Sakki

Tekijät	VERSTAS Arkkitehdit Oy	
		Väinö Nikkilä, arkkitehti SAFA
		Jussi Palva, arkkitehti SAFA
		Riina Palva, arkkitehti SAFA
		Ilkka Salminen, arkkitehti SAFA
Tekijänoikeus	Väinö Nikkilä, Jussi Palva, Riina Palva ja Ilkka Salminen	
Avustajat		Aapo Airas, arkkit. yo (II vaihe)
		Jukka Kangasniemi, ark. kand
		Saara Kantele, arkkitehti SAFA (II vaihe)
		Pyry Kantonen, arkkitehti SAFA (I-vaihe)
		Milla Parkkali, arkkitehti SAFA
	MASU Planning Oy (II-vaihe)	
		Malin Blomqvist, maisema-arkkitehti MARK MDL
		Sune Oslev. maisema-arkkitehti MAA
		Sarianna Salminen, maisema-arkkitehti MARK
		Inka Norros, maisema-arkkitehti-yo
Asiantuntijat (II-vaihe)		
	Rakenne ja rakennusfysiikka	
		Tapio Aho, DI
		Ramboll Oy

	Talotekniikka	Kari Seitaniemi, Ins Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
Pienoismalli (II-vaihe)		Pertti Parmes Pienoismallitoimisto Pertti Parmes

Jaettu 2. palkinto, nro 101, nimimerkki Busse

Tekijät	Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehdit Oy	
		Kirsti Sivén, arkkitehti Asko Takala, arkkitehti
Tekijänoikeus	Kirsti Sivén ja Asko Takala	
Työryhmä		Jaakko Isosomppi Eliane Leutzinger Milja Nykänen Tatu Pärssinen Annamari Vesamo
Asiantuntijat		
	Rakennesuunnittelu	Tero Aaltonen Sweco Rakennetekniikka Oy
	LVI-suunnittelu	Juha Pentikäinen ClimaConsult Finland Oy
	sähkö-suunnittelu	Juha Kiviniemi Yhtyneet Insinöörit Oy
Pienoismalli		Jaakko Heliövaara

Lunastus, nro 5, nimimerkki Kanvas

Tekijät		Matias Kotilainen Tuomas Martinsaari Paul Thynell
Tekijänoikeus	Matias Kotilainen, Tuomas Martinsaari ja Paul Thynell	
Asiantuntijat	Rakenne & rakennusfysiikka	
		Juha Rantanen Ramboll Oy
	LVIA	Asko Saarinen Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
	sähkö	Merja Lapila Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
	paloturvallisuus	Teppo Jokinen KK-Palokonsultit Oy
Pienoismalli		Pete Niemelä Jari Vepsäläinen
Avustajat		Brita Thynell

Lunastus, nro 102, nimimerkki VERANTA

Tekijä		Ilmari Lahdelma, professori, arkkitehti SAFA
Tekijänoikeus	Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy	
Työryhmä		
Tekijä		Ilmari Lahdelma, professori, arkkitehti SAFA
Avustajat		Jukka Savolainen, arkkitehti, mallinnus Petri Saarelainen, arkkitehti SAFA Taavi Henttonen, arkkit. yo
Muut suunnittelijat (II-vaihe)		
	Rakennesuunnittelu	Tero Aaltonen Sweco Rakennetekniikka Oy
	LVI-suunnittelu	Martin Makovy Sweco Talotekniikka Oy
	LVISA	Jussi Ainamo Sweco Talotekniikka Oy
	Rakennusfysiikka	Jyri Nieminen Sweco Talotekniikka Oy
	Pienoismalli	Alphaform RPI Oy

Lunastus, nro 107, nimimerkki KOLME KAUPUNKIA

Tekijät		Eero Lunden FRSA, arkkitehti SAFA Maija Parviainen, arkkitehti SAFA
Tekijänoikeus	Lunden Architecture Oy	
Avustajat		Matti Pirinen, DI Ron Aasholm, arkkit. yo Carmen Lee, arkkit. yo Arja Lehtimäki, arkkitehti Callisté Mastrandreas, arkkitehti Christopher Erdman, arkkitehti Xudong Yan, arkkit. yo Emma Koivuranta, arkkit. yo
Tekniset avustajat	Energia ja elinkaari	
		Erja Reinikainen, DI, Energia- ja elink.asiant. Kristian Bäckström, DI, Energia- ja elink.asiantuntija Victoria Grönlund, DI, Energia-asiantuntija Granlund Consulting Oy
	Rakenne	Juha Rantanen, DI (AA)

		Ramboll Oy
	LVIAS	Jukka Jaatinen, LVI, Ins Topi Volama, Sähkö, Ins (AA) Risto Leimuvaara, RAU
		Granlund Consulting Oy
	Akustiikka	Pekka Taina, DI (FISE A) Helimäki Akustikot Oy

Kunniamaininta, nro 1, nimimerkki PLAYGROUND

Tekijä	Ulargui y asociados arquitectos slp, Espanja	
		Jesús Ulargui Agurruza, arkkitehti
Tekijänoikeus	Ulargui y asociados arquitectos slp	
Avustajat		Javier Mosquera González, arkkitehti Carlos Rubio Zugadi, arkkitehti

Kunniamaininta, nro 14, nimimerkki VIHREÄ ÄÄRETÖN

Tekijät		Guillaume Keidel, arkkitehti DE / HMONP Ludovic Zacchi, arkkitehti DE / HMONP, Ranska
Tekijänoikeus	Guillaume Keidel, Ludovic Zacchi, Henna Kemppainen ja Fany Labussière (biosuodatuksen ja kasvien käytön periaatteet)	
Avustajat		Henna Kemppainen, arkkitehti SAFA
	Biosuodatuksen ja kasvien käytön periaatteet	
		Fany Labussière Rue des Jardins, Eco conseption paysagère
	Perspektiivikuvat	
		Opsin I Proteins for Architecture

Kunniamaininta, nro 56, nimimerkki Himmeli

Tekijät ja tekijänoikeus	Pia Sopanen, arkkitehti SAFA Ilkka Svärd, arkkitehti

Kunniamaininta, nro 109, nimimerkki AURINGON LEIKKI

Tekijät	MADE arhitekti, Latvia	
		Miķelis Putrāms, arkkitehti Linda Krūmiņa, arkkitehti Liena Šiliņa, arkkitehti
Avustaja		Alīna Baumane

Kunniamaininta, nro 118, nimimerkki MÖRKÖ - BUGABOO

Tekijät	MUUAN Oy:	
		Aleksi Rastas, , ark. yo
		Tuulikki Tanska, , arkkitehti SAFA
		Olli Metso, , arkkitehti SAFA
		Tiina Antinoja, , arkkitehti SAFA
	Avarrus Oy	
		Pauli Siponen, arkkitehti SAFA
		Niilo Ikonen, arkkitehti SAFA
		Gerrie Bekhuis, arkkitehti
Tekijänoikeus	MUUAN Oy ja Avarrus Oy	
Ulkopuoliset avustajat		Lauri Salo, ark. yo
		Panu Härmävaara, , arkkitehti SAFA

LIITTEET

Liite 1. Ehdotukset luokkineen aakkosjärjestyksessä
Liite 2. A4 planssipienennökset palkituista ja kunniamaininnan saaneista ehdotuksista